
37
24 A
20

CONSTITVTIONES

ET DECRETA EDITA IN PRIMA DIOECESANA SYNODO CIVITATIS CASTELLANAE,

Ab ANGELO GOZADINO I. V. D. Olim Archiepiscopo Naxien. & Parien. nunc verò Dei, & Apostolicæ sedis gratia, Ciuitatis Castellanæ, & Hortanæ ad inuicem canonicè perpetuò vnitarum Episcopo.

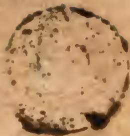
Celebrata die 18. 19. & 20. Mensis Ianuarij Anno Domini. 1626.

RONCILIONI, Apud Franciscum Mercurium. M. DC. XXVII.

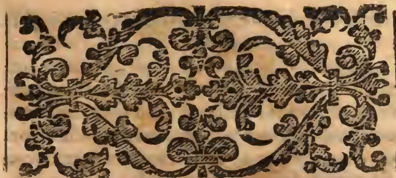
SVPERIORVM PERMISSV.

ANGELVS GOZADINVS

I. V. D. Olim Archiepiscopus Naxien. & Parien. nunc verò Dei, & Apostolicæ Sedis gratia C. Castellanæ, & Hortanæ ad inuicum canonice perpetuò vnitarum Episcopus.

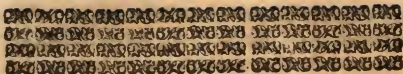
Vniuerso Clero, & Populo nostro salutem in Domino.

VLTA me impulerunt ad diœcesanam Synodum legitimè congregandam; sed hæc tria præcipuè, cura Animarum, reformatio Ecclesiarum, compositio morum: ad quæ tria cætera omnia reuocari videntur posse. Quod attinet ad primum, Centum ab hunc annis, & amplius laborat ab

hac re Ecclesia nostra Castellana. Quæ inde pernicies, quæ mala subsecuta sint, baptizatorum index, hoc est Parochorum negligentia, satis certam fidem facit. Quotus enim quisq; est, qui possit recensere per Curatorum libros suorum annorum numerum? si quis promouendus sit ad ordines cum minores, tum sacros, temporis atque annorum fides vnde est petenda? quæ exhibenda? si ad lites dirimendas ætas perquirenda, vnde eiusmodi fides procuranda? si Chrismate vngendus, ex quo indice, quaue ex persona Baptismi testimonium exquirendum? vt permulti huiusmodi sacramenta desiderent aliorum culpa diminuti. Accedit huic malo alterum malum longè peius, quòd omnes penè curæ rusticales defecerunt, & homines rustici, vt plurimum sine sacramentis brutorũ more diem suum claudunt, vt perpaucis ab hinc diebus nos ipsi non sine lacrimis, summoq; dolore vidimus. Eccuius muneris est his malis consulere, ac mederi, nisi nostri muneris? Nobis commissa est huius ponderosi negocij cura, & prouisio: Nobis reddenda ratio est tam periculosæ administrationis: Nobis periclitandum est capite. Porrò autem quæ ad cæremonias Ecclesiasticas pertinent, quam ineptè, quam inconsultè, quam inconcinnè ea ipsa administrantur? Nullibi Ecclesiarum, quarum non paucis diuersis titulis nos ipsi præfuimus, vel

in partibus Hominum parum fidelium, vel in Ciuitatibus planè fidelium, tantam eiusmodi cæremoniarum ignorantiam, nullibi sacerdotes, tam earumdem rudes atq; inepertos, nè dicam ineptos, reperimus. Nullibi vel corpora Ecclesiarum, vel aliquas earum partes tàm inscitè, ac parum architectonicè dimensas, ac dispertitas. Quid dicam de morum corruptela? Certè, vestra pace sit dictum, apud vos decantari potest illud Osææ dictum: Et erit sicut Populus, sic & Sacerdos. Vos ipsos testor fratres Canonici, vos Sacerdotes, vos filioli mei Laici, vera né dicam, an falsa. His itaque causis, nè nimis multus, ac propterea submolestus videar, ego impulsus, spiritus sancti gratia prius imis precibus suppliciter in omnibus meæ Diœcesis Ecclesijs inuocata, indixi, congregaui Diœcesanã Synodum. Peregimus, quæ erant peragenda: consummata sunt omnia. Quid restabat iam, nisi ea mandare obseruanda, nisi typis imprimenda curare? itaq; Christi gratia peregimus. quod autem hilarem datorem diligit Deus, hortor, oro, obsecro vos, fratres mei, filioli mei, in ijs obseruandis vt nullatenus committatis, vt vestra desideretur vel fides, vel diligentia, vel solertia, vel prompta obedientia. Ità neutra pars suo debito fructu defraudabitur: Ità ad honorem summi Dei, ad curam Animarum, ad reformationem Ecclesiæ, ad compositionem morum optimè omnia dirigentur, ac disponentur.

EDICTVM INDICTIONIS

DIOECESANÆ SYNODI

Ciuitatis Castellanæ vel Hortanæ.

ANGELVS GOZADINVS I.V.D.
Olim Archiepiscopus Naxien. & Parien. nunc verò
Dei, & Apostolicæ Sedis gratia C. Castellanæ,
& Hortanæ canonicè inuicem, & perpetuo
vnitarum Episcopus.

NTIQVVS ille Deo pariter, & nostro Generi inimicus homo, qui semper in agri Dominici vbertatem sæuissimis inuidentiæ stimulis perurgetur; vel nunquam desinit zizania superseminans 1 bona semina deprauare, vel succrescentem latè segetem singularis ferus depascitur, 2 vel denique in morem bestiæ (vt visus est Danieli) 3 pedibus vniuersam proculcat; quendam videlicet super inducens diuinarum legum, & Christianæ disciplinæ neglectum per filios diffidentiæ, qui velut quidam Sathanæ pedes, æterna despicientes, in terrenorum semper puluere volutantur. Propterea inspirante Deo Veteres Patres, 4 & sacri Canones, ac ipsa passim Concilia, 5 in primis verò Triden-

1 Matth. 13.
2 Psalm. 79.
3 Daniel. 7.
4 Canon. Apost. 38. Leo prim. Epist. 82.
5 c. propter

dentinum 7 Ecclesiarum Episcopis, quorum fidei, & labori Ager Domini est concreditus, impensè demandant, Conuentus dioecesanos vt celebrent annuatim in quibus maximè satagant, 8 vt quicquid diuini cultus, & salutaris obseruantiæ humana improbitas, & diabolica fraus decoxit, ac deculcauit, velut insperso sollicitæ prouidentiæ imbre excitent, & instaurent. Quid enim est, quod iuxtà præfatam Danielis visionem, vbi sedes positæ sunt, & Antiquus dierum sedit, interfecta est Bestia, nisi quia cum primùm in sua quisq; Præsul Ecclesia cum senioribus, hoc est Sacerdotibus, & Administris incipit considere, & moribus subiecti Gregis discussis, 9 varijsq; pro rerum, locorum, temporum, personarum indigentia sanctionibus opportunè editis, additis, innouatis, vel declaratis, dum per eas præciditur morum prauitas, & facinorosi plectuntur, 1 ipse diabolus iugulatur? dumq; nutantibus sacris legibus, ritibus, pietati, religioni certa adminicula irrogantur, Dominica sata, quæ intermortua videbantur, lætissimè reuirescunt?

c. sicut olim. c annis. c. decernimus 18. distin. cap. de quibus 20. distin. 6 Concil. nicen. can. 5. Anthiochen. c. 20. Calcedon. can. 19. Lateranen. sub Innocentio III. c. 6. 7 Sess. 24. c. 2. de Reform. gener. 8 Concil. Aruer. cap. 1. 9. c. habeatur. 18. distin. 1. d. c. propter. 18. distin.

Nobis ergò, qui Dioecesanam Synodum à Prædecessoribus nostris hactenus prætermissam comperimus, quiq; cura hac iugiter animo nostro infixa sollicitamur, meritò vsum est illius conuocationem in aliud tempus nullatenus esse differendam. Idq; eò solertiùs exequendum putauimus, quòd tàm multis malarum consuetudinum vepribus nostræ Ager Ecclesiæ vndequaq; obducitur; vt si diutius negligantur, metuendum sit, nè fixis altè radicibus, minus valeant extirpari.

Quocirca celebraturi (Deo dante) nostram Synodum die XVIII. Ianuarij 1626. 2 eam nunc primum ex animo denunciamus indicimus, & conuocamus Vniuersos, & singulos Archipresbyteros, Canonicos, Paro-

2 non enim finitur à Iure certum tempus celebrandæ Synodi Henric. Bo.

Parochos, Presbyteros, clericos tum ſacris initiatos, tum in minoribus duntaxat ordinibus conſtitutos, 3 necnon cæteros cuiuſcunq; ordinis, dignitatis, conditionis, qui de Iure, Conſuetudine, vel quauis ratione alia ad hanc noſtrã Synodum accedere teneantur, 4 per hoc noſtrum Edictum monentes in Domino; eiſdemq; in virtute ſanctæ obedientiæ, 5 & ſub pœnis à Iure, & ſacris Canonibus conſtitutis, 6 alijſq; arbitrio noſtro præcipientes, atq; mandantes, vt legitimo impedimento ceſſante, 7 quod per certum nuncium, vel procuratorem coram nobis exponi, 8 & probari volumus, die ſupradicto, ſummo mane, ad præfatam Synodum, quam in laudem, & gloriam omnipotentis Dei, diuini cultus incrementum, extirpationem abuſuum, morum correctionem, deniq; ad eccleſiaſticam, & Chriſtianam diſciplinam, atq; animarum ſalutem ſedulò propagandam 1 inchoabimus in hac noſtra Cathedrali Eccleſia Sanctæ Mariæ Maioris Ciuitatis Caſtellanæ conueniant, ac de more interſint, & intereſſe debeant per ſemetipſos, 2 vel ipſis vt ſuprà legitimè impeditis, per ſuos Procuratores, aut Internuncios ſpeciales, cum clericali habitu, talari tonſura, ſuperpelliceis etiam mundis, eoq; cultu corporis, qui decet Eccleſiaſticos viros, 3 & vt modis omnibus hæc ſalutaris actio adiuuetur, ad Sacrum Miſſæ ſacrificium faciendum, ſanctiſſimamq; Euchariſtiam piè ſumendam ſint omnes reſpectiuè diſpoſiti, atque parati. Volumus præthereà monitos eſſe Parochos, vt durante hoc abſentiæ tempore, ſuas Eccleſias alicui probo Sacerdoti ſeculari, ſeu regulari idoneo commendatas relinquant: 5 quolibet die dominico in Eccleſijs parochialibus, & præſertim in hac noſtra Cathedrali, litaniæ recitentur: ſingulis v. Ferijs Miſſa de Spiritu Sancto celebretur; 6 Populum deniq; hortentur

cteus in tract. de Synod. Epiſcopali p. 3. num. 4.

3 Quãdo agitur de Reformatione morum omnes clerici conuenire debent Io: Andr. & Card. Zabarel. in c. graue de præben. S. Carol. Synod. 4. deciſ. 45.

4 Hoſtien. in ſum. de offic. ordin. §. quid pertinet Henric. vbi ſupra p. 2. num. 37.

5 hæc verba inducunt peccatũ mortale. Io: maior. in 4. ſenten. d. 15. q. 4. S. Anton. in ſumm. p. 1. tit. 18. cap. vnic. §. 2.

6 c. fin. 18. diſtin. & c. quod ſuper his. de maior. & obed. Henric. d. par. 2. num. 49.

7 Henric. d. p. 2. num. 57. vbi enumerat cauſas legitimè impedientes.

8 c prudentiam in princ. de offic. deleg. gloſſ. & Abb. in cap. bonæ. il p. de elect.

1 S. Thom. 22. q. 184. art. 6. ad 2. à Card. de Turrecr. & in ſum. 17. verſ. ad 4. in cap. ordinationes 1. q. 1. & in c. quæcunq; 10. q. 1. & in ſum. 18. d.

2 Abb. & alij in c. fin. de hiſ quæ fiunt à Prælat. ſin. conſen. capit.

Conc. Trid. ſeſſ. 14.

tentur

tentur ad frequentiores, ardentioresque in conspectu Domini supplicationes effundendas: dieq; dominico Synodum præcedente, verè contritum, & confessum ad sacram Communionem sumendam pro recta, vtili, & salutari nostræ Synodi perfunctione. In quorum fidem præsentes litteras, nostra, Cancellarijq; nostri manu subscriptas confici, sigilloq; nostro muniri, & nè ignorantia prætendatur, Ecclesiæ nostræ Cathedralis, aliarumque diœcesis Parochialium Valuis affigi mandauimus. Quam affixionem habere eam vim volumus, ac si præsentes litteræ personaliter singulis intimatæ fuissent. 7 Dat. in Ciuitate Castellana, ex Palatio nostro Episcopali, die 21. Decembris 1625.

Angelus Archiepiscopus Gozadinus C. Castellanæ, & Hortanæ Episcopus.

cap. 6. & sess. 24. c. 12. de Reform.
4 S. Carol. Synod. 4. decis. 45.
5 Abb in d. c. superhis. Card Zabarel. in cap. in his de priuil.
6 S. Carol. de off. ord. cap. 47 & Synod. 4. decis. 45.
7 Clem. causam de elect. Maranta in praxi v. recte concipiatur num. 91 & per citationem per ed ictũ potest quis excõmunicari Rot. decis. 1. in nou. de ferijs addit. ad decis. Rot. 5. de rescript. ægid. d. decis. 188.

Transumpta huius edicti fuerunt affixa Valuis Ecclesiæ Cathed. C. Castellanæ, ac Parochialium diœcesis iuxtà relationem Vicariorum.

P. Angelus Pechinolus Cancellarius, & Synodi Not.

loco † sigilli.

Imprimatur Angelus Agellius I. V. D. Archipresbyter Roncilionis, & Reuisor.

Synodales Constitutiones mira eruditione confectas, quas sũma voluptate perlegi, non solum vt Clericis vtiles typis mandari censeo, sed in publicum Catholicorum cõmodum imprimi posse concedo.

Frater Petrus Niger S. T. Magister, ac à Reuerendissimo Magistro Sacri Apostolici Palatij deputatus.

b ORATIO

ORATIO HABITA IN SYNODO CIVITATIS CASTELLANÆ.

Ab Admodum R. D. Bernardino Porphirio Ecclesiæ Cathedralis Canonico.

T si multa, vel potius plurima sunt ea, è quibus, Illustriss. ac Reuerendiss. Præsul, certissimum tuæ virtutis argumentum capere possunt vniuersi: nec vlla res vnquam, ex quo nobis Episcopus es renunciatus, abs te profecta est, quæ summa omnium voce non debeat commendari; nulla tamen est, nisi mea me sententia fallit, quæ vel probanda sit magis, aut singularem animi tui præstantiam ostendat apertius, quã ea, ad quam te nuper accingis. magna in laude ponenda est moderatio animi, qua non rectos impetus omnes ità compescis, vt nihil offendas: magnæ virtutis est prudentia, ac vigilantia, qua ouibus tuæ fidei creditis vbiq; lynceus inuigilas: digna est amplissima Gozadinorum familia, quæ in Ægæo, quondam longè, latèq; dominata est, spiritus magnitudo, ac fortitudo tua, seu quid splendidè faciendum, siuè sit fortiter ferendum: iustitia verò, qua communi vtilitate seruata vnicuiq; suũ adiudicas, quid dicam? ità in te fulget, vt vetus ille Græcorũ Areopagus, te sospite, adhuc extare meritò possit videri. At nescio tamen quo pacto Synodus hæc, quam Christo auspice indixisti, quæ spiritus sancti gratia tandem coacta est, exactiorem quandam, & omnibus, vt dicere iam consueuimus, absolutam numeris virtutem magis, magisque demonstrat. nam vno, eodemque tempore, illa te moderatissimum ostendit, dum tuis temperatis animi ardoribus alienos quoq; compescis: illa te prudentissimum, dum non vni tantum malo hac vna medela occurris: illa fortissimum, dum flocci molestias omnes, laboresq; facis, qui tibi ex ea re nascuntur plurimi: illa demum iustissimũ, dum ea, quæ sunt Cæsaris, (iuxta

illud

illud Euangelicum) Cæsari; quæ sunt Dei, Deo, non abs te solum, sed ab alijs etiam reddi per Synodum curas. de quadum pauca dicere instituo, dum eius necessitatem simul, & vtilitatem insinuare conor; vos oro, atque obtestor Auditores, vt pro vestrâ singulari humanitate, non animis minus, quam linguis faueatis, mearumq; virium tenuitatem benignitate vestra subleuetis. id quod, si quemadmodum opto, ac spero, præstiteritis; non dubito, quin vtriq; vos scilicet humanitatis vestræ, ego laboris mei, fructum satis amplum laturi simus. & nè quid extra oleas; rerum aliæ diuinæ sunt, cœlestes aliæ, & aliæ humanæ. diuinæ, quippè quæ sunt motus, & mutationis expertes, emendatione non egent: cœlestes verò, atq; humanæ, agitationi obnoxiæ, instaurationem desiderant, ad quod clarè allusit poeta nō obscurus carminibus illis.

Cadit hesperias Phæbus in vndas:
Sed secreto tramite rursus
Currum solitos vertit ad ortus.
Repetunt proprios quæq; recursus,
Redituq; suo singula gaudent.

Quòd si cœlestia siderum itinera, quamuis perpetua, immortalia, sempiterna, redeunt tandem, restituunturq; quid tertium hoc faciet rerum genus, fluxum, caducum, mortale profectò? aut interitu citò pereat necesse est, aut continua innouatione reficiatur. Hinc natura sagax, quæ nihil aliud aequè ac sui, suarumq; rerum conseruationē anhelat, & corporibus cibum ad vitam, & genituram generibus ad perpetuitatem suppeditauit. humanis autem animis quin idem præstet, quod cibus corporibus, sua pro tempore emendatio, cultura, ac disciplina, qui non videat, puto esse neminem. Nam sicuti alimento caloris innati vis retunditur, temperatur certè, nè radicalem (vt physici loquuntur) humorē extenuet, & extinguat; ità & hoc quasi doctrinæ pabulo cupiditatum ardores reprimuntur, ne rationem sua de sede deturbatam absūmant, animus alitur, stat, viget. contrà verò, quemadmodum si corpori cibum subduxeris, vires illud confestim amittit, & elanguet; sic indubiè, si diutius ab alendis Synodorum dape animabus cessetur, elanguescunt hae, deficiuntq;: adeò cernimus

omnia fatis
In peius ruere, ac retrò sublapsa referri.
Non aliter quam qui aduerso vix flumine lembum

Remigijs ſubigit, ſi bracchia fortè remiſit,
Atq; illum in præceps prono rapit alueus amne.

Quod cum pulchrè intelligeret ſacroſancta mater Eccleſia, diuino lumine illuſtrata, quamuis à noſtræ ſalutis auctore accepiſſet, ſe ſuper firmam petram ità ædificatam, vt portæ Inferi aduerſus, præualere non poſsint; hac tamen ratione præcipua, ſartam tectam ſe tueri, ſemper enixiſsimè ſtuduit. longum eſſet enumerare, quæ Bizantij, quæ Lugduni, quæ Piſis, quæ Romæ, quæ apud Nicæam, Florentiam, alijſque pluribus in locis concilia celebrauit. Illud tantum dicam, & verè dicam, nullo maiori ab hoſte fuiſſe vnquam oppugnatam, cui Synodo non reſtiterit, e quo per Synodum victoriam non reportarit. Hoc enim telo Arrios fudit, hoc Neſtoreos proſtrauit, hoc Sabellicos, Iouianoſq; confixit, hoc Pelagios ac Nouatianos debellauit, hoc demum totam illam vim Hæreticorum, quæ more Gigantum in Cœlum, in Chriſti nomen, impias manus armauerat, iugulauit. Vt miſſa faciam cætera: vt nihil attingam Baſilios, Chryſoſtomos, Damaſcenos, ac tot Græciæ tuæ lumina, qui tanquam ex equo troiano, è fœcunda Synodorum aluo prodierunt: vt eodem ſilentio inuoluam Hieronymos, Ambroſios, Auguſtinos, latini nominis vera ornamenta ac decora, qui cum magna ſimilium copia, Synodorum aculeis incitati, ſine precio precioſos, doctrinæ ac diſciplinarum omnium theſauros, in Chriſtianum ærarium congeſſerunt; vel proximè, orbi Chriſtiano partam pacem, ac tranquillitatem, cuinam acceptam ferre, niſi Synodo Tridentinæ debemus? ferebantur per vniuerſam Germaniam duo illa monſtra, Lutherus & Caluinus, nulla virtute à vitijs redempta; & infræni licentia ità debacchabantur, prauis dogmatis diſſeminatis, vt omnia rapinis, adulterijs, ſtupris, cæde, incendijs inquinarent. nulla in Vrbibus cura veterum inſtitutorum, nulla domeſticos inter parietes concordia, nulla erat in delubris Diuorum reuerentia, nullus vſquam Cœli metus. nec id mali ſe Germaniæ finibus continebat. Angliam oppreſſerat: affligebat miſerè Galliam: per Heluetiorum tractus ità ſerpebat, vt vtranq; Heſperiam putaretur illicò inuaſura. Petri nauicula eò erat adducta, vt penè fluctibus mergeretur. quænam alia ſalutis via inuenta eſt, niſi oecumenica illa Tridentina Synodus, vbi Paulo Tertio ad clauum ſedenti, & iam iam naufragium extimeſcenti, è Cœlo ſe Chri-

ſtus

ſtus oſtendens, blandè increpuit, Modicæ fidei, quare dubitaſti? & ſtatim facta eſt tranquillitas magna: Gigantum temeritas diſiecta eſt, ac sūma cum fidelium lætitia, præter hominum perditorum opinionem, fidei montes, vſtis Titanis impoſiti, emicuerunt. Et eſt vllus, qui Synodi vtilitatem non perſpiciat? qui Synodos cogendas non exiſtimet? qui coactas non laudet, apertiſque tibijs non celebret? qui non extollat? qui in Cœlum non ferat? certè ſi concilia agitant militum ductores, cum ſibi periculi aliquid imminere intelligunt: ſi Medici, ſi Archiatri conſultant, dum ſalus humani corporis periclitatur: ſi reſpublicæ omnes benè inſtitutæ, quotieſcunq; aliquod graue incidunt in diſcrimen, Ciues in Curiam vocant, ac ibi quærunt in medium conſulere; quid agendum ab ijs, quibus commiſſa eſt cura animarum, quibus nihil eſt precioſius in terris, pro quarum ſalute Deus ipſe, è Cœlo deſcendens, tot labores, moleſtiaſq; exanthlauit? Nunquam, nunquam committendum fuit, vt nos maximis in rebus minus diligentes eſſemus, quam cæteri in minimis; & à filijs huius ſæculi, filij lucis, prudentia vinceremur: cum præſertim nos, & ſanctorum Patrum auctoritas, & Synodi Tridentinæ decreta ad hanc præſtandam ſolertiam compellant. Nec eſt, cur aliquis vereatur, vt cum fructu cætus hic ad exedram conuenerit. ſi enim vbi duo, vel tres congregati fuerint in nomine meo, in medio eorum ſum, dicit Dominus; cur perſuaſum non habeamus ibi fore, vbi à tot Paſtoribus Eccleſiarum, quos Angelos Ioannes appellat, tot votis, precibus, ſacrificijſque inuocatur? Si autem nobiſcum Deus, quid eſt, quod non ſperare poſſimus? quamobrem caue Illuſtriſs. Præſul, caue, credas vllum mortalium, quidquam melius, ſalubriuſuè cogitaſſe vnquam, quam ipſe, ſpiritu Sancto monente, cogitaueris de Synodo inſtituenda, quæ fructum longè vberrimum pollicetur. At dicet aliquis, tunc Synodum indici oportere, tunc eſſe fructuoſam eius inſtitutionem, cum alicui magno malo remedium afferendum eſt; nunc Deo dante in eo ſtatu omnia verſari; vt Synodo non ſit opus: aut nihil omnino, aut leuia admodum committi. Vtinam iſti vera prædicent. ſed vt nullum maius malum in Eccleſia noſtra eſſe concedam; non concedam tamen minora, ſi qua ſunt, ab ea non eſſe euellenda. ſiquidem, vt dictitant, ex minimis initijs maxima, atque vt à Sanctis Patribus accepimus, nullum adeò paruum peccatum eſt, quod non creſcat neglectum.

At

At nisi nos ipsi seducimus; quando vberior vitiorum copia? quando vnquã fidelium vita mollior? quando ambitio petulantior? quando cupiditas inflammatior? quando peccandi licentia impudentior? quando audacia aduersus pietatem, loquendi, disputandi, scribendi aut frequentior, aut securior fuit? quando in Populis rerum sacrarum, quando sacramentorum, quando clauium, ac sanctorum præceptorum non modo negligentia, sed contemptus maior? quando fides, & religio nostra magis ludibrio fuit? heu me miserum, venæ peioris omne nefas in hoc æuum nostrum irrupit: omne in præcipiti vitium stetit. quòd si tum adhibere remedia, tum parare fomenta debemus, cum dolore, cum morbo corpora nostra tentantur; non dubitandum est, quin differri vlterius Synodum hanc non oportuerit, quam sanè in hoc vsq; tempus dilatam esse, non iniuria querimur, cum tantum inde detrimenti acceperimus, vt meritò nunc aquam cineri infundere videamur. Si quidem nisi lippimus cucurbitas, non nè ipsismet oculis intuemur, florentissimum huius Vrbis statum, supraquam cuiquam credibile sit, esse immutatum? Hæc olim potentissimi Regis Lartis Tolumnij Patria simul, & Regia (si quidquam Plutarco credimus, Tusciæ totius propugnaculum fuit. Hæc, quæ vario euentu multas annorũ decades cũ Romano Populo de imperio decertauit: quæ numerosissimam Fabiorum gentem propemodũ internicione deleuit, trecentis vno prœlio ad amnem Cremeram trucidatis: quæ Vrbium etruscarum opulentissima (quod Vrbi Troiæ summæ gloriæ vertitur) decennij obsidionem sustinuit: hæc à Romanis hostibus, quondam Romæ ipsi præposita: hæc à castellorum numero subiectorum Vrbis Castellanæ nomen sortita, B. Ioannis Parentis, qui Diuo Francisco Assisinati in Franciscanorum clauo regendo successit, hæc Serenæ martyris natale solum, nunc, proh dolor! omnibus ornamentis amissis, tantum abest, vt primas inter etruscos ferat; vt in eam vsurpari possit atticum illud. Megarenses neque tertij, neque quarti. atque vtinam Propertius, poeticè magis quam verè, cecinisse videri possit:

Et Veij Veteres, & vos iam regna fuistis,
  Et vestro posita est aurea sella foro:
Nunc intra muros Pastoris buccina lenti
  Cantat, & in vestris ossibus arua metunt.

Certè quanta sit eius facta contractio, vt cætera sileant,

Et Diuo-

Et Diuorum templa solo aequata, & veterum Domorum crebra vestigia, quæ passim cernuntur, apertissimè prædicant. Quòd si reliquam Diœcesim excurramus, vbiq; reperiemus omnia similia. Vbi enim Capenatum, vbi Phaliscorum glebæ felices, æternum libris felicioribus creditæ? Illi Epimenidis somnum iam diu dormiunt, vel vltra Epimenidem: hi multos iam annos esse in humanis desierunt; & Sanctorum Gratiliani, ac Felicissimæ Patriam, aequitate olim insignem, nec minus litteris quam armis decoratam, aratrum findit, dirutis tantummodo mœnibus, ruinam ingentem sua mole testantibus. Cuius quidem diminutionis, vel potius excidij causam, & si nonnullis exitij nullam placet esse rationem, quam dicemus aliam, nisi neglectam religionem, nisi negligentem Dei cultum? ex peccatis aduersa: ac pro ingenti malo, ingens malum: nec vllum grauius crimen est, quam ingratum se illi præbere, à quo commoda omnia, lucem, spiritum ipsum acceperis. Si Prisci Quirites imperij Romani declinationem relictis Idolis, Ambrosio teste, tribuebant; cur nos veri numinis indiligenti cultui hanc immutationē tribuendam non existimabimus? Satis liquet cum Dei contemptu, vt nostrates dictitare solent, contemptum quoq; proximi esse coniunctum, vbi contemptus est, amor esse non potest. vbi nullus est amor, ibi nulla concordia. si concordia abest, abest & pax. ex qua Vrbe pax exulat, ibi simultates, ibi dissidia, ibi rixæ, ibi discordia regnat. discordiam verò quin sequatur omnium rerū euersio, nemo non videt. quis igitur ire inficias possit, quin iure optimo dixerim à contempta religione, à diuturna Synodorum intermissione, hæc mala fluxisse? cum multis ab hinc sæculis tanta fuerit oscitatio, vt quod nusquam gentium accidit, nunquam hic seniorum conuentus fuerit indictus, nulla vnquam rebus ecclesiasticis, in dies collabentibus, medela satis prouida fuerit allata? quare perge obsecro, Pastor vigilantissime, atq; omnibus, id quod facis, ostende, non temerè in porticibus tuis marmoreum leonem pro valuis excubare. poscit hoc vigilantia tua: poscit ouium tuarum egestas: poscunt monita sanctorum Patrum: poscit Synodus Tridentina: poscit munus: poscit charitas. omnia, quæ in terris gignuntur, ad vsum hominum creantur; homines autem hominum causa geniti sunt, vt ipsi inter se, alius alij, prodesse possent. id autem cum dici de omnibus æquè possit, perspicuum tamen

men

men eſt ad eos, qui prudentia, qui dignitate ac potentia cæteris antecellunt, ſpectare multo magis. quòd ſi is, qui plus habet virium, plus præſtare tenetur; nullus dubitandi relinquitur locus, quin ipſe, cuius virtus in tam celſo eſt locata faſtigio, digna tamen (abſit verbo aſſentatio) multo celſiori, nihil non tentare, nihil non debeas moliri, vt ouibus tuis, Chriſti ſanguine redemptis, opera, conſilio, auctoritate, quibuſcunque rebus potes, opituleris. ſed præſtas ipſe partes tuas, & ſtrenuè præſtas; nec vt liberè dicam, quod ſentio, alia de cauſa crediderim eſſe à Domino factum, vt immaniſsimi Turcarum tyranni manibus ereptus, poſt diuturnos labores, plurimis fortunæ vicibus ſuperatis, quemadmodum Saturnus olim, in hanc Italiæ partem è Creta adueneris, niſi vt Saturnus alter, aurea ſæcula, tot ſe voluentibus annis, huic ſi minus Latio, at certè conterminæ regioni afferres. quod aut Synodo præſtare potes, aut re alia nulla. Synodus enim errores eijcit, euellit abuſus, delicta punit, odia & inimicitias componit: Synodus eccleſiaſticorum ſegnitiem diſcutit, collapſam Eccleſijs reſtituit diſciplinam: Synodus Dœmonum fallaciam vincit, ſenſus illecebras aufert: Synodus rationi reddit amiſſam arcem: Synodus iuſtitiam in terras reuocat: Synodus hominibus conciliat Deum. Perge, perge Pater amantiſsime, nec te ab incepto reuocent nonnullorum voces, quibus, vt potè ſibi conſcijs, iuſtitiæ tuæ rigor timori eſt. melius eſt cum ſeueritate diligere, quam cum lenitate decipere: leniter autem decipit, qui ſubditorum erratis conniuet. Religione nihil in humanis eſt ſanctius: nihil eſſe debet incorruptius. Virtutes benigniſsimè fouendæ, vitia ſeueriſsimè vindicanda, nec leuioribus ignoſcendum. parua enim ſæpè ſcintilla contempta magnum excitauit incendium. ſed mare amnium non indiget. ea eſt ſapientia tua, quæ aliorum monita non requirat: ea conſtantia in ijs, quæ optima factu eſſe intelligis, vt aliorum adhortationes non admittat. quamobrem cum eam eſſe humanarum rerum conditionem oſtenderim, vt aſsidua reparatione indigeant: cum quanta ſit Synodi vis ad mala tollenda, explicauerim: cum in eum ſtatum hanc Vrbem, hanc Diœceſim eſſe adductam expoſuerim, vt Synodi opem imploret, vt plurimum vtilitatis à Synodo poſsit accipere; ſupereſt (Auditores Præſtantiſsimi, vt ad vos mea ſe conuertat oratio, voſq; horter, vt talem, ac tantum nacti Ducem, alacres contra Sa-

tanam

tanam pugnantes, ab eius faucibus, ereptam prius è Iudæorum insidijs, Ecclesiam vindicetis. fremit ille ad caulam, vt Leo, quærens quem deuoret, sicuti Apostolorum Princeps nos monet. vestri muneris est, nè quid detrimenti creditum vobis ouile capiat, inuigilare. illius autem insultus leui negotio eludetis, si auxiliares manus Antistiti, quemadmodum vos decet, præstiteritis. non multa, non magna à vobis exposcuntur; sed solum vt ea, quæ seruanda proponuntur, diligenter discussa, vobis, ouibus vestris, Ecclesiæ fructuosa comperta, ità seruetis, ità seruanda curetis, vt digni sitis, qui facem alijs in viam Domini præmonstretis. Vnusquisque à Domino nunc se putet illis verbis commoneri. Tu, inquit, Petre aliquando conuersus, confirma fratres tuos. quòd si ipse dixit, & facta sunt, quis erit auribus adeò crassis, adeò ferreis præcordijs, vt verbis Dei monentis non pareat, quibus muta ipsa elementa paruerunt? Dum ora, dum oculos vestrum omnium, in me conuersos intueor, vos parato iam animo ad nauandam strenuè operam videre mihi videor: quapropter pluribus non vtar. Spiritum dumtaxat illum, qui à Patre, & filio procedit Deus, humiliter precabor, vt quemadmodum Pastori nostro optimam hanc mentem immisit, vt nos in hoc augustissimo, ac sanctissimo loco congregaret, vbi ea, quæ censet Ecclesiæ suæ vtilia, proponat; ità sui numinis afflatu efficiat, vt quæcunque constituta fuerint, tanta eum diligentia seruemus vniuersi, vt non minus boni ex obedientia nostra, quam ex eius vigilantia, tandem emanasse videatur. Dicebam.

c INDEX

INDEX TITVLORVM,

Qui continentur in Constitutionibus Synodalibus.

De

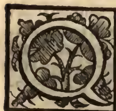

CON-

CONSTITVTIONES SYNODALES DIOECESIS CIVITATIS CASTELLANÆ.

SESSIO PRIMA.

De Profitenda fide Orthodoxa.

VONIAM fides Religionis Catholicæ, sine qua impossibile est placere Deo, 1 Lumen est animæ, ostium vitæ, fundamentum salutis æternæ, 2 cunctarum mater virtutum, & radix bonorũ omnium, 3 nec solum corde creditur ad iustitiam, sed ore etiam confessio fit ad salutem: 4 placuit ab eiusdem fidei professione nostræ Synodo initium facere, & quasi viam aperire.

1 Hebræ. c. xi.
2 Chrysost. in illud Symboli Credo in Deum.
3 Conc. Trid. sess. 6. c. 8. de reformat.

Quamobrem dispositioni Sacri Concilij Tridentini, 5 & Constitutioni Pij Papæ IV. 6 inhærendo primũ quidem omnes, & singuli ecclesiastica beneficia obtinentes, quique ad diœcesanam Synodum accessuri sunt, orthodoxæ fidei professionem coram nobis emittant, priusquam Synodus absoluatur.

5 Concil. Trident. sess. 25 c. 2. de refor.
6 Quæ incip. Iniunctum Id. Nouemb. 1564 & iuxta aliam eiusdem Pij. 4. Constit. quæ incip. quæ in sacrosancta.

Prouisi de Canonicatibus, ac dignitatibus in Ecclesijs Cathedralibus tum apud nos, vel Vicarium nostrum generalem, tum etiam in Capitulo eandem fidem profiteantur. 7 Qui verò prouisi fuerint de parochialibus, vel beneficijs Ecclesiasticis quibuscunq;

7 Concil. Trident. sess. 24. c. 2. de reformat.

A curam

curam animarum habentibus in Ciuitate, & Dioecesi nostra, antequam possessionem adipiscantur, vel intrà duos mẽses à die susceptæ possessionis in manibus nostris, vel nostri Vicarij Generalis professionem emittant, seque in Romanæ Ecclesiæ obedientia permansuros spondere, & iurare teneantur iuxtà præscriptum dictæ Constitutionis Pij IV. inferius registrandæ. [8] ego N. firma fide credo, & profiteor omnia & singula, quæ continentur in symbolo fidei, quo sancta Romana Ecclesia vtitur, videlicet.

[8] Constit Pij 4 Iniunctum Synod. Viterb & Tuscanen. 3. de professio fid. 5. omnib' Nauar. Cõs. 8 de Iureiur.

Credo in vnum Deum Patrem Omnipotentem, Factorem Coeli, & Terræ: visibilium omnium, & inuisibilium. Et in vnum Dominum Iesum Christum Filium Dei vnigenitum. Et ex Patre natum antè omnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lumine: Deum verum de Deo vero. Genitum non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui propter nos homines, & propter nostram salutẽ descendit de Coelis. Et Incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria Virgine: Et homo factus est. Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. Et ascendit in Coelum: sedet ad dexteram Patris. Et iterum venturus est cum gloria iudicare viuos, & mortuos: cuius Regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem: qui ex Patre Filioque procedit. Qui cum Patre, & Filio simul adoratur, & conglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam Sanctam Catholicam, & Apostolicam Ecclesiam. Confiteor vnum Baptisma in remissionem peccatorum. Et expecto resurrectionem mortuorum. Et vitam venturi sæculi. Amen.

Apostolicas insuper, & Ecclesiasticas traditiones, reliquasq. eiusdem obseruationes, & constitutiones firmissimè admitto, & amplector.

Item Sacram Scripturam iuxtà eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cuius eſt indicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum admitto, nec eam vnquam, niſi iuxtà vnanimem conſenſum Patrum accipio, & interpretabor.

Profiteor quoque ſeptem eſſe verè, & propriè Sacramenta nouæ legis à Ieſu Chriſto D. N. inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis, neceſſaria, ſcilicet Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiã, Extremam Vnctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe.

Receptos quoque, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorũ ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto.

Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de iuſtificatione in Sacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector & recipio. Profiteor pariter in Miſſa offerri Deo verũ, proprium, ac propitiatorium ſacrificium pro viuis, & defunctis, atque in ſanctiſsimo Euchariſtiæ Sacramento eſſe verè, & realiter, & ſubſtantialiter Corpus, & ſanguinẽ, vnà cum anima, & diuinitate D.N.Ieſu Chriſti, fieriq. conuerſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam conuerſionem Catholica Eccleſia tranſubſtantiationem appellat.

Fateor etiam ſub altera tantùm ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumq. ſacramentum ſumi. Conſtanter teneo Purgatorium eſſe, animasq. ibi detentas fidelium ſuffragijs iuuari.

Similiter & Sãctos vnà cum Chriſto regnantes venerãdos, atque inuocandos eſſe, eosq. orationes Deo pro nobis offerre, atque eorũ reliquias venerãdas eſſe.

Firmiſsimè aſſero Imagines Chriſti, & Deiparæ ſemper Virginis, necnon aliorum Sanctorum habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitum honorem, ac venerationem impertiendam.

Indulgentiarum etiam poteſtatem à Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumq. vſum Chriſtiano Populo maximè ſalutarem eſſe affirmo.

Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam omnium Eccleſiarum Matrem, & Magiſtram agnoſco, Romanoq. Pontifici Beati Petri Apoſtolorum Principis ſucceſſori, ac Ieſu Chriſti Vicario veram obedientiam ſpondeo, ac iuro.

Cætera item omnia à ſacris Canonibus, & œcumenicis Concilijs, ac præcipuè à Sacroſancta Tridentina Synodo tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulq. contraria omnia, atque hæreſes quaſcunq. ab Eccleſia damnatas, reiectas, & anathematizatas ego pariter damno, reijcio, & anathematizo.

Hanc veram Catholicam fidem, extrà quam nemo ſaluus eſſe poteſt, quam in præſenti ſpontè profiteor, & veraciter teneo, eandem integram, & inuiolatam vſquè ad extremum vitæ ſpatium conſtantiſsimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantùm in me erit, curaturum.

Alioquin prædicti omnes nec fructus faciant ſuos, nec illis adepta poſſeſsio ſuffragetur. 9

Inſuper eandem fidei profeſsionem præſtabunt Confeſſores, & Concionatores tàm Sæculares, quàm Regulares (cum primum conceditur eis licentia) etiam concionaturi in Eccleſijs ſuorum ordinum. 10 Item ſacerdotes monialium curæ deſtinati, antequam Sacramẽta eiſdem incipiant miniſtrare. 11 Aſsiſtentes,

9 Concil. Trid. d. ſeſſ 24. c 12. Idq; etiã ſi Canonici eſſent exempti Nauar. Conſ. 9. de Iureiur.

10 arg. d. Conſtit. Pij 4. conc. med. 5. quæ ad fid. tuend. ſtud. pert. Synodo Viterb. & Tuſcan. 3. de profeſ. fid. 5. omnibus.

11 arg. Conc. Trid. ſeſſ. 25. de refor. d. c. 2. & de Conc. [illegible]. 5.

tes, Aduocati, Procuratores, Notarij, & Miniſtri omnes in cauſis fidei, 12 Profeſſores quoq; ſeu Prælectores cuiuſlibet facultatis, & ludimagiſtri, 13 quamuis priuatim docere velint, capta prius de vita, & moribus eorundem informatione à Vicarijs locorum 14 ad nos per inſtrumentum publicum deferenda. Deniq; Impreſſores, & Bibliopolæ. 15 Qui omnes, & ſinguli, antequã ſuæ facultatis vel artis munus exerceant, vel ſi iam cœperint exercere, intrà duos menſes fidem profitebuntur 16 ſub pœnis arbitrio noſtro imponendis.

Medici autem renouent iuramentum 17 ab eis in doctoratu præſtitum de ſeruanda Conſtitutione Pij V. 18 & in libro ad hoc deſtinato à Cancellario noſtro adnotentur.

Sint præterea duo Codices, alter in Archiuio noſtro Epiſcopali, in quo Notarij gratis deſcribant nomina eorum, qui coram nobis, vel noſtro Generali Vicario fidem profeſſi ſunt; Alter in Archiuio Cathedralium, vbi adnotentur jj, qui coram Capitulo profeſsionem fecerunt, vt cum oportuerit, facile deprehendi poſsit ex Codice, qui contumaces, quique fuerint obtemperantes. 19

12. d. Conc. med 5.
13 Conſt. Pij 4. in ſacroſancta synod. Viterb. & Tuſcan. 2. S item iuris, & 3. S. omnibus de profeſs. fid.
14 ex vna prouinc. mediol. ſub. s. Carolo lib. 1. cap. de ludimag. n. 4.
15 Concil. med. 6. quæ ad fid. tuen. ſtud. pert.
16 Viterb. & Tuſc. 4. de fid Cathol.
17 Viterb. & Tuſc. 4. de pœnit. S. medici.
18 Quæ incip. ſuprà Gregem dominicum 13. Martij. 1566 & c. cum infirmitas de pœnit. & remiſ.
19 de Conc. med. 5. quæ ad fid. tuen. ſtud. pert. synod. Viterb. & Tuſcan. 3. S. vltimus autem de profeſſ. fid. & 4. S. vt aut. certa de fid. Cathol.

De Cuſtodienda fide Orthodoxa, & Hæreticis, eorumque libris vitandis.

CVM ſimus inuicem membra, 1 & omnes vnum corpus in Chriſto, 2 ſicut omnes vno ſpiritu viuificamur, ſic vnius oculo fidei omnes pariter illuſtramur. Vnumquodq; etiam Chriſtiani operis corpus, vel totum ab huius oculi luce, & ſimplicitate perficitur, vel caligatione damnatur dicente Domino, ſi oculus tuus ſimplex fuerit, totum corpus lucidum

1 Epheſ. 4.
2 Rom. 12.

erit, ſi autem nequam fuerit, totum corpus tenebroſum erit. 3 Nihil igitur æquè curandum eſt in hoc corpore, quam vt fidei oculus non ſolum ab omni nube perfidiæ, & hæreticæ prauitatis, ſed à leuiſſimo quoq; puluere ſuſpicionis illibatus cuſtodiatur. ſi quã verò caliginem (quod Deus auertat) vlla ex parte contraxit, ſolertiſsimè repurgetur.

3 Matth. 6.

Quamobrem ne perniciosa hæreſis lues Domini gregem nobis creditum corrumpat, Archipresbyteri, Vicarij Foranei, 1 ac teſtes Synodales 2 inuigilent, ſedulòque perquirant, an hæretici, ſchiſmatici, apoſtatæ, aut alij de his ſuſpecti in eorũ ditione reperiantur. Diligentiam verò, ac curam in eorum indagationem exactius conuertant, qui ſe nuper ad fidem conuerſos profitentes ad quæſtum captandum diuagantur. Si quos inuenerint, ſtatim nobis deferant.

1 c. episcopus, 35. q. 6.
2 c. ſicut de Accuſ. & Concil. Lateranen. ſub Innoc. III. cap. 4.

Quilibet non modo hæreticos iuxta præſcriptum Conſtitutionis fel rec. Innocentij Papæ IV. 1 & Nicolai III. 2 verum etiam de hæreſi ſuſpectos ſub anathematis pœna denunciare nobis per viam iudicij 3 teneatur. 4 Qui conſcius non obtemperauerit, Sacramentali careat abſolutione. Parochi verò, & Concionatores populis hanc ſæpè obligationem accuratè inſinuent. Denunciaturis autem legitimè impeditis, vel ſi mulieres fuerint, Vicarius Foraneus 4 denunciationem in ſcriptis recipiat, nec ad vlteriora progrediatur. Sed indicto denuncianti ſilentio illam nobis clauſam, & obſignatã fideliter ſubitò tranſmittat.

1 17. Kal. Iunij anno ij.
2 Non. Martij anno. 4.
3 c. excommunicatus, 1 l. 1. § adjicimus de hæretic.
5 in dictis Conſtitutionibus Innocẽt. & Nicolai:
4 c. qui alios de hæretic.

Parochi diligenter inquirant, an Ægyptiorum, ſeu Cingarorum fallax ac errabundum hominum genus Catholicæ fidei veritatem profiteatur, 1 an ſtatis temporibus Eccleſiaſticis Sacramentis ſe muniat, an præceptis Eccleſiæ pareat. An ad ſortilegia, ac diuinationes incumbat, atque eluſoria vultus, manuumque inſpectione ſimplices fideles decipiat. Eos autem ſi culpa-

1 Conc. Mediolanen. pr. de Hiſtrion. & ſecund. quę ad fid. tuen. ſtud. pert.

culpabiles inueniant, nobis subitò deferant.

Iudicibus, Assessoribus, ac Notarijs præcipimus, ac sub pæna excōmunicationis latæ sententiæ iniungimus, ne ea, quæ sibi ad fidem pertinentia iudicialiter innotescunt, cuiquam audeant aperire. 1 De silentio autem fideliter præstando, in susceptione sui muneris corporale in manibus nostris iuramentū exhibebunt, idemq. à Vicarijs Foraneis circa denunciationes per ipsos recipiendas obseruari mandamus.

1 c. Statuta. §. & vt eorumdem. de hæret. in 6. clement. 1. §. porrò. c. de hæreticis.

Libri, atq; alia quælibet scripta, impressa, siuè manuscripta, sortilegia, incantationes, magias, aut alia huiusmodi continentia, quæ penes inquisitos, aut alios quoscunque per Curiam fuerint deprehensa, 1 perfecta legitimè inquisitionis causa contra quoscunq. in Atrio 2 Cathedralis Ecclesiæ comburantur, & talis combustionis 3 actus in actis adnotetur. Interim verò pendente iudicio penes Vicarium nostrū cautè custodienda, & à nemine, nisi ab eis, ad quos pertinet, legenda deponentur.

1 Decret. S. Inquis. dat. Romæ 26. Aug. 1608. sub Paulo V.
2 Ex Pontific. Damasc. in Symac & in Hormisd.
3 Synod. Calcedon. act. 3. & 16. in fin.

In causis fidei acta omnia gratis conficiantur. 1 Notarios tamen pro eorum labore in descibendis testium depositionibus ad fauorem Reorum iustam mercedem recipere non prohibemus. Exempla verò Processuum ad supremum Sacræ Inquisitionis Tribunal transmittenda gratuitò concedantur.

1 Decret. S. Inquisit. sub Clement. 8. Dat. Romæ. 5. Ianuarij. 1601.

Cum autem ab hæreticorum, suspectorumq. libris, & scriptis venenum mortiferum ad fidelium perniciem sæpè emanarit, nemo audeat legere, aut penes se retinere cuiuscunq. generis libros in Indice Romano prohibitos, nec extra Diœcesim imprimi facere sub pœnis in edicto S. Inquisitionis contentis.

1 Die 18. Septemb. 1625. incip. sanctiss. D. N.

Ideò nequis prætextu ignorantiæ huiusmodi libros, aut scripta penes se fraudolenter retineat, quilibet in termino quindecim dierum à presentis Synodi publicatione decurrendorum, omnium, & quo-

rum-

rumcunq; librorum, quos penes se habebit, Cathalogum Vicario nostro sub pœnis arbitrio nostro incurrendis tradere teneatur. Librorum verò prohibitorum Indicem Archypresbyteri, & nostræ Diœcesis Parochi apud se habeant, nec libros vænales, sinè nostra, aut Vicarij generalis, seu foranei in Diœcesi facultate exhiberi permittant. Si quis verò nouerit aliquem huiusmodi libros penes se retinere seu legere, statim sub excommunicationis pœna certiores nos facere teneatur.

Nemo Sacræ Scripturæ verbis temerè abutatur, nec illa in assentationem, iocum, contumeliam, superstitionem, impietatem, seu profanos vsus, sub pœnis S. Conc. Trid. conuertat. Et vt detestabilis iste abusus penitus eradicetur, Parochi, & Concionatores de criminis huius enormitate populis insinuent sæpissimè.

1 Sess. 4. in decreto de editione libror. in fin. §. præterea c. vnio. & relatum 37. distin. c. hæresis. 24 q. 3.

Et quoniam purissimo Catholicæ fidei candori nihil magis aduersatur, quam in teterrimas Diabolicæ disciplinæ artes incumbere, ideò Curati in sua Parochia diligenter, ac sedulò inquirant, an sortilegi, diuinatores, lamiæ, magi, striges, atque alia huiusmodi perditissimorum hominum genera reperiantur. Quos verò vel de his etiam suspectos deprehenderint, ad nos celeriter deferant Canonicis pœnis puniendos.

Vanas insuper, superstitiosasq. populi obseruationes, quas velut hæreticalis pestis contagia sensim Diabolus Simplicium fidelium animis insinuat, damnamus, ab omnibuq. vitari, ac respui districtè mandamus. Ideo Parochi Saltem in Visitatione de his certiores nos facere teneantur. Concionatores verò de harum superstitionum leuitatibus, ac periculis populum frequenter commoneant. 1

1 S. Carolus pri. 1.

De

De his, quæ omnes tenentur credere, & scire. Cap. III.

Conc. foroIulien. sub Carolo Pipino. cap. ne. art. fid. Cōc. magunt. sub Carolo Magno. cap. 48. s. Thom. 22. quæst. 2. & 7. Conc. Lateranen. sub Martino. cap. 17.

IN sacro sancto, & certo non errantis Catholicæ Romanæ Ecclesiæ iudicio quilibet cōquiescat, & in ijs omnibus, quæ ecclesia ipsa crediderit, sibi quoque credendi normam præscriptam certò sciat. Ideò omnes fideles etiam rudes in lege gratiæ post sufficientem Euangelij promulgationem tenentur explicitè scire articulos fidei ab ecclesia solemniter declaratos, seu Apostolorum Symbolum, quo Romana vtitur ecclesia, nec non Decalogi, ecclesiæque præcepta: quæ omnes ad discretæ cognitionis ætatem prouectos sub mortali obligant peccato. item orationem Dominicam, Angelicamque salutationem. Illis, qui ista ignorant, vel addiscere negligunt, Ecclesiæ sacramenta, absolutionis videlicet & communionis, non ante quam hæc sufficienter fuerint edocti, ministrentur.

De fidei Rudimentis. Cap. IIII.

1 Gen. 6. prou. 36. c. omnis ætas 12 q. 1. c. principatus & seq. quæst. 1. s. Leo. epist. 85.

PLurimum ad comparanda Catholicæ fidei, Christianæque Reip. incrementa conducit, si pueri, quorum natura in malum prona est, 1 à teneris vsque annis in veræ Religionis doctrina erudiantur. Ideò Parochi Dominicis saltem, alijsque diebus festis pueros in suis Parochijs fidei rudimenta, cultum erga Deum, reuerentiam erga parentes, & Christianam morū honestatem per se, 1 vel per 2 alios à nobis approbandos ad sac. Conc. Tridentini præscriptum diligenter edoceant, etiam si alijs ex legato aut testamento, vel alio quouis modo hoc onus sit impositum. Patres verò, Compatres, ac præceptores idem sibi

2 sess 24 cap. 4. de Reform. 3. cap. vt quisque de Vit. & hon. cler,

ipsis iniunctum à nobis onus non ignorent.

Quod vt diligentius perficiatur, vbi fieri commodè potest, doctrinæ Christianæ sodalitatem institui mandamus, quæ viris morum integritate, ac vitæ honestate probatis constare debet, qui in tam pio munere Parochos adiuuent, ac Indulgentias à fel. recor. 1 Pio V. 2 Greg.XIII.Clem.VIII. & Greg.XV. cōcessas consequantur. Vt autem fidelium animi ad tam sanctum, ac salutare opus inflammentur, Parochus inter missarum solemnia operis huius vtilitatem, ac vberrimos Indulgentiarum fructus populis frequenter denunciet. Vbi autem huiusmodi sodalitas haberi non poterit, duo, aut tres deligantur idonei, qui pro Christiana pietate id muneris alacriter suscipiant, & pueros adolescentesq. ad Parochiam adducentes diligenter in semita pietatis instruant.

1 Dat. Romæ 8 Iulij 1568.
2 Indulg. 100 dierum in Const. Gregorij 13 incip. vniuersis 21. Octobris. 1572.

Principes, & magistratus in Domino enixè hortamur, vt nulla sumptus habita ratione publicos ludimagistros in suis Iurisditionibus conducant, qui se non minus fidei, & vitæ, quam doctrinæ, & scientiæ laudibus commendatos exhibeant.

Conc. Trid. sess. 23. cap. 18. Leo. X. in Constitut. super reformat. Cur. Rom. ex Conc. Lateran.

Ipsi verò non solum libros in præfatis Indicibus vetitos, & damnatos pueris non interpretentur, nec ab illis vllatenus legi patiantur; verum etiam à quibuscunque alijs turpia, siuè obscœna continentibus abstinere prorsus debeant. quotidiè verò sub finem lectionum procurent, vt pueri genibus flexis orationem Dominicalem, Salutationem Angelicam, & Symbolum fidei deuotè recitent. Adolescentium animos non solum in litterarum scientia, verum etiam in pietate religionis erudiant: Missarum sacrificio, cæterisq; diuinis officijs crebrò iubeant interesse, 1 doctrinæ Christianæ libellum semel in hebdomada recitare compellant, atque vt ijdem semel saltem in mense conscientiam suam approbato Sacerdoti aperiant, 2 pro

1 Concil. Lateran. sub Leone X. vers. & cum omnis anno. 1515. sess 9.
2 Cōc. Trid. sess. 13. cap. 8. de Reform.

pro viribus quærant. qui verò ad idoneam ætatem prouecti fuerint, sanctissimo Eucharistiæ sacramento muniantur.

Et vt pueri, puellæque ad Ecclesiam facilius conueniant, pulsabitur campana 1 longo temporis spatio in meridie: quibus congregatis, distinctis puerorum, puellarumq. sedibus Parochi, aut Magistri electi puerorum, puellarumq. sibi subiectarum Catalogum recognoscant. Quod si qui è pueris, aut Puellis scholas Doctrinæ Christianæ, seu Ecclesias ad hoc deputatas non frequentauerint: vel parentes, siue Domini, vt socordes, & inobedientes pueros aut puellas, famulos seu famulas mittere ad præfatas scholas neglexerint; illos Parochi nobis deferre non desinant, vt opportuno prouidere possimus remedio.

1 Bulla Pij V. sub die 8. Iulij 1568.

Et vt segnes in via iustitiæ excitentur, nemo à Parochis ad suscipiendum de sacro fonte infantem, matrimonium contrahendum, aut ad aliorum sacramentorum, vel Confraternitatis alicuius participationem admittatur, qui saluberrima Christianæ doctrinæ rudimenta ignoret.

De lectione sacræ Scripturæ. Cap. V.

Nihil ad Christianæ religionis pietatem conseruandam, aut propagandam magis pertinet, quam sacris lectionibus, prædicationibus, alijsque Spiritualibus alloquiis Catholicam fidem hominum auribus frequenter instillari. Hinc Sacrosancta Trid. Synodus 1 sanctissimè statuit, vt in Ecclesijs ab ea enumeratis præbenda Cathedralis, aut alterius Collegiatæ Ecclesiæ primum vacatura in Theologalem ad vsum sacræ Scripturæ interpretãdæ, Altera 2 verò Pœnitentialis pro Confessionibus audiendis, & à reseruatis casibus absoluendis fidelibus erigerentur. Quæ

1 sess. 5. cap. 1. de Reform.

2 Conc. Trid. sess. 24. cap. 8. de Refor.

Sess. 5. cap. 1. de Reform. cap inter. cœtera §. vnde præcipimus de offic. ordin. ex Conc. Lateranen. sub Innoc. iij. cap. X.

decreta non valentes non solum propter præbendarũ, verum etiam Beneficiorum tenuitatem executioni demandare, Ideò decreto eiusdem Concilij 3 quoad lectionē sacræ Scripturæ inhærētes hortamur superiores Regularium Conuentuum Ciuitatis, & Diœcesis nostræ, vt in illis idoneum, ac approbatum lectorem eligant, qui semel in hebdomada casus conscientiæ, & sacram Scripturam legat, Congregationibusque super hoc coram nobis faciendis in sacristia, aut alibi interueniat. Quo verò ad Pœnitentiarium cum facultate absoluendi à casibus reseruatis, in tabella descriptum eligimus, & constituimus.

Lectioni verò sacræ Scripturæ, & casuũ conscientiæ omnes, & singulos sacerdotes, aliosque in sacris, minoribusque ordinibus constitutos hortamur, vt intersint: qui semel in hebdomada conueniant, habeantq. casuum conscientiæ Congregationem, in qua saltem tres casus proponantur, & per quemlibet Parochum discutiantur, & resoluantur. Si verò prædicti ad Congregationem præfatam accedere neglexerint, & legitimam excusationem non præmiserint, pœnam vnius aurei qualibet vice ipso facto incurrant. In eadem verò Congregatione res ad curam animarum, ad clericalis vitæ, morumq. honestatem, ad diuinum cultum, ad scandala eradicanda, ac tollenda vitia spectantes accuratè, ac mature discutiant: vbi autem remedium opportunum per eos afferri non poterit, res tota ad nos, vel Vicarium nostrum generalem deferatur.

De Verbi Dei Prædicatione. Cap. VI.

IN saluberrima diuini Verbi prædicatione muneris nostri onus, & crediti nobis gregis securitatem agnoscentes præcipimus, & mandamus, vt nemo siuè

siuè Sæcularis, siuè Regularis in hac nostra Diœcesi sub quouis priuilegij, aut exemptionis prætextu concionatoris officium solis Pastoribus [1] commissum sine nostra facultate, [2] & approbatione audeat vsurpare. Verum quia per nos ipsos salutare hoc munus vbique exequi non possumus, Presbyteri, & curam animarũ habentes diebus saltem Dominicis, alijsq; solemnioribus, & festiuis oues sibi demandatas pro sua, & earũ capacitate spiritualibus verbis pascant. Quadragesimali tempore quotidiè populus diuino verbo pascatur per Concionatores à nobis electos, & approbatos: Clerici verò omnes cum biretis, & superpelliceis Concioni sub pœna arbitrio nostro incurrenda intersint.

[1] c. Episcopus 88. dist. c. inter cætera deo ff. ord. Conc. Trid. sess. 5. cap. 2. de Reform. & sess. 24. c. 4. de Reform.

Concionatores autem in ijs versentur, quæ vtilia sunt ad salutem, non quæ inaniter oblectant ad sensum. Idcircò Sacrosancta Dei Euangelia in Catholica veritate populis annunciantes vitia increpent, virtutes commendent, pœnas in scelerum vindictam liberè indicant, & præmia in pietatis recompensationem suauiter polliceantur: breuitatem, ac sermonis facilitatem, animarumq. salutem sibi proponentes eò neruos dirigant, vt se piscatores hominum non tam verbo, quam opere fructuosè profiteantur.

Quæstionum subtilitatem, quæ potius ad ingenij ostentationem, quam ad animarum præsidia conferunt, euitare studeant: errores, ac impia Hæreticorum dogmata non proponant, nisi ea postmodum confutatione, ac redargutione aptè conuincere nouerint, ne rudis populus erroris inde, & scandali occasionem nanciscatur. fabulosis, ac iocosis sermonibus audientium animos ne occupent, sed suaui, ac seria grauitate diuini Verbi præstantiam, ac maiestatem conseruent.

Decreta nostra Synodalia, corruptosq; ac deprauatos populi mores à Parochis scire studeant. Vitia

gene-

generaliter, præcipuè vero ſortilegia, diuinationes, ac quaſcunque alias Diabolicas artes, Blaſphemias, falſum iuramentum, murmurationeſq. præſertim in eccleſiaſticos deteſtentur, in nullum perſonarum ſtatum tacitè, 1 vel expreſsè inuehantur, ſed in vitiorum reprehenſione, ac eradicatione deſudantes à perſonarum offenſione penitus abſtineant.

1 Armill. in ſumm. in ver. Prædicare num. 6.

Dum concio habebitur, nullus ſacerdos in eccleſia, aut aliquo ſacello miſſæ ſacrificium celebrare audeat ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis. & nè Concionatores laboris ſui fructu fruſtentur, ſi populus eorum Concionibus intereſſe neglexerit, Gubernatores, locorumq. omnium præſides in Domino hortamur, & obſecramus, vt tempore Concionis præcipuè diebus Quadrageſimalib' curent, vt apothecæ claudãtur, otioſaq. turba è foro, plateis, atq; tabernis expellatur: ac demũ vt diuinis officijs interſit, debitis pœnis cõpellant.

S. Carolus de offic. Prædic. c. 16.

Conc. Trid. ſeſſ. 5. c. 4. Synod. magunt. c. 11. Synod. florent. de prædicat.

Diuinum autem verbum die, non noctu 1 enuncietur præterquam in Paſſione Domini, quo tamen tempore tot luminaria ſint accenſa, vt omnis ſcandalorũ occaſio euitetur. Maſculi verò à fœminis aliqua tabella, vel tela ſeparentur.

1 Conc. Mediol. 4. de Verb. Dei prædicat.

In eligendis atq. alendis Concionatoribus legitima conſuetudo obſeruetur. qui verò illorũ electionem ad ſe pertinere prætendunt, ante feſtum omnium Sanctorum Concionatoris nomen, eiuſdemq. conſenſum nobis, ſeu Vicario noſtro teneantur indicare, aliàs electio pro illa vice ad nos deuoluatur. Tales autem eligant, quales ad rem tanti ponderis requiruntur.

De Reliquijs, ſacris imaginibus, ac venerationibus Sanctorum. Cap. VII.

NVllus inſolitas 1 vel non ſacras imagines, aut noua miracula intra eccleſiam quantumuis exemptam,

1 Conc. Trid. ſeſſ. 25. de inuoc. & vener.

ptam, seu alibi apponere, vel nouas admittere reliquias, nec antiquas de loco ad locum transferre, 2 nec minus monumenta, in quibus asseruantur, ad solam etiam videndi curiositatem aperire sine nostra facultate, & approbatione præsumat.

Libellus distinctum Reliquiarum catalogum, instrumentorumq. mentionem, quibus earum veritas comprobatur, continens describatur, 1 atq. in Archiuio asseruetur. Index verò eorumdem in loco conspicuo affigatur, vt ab omnibus cõmodè legi possit. Reliquiæ verò in loco duabus clauibus munito fideliter custodiantur inclusæ, nec vllus vel quid minimum ab eis auferre audeat sub pœna excommunicationis ipso facto incurrendæ.

In illis ostendendis plura lumina succẽdantur, thurificationes ac statutæ precum recitationes, alijque solemniores, vt decet, ritus per Sacerdotem pluuiali, ac ministros superpelliceis indutos honorificè, ac reuerenter adhibeantur. Si verò publicè ad venerationem exponi illas contigerit, duo saltem luminaria ex cera ardeant, & clericus superpelliceo amictus ad custodiam assistat; nec illæ ad infirmorum domos ab ecclesijs sine nostra facultate asportentur.

Parietes, in quibus Sacræ imagines vetustate corrosæ, aut aliter in deformitatẽ collapsæ cernuntur, dealbari mandamus. Si ligneæ fuerint, incendio tradantur, cineresq. in sacrario deponantur. 1 Si marmoreæ, in effosso ecclesiæ pauimento adeò recondantur, vt deambulantium pedibus conculcatæ non inquinẽtur.

Ne quis verò in nouis confingendis, atq. euulgandis miraculis 1 quæstus, aut inanis gloriæ captandæ occasionem auarè, atq. ambitiosè nanciscatur, interdicimus, ne quis fictitia huiusmodi commenta promulgare præsumat, nec in viuentes, vel defunctos homines nondum Sanctorum Catalogo ritè adscriptos,

2 c. cum ex eo de Reliq. & Ven. Sanct. Conc. Trid. sess. 25. de Inuoc. & Vener. 3 c. corpora de cõsec. dist. 1. Conc. Magunt. c. 51.

1 Conc. Mediol. 4. de Sacr. Reliq.

1 c. altaris de Consec. distin. 1.

1 c. 1. & c. cum ex eo de Reliq. & Vener. Sanct. Concil. Lateran. sub Innoc. iij. cap. 62.

1 Concil. Trid. sess. 25 de Inuoc. Sanct. ptos, vel in eorum imagines miracula 1 referre audeat, Tabellarum votiuarum, aut cerearum, siuè argentearum imaginum appensionem, ac oblationem in accepti diuinitus beneficij memoriam, ac gratiam omninò prohibentes. Sed si quid miraculosum, aut nouum contigerit, Parochi nobis deferant, vt adhibita Theologorum consultatione quid in re tam graui expediat, maturè decernamus. Tabellæ verò, candelæ, figuræ cereæ, & argenteæ, aliaq; huiusmodi votiua sacræ imagini oblata propè eandem imaginem configantur, nec inde sine nostra licentia vllatenus amoueantur, aut distrahantur.

Sacro sanctam D. N. I. Christi passionem, sanctorumq. martyria, & actiones scenico apparatu exhiberi prohibemus: quod enim ad fideliũ pietatẽ excitandam antiquitus institutum fuit, hodiernis temporibus in risum, offensiones, ac scandala deprauati hominum mores facilè conuertunt.

De Indulgentijs. Cap. VIII.

NE indulgentiarum thesauris, qui è ditissimo sanctæ matris Ecclesiæ sinu effodiuntur, fideles abuti contingat, omnia & quæcunq. ecclesiarum Capitula, Rectores, piorum locorum Administratores, Confraternitatumq. seu Congregationum quarumcunq. Præfecti intra quatuor menses à præsentis Synodi publicatione notam integram, & fidelem omnium, & singularum Indulgentiarum sibi ex Apostolica benignitate concessarum vnà cum litteris, alijsq. desuper expeditis documentis ad Curiam nostram transmittant.

In posterum autem in Ecclesijs quantumuis priuilegiatis, & exemptis obtinendæ non antea promulgentur quam litteras Apostolicas super illis expeditas,

ditas, (vt fraudibus obuietur) diligenti examine, ac testimonio nostro approbauerimus.

Curiæ verò nostræ Cancellarius Indulgentiarum quarumcunq; obtentarum notam vnà cum circunstantijs ad earum consecutionem requisitis, & tempus, quo vigorem obtinebunt, gratis describere teneatur.

SESSIO SECVNDA.

De cultu diuino, & festorum obseruantia.
Cap. I.

D verum Dei opt. Max. cultum, qui in Sacramentorum frequentia, in diuinis laudibus, ac festorum dierum obseruantia maximè consistit, omnes allicere, animare, ac salutaribus documentis excitare cupientes, quæ sequuntur, statuenda decernimus.

Curent Parochi, vt dies festi ad celebrandas Dei, Sanctorumq. laudes potissimum instituti piè, ac religiosè colantur. Proindè omnes Christi fideles Missam integram diebus festis attentè, 1 ac deuotè audiãt; Patresq. ac matres familias præsertim hortamur, & obsecramus, vt his præcipuè diebus Ecclesias frequentent, Concionibus, sermonibus, Vesperis, ac alijs diuinis intersint officijs 2 seq. in pietatis operibus sedulò exerceant ea omnia, quæ peccati suggerunt materiam, accuratè fugientes; filios, ac seruos non modo non impediant, quo minus missæ sacrificio diebus festis intersint, verum eosdem compellant memores se non sui solum, sed & omnium sibi subditorum rationem omnipotenti Deo reddituros.

1 c. Apostolica de Conf. dist. 1. cap. omnes, & c. missa ibid. Armil. in ver. festum nu. 2.

2 c. ieiunia de consecr. dist. 5.

Quod vt facilius præstari possit, nullus audeat, dum sacra fiunt, cauponas adire, commessationes, ebrietates, choreas, atq; alia huiusmodi spectacula sub pœna scutorum X. locis pijs applicandorum exercere. diebus verò festis omnes ludos 1 tam tesserarum quam alearum prohibemus.

1 c. denique dist. 4. c. qui. die: de consecr. dist 1 Conc. Trid sess. 25. de innoc.

Quilibet à seruili, seu mecanico opere abstineat, etiam rurali. nihil emi, vendiuè possit, nisi quod ægrotis, vel diurno victui sit opus. 2 Res tamen venales nec antè fores ecclesiæ, nec in Cœmeterijs exponantur, aut vendantur sub pœna quinque scutorum pijs vsibus applicandorum. iudiciorum 3 verò strepitus omnino conquiescant.

1 c. licet c. conquestus deserijs.

2 Armill in Summ. in ver. festum nu. 4. 13 14 & 15. Ang. in Summ. in ver ferię num. 13.

3 c. placita 15. q 4.

Ad tollendum omnem ignorantiæ prætextum inter missarum solemnia, Parochi festa, ac ieiunia in subsequentē hebdomadā incidentia populo annuncient.

1 c. pronunciandū de Consec. dist. 13. Conc. lugdun. c. 4.

Festa in nostra Diœcesi de præcepto, deuotione, aut Statuto obseruanda erunt infrascripta, & quæ signata fuerint littera P. erunt de Præcepto, quæ littera D. ex deuotione, quæ littera S. Statutaria. Cap. II.

IANVARIVS.

P. 1 Circumcisio Domini.
P. 6 Epiphania Domini.
D. 17 S. Antonij Abbatis.
S. 20 S. Sebastiani.

FEBRVARIVS.

P. 2 Purificatio B. M. Virginis.
D. 3 S. Blasij Episcopi, & Martyris. off. fit dup.
P. 24 S. Matthiæ Apostoli. Anno Bisextili 25.

MAR-

MARTIVS.

P. 19 S. IOseph Confessoris. Gregorius XV.
P. 25 Annunicatio B. M. Virginis.

APRILIS.

D. 23 S. GEorgij Martyris.
D. 25 S. Marci Euangelistæ.

MAIVS.

P. 1 SS. PHilippi, & Iacobi Apostolorum.
P. 3 Inuentio S. Crucis.
S. 20 S. Bernardini.

IVNIVS.

P. 24 NAtiuitas S. Io. Baptistæ.
P. 29 SS. Petri, e Pauli Apostolorum.

IVLIVS.

D. 2 VIsitatio B. M. Virginis.
S. 16 B. Mariæ de Monte Carmelo.
P. 25 S. Iacobi Apostoli.
P. 26 S. Annæ. Gregorius XV.

AVGVSTVS.

S. 5 S. MAriæ ad Niues.
D. 7 S. Alberti Cõfessoris. & offic. fit semid.
P. 10 S. Laurentij Martyris.
D. 12 S. Cratiliani Martyris. officium duplex.
P. 15 Assumptio B. M. Virginis.
D. 16 S. Rocchi.
P. 25 S. Bartholomæi Apostoli.
D. 29 Decollatio S. Ioannis Baptistæ.

SEPTEMBER.

P. 8 NAtiuitas B. M. Virginis.
P. 16 SS. Ioannis, & Martiani Patronorum huius Ciuitatis, seruetur per totam Diœcesim.
S. 17 S. Cornelij.
P. 21 S. Matthæi Apostoli.
P. 29 Dedicatio S. Michaelis Archangeli.

CVm ieiuniorum suffragia ad peccatorum medelam Ecclesia salubriter instituerit, sciant cuncti post completum ætatis suæ annum vigesimum primum se ad illorum obseruantiam sub mortalis 1 peccati pœna districtè teneri. illi tamen, quos vrgens necessitas, ætatis imbecellitas, aut alia rationabilis causa ab hac eximit obligatione, Medici, & Confessoris iudicio, atq. obtenta à deputatis 2 in scriptis facultate legitimè excusentur. Ideò Medici, ac Chirurgi testimoniũ ac fidem suam, nisi vbi vrgens, ac iusta necessitas adfuerit, non omnibus passim concedant, iuxta formã inferius apponendam. ad vitãdam tamen scandalorum occasionem in publico à carnium comestione prorsus abstineant; sed propriæ consulentes imbellitati secretò illas præparent, comedant, contectasque 3 per viam deferant.

1 c. ieiun. de Consec. dist. 5 Aug. in Summ. in ver. ieiunium.

2 cap quadragesima c. ieiunia de Consecr. dist. 5. c. consilium de obseruat. ieiun.

3 d. c. Consilium de obser. ieiun.

Dies, in quibus ieiunia præcipiuntur.

Omnes dies quadragesimæ 1 Dominicis exceptis.

Quatuor anni tempora 2

VIGILIA 3
- Natiuitatis D. N. I. Christi.
- Pentecostes.
- Assumptionis B. M. Virginis.
- Omnium S S.
- Omnium Apostolorum excepta vig. 2 ss. Ioannis Iacobi, & Philippi.
- S. Ioannis Baptistæ.
- S. Laurentij Martyris.

1 Canon. Apost. 69. c. non oportet. 1. planut. de Consec. dist. 3. c. quadragesima de Consec. dist 5.

2 c. ieiunium cap. constituimus. cum seq. q. 86. dist.

3 c. ex parte c. consilium de obserua. ieiun. c. quæsiuit. § festum. de Verb. sign.

Et

Et licet Vigilia S. Titularis propriæ Parochialis ecclesiæ, vel Ciuitatis non sit ex præcepto, sed tantum ex deuotione, Parochus tamen hortabitur, vt illam seruare, & celebrare velint parochiani.

Vigiliæ, si in Diem Dominicum inciderint, ad præcedentem sabbati diem transferantur, sicuti etiam si Vigilia S. Ioannis Baptistæ in festum Corporis Christi inciderit, præcedenti die ieiunium celebretur.

Qualibet feria sexta, & sabbato 4 ab esu Carnium fideles omnes penitus abstineant, excepto tamen festo Natiuitatis 5 D. N. I. Christi die ex Honorij III. Cōstitutione: qui secus absque vrgenti necessitate fecerint, tāquam de hæreticali labe suspecti puniantur.

4 c. sabbat. c. ieiunia de Consec. dist. 3. c. in sabbat. de Consec. dist. 4.
5 c. fin. de obseru. ieiun.

Et vt ritè, decenterque ieiunia celebrentur, vnica comestio fiat circa meridiem: 1 Ideò iuxta temporum vicissitudines in Parochialibus ecclesijs hora competenti campanæ sonitu congruum tempus demonstretur: prohibemusq; quibuscumq. tam Sæcularibus quam Regularibus, nè meridiem intempestiuè accelerantes ieiunantium animos decipiant.

1 c. solent. de Consec. dist. 1. S. Thom. 22. q. 147. art. 7.

Et quoniā parum ieiunia suffragantur, si scelerum contagio mens polluta sordescat; ideò ieiuniorum temporib' fideles ab illicitis abstineant voluptatibus. nec à Dominica Palmarum vsque ad feriam tertiam post Pascha Meretricum, atq. inhonestarum mulierum domos ingredi audeant: idemq. à Natiuitatis Domini Vigilia vsq. ad festum ss. Innocentium obseruari mandamus. qui contrauenerint, arbitrio nostro punientur.

De

De celebratione diuinorum officiorum, ipsorumq. ministris. Cap. IIII.

AD diuini cultus obseruantiam, in qua potissimũ nobis inuigilandum, mandamus, vt omnes, quicunq. dignitates, ac Canonicatus in ecclesia nostra Cathedrali obtinent, iuxta S. Concilij Tridentini decretum 1 diuinas laudes per singulas horas per se ipsos canendo ad Breuiarij ac Missalis nuper recogniti præscriptum in præfatæ Cathedralis ecclesiæ, aliarumq. Collegiatarum choro iuxta eorum antiquum vsum reuerenter persoluant: in alijs verò ecclesijs Parochus, si commodè poterit, quotidiè coram sanctissimo sacramento officium recitet.

1 sess. 24. c. 12. de Reform ver. omnes vero c. dolentes de celebr. miss.

Facto signo iuxta solitum morem omnes tam Sacerdotes, quam clerici conueniant, nulloq. modo ante fores ecclesiæ conuenticula faciant, sed ecclesiam ingressi aqua lustrali se aspergant, ac deinde vtroque poplite flexi sanctissimo Eucharistiæ Sacramento reuerentiam exhibeant. Talari, tonsura, bireto, super pellicioq. induti chorum modestè ingrediantur, colloquia, nugas, diuagationes, scripturarũ, aut litterarum alienam à tanto loco lectionem, cachinnos, risus, & alia huiusmodi eliminent. è choro nisi ex rationabili causa licet rcdituri non recedant nisi officio completo: Qui in his deliquerint, tanquã absentes pũctentur, & distributiones amittant: si in erroribus insorduerint, seueriores arbitrio nostro pœnas experiẽtur.

S. Hiron. in cap 44. ezech. S. Anacletus. epist. 1 c dolentes. de celebr. miss.

Qui post inchoatum officium ingreditur chorum; si Canonicus fuerit, primò Altari, deinde nobis, si adfuerimus, profunda capitis inclinatione reuerentiam exhibeat: cœteri verò genuflectant. si tamen adsit sacramentum, omnes nemine excepto genuflectere teneantur; deinde Chorum hinc inde decenter salutando

c. licet. de Preb. & dignit. 1. olim. de Verb. signific. c. vnic de Cleric. non resid. Conc. Trid. sess. 24. cap. 12. de Reform.

do in locum suum conferat; instando verò, & sedendo singuli hebdomadarium sequantur.

Omnes ea, qua decet grauitate, attentione, ac deuotione psallant, precesq. pausa decenti in medio versiculi Psalmorum interiecta modulantes pensum suæ seruitutis piè, ac religiosè persoluant.

Cæremonial. Episc. lib. 2. cap. 1.

Chorus versiculum non incipiat prius quam alter chorus suum compleuerit. in fine Psalmorum cum dicitur Gloria Patri, vel in fine hymnorum quando laudantur personæ diuinæ, vel quando nomen D. N. I. Christi, vel B. M. Virginis profertur, omnes profundè se inclinent, caputq. detegant reuerenter.

S. Carol. de Immun. Eccl. cap 19. & de celeb. miss. c. 85.

Dum diuina recitantur officia, circulatores, ac alij similes ab artis suæ exercitio abstineant, sub pœnis arbitrio nostro infligẽdis, Pilæ quoq. lusum, ac alia huiusmodi, quibus strepitus excitãtur, prohibemus.

Officia Regularium, aut ea, quæ in Breuiario, & Missali nuper recognito non habentur, iuxta decretum à nobis in Visitatione factum sæculares non recitent. nec minus alia ad libitum sub duplici ritu aut semiduplici. omnem verò, & quemcunq. alium prætextum, ac consuetudinem improbamus, etiam si altaria, vel reliquiæ sancti, dummodo non sint insignes, vt capitis, Brachij &c. in illorum ecclesia reperiantur.

Officia verò infrascripta à Sacra Rituum Congregatione approbata per Diœcesim nostram celebrentur.

20 Martij S. Ioachini Patris B. M. V. sub duplici ritu
26 Maij S. Philippi Nerij.
17 Septem. Stigmatum S. Francisci.
Angeli custodis prima die non impedita

post

post festum dedic. B. Michaelis Archangeli.
25 Augusti S. Ludouici Confessoris sub ritu semiduplici, &c.
6 Octobris S. Brunonis Confessoris.
7 Octobris S. Brigitæ Viduæ.
4 Nouemb. S. Caroli.

Officium ss. Ioannis, & Martiani Ecclesiæ nostræ protectorum, quorum corpora sub altari maiori recondita asseruantur, statuimus per totam Diœcesim, & per octauam etiam à Regularibus de communi Martyrum celebrari, donec à sacra Rituum Congregatione officium proprium approbetur.

Officium Consecrationis Ecclesiæ nostræ Cathedralis, quæ cadit in diem 20. Decemb. & per octauam, quoniam officium temporis impedit, ex præfatæ Rituum Congregationis auctoritate in vigesimum octauum Mensis Ianuarij diem transferimus. 1. mart. 1645.

Officium pariter S. Famiani Confessoris, cuius festũ cadit in 8. Augusti, & cuius corpus in ecclesia Gallesij asseruatur, sub duplici ritu per Ciuitatem, & Diœcesim nostram celebrari mandamus.

Missa Conuentualis in duplicibus, & semiduplicibus cantetur post tertiam, in simplicibus post sextã, in ferialibus verò post Nonam. Rub. miss.

De moderatione chori. Cap. V.

NE incepto officio in inueniendis psalmis, & Antiphonis scandalosè tempus conteratur, antequam officia inchoentur, chori Moderator, quæ in officio illius diei recitanda, aut cantanda erunt, inueniat, præparet, ac diligenter dispònat.

Illos, qui Epistolam, Euangelium, Prophetias, ac lectiones cantaturi, lecturiuè erunt, examinet: neque ad hoc munus inhabiles admittat, sed eos tantum-

modo, quos experientia idoneos reperent.

Magister cæremoniarum quolibet die Sabbathi tabellam in choro, aut Sacristia apponat, in qua Canonicorum, & hebdomadariorum nomina describat, qui officium ordinare, Missam celebrare, Epistolam, aut Euangelium canere per totam hebdomadam tenentur, vt quilibet de proprio munere certus reddatur.

Si illi, quibus Missam canendi, officiumuè ordinandi incumbet onus, sine iusta causa per nos, vel Vicarium nostrum approbanda à proprio munere defecerint, trium iuliorum pro qualibet vice pœnam luant, & subsequens in ordine suppleat.

Qui verò omnibus horis non intersunt, in distributionibus per punctatorem multentur, & punctentur iuxta formam præscriptam in cap. de Punctatoribus.

De Hebdomadario. Cap. VI.

HEbdomadarius chorum primus ingrediatur, & facto signo horarũ recitationẽ incipiat. Si legitimè fuerit impeditus, alium substituat. Si verò in hoc defecerit, punctetur, & subsequens in ordine suppleat.

Cærem. Episc. lib. 2. cap. 3.

Hebdomadarius primam antiphonam, capitulum, principium hymni, antiphonam ad Magnificat, Benedictus, & Preces, si dicendæ sint, ac orationes in choro nõ memoriter, sed per librum recitare tenetur.

Missam maiorem cantabit, Altare ad Magnificat, & Benedictus incensabit, si solemniter celebretur Matutinum, quæ omnia ad præscriptum Missalis, & Cæremonialis perficiantur.

Nunquam diuinorum officiorum recitatio inchoetur, nisi quinq. vnà cum hebdomadario ad minus intersint; si secus fiat quilibet pœnam vnius libræ ceræ Sacristiæ applicandæ incurrat.

De

IN thurificationibus Cæremonialis Episcoporum præscriptum ad vnguem obseruetur, videlicet Altare vbi solemniter celebratur, si sanctissimum adsit Sacramentum, incensetur debitis genuflexionibus triplici ductu: si Crux adsit, profunda capitis inclinatione triplici pariter ductu; si sanctorum adsint in medio positæ reliquiæ duplici: si à lateribus, à cornu Euangelij, & Epistolæ, duplici similiter; & deinde continuando, siuè plura, siuè pauciora fuerint candelabra tribus triplici ductu æquali distantia incensentur. Idem verò à cornu Euangelij obseruetur, quæ nobis tamen solemniter celebrantibus septem, alijs in solemnioribus sex, in Dominicis duplicibus minoribus, & semiduplicib' quattuor, in simplicibus autem, & ferialibus duo esse debeant. Cærem. Epis. lib. 1. cap. 23.

Alia verò in præfato Cæremoniali contenta ad amussim perficiantur.

Deinde incensetur celebrans, & nos, si adfuerimus triplici ductu. Vicarius noster generalis, & Canonici duplici, alij verò vnico ductu.

Potestates, Gubernatores, Conseruatores, seu Priores Communitatum, & Domini festorum duplici tantummodo ductu thurificentur, cæteri verò omnes à thurificante in medio chori stante triplici ductu à latere Euangelij, & Epistolæ vnà cum populo incensentur. Thurificans neminem sedentem, dormientem, vel genuflectentem, sed stantem, & capitis inclinatione respondentem thurificet.

Pax ecclesiasticis ad osculum, laicis verò cum instrumento pacis exhibeatur. Qui pacem defert, aut Euangelium Episcopo, vel celebranti deosculandum, non antea sed post reuerentiam faciat.

Ab hac tamen incensandi ratione excipimus Præla-

tos, aliosq. viros magnates, cum quibus iuxta eorum qualitatem arbitrio nostro agendum erit.

Præfata omnia, vt supra, obseruari mandamus, vt inueterati, prauiq. abusus extirpentur. Qui contra. uenerit, si in sacris fuerit constitutus, à diuinis ipso facto suspendatur: alij verò carceris, & pecuniarijs etiam pœnis arbitrio nostro puniantur.

De cantore, & subcantore. Cap. VIII.

c. 2. 15. dist. vers. ad psalmistam.

CAntoris officium est præsidere in choro non modo ad cantus, verum etiam ad omnium, quæ in choro dicenda erunt, administrationem: silentium, & pausam in medio versiculi indicabit. ad ipsum quoque pertinet curare, vt officium solemniter recitetur: psalmos intonabit, tonumque obseruabit: ipsumq. omnes semper in cantu, & tono sequantur præcedentem.

In duplicibus autem, Magnificat, & Benedictus in solemniori tono, vel duplicato cantari diligenter curabit.

Ad eumdem spectat ad lectorile accedere, & quæ sunt canenda ostendere, antiphonas, & lectiones secundum vsum, & consuetudinem in festis primæ, & secundæ clasis inter Canonicos tantum, in alijs verò festis, & ferijs inter aliòs inferiores distribuere, & ordinare.

Nemo illius officium perturbare audeat: sed contrà inobedientes per Vicarium, & alios, ad quos ex officio pertinet, districtè agatur.

Si officium proprium rectè non adimpleuerit, modestæ subiaceat correctioni. Subcantor in absentia cantoris illius vices gerat, eique omnes parere teneantur.

De punctatoribus. Cap. IX.

NE qua in parte diuinus cultus minuatur, sed ei debitum in omnibus rebus obsequium præstetur; ad negligentium, ac torpentium in seruitio Dei animos excitandos Punctatores à Capitulo eligantur, vel quilibet ex Canonicis seruata gradus, & dignitatis prærogatiua ad hoc munus pro quolibet mense destinatus intelligatur in gyrum præstito tamen prius in manibus, Vicarij nostri generalis iuramento de hoc munere diligenter, ac fideliter nulla personarum habita exceptione administrando.

Qui punctatores semper assistant, nec per aliorum relationem tam absentes, quam delinquentes in choro, vel in Sacristia colloquentes punctare valeant: in quibus omnibus eorum conscientiam oneramus.

Modus punctandi erit. Qui ad matutinum ante finem Psalmi Venitè exultemus non venerit, bononenum vnum amittat. Pro horis prima, tertia, sexta, & nona. bononenum vnum ante finem hymni, & in completorio ante Conuerte. Qui verò Missæ cantatæ ante vltimum Kyrie eleison non adfuerit, bononenum vnum, & ad Vesperas ante finem primi Psalmi bononenum vnum: quæ portio ijs, qui intersunt, accrescat. ipsosq. monemus, si malitiose abfuerint, tuta conscientia distributiones pro rata eorum non futuras.

De Magistro Caremoniarum. Cap. X.

IN nostra Cathedrali, & in qualibet Collegiata Cæremoniarum Magister à Capitulo eligatur, qui summoperè inuigilet, vt in omnibus ordo obseruetur, confusio euitetur, diuina officia iuxta eorum Rubricas *Caerem. Episc. libr. primo cap. 5*

cas

cas ritè celebrentur, laudabilesq. seruentur consuetudines; in suo autem munere obeundo cautè, ac prudenter secundum personarum qualitatem modestè, ac reuerenter se gerat.

Præmoneat, instruatq. quos opus fuerit, & præsertim si qua occurrant celebranda officia, quæ non ità frequenter solent euenire, veluti si solemniori vsu, ac apparatu supplicationes faciendæ, aliaq. huiusmodi accidant; quo casu exhibitis etiam schedulis obseruandos adnotabit ritus, & cæremonias.

Decreta verò de Diuinorum officiorum celebratione, de Thurificando, pacem dando, aliaq. in Cæremoniali Romano præscripta obseruari faciat.

Illi omnes circa eius officium parere omninò teneantur. aliàs ad nos, vel Vicarium nostrum generalem inobedientes pro modo culpæ deferat puniẽdos.

De officio sacristæ maioris. Cap. XI.

Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 6.

PRo recta Ecclesiarum cura Cæremonialis Episcoporum dispositioni inhærentes mandamus, vt in nostra Cathedrali, alijsque collegiatis ecclesijs, sub pœnis arbitrio nostro vnus eligatur, qui in Sacerdotali ordine sit constitutus; cuius erit munus paramenta sacra, vasa, libros, cereos, ornamenta, instrumentaque vsibus ecclesiæ, ac altarium destinata vnã cum reliqua supellectili Ecclesiastica integrè, ac mundè conseruare. ad ea verò præsertim, quæ sacræ Eucharistiæ cultum, atq. honorem respiciunt, diligentius animum conuertat. illius autem officium annuale sit.

De officio Parochi. Cap. XII.

Apost. ad Thim. c. 4.

PArochi, & Curati sunt partes præ cæteris in Vinea Domini inuigilare, laborare, ac desudare.

Qua

Quapropter in suis Parochijs asiduè commorentur, atque ab ijs rarissimè discedant; nec eis vnquam liceat etiam ex necessaria causa extra Parochiam pernoctare, nisi idoneum, atque approbatum substitutum ibidem reliquerint. Quòd si illis necesè fuerit per breue temporis spatium abesse, non ante à commissi sibi gregis custodia discedant, quam à Vicario nostro foraneo licentiam obtinuerint. Maius verò temporis spatium à nobis, vel Vicario nostro generali impetrauerint. Quòd si prædictis parere neglexerint, sciant non solum mortali se irretitos peccato, ac pro temporis rata fructus suos non facere; verum etiam à nobis grauiter pecuniarijs etiam poenis, ac alijs arbitrio nostro puniendos. c.fin. de Rescr. in 6.

Idem etiam statuimus de Canonicis, alijsque beneficia, seu præbendas personalem residentiam requirentia habentibus, qui teneantur ea omnia, quæ à S. C. Trid. circà residentiã sancita sunt, inuiolabiliter obseruare, quia sæpè euenit, vt pro maiori parte discedant, Ecclesiæque suis indecenter fraudentur obsequijs. Sess. 6. c. 2. de Reform.

Parochus animarum sibi subiectarum, personarum, familiarumq. suæ Parochiæ numerũ, & qualitatem in libro describat: in alijs verò libris distinctis Baptizatorum, Confirmatorum, mortuorumque, nec non coniugatorum nomina iuxta formam à Rituali Romano traditam adnotabit. Conc. Trid. sess. 24. c. de Refor. & c. 1.

Populum ad Confesionis, ac Communionis frequentiam præsertim in solemnioribus festis, vt Natiuitatis Domini, Pentecostes, ac alijs hortetur, atq. inflammare studeat. Diebus verò Dominicis, alijsq. festis saltem ante Missam Parochialem vel Collegiatam, dum populi ad diuina confluunt, in Confessionali per horam resideat ad fideles inuitandos ad peccatorum Confessionem.

Paupe.

Pauperes, & ægrotos ſuæ Parochiæ ſæpius viſitent, eoſque non ſolum verbis, verum etiam ope, ac eleemoſyna ſubleuare lætentur. infirmos præcipuè in vltimo agone conſtitutos, licet Sacramenta Eccleſiæ receperint, nunquã derelinquant, nec alios per vices ſubſtituant ſub pænis arbitrio noſtro.

Caueant autem, ne in Sacramentorum adminiſtratione quidquam exigant, aut etiam Verbis directè, vel indirectè petant; hortamur tamen laicos, vt ſolitam eleemoſynam eis tribuant. cæremonias ex morè S. R. E. adhibeant. ſi non pluuiale, ſaltem ſuperpelliceũ, & ſtolã omninò induant, & diligentiã in ſuo munere adhibeant in omnibus, quæ ad ſuum pertinent officium. non commendationem, non plauſum, non temporalia commoda, ſed populorũ, qui ipſorũ fidei, ac cuſtodiæ demandantur, incolumitatem quærant, & ſalutem.

Feſta quolibet die Dominico, quæ incipiunt à media nocte diei præcedentis, & terminantur ad mediã noctem ſequentis, ſicuti & ieiunia indicant; atq; in tabella in publico appenſa deſcribant: Omnes verò ad Miſſam in ſua Parochia audiendam hortentur diebus feſtis, vt quilibet dies feſtios, matrimonia contrahenda, excommunicationes, edicta epiſcopalia, & ſimilia, quæ præfatis diebus per Parochum enuncianda ſunt, poſsit intelligere.

In Communionibus Generalibus adiutorem habeant, qui ipſis in communione miniſtranda, & audienda confeſsione auxilium ferant.

Ægrotante Parocho Vicarius noſter foraneus, vel ſenior eiuſdem Terræ Sacerdos, aut vicinior Parochus ſtatim ac de infirmitate cognitionem habuerit, illuc ſe conferat Sacramentorum ſuffragia infirmo miniſtraturus, illiusq. vices in exercenda cura ſupplet.

Sequuta

Secuta autem morte, adhibito Notario, vel alio ſcribente, coram teſtibus, rerum omnium ad eccleſiam pertinentium inuentarium ſucceſſori aſsignandũm conficiat; noſque de ægroti periculo certiores facere teneatur, idemque etiam in alijs Benefitiatis obſeruari mandamus ſub pœnis arbitrio noſtro.

Parochi, & Curati in ædibus Parochialibus aſſiduò iuxta fel. rec. Pij. V. conſtitutionem reſideant, nulliq; in Parochiali munere deſint. Qui verò Parochiale domicilium non habent, Domum quam proximam Eccleſiæ conducant, idemq. etiam ab adiutoribus præſtetur. octauo Idus Iulij 1568.

Miſſam non ſolùm feſtis diebus, verum etiam aliis, præſertim iejuniorum adeò frequenter in ſua Parochiali Eccleſia celebrare procurent, vt muneri ſuo, & animarum ſaluti commodè ſatisfaciant. Conc. Trid. ſeſſ.

Caueant, nè aliquem paruulum ſine Baptiſmo infantem, aut adultum ſine Pœnitentiæ Sacramento, Sacro Viatico, extrema vnctione, aut etiam animæ commendatione, & ſolitis precum ſuffragijs ab hac vita emigrare, negligenter, ac culpabiliter permittant. Ideò in infirmorum viſitatione, curaque Spirituali omnem diligentiam, ac ſedulitatem adhibeant; Quòd ſi iſta propter ipſorum culpam, aut negligentiam euenire contigerit, ſciant ſe non modo grauiſſimas nobis pœnas daturos, verum etiam omnipotenti Deo muneris ſui negligenter cum maximo animarum damno, ac periculo adminiſtrati exactiſſimã rationem reddituros. Synod. magunt. c. 34. Conc. Colut. de Admin. Sacram. cap. 49.

Et quia ſine miniſtro Parochus nequit Miſſam celebrare, Sacramenta adminiſtrare, & alia munia peragere, ſtatuimus, vt vbi non adeſt Clericus pro tali ſeruitio præſtando, nec aliquo modo ſuppetunt facultates pro conſtituendo ſibi competenti ſalario, à Communitate loci prouideatur, qui in habitu, &

tonsura incedat, & cum cotta inseruiat, & vbi clerus est numerosus, plures constituantur.

Benedictio ouorum, & aliarum rerum Comestibilium die Paschatis fiat à deputando à Domino Archipresbitero, vel Parocho respectiuè, & diuidatur collectum inter quos, prout de consuetudine, & fiat in aliqua parte remota Ecclesiæ, & mensa adhoc præparata, non autem in sacristia.

SESSIO TERTIA.

De obseruandis in Sacramentorum administratione. Cap. I.

1 c. talis. 25. dist.

Vm nefas sit pura ab impuris tractari, & sancta ministrari ab indignis, omnes sacrosancta ministraturi Sacramenta in primis studeāt vita moribusq. se reddere irreprehensibiles & ab omni erga subditos offēsione penitus abstineant, conscientiamq. omni & quocunque lethalis culpæ 2 contagio saltem per contritionem, 3 si deficiat confessarius, habere procurent emundatam. In ipso ministrationis actu habeant intentionem actualem, vel saltem virtualem, ac firmam faciendi id, quod præstat Ecclesia. Pro singulorum Sacramentorum vsu, ac ministratione proprias, & destinatas materias præparent, non solum in rerum substantia solliciti, verum etiam in perfectiori materiarum qualitate diligentes, vt scilicet sint mundæ, 4 nitidæ, & ex optimis, quæ possint haberi.

2 Conc. Trid. sess. 13. c. 7. de Reform. c. quotidie c sceleritate cap. panem de Consec. dist. 2. 3 cap. placuit. cap. quicquid. cap. qui studet c. emendare. c. gratia 1. q. 2.

4 c. vestimenta de consec. dist. 3. Conc. Trid. sess. 7. de Sacram. c. 11.

Caueant autem, ne in administrandis sacramentis præscriptas formas excedant, aut immutent; nec alia verba, quam propria singulorum in Rituali Romano per

Conc. Trid. sess. 7. c. 13.

per fel. record. Paulum V. edito expressa, adhibeant, quæ memoriæ mandare studeant, vt illa facilius, atq. aptius cum Sacramentorum administratione coniungant: præfatum verò Ritualē administratores omnes habere teneantur. Sacerdotum omnium singulare munus erit Sacramentorum Virtutes, vsum, præstantiam, & effectum pro suscipientium captu lingua vernacula explicare, quo maiori reuerentia, & animi pietate populus ad illa suscipienda possit excitari. Sacerdos verò ministrans non solum talari veste, sed superpelliceo indutus sit, & orario, seu stola humeris superimposita. Baptismatis, Pœnitentiæ, Eucharistiæ & matrimonij Sacramenta in Ecclesia præterquā in casu vrgentissimæ necessitatis ministrentur sub grauissimis pœnis arbitrio nostro incurrendis.

Concil. Trid. ibid. c. 13 | c. quę ipsis. 38. dist.

Conc. Trid. sess. 24. de Reform. c. 7.

r c. nostrates. c. si quis diuinis 30 q. 5 Clem. 1. de Baptis. Conc. Trid. sess 24 c. 1. de reformat. matrim.

Parochi libros quinq. habeant, in primo Baptizatorū, in secundo Confirmatorum, in tertio matrimonia contrahentium, in quar. Defunctorū, in quinto deniq. omnium in sua Parochia degentium nomina distinctè teneantur describere; & post octauam Paschatis Resurrectionis omnium in Parochia existentium non communicatorum nomina, cognomina, sexum, & ætatem Cathalogum continentem ad nos quamprimum transmittant. Isti autem Codices apud Parochos semper asseruentur, & moriente Parocho successori, seu œcconomo interim ad curam animarum deputato per hæredes defuncti sub pœna excommunicationis intra terminum 15. dierum consignentur.

1 Conc Trid. sess 24. c. 1. de Reform.

De Sacramento Baptismi. Cap. II.

SAcerdos Baptizaturus, quam actionem suscepturus sit, secum ipse reputet, diuinæque gratiæ ad præstantissimum illud opus assistentiam à supremo rerum conditore Deo reuerenter deprecetur. In hoc

verò ministrando Sacramēto stola violacea, & deindè alba ad formam Ritualis Romani vtatur.

Et antequam Paruulum baptizet, intelligat, an prius domi fuerit baptizatus, & an debita fuerit seruata forma. quos autem verè domi baptizatos esse compererit, iterum non baptizet, sed Cathechismum, Preces, ac Cæremonias tantum omissas adhibeat. quòd si rei veritate diligentissimè exquisita dubium sit, an fuerit infans baptizatus, tunc illum conditionaliter baptizet his verbis: Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, & filij, & Spiritus Sancti, Amen. idemque seruetur, si infans in nemore inueniatur sine testimonio, aut litteris eum baptizatum asserentibus.

Forma baptizandi solita, quæ est (ego te baptizo in nomine Patris, & filij, & Spiritus Sancti. Amen) ab omnibus indistinctè, & inuiolabiliter obseruetur. Eadem sola forma instituantur etiam obstetrices; quamlibet autem aliam formam, vt ego te baptizo per Patrem &c. damnamus, & improbamus.

Compatres moneat, vt semotis omnibus nugis piè, religiosèq. quod agatur, attendant, intelligantq. Christo filios spiritualiter generari, seque pro suæ susceptionis officio eos Catholica fide, & probatis teneri moribus instituere, si in hoc præstando negligentes parentes fuerint.

Ideò antequam admittat aliquem ad suscipiendū de sacro fonte infantem, Parochus adhibito vulgari idiomate curet, vt susceptor plenè intelligat, quid cum Deo paciscatur: quæ spiritualis nascatur cognatio inter, & baptizatum eum, illiusque Patrem, ac Matrem: nec non inter Baptizantem, & Baptizatum, baptizatique Patrem, ac matrem tantū, & hanc cognationem non diffundi, vel extendi ad vxorem, si vir suscipiat, neq. contrà; præfatamq. spiritualem

Conc. Trid sess. 24. c. 2. de Reform.

cogna-

cognationem tanti esse momenti, vt matrimonium contrahendum impediat, contractumque dirimat. Hæreticos, excommunicatos, interdictos, aut eo anno in tempore Paschatis Sacra Communione non refectos, nec non prima fidei ignorantes rudimenta aut infames, seu publicè criminosos ad sacrũ adeò munus admittere non audeat; idemque volumus obseruari in Clericis sacris ordinib' initiatis, alijsq. Religiosis regularibus, sanctimonialibus, ipsiusque baptizandi parentibus. c. nõ licet. cum seq. de consecr. dist. 4.

Plures Compatres iuxtà præscriptum S. C. Triden. non admittat, sed vel marem, vel fœminam, aut marem, ac fœminam tantum. d Sess. 24. c. 2. de Reformat.

Et quamuis Baptizandi munus ad Parochum solum pertineat, in euidenti tamen vitæ infantis periculo sciant omnes id sibi licere, seruata tamen eadem semper forma, ac graduum præeminentia, videlicet, vt clericus laicis, masculus fœminæ in hoc Sacramento ministrando præferatur.

Obstetrices in Diœcesi à Vicario Foraneo, in Ciuitate à Vicario nostro generali prius approbentur, alias à sui muneris exercitio prorsus abstineant sub pœnis arbitrio nostro incurrendis. dist. 4 de Consec. pro tot. clem. vnic. de Baptism.

In nominibus imponendis Parochus enixè hortetur Parentes, ne nomina obscœna, fabulosa, ridicula, vel gentilitatem redolentia filijs imponant; sed solummodo ea, quæ Christianæ pietati conueniunt; vt sunt nomina Sanctorum. facilè enim euenit, vt nominis similitudo ad virtutes, ac pietatem imitandam alliciat, & Sanctum, quem in nomine imitantur, ad animæ salutem aduocatum obtineant.

Post baptismi collationem Parochus Parentes, leuantes, siuè nutrices moneat, ne propter periculum suffocationis, quod in nostra Diœcesi propter humanam negligentiam frequens esse solet, audeant sub excom-

municationis pœna infantes ante expletum ætatis annum secum in eodem lecto retinere. Quòd si casus euenerit, non antea sepulturæ cadauer tradatur, quam per Vicarium, & Cancellarium nostrum visitetur.

Deindè Parochus statim baptizati, nec non Compatrum nomen, & cognomen in libro ad hoc destinato, vt supra mandauimus, describat. Puerperas hortetur, vt cum primum domo egrediuntur, ad Ecclesiam se conferant Deo gratias acturæ, ac salutarem benedictionem suscepturæ.

Aqua baptismi quotannis Sabbato Sancto, ac Pentecostes solemni ritu benedicta seruetur in vasis æneis, seu marmoreis in loco conspicuo intra opertorium ligneum benè clausum, sera, clauique munitum, vna cum vasculis argenteis, aut saltem stamneis, in quibus Sacrum Chrisma, oleumq. Cathecumenorum asseruetur, sub pænis arbitrio nostro infligendis. quod si aqua baptismalis fuerit corrupta, aut defecerit, alia iuxta formam Ritualis benedicatur.

Hoc sacrosanctum Sacramentum non in aulis, cubiculis, aut alijs priuatis domibus, sed in Ecclesia solùmodo baptismali conferatur: nisi tamen imminens vitæ discrimen contrarium necessariò suaderet. vt verò occurratur periculis, quæ facilè possunt euenire, si Sacramenti huius collatio in longum differatur; Mandamus vt infans in propria Parochiali Ecclesia intra octodies ad summum baptizetur. Si verò domi Baptismũ receperit, pariter intra eundem terminum ad Ecclesiam deferatur, vt suppleantur alij ritus omissi.

Parochus Cathecumenos iam adultos ad Sacrum Baptismi fontem non antea recipiat, quam præteritorum peccatorum egerint salutarem pœnitentiam, contritionem habuerint, in Catholicæ fidei rudimentis fuerint instructi, & nostra præuio diligenti examine facultas accedat.

c. omnis. c. agunt. & seq. q. de Cõsec. dist. 4.

De

CVm contigerit in Diœceſi noſtra hoc Sãctiſſimũ Confirmationis Sacramentum adminiſtrari, opportunè doceant Parochi populum, quam neceſſariũ ſit fidelibus hoc Sacramentũ; cuius nobilitas ex Apoſtolica conferentis dignitate optimè dignoſcitur. etenim præterquam quod cõmunem habet cum cæteris Sacramentis inuiſibilis gratiæ viſibilem formam, in eo ſpecialis ſpiritus Sancti gratia cordibus noſtris mirè infunditur, & augetur; illiuſque potentiſsimis nos muniti præſidijs aduerſus Diabolicas contentiones tanquam ſignati Chriſti milites confirmamur, & ad pugnam roboramur. Ideò ſtudeant Parochi, vt debitam erga hoc Sacramentum excitent in populo venerationem, vt ea, qua decet religione, ac puritate ſumatur. 1. c. 1 de Confec. diſt. 5.

Quare in Eccleſia Parochi opportunè tempus denuncient, quo Sacrum Chriſma erit miniſtrandum.

Confirmandi eam debent attingere ætatem, vt vſũ rationis fuerint aſſecuti. adulti peccata ante huius Sacramẽti ſuſceptionem confiteantur, vel ſaltem ſint contriti cum propoſito quamprimum confitendi. qui debet confirmari, orationem Dominicam; atque Angelicam ſalutationẽ, ac Symbolum Apoſtolicum ac Decalogi præcepta ſciat. ſemel verò confirmatus non poteſt ſinè Sacrilegio confirmari. excommunicatus pariter, interdictus, ſeù ex notorio crimine diffamatus ab hoc Sacramento abſtinere debet. 1. cap. vt ieiuni de Confec. diſt. 5. c. de his. c. manus. de Confec. diſt. 5. Concil. Trid. ſeſſ. 7. can. 3. de Confir.

Confirmandum ſuſcipiens debet eſſe Confirmatus, ac in fidei Rudimentis decenter inſtructus, armaque tenetur deponere: Excommunicatus, aut enormi, publicouè crimine notatus ab hoc ſuſceptionis officio arceatur.

Maſculus

Cõc. Magunt. c. 19.

Nec Masculus fœminas, nec è conuerso fœmina masculos, suscipiat nisi ex necessitate, & dispensatione nostra, aut Vicarij nostri. nullus verò vno, eodemq. die nisi vnum, aut alterum præsentet confirmandum.

Infantes confirmandi à Patrinis, vt vulgo dicitur, in brachio dextero teneantur; adulti verò ponant dexterum suum pedem super dextero quoque pedè Patrini. Sciant verò omnes in hoc Sacramento contrahi cognationem spiritualem, sicut in baptismate: ideò vnicus compater admittatur.

1 Conc. Trid. sess. 24. & Vnde plures de Consec. dist. 4. b 2 c altaris palla. de Consec. dist. 2.

Confirmatorum frontes post vnctionem statim rectè abstergantur per Sacerdotes bombice, vel linteolo, quod postea comburatur, & cineres in sacrario reponantur. confirmati non antea ab ecclesia discedant, quam Episcopalem benedictionem susceperint.

Confirmatorum nomina in libro ad id destinato vnà cum patrini suscipientis, ac Episcopi confirmantis nomine describantur.

Parochus nullos tam alienæ iurisdictioni, quã nostræ subiectos, nisi exhibita nobis, atque exarata facultate obtenta, admittat: quemadmodum mandamus, vt nullus nostræ Iurisdictioni suppositus audeat ab externo Episcopo Apostolicæ manus impositionem accipere.

De Sacramento Pœnitentiæ. Cap. IIII.

Grauissimum pœnitentiæ Sacramẽti munus idoneis ac dignis solũmodo Sacerdotibus committatur, ne ministrorũ ignorantia pœnitentes potius ad perditionem, quàm salutem adducat.

Nullus præter Curatos, siue Secularis, siue Regularis Sacerdos ad Confessiones audiendas admittatur, nisi prius ab examinatoribus, ac Vicario nostro iii examine fuerit approbatus, facultatemque in scriptis

gratuito

gratuitò concedendam, obtinuerit; & qui in præsentem vsque diem exercuerunt, non nisi præuio examine, & noua obtenta licentia sacrosancti huius muneris sequantur ministerium, aliàs seuerissimis pœnis arbitrio nostro declarandis, atq; infligendis punientur. Pro hoc verò examine quemlibet primum Veneris diem cuiuscumq; Mensis deputamus.

Omnes, & quascumque antea concessas facultates absoluendi à casibus nobis reseruatis reuocamus.

Ne verò quis per ignorantiam absoluat à casibus, à quibus nequit absoluere, præcipimus omnibus, & quibuscunque tam Curatis, quamaliis ad audiendas Confessiones deputatis, vt in sedibus Confessionalibus affixam habeant non solum Bullam Cœnæ Domini, verum etiam notam casuum nobis Reseruatorum, qui sunt infrà scripti.

Sacr. Cong. Regul. die 9. mensis Ianu. 1601. 26 Nouemb. 1602. & 7. Ianu. 1617.

CASVS RESERVATI.

1 Blasphemia hæreticalis.
2 Adoratio Dæmonis, & inuocatio eius expressa, maleficium, & quælibet superstitio, quæ fit cum abusu Sacramentorum vel Sacramentalium.
3 Homicidium voluntarium non solum quoad committentes, sed etiam quoad consilium dantes, mandantes, vel auxilium, seu fauorem præstantes effectu secuto.
4 Incestus in primo vel secundo gradu consanguinitatis, & in primo affinitatis: copula carnalis cũ cognata spirituali: quæcunque copula carnalis etiam tantum attentata cum filia spirituali vel cum Parochiana: Stuprum Virginum etiam cum promissione matrimonij: Sodomia etiam cum fœminis, ac bestialitas; & hæc omnia, quæ in hoc quarto numero continentur, quoad masculos tantum post pubertatem.

5 Obſcœnitates, aliaue grauia crimina cum monialibus, ſeu aliis fœminis in clauſura degentibus quomodolibet commiſſa vel attentata, nec non verba obſcœna, acceſſus virorum ad monaſteria monialium ſine licentia in ſcriptis, vel cum licentia ſubreptitia aut obreptitia.

6 Solutio Quadrageſimæ ſine licentia in ſcriptis, nec nō doloſa fides ſeu doloſa licentia ſoluendi Quadrageſimam per Medicos, & alios deputatos facta ſeu conceſſa.

Qui verò ſub quocunque priuilegiorum, Indultorum, ac facultatum ſibi, aut ſuis Congregationibus, ordinibus, Religionibus conceſſorum prætextu à caſibus Sedi Apoſtolicæ, vel nobis reſeruatis (extra mortis articulum) ſine noſtra, aut Romani Pontificis viuentis facultate aliquem abſoluere auſus fuerit, ſciat ſe Pontificali Decreto excommunicatum, omnibus officijs priuatum, ad aliaque inpoſterum obtinenda inhabilem effectum, nec ab vllo, præterquam ab ipſa Apoſtolica Sede (extra mortis articulum) abſolutionem, confirmationem, ſeu habilitationem conſequi poſſe.

Decret. Cong. epiſ. vrbis. ſub Clem. 8. Non. Ianu. 1601. & 26 Nouemb. 1602. & 7. Ianuarij. 1617.

Ad ſubleuandas tamen pœnitentium conſcientias, illorūmque ſpiritualibus neceſſitatibus vt prouidè, ac citius ſuccurratur, in hac Cathedrali noſtra conſtituimus Pœnitentiarios in tabella in Sacreſtia appenſa deſcriptos; quibus facultatem abſoluendi à caſibus nobis reſeruatis concedimus, declaramuſq. præfatos, dum in eccleſia confeſſionibus audiendis detinentur, interim præſentes in choro cenſeri.

Conc. Trid. ſeſſ. 24. c. 8. §. in omnibus.

Hortamur præterea Confeſſarios omnes, vt in huius ſacroſancti miniſterij functione ſolum Dei honorem, animarumq. ſalutem ſibi proponant, nec vel lucri, vel terreni alicuius commodi gratia ad hoc Sacramen-

cramentum exercendum indecenter accedant: quapropter à pænitentijs pecuniarijs, in quantū possunt, abstineant imponendis: si quas verò ad animarum salutem iudicauerint iniungendas; neq. sibi, neque suæ ecclesiæ illas applicent, sed pœnitentis arbitrio applicandas in pios vsus relinquant. Confessionis verò intuitu nihil à pœnitentibus etiam sub prætextu celebrandarum Missarum, vel faciendæ restitutionis directè, vel indirectè exigant, aut petant.

Monemus etiam omnes, vt superpelliceis, & stola induti, bireto cooperti confessiones audiant. Regulares verò eodem habitu vtantur, quem in choro ad diuina celebranda officia adhibere consueuerunt. Ex decreto sacræ visitationis apostolicæ Romæ die decima Iulij. 1625.

Habeant Parochi pro Confessionibus audiendis Sedes in Ecclesia iuxta formam infrà præscriptam Sub titu. de Confessional. in quibus sedibus audiant confessiones, non extra illas: illæq. in conspectu omnium non in angulo ecclesiæ collocentur.

Mulieres, & adolescentes ante, vel post solis ortum non audiantur. Presbyteros, aliosque in sacris constitutos ab hoc eximimus. Mulierum ægrotantium confessiones audiantur ostio cubiculi, in quo decumbunt, non clauso, sed aperto, vt ab omnibus conspici possint. Sacerdos verò si contrafecerit, arbitrio nostro à Confessoris munere sit eo ipso suspensus.

Confessarij audita infirmorum Confessione ministrati Sacramenti testimonium in scriptis relinquant, vt Parocho, Medicisque ostendatur; aliàs eandem suspensionis pœnam incurrant.

Salutarem Innocentij III. constitutionem in vsum reuocantes præcipimus, ac mandamus, vt Medici ad ægros in lecto decumbentes adducti, antequam illorum curam suscipiant, eosdem planè moneant, vt idoneo Confessori peccata confiteantur; aliàs eisdem c. cum infirmitas. de Pænit. & remiss.

 deuun-

tando, vel distorquendo) sed suo loco, & tempore completa confessione oleum, & vinum in Christiana correctione discretè adhibeant. cap. disciplina. 45. distin.

In pœnitentijs iniungendis non sint nimiũ mites, nimiumue seueri, sed pro peccatorum qualitate, & dolore iuxta pœnitentium ætatem, statum, ac conditionem salutares imponant pœnitentias, quæ à vitijs, non à Confessione deterreant.

Sacramentalis confessio solũmodo inter præsentes, scilicet Confessarium, & pœnitentem fiat. Per litteras, nuncios, aut aliter fieri nulla possit ratione; Immo si quis id licere etiam disputatiuè senserit, aut docuerit, vel ad Praxim reuocare ausus fuerit, excommunicationis censuram ipso facto nõ solum se nouerit incursurum, à qua non nisi ab ipsomet Romano Pontifice poterit absolui; verum etiam alijs seuerissimis pœnis arbitrio nostro infligendis ex Decreto supremæ Inquisitionis vrb. Romani etiam Pontificis accedente consensu punietur. Decretum fel. rec. Clem. 8. & officij S. Inquisit. vrbis. 19. Iulij. 1602. Die 9. Ianua. 1601. & vigesima sexta Nouemb. 1602. & 7. Ianuarij. 1617.

Et vt ab omnibus vnus, & idem ritus in absolutione seruetur; infrascriptum ab omnibus Diœcesis nostræ Confessarijs seruari mandamus.

Pœnitentia imposita, dicat Sacerdos: Misereatur, &c. Indulgentiam, absolutionem, &c. Et manum dexteram super caput confitentis extendens dicat.

Dominus noster Iesus Christus te absoluat; & ego auctoritate ipsius mihi concessa absoluo te in primis à Vinculo excommunicationis, suspensionis, & interdicti (In absolutione Sæcularium omittat, verbum suspensionis) in quantum possum, & sic indiges. Item eadem auctoritate absoluo te à peccatis tuis. In nomine Patris, & filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Postea sublata manu dicat.

Passio D. N. I. Christi, & merita B. M. semper Virginis, & omnium Sanctorum, & quidquid benefeceris,

ceris, & mali ſubſtinueris, ſit tibi in remiſsionem peccatorum tuorum, in augumentum gratiæ, & prœmium vitæ æternæ. Amen. Vade in Pace.

In articulo mortis breui hac forma vtatur. Ego te abſoluo ab omnibus cenſuris, & peccatis. In nomine Patris, & Filij. &c.

Si abſoluendus ſit publicè excommunicatus, præcedente ſatisfactione, vel cautione cum iuramento de ſatisfaciendo, abſolutio pariter debet eſſe publica ad fores eccleſiæ in forma eccleſiæ conſueta cum Pſalmo. Miſerere mei. &c. percutiendo videlicet virga in quolibet verſu ſuper humerum viri denudatum dicat.

Dominus Noſter Ieſus Chriſtus te abſoluat, & ego auctoritate ipſius, & Sanctiſsimi D. N. Papæ, vel Reuerendiſsimi Epiſcopi mihi conceſſa Abſoluo te à Vinculo excommunicationis, in quam incurriſti propter tale factum, vel cauſam &c. Et rèſtituo te communioni, & vnitati fidelium, & Sanctis Sacramentis Eccleſiæ. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen. eademq. abſoluendi forma vtatur in abſolutionibus ſecretis exprimendo cauſam nec non in Iubilæis incipiendo à verbis illis. Dominus noſter &c.

Si Pœnitens ſit ſuſpenſus, vel interdictus, vtatur hac forma. Ego abſoluo te à vinculo ſuſpenſionis à te incurſæ, vel interdicti propter tale factum, vel cauſam (& hic exprimatur cauſa) quam, vel quod incurriſti, vel incurriſſe declaratus es. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Si autem fuerit irregularis, hanc adhibeat formam; poſtquam abſoluerit à peccatis, addat. conſequenter, & eadem auctoritate, vel auctoritate D. N. Papæ, vel Reuerendiſſimi Epiſcopi in hac parte mihi commiſſa diſpenſo tecum ſuper irregularitate, vel

irre-

Irregularitatibus (si plures sint) in quam, vel in quas ob talem, vel tales causas (eas exprimendo) incurristi, & habilem reddo, & restituo te executioni ordinum, & officiorum tuorum. In nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. Amen.

Si nullum habet ordinem, dicatur. Et habilem reddo te ad omnes ordines suscipiendos, (vel etiam ad alia, iuxta tenorem mandati, & in casu restitutionis tituli, vel fructuum malè perceptorum subiungat) Et restituo tibi titulum, (seu titulos) beneficij, (seu beneficiorum) & condono tibi fructus male perceptos. In nomine Patris. &c.

Caueant denique Confessarij omnes, vt ea omnia, quæ in confessione tam mortalia, quam venialia peccata audiuerint, in perpetuum sub sigillo custodiant; certa enim est de iure diuino, naturali, ac ecclesiastico huius sigilli obligatio; ità vt propter nullam causam, etiam si de vniuersa totius salute Reipublicæ agatur, non possit confessarius peccata reuelare poenitentis, nisi de eiusdem poenitentis consensu, & licentia, atq. ad illius vtilitatem. quòd si aliquis Confessor in nostra Dioecesi Confessionem Sacramentalem aliquo verbo, signo, vel scripto manifestare ausus fuerit, non solum poenam priuationis in perpetuum, verum alias in iure appositas poenas se nouerit incursurum. Cõfessarij denique poenas à fel. rec. Gregorij XV. contra sollicitantes in confessione comminatas non obliuiscantur, quarum tenorem ad omnem ignorantiæ excludendũ prætextum hic registramus.

Concil. Magutinen. de Penitentijs, & remissionibus.

GREGORII XV.

AD perpetuam rei memoriam. Vniuersi Dominici gregis curam, quamquam immeriti, cælesti dispositione gerentes, sedulò inuigilare tenemur, vt ab omnibus prauis contagijs cõseruetur immunis,

multoque maiori studio prouidere, vt omnis pestis ab ijs auertatur, quibus alios sanandi officium est commissum, ne quod Euangelica scripta nos admonent, sale infatuato non sit in quo saliatur, & ad nihilum profit vltra, nisi vt mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Quoniam autem à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris quibusdam in locis prouisum fuit, vt impium, ac nefandum scelus, quod non solum inter Christi fideles non esse, sed nec etiam nominari debet, procul ab ijs arceatur, videlicet, vt aliquis Sacerdos ad sacras audiendas confessiones deputatus, sacrosancto pœnitentiæ Sacramento, sollicitando pœnitentes ad turpia abutatur, ac pro medicina venenum, pro pane aspidem porrigat, & ex cælesti medico infernalis veneficus, ex patre spirituali proditor execrabilis animarum reddatur: idcirco Nos ea, quæ his perniciosissimis diaboli insidiis arcendis certis locis salubriter constituta sunt, vt nullibi desiderentur, quantùm ex alto conceditur, prouideri duximus. Aliàs siquidem à fel. recor. Pio Papa IIII. prædecessore nostro emanarunt litteræ tenoris subsequentis, videlicet, Pius Papa IIII. Venerabili Fratri Archiepiscopo Hispalen. in Regnis Hispaniarum hæreticæ prauitatis Inquisitori Generali. Cum, sicut nuper non sine animi nostri molestia accepimus, diuersi Sacerdotes in Regnis Hispaniarum, atque etiam in eorum Ciuitatibus, & Diœcesibus curam animarum habentes siue eam pro alijs exercentes, aut aliàs audiendis confessionibus pœnitentium deputati in tantam proruperint iniquitatem, vt Sacramento Pœnitentiæ in actu audiendi confessiones abutantur, nec illi, & qui id instituit Domino Deo, & Saluatori nostro IESV CHRISTO iniuriam facere vereantur, mulieres videlicet pœnitentes ad actus inhonestos, dum earum audiunt confessiones alli-

alliciendo, & prouocando, ſeu allicère, & prouocare tentando, & procurando, ac loco earum per Sacramentum huiuſmodi, Creatori noſtro reconciliationis grauiori peccatorum mole eas onerando, & in manibus diaboli tradendo, in Diuinæ Maieſtatis offenſam, & animarum perniciem, Chriſti fidelium ſcandalum non modicum. Nos in animum inducere nequeuntes, quòd qui de Fide Catholica rectè ſentiunt Sacramentis in Eccleſia Dei inſtitutis abutantur, aut illis iniuriam faciant, Fraternitati tuæ de eximia pietate, virtute, atque doctrina plurimum in Domino confidimus, per præſentes committimus, & mandamus, quatenus per te, vel per alium, ſeu alios à te deputandum, ſeu deputandos contra omnes, & ſingulos Sacerdotes dictorum Regnorum, ac illarum Ciuitatũ, & Diœceſium de præmiſſis quomodolibet diffamatos, tam ſeculares, quàm quorumuis etiam exemptorum, ac Sedi Apoſtolicæ immediatè ſubiectorum Ordinum Regulares cuiuſcunque dignitatis, ſtatus, gradus, ordinis, conditionis, & præeminentiæ exiſtant, tam ſuper præmiſſis, quàm ſuper Fide Catholica, & quid de ea ſentiant, diligenter inquiras, & iuxta facultatem tibi contra hæreticos, aut de hæreſi quouis modo ſuſpectos à Sede Apoſtolica conceſſarum continentiam, & tenorem procedas, ac culpabiles repertos iuxta exceſſuum ſuorum qualitates, prout iuris fuerit, punias, eos etiam, ſi, & prout de iure fuerit faciendum, debita præcedente degradatione ſecularis Iudicis arbitrio puniendos tradendo. Non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac Eccleſiarum, & Monaſteriorum, nec non Ordinum quorumlibet, quorum ipſi Sacerdotes fuerint, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, &

consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis sub quibuscunq. tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam Motu proprio, aut aliàs quomodolibet concessis, etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus eorum tenores præsentibus pro expressis habentes, hac vice dumtaxat specialiter, & expresśe derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die xvj. Aprilis M.D.LXI. Pontificatus Nostri Anno secundo. Igitur vt literæ prædictæ perpetuis futuris temporibus, & vbique locorum inuiolabiliter obseruentur, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostra, ac de consilio venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium contra hæreticam prauitatem generalium Inquisitorum præinsertas literas huiusmodi, ac omnia, & singula in eis contenta Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illisq; omnibus, & singulis inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, illasq. non solùm in prædictis Regnis Hispañ. sed in quibusuis Christiani Orbis partibus firmiter, & inuiolabiliter obseruari præcipimus, & mandamus. Ac præterea, ne in futurum de pœna his delinquentibus imponenda, & de modo contra eosdem procedendi ab aliquo dubitari possit, statuimus, decernimus, & declaramus, quòd omnes, & singuli Sacerdotes, tam sæculares, quàm quorumuis etiam quomodolibet exemptorum, ac Sedi Apostolicæ immediatè subiectorum ordinum, institutorum, societatum, & Congragationum Regulares cuiuscunque dignitatis, & præeminentiæ, aut quouis priuilegio muniti existant, qui personas, quæcunque illæ sint, ad inhonesta, siuè inter se, siuè cum alijs quomodolibet perpetranda in

actu

actu Sacramentalis confessionis, siuè ante, vel post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis huiusmodi, etiam ipsa confessione non secuta, siuè extra occasionem confessionis in confessionario, aut in loco quocunque, vbi confessiones Sacramentales audiantur, seu ad confessionem audiendam electo, simulantes ibidem confessiones audire, sollicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siuè tractatus habuerint, in Officio Sanctæ Inquisitionis seuerissimè, vt infra puniantur. Et præterea omnes hæreticæ prauitatis Inquisitores, & locorum Ordinarios omnium Regnorum, Prouinciarum, Ciuitatum, Dominiorum, & locorum vniuersi Orbis Christiani in suis quenque Diœcesibus, & Territorijs, per has nostras literas etiam priuatiuè quo ad omnes alios specialiter, ac perpetuò Iudices delegamus, vt super his contra prædictos simul, vel separatim in omnibus, prout in causis fidei, iuxta Sacrorum Canonum formam, necnon Officij Inquisitionis huiusmodi constitutiones, priuilegia, consuetudines, & decreta diligenter inquirant, & procedant, & quos in aliquo ex huiusmodi nefarijs excessibus culpabiles repererint, in eos pro criminum qualitate, & circumstantijs, suspeñ ab executione ordinis, priuationis beneficiorum, dignitatum, & officiorum quorumcũque, ac perpetuæ inhabilitatis ad illa, nec non vocis actiuæ, & passiuæ, si regulares fuerint, exilij, damnationis ad triremes, & carceres etiam in perpetuum absque vlla spe gratiæ, aliasq. pœnas decernant, eos quoque, si pro delicti enormitate grauiores pœnas meruerint, debita præcedente degradatione Curiæ sæculari puniendos tradant. Dantes etiam facultatem Venerabilibus Fratribus nostris S. R.E. Cardinalibus generalibus Inquisitoribus, nè delictum tam

enorme, & Ecclesiæ Dei tam perniciosum remaneat ob probationum defectum impunitum, cum difficilis sit probationis, testibus, etiam singularibus, concurrentibus præsumptionibus, indicijs, & alijs adminiculis delictum probatum esse arbitrio suo iudicandi, & curiæ seculari, vt præfertur, reum tradendum esse pronunciandi. Non obstan. omnibus, quæ dictis prædecessor in suis literis prædictis voluit non obstare, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Mandantes omnibus Confessarijs, vt suos pœnitentes, quos nouerint fuisse ab alijs, vt suprà sollicitatos, moneant de obligatione denunciandi sollicitantes, seu, vt præfertur tractantes, Inquisitoribus, seu locorum Ordinarijs prædictis, quòd si hoc officium prætermiserint, vel pœnitentes docuerint non teneri ad denunciandum Confessarios sollicitantes, seu tractantes, vt supra ijdē Ordinarij, & inquisitores illos pro modo culpæ punire non negligant. Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extrà vbique habeatur, quæ præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ, quodque eædem præsentes literæ, seu illarum exempla ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranen̄, ac Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ affixæ omnes ita arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die xxx. Augusti M. DC. XXII. Pontificatus Nostri Anno Secundo.

S. Card. S. Susanna.

De

De sanctissimo Eucharistiæ Sacramento. Cap. V.

SAcrosanctum Eucharistiæ Sacramentum, in quo Christus verus Deus, & homo verè, realiter, & substantialiter continetur, aliorum dignissimum, ac nobilissimum amantissimus nostri Saluator, discessurus ex hoc mundo ad Patrem instituit, vt sui erga nos amoris vbertatem, diuitiasq. ostenderet, ac in spirituali interioris hominis cibo futuræ gloriæ, ac perpetuæ felicitatis nostræ certissimum pignus nobis relinqueret. Conc. Trid. sess. 13. c. 1. & 2.

Ideò volumus, & mandamus, vt quam maxima fieri potest fide, honore, ac reuerentia in maiori, seu in alio ad hoc destinato cuiuslibet Cathedralis, Collegiatæ, ac Parochialis Ecclesiæ altari in decenti Pixide argentea intus deaurata intra tabernaculum vnà cum quinque saltem consecratis particulis diligenter, atq. deuotè sub claui ásseruetur. Vnica verò saltem lampas semper die nocteq. ante ipsum ardeat sub poena iuliorum decem pro qualibet vice pijs vsibus applicandorum: altera Pixis similis pro communicandis infirmis conopeolo operta, nè ingruentis pluuiæ, aut ventorum iniurias per viam pati possit, ibidem semper maneat, nè tabernaculum sine Sacramento relinquatur, atque vt expeditius ad infirmos Viaticum deferatur. tabernaculum verò, in quo sanctissimum hoc conseruatur Sacramentum, sit optimè sera, clauiq. munitum, ac decenter ornatum, interiusq. panno holoserico coopertum: & ibidem corporale substernatur, vt super eo Pixides collocatæ mundæ custodiantur.

Particulæ consecratæ quincto quoque die, vel ad sum-

summum octauò, si necesse fuerit, renouentur. Dum autem sanctissimum hoc sacramentum ministratur, omnis cura ac diligentia adhibeatur, nè tanti sacramenti fragmenta depereant. ideò particulas consecratas extra Pixidem non exponant Sacerdotes, qui communicant, sed patenam inter digitos manus sinistræ teneant, illamq. dispensandis particulis aptè supponant. plerunq. enim ex digitorum confricatione, barbæ impedimento, communicantium halitu, alijsq. huiusmodi accidentibus Angelici huius panis fragmenta in terrã possent decidere, si patena vel Pixis opportunè non supponatur.

Parochi, cum sanctissimam Eucharistiam ad ægrotos deferunt, superpelliceum, stolam candidam, pluuialeq. induant: & si commodè fieri possit, vmbellam adhibeant, & velum holosericum superhumerale amplum gestent luminibus, atq; intorticijs pluribus comitati: & clericus tintinnabulum pulsans præcedat cotta amictus.

Vasculum insuper decorum, ac mundum cum aqua benedicta secum deferant, habeantq. semper Romanum Rituale, cuius formam in omnibus ad vnguem seruabunt.

Cum autem deferendum erit, si tempus patiatur, Parochus prius ad ægroti domum accedat, aut alium transmittat, qui diligenter curet, vt domus emundetur, sordesq; omnes amoueantur, ac locus quammaximè ornetur, ibiq. mensa parua præparetur mappis, seu tobaleis mundis cooperta, super qua sacra imago ponatur cum duobus candelabris accensos cereos continentibus, vt ibi extenso prius corporali sanctissimum collocari possit sacramentum. Vt verò Confratres societatis Corporis Christi, alijq. de Parochia fideles conuenire possint ad prosequendum

ſacramentum,campana eccleſiæ pulſata omnes prius commoneantur. quibus congregatis Sacerdos, vt ſuprà, indutus accedat ad altare, ibiq; genuflexus aliquantiſper orabit; poſtea ſumma cum religione, grauitate, ac reuerentia incedens ſanctiſſimum Chriſti corpus oculis in eo ſemper intentis ad communicandum infirmum deferat. interim verò hymni vel pſalmi in honorem ſanctiſsimi Sacramenti, aut pro ægrotantis ſalute ſpirituali recitentur. Ægroto denique ſacra cõmunione refecto ſtatim ad eccleſiam reuertatur, vt ſuprà, aſſociatus, ſacramentoq; ſuper altari maiori repoſito populum aſſociantem benedicat, eiq; emeritos pro exhibito munere Indulgentiarum theſauros annunciet, & poſtremò infirmum orationibus aſtantium enixè cõmendans ſacratiſſimam Euchariſtiam in conſueto tabernaculo reuerenter recondat.

Si verò per loca inuia, cœnoſa extra Ciuitatem, & oppida deferri cõtigerit Sacramentum, ægroto longè admodum remoto ab Eccleſia; tunc omiſſo apparatu prædicto Parochus ſuperpelliceo, & ſtola indutus præcedente ſaltem vna laterna vnicam tantum in vaſculo ad id aptè comparato particulam aſſumat. præfatum verò vaſculum ità claudatur, vt etiam ipſo prolabente particula exire nequeat: deindè in ſericeo ſacculo habente pariter funiculos holoſericos, quibus deferentis collo appendi poſſit, cautè recondatur.

Cum autem ægrotum communicauerit, ad Eccleſiam ſine aliqua cæremonia, extinctis luminaribus, & depoſita ſtola vaſculum inane palàm deferens ſubitò reuertatur.

Hortentur præterea Parochi populum ad frequentem ſalutaris huius Sacramenti ſumptionem: curentque diligenter, vt iuxta Eccleſiæ præceptum quilibet in Paſchatis ſolemnitate, ſcilicet à Dominica Palma- (c.omnis vtriuſque, de pœnit.& remiſſ.)

rum

Conc. Trid. sess. 13. c. 9.

rum vsq. ad octauam Paschatis præuia peccatorum suorum confessione in propria Parochia Sacramentũ deuotè ac reuerenter suscipiat.

1 c. pro dilectione. c. scænicis de Consec. dist. 2.

1 Histriones, vsurarij, concubinarij, meretrices, excommunicati, interdicti, & notorio crimine damnati ab hoc cœlesti Angelorum pane prorsus arceantur, donec de purgata infamia, aut absolutione suscepta Curiæ nostræ testimonium adduxerint.

Vt autem dignoscantur illi, qui Eucharistiæ Sacramentum hoc præstituto tempore sumpserint, vel non sumpserint, quilibet Parochus post initium quadragesimæ statum subditarum sibi animarũ in peculiari libro, Parochianorum omnium nomina, ætatem, ac sexum inquirendo, ostiatim describat. deindè paschali tempore communicantibus det signum, sigillum, vel schedulam aliquam, quam peractis paschalibus ipsemet recuperabit diligenter adnotans in schedula eorum nomina, qui ad communionem non accesserint; eandemq. schedulam, seu notam quam primum ad nos, seu Vicarium nostrum transmitttat, vt Ecclesiasticis contrauenientes præceptis debitis pœnis mulctentur. si verò in sua duritie, ac inobedientia diabolicè perseuerauerint; viuentes ab Ecclesiæ ingressu arceantur, & defuncti christiana careant sepultura. huic autem præcepto illos non satisfacere declaramus, qui in aliena Parochia communionem susceperint: sicuti contrà ab huius præcepti obligatione illos absoluimus, quos vel rationabilis causa à nobis approbata, vel vrgens eximit necessitas.

Parochi omnes scamna oblonga ad sacræ communionis vsum destinata, tobaleisque, seu mappis mundis, ac decentibus cooperta ante altare, non per longitudinem Ecclesiæ ponant, vt sanctissimum Eucharistiæ sacramentum decentius, ac sine scandalorum

periculis

periculis ministretur.

Ad confusionem verò euitandam primum mares, deindè foeminæ communicentur; vel duo mensarum ordines, non tamen distantes præparentur, vnus pro Viris, alter pro foeminis. qui verò se temerè inter aliorum sexum promiscuerit, cum illis non communicetur, sed quilibet suo in loco sacram sumat synaxim: cereiq. accensi ità collocentur, vt Sacramenti ministerium non impediatur.

Ad tollendam opinionem credentium sub vtraque specie communicari, purificationem præberi laicis in calice prohibemus: sed quilibet Parochus habeat vas, seu cyathum vitreum, quod ad solum hunc vsum destinatum decenti loco sub poena suspensionis à diuinis eo ipso incurrenda conseruari teneatur.

Nè autem pueri, & puellæ ad eam ætatem iam prouectæ, in qua sunt habiles ad sanctissimum eucharistiæ suscipiendum sacramentum, ob parentum negligentiam pretiosissimo hoc thesauro diutius, quam par est, priuentur; iniungimus Parochis, vt eosdem pueros ac puellas iusta vniuscuiusq. captum diligenter de diuini huius sacramenti mysterijs instruant: realem corporis, & sanguinis, animæq; ac diuinitatis D. N. I. Christi præsentiam edoceant: vberrimos, ac profluentes ab inexhausto hoc diuinitatis fonte gratiarum riuulos insinuent: requisitas, ac tanto sacramento dignas humilitatis, reuerentiæ, atq. animi candoris virtutes indicent: supplicia denique ad sacratissimum hoc Angelorum conuiuium indignè accedentibus destinata indicant. Neminem tamen ad primam communionem admittant, nisi tres saltem continuatas eiusdem confessiones audiuerint.

In solemnioribus autē supplicationibus vas ostensorium, in quo pretiosissimus diuinitatis thesaurus

reconditur, cryſtallis purioribus circumſeptum, ac quam decentiſſimè ſit ornatum. lunella verò extrahi commodè poſsit, nè dum ſacra in eo reponitur hoſtia, vel indè amouetur, infringatur. fragmenta tamen ſi decidant, ſuper patena recolligantur, & in pixide reponantur.

Sacerdos, qui Euchariſtiæ ſacramentum miniſtrauerit, digitos in vaſculo vitreo aqua purificet, & purificatorio abſtergat: eamq; purificationem vel ipſe aſſumat, aut alijs ſumendam præbeat, aut in diem ſequentem conſeruet.

Cærem. Epiſc. lib. 2. cap. 33. In ſupplicationibus ſacerdos dignior deferat ſacramentum: alij verò omnes tam ſeculares quam regulares deuotè, ac concinnè pſallant. ioci, riſus, colloquia excludantur. laici vel pſalmos cantent, vel tacitè orent. viæ, per quas ſanctiſsimum tranſit ſacramentum, non modo à puluere, & ſordibus emundentur, ſed floribus, ac virentibus folijs ſternantur, & parietes aulæis, atq. omni alio decenti apparatu exornentur.

Particulæ conſecratæ ſint rotunditatis ſaltem vnius iulij, & à fragmentis ſeparatæ.

Illæ, quæ ſunt conſeruandæ de die ad diem in hebdomada ſancta, vel pro communionibus generalibus, non in corporalibus collocentur, ſed in pixidibus, vel calicibus optimè abſterſis; & occluſis, ac in tabernaculis claue, feraq; munitis ſub pœna ſuſpenſionis ipſo facto incurrenda cuſtodiantur. In patenis verò, vel calicibus ſex ad ſummum particulæ conſecratæ reponantur: ſed ad euitanda pericula in pixidibus aſſeruentur.

Quolibet die Veneris menſis Martij ſacramentum per horam ante completorium exponatur in hac Ciuitate noſtra, & in alijs Diœceſis noſtræ Parochiali-

bus, sexque, vel quatuor saltem cerei vnà cum octo luminibus Confraternitatis sanctissimi eiusdem Sacramenti sumptibus succendantur: & vbi plures fuerint Parochiales, singulis hebdomadibus in earum aliqua mutuis vicibus semel exponatur, & finito completorio, hymno Pange lingua &c. decantato vnà cum versiculo Panem de coelo &c. & oratione solita, Deus qui nobis &c. data benedictione reponatur. Qui verò adfuerint, tam Clerici, quam Laici genuflectant: si verò id infirma non patiatur valetudo, omninò tamen detecto capite; & sedentes reuerenter assistant: & vbi solet fieri processio in talibus diebus mane; illam pro maiori Populi commoditate ad horam prædictam trasferimus. Tam in hac nostra Ciuitate, quam in quolibet nostræ Diœcesis loco semel in anno fiat pariter oratio quadraginta horarũ, scilicet, post Vesperas Dominicæ Passionis D. N. I. Christi. vel palmarum iuxta locorum consuetudinem omni meliori modo sumptibus societatis sanctissimi eiusdẽ Sacramenti. & vbi facultates eiusdem societatis non suppetant, aliæ societates illius tenuitatem competenter coadiuuent: vel in gyrum quolibet anno ab aliqua ipsarum semel perficiatur, seruata tamen forma edicti inferius registrandi. in ijs verò locis, quæ hactenus hoc laudabili carent instituto, tam salutare opus omninò introducatur.

De Missarum celebratione. Cap. VI.

IN Sacerdotibus, qui ad sacrosancti sacrificij ministerium ex hominibus assumuntur, pietatem, ac religionem, cæterasque christianas virtutes vehementissimè optamus. quarè, vt pro sua, populiq; salute diuinum Missæ sacrificium dignè, ac salubriter

Deo offerre possint, curam præcipuam adhibeant, vt in via Domini virtutum omnium radijs coruscantes alijs præcedant.

Nè in Missæ celebratione aliquid occurrat, quod astantium animos, mentesque perturbet, quilibet sacerdos in necessarijs rebus prouidendis omnem adhibeat diligentiam: maioremq; sedulitatem in ijs, quæ legenda sunt, præuidendis vsurpet, vt ea omnia expeditè, atq; sine hæsitatione legat. omnes verò Missæ partes, antequam ad Altare accedat, signaculis adnotabit, nè in illis inquirendis tempus conterat, errandiq. periculũ subeat, & astantibus scandalum pariat. Præ cæteris tamen diligenter curet, nè nimia celeritate deuotionem impediat, neuè nimia tarditate fastidium afferat.

Hostijs vtatur ex puriori tritico, candidis, illæsisq; non autem obsoletis, aut nimium vetustis. viuium sit album, dummodò commodè haberi possit, defæcatum, non autem acidum, aut aliàs quomodolibet corruptum. nihil deniq; prætermittat, quod ad sacrificium ritè ac piè peragendum desiderari possit.

De Consecratione dist. 1. cap. 38. 39 41. 42.

In Ecclesijs Ruralibus, & campestribus, quæ clauibus, portisq; non clauduntur, vel quæ non habent decentia altaria necessarijs requisitis prouisa, nemo celebrare præsumat: nec earum Rectores alios celebrare permittant sub pœna suspensionis à diuinis. Altaria verò portatilia de Ecclesia ad Ecclesiam sine nostra facultate non transferantur.

Sacris vestibus, corporalibus, pallis, purificatorijs, alijsq; ornamentis non sordidis, neq; attritis, aut vetustate corrosis, seu consumptis, sed honestis vtatur, eorumque colorum, quibus Ecclesia pro ratione temporum vtitur.

Antequam verò suis vestibus se induat Sacerdos, seme-

ſemetipſum piè, ac deuotè colligat, & ante Crucifixi imaginem proſtratus myſteria, quæ tractaturus eſt, iugi meditatione conſideret, ac præparatorias orationes in Miſſali præſcriptas recitet. deindè non ſolum amictum, albam, cingulum, manipulum, orarium ſeu ſtolam, & caſulam ſeu planetam ſuperinduat; ſed talarē quoq; 1 veſtem clericalem geſtare teneatur. illud autem curet, vt collaria vndiq; tegantur: quæ tamen nulla ratione deponat. ſimiliter ſtudeat, vt alba æqualiter diffluat, ſtolamq; & planetam cordulis in eiſdem appenſis benè firmet, vt ſtola à ſudore munda conſeruetur, & planeta retrò non dilabatur.

1 c. veſtimenta. de Conſecr. diſt. 1.

Cum ſacris veſtibus fuerit indutus, cum nemine ſine vrgenti neceſſitate confabuletur, neque per ſacrarium indecorè diſcurrat; ſed mentem ad tanti ſacrificij myſteria reuerenter conuertat, annulumque, ſi quem habet, deponat.

Ad altare celebraturus, bireto cooperto capite, demiſſis oculis, inceſſu graui, & compoſito, ac præcedente, ſi fieri poſsit, miniſtro Clerico ſuperpelliceo induto, nemineque ſalutato accedat.

Si verò ante ſanctiſſimum Sacramentum, non tamen expoſitum tranſeat, genibus flexis, & cooperto capite: ſi verò ſi expoſitum, vel ab alio Sacerdote celebrante eleuetur, detecto capite illud reuerenter adoret: ad altaria verò, in quibus celebratur, tantummodò ſe profundè inclinet.

Cum ad altare peruenerit, biretum, atque alia huiuſmodi ſuper altare nulla prorſus ratione deponat, ſed tradat miniſtro, qui neq; præfatum biretum, neq; vaſa pro aqua, & vino, neq; cyathos pro communicati purificatione, neq; ampullas pro Miſſæ celebratione ponere ſuper altare præſumat: ſed eaſdem manibus tenendo Sacerdoti porrigat, à quo reſtitutas

accipiet, nè tobaleæ vino deturpentur, & puriſſima Domini noſtri menſa inquinetur.

Poſteà corporale ſuper altare portatile conſecratum diſponat, & ſuper eo calicem conſtituat coopertum velo, quod in oblatione plicatum extra corporale deponat, ac Miſſale aperiat. interim verò caueat, nè aliquem expectet: indignum eſt enim Sacerdotem ad tantum ſacrificium iam paratum humanis deſeruire voluntatibus.

His peractis ad inferiorem altaris gradum deſcendat, ibiq; ſi adſit Sacramentum, genuflectat: ſi verò non adſit, profundè ſe inclinans Miſſam inchoabit, cuius vel minimam partem repetere omninò prohibemus. Nemo cooperto capite ſine noſtra facultate audeat celebrare. in Parochialibus Sacerdos Miſſam nullius gratia differat, aut anticipet; nec ante aurorã, aut poſt meridiem, niſi in caſibus à iure permiſſis, nec niſi recitatis ſaltem matutinis horis ſacrum perficiat, niſi vrgens, & rationabilis cauſa contrarium ſuadeat.

In altaribus, quæ vicinitate inter ſe celebrantes poſſunt impedire, aut perturbare, eodem tempore plures Miſſæ non celebrentur, etiam ſi in alicuius ſancti honorem, aut defunctorum expiationem eſſent celebrandæ.

Miſſam nouam celebrare nullus audeat Sacerdos, niſi prius cæremonijs ad præſcriptum Rubricarum Miſſalis Romani per fel. rec. Clementem octauum recogniti ſit inſtructus, & à noſtro Cæremoniarum Magiſtro approbatus. ſacris veſtibus ſe domi non induat, nec minus ſub baldachino proceſsionaliter à Clero & populo aſſocietur; ſed in ſacrario more ſolito ad Miſſæ celebrationem ſe præparet ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis ipſo facto incurrenda: nec extra Diœceſim, Ciuitatem, vel Terram, vbi domicilium tenet, prima

habeat

habeat Missarum solemnia, nisi deuotionis causa, eliminatis quæstus, ac auaritiæ occasionibus, Missam planam cum nostra licentia voluerit celebrare.

In oblatione, quæ in eadem Missa fieri consueuit, nouus Sacerdos nemini manum, aut patenam porrigat deosculandam: nec minus se tunc à matre complecti, aut sibi in capite coronam imponi vllatenus sub eisdem pœnis patiatur.

Conuiuia, choreas, sonos, viles ludos, atq; alia huiusmodi representari profana, quamdiù mensæ accumbunt noui Sacerdotes, omninò sub pœnis arbitrio nostro incurrendis prohibemus.

Idem ibid. de obser. & euit. in celebr. miss.

Alienæ Diœcesis Presbyteri, licet Regulares, ad peragendum Missæ sacrificium nullatenus à quouis, licet Regularibus, admittantur, nisi commendatitias, testimoniales, siuè Dimissorias Ordinariorum suorum litteras in forma authentica ac probanti per mensem anteà signatas ostenderint: eos tamen, quos loci vicinitas veros, ac fidos Sacerdotes probauit, ab hac obligatione eximimus. Nemo tamen admittatur, qui tonsuram, atq; habitum clericalem non deferat.

Conc. Trid. sess. 23 c. 16. §. nullus.

In Monialium Ecclesijs nullus Sacerdos absq; nostra, vel Vicarij nostri generalis facultate sub pœna suspensionis à diuinis, alijsq; arbitrio nostro irrogandis celebrare præsumat. omnibus tamen tam secularibus, quam Regularibus Sacerdotibus in diebus festiuitatis Monasterij, aut in obitu Monialium celebrandi facultatem liberam concedimus.

Nullus in oratorijs sodalitatum, & aliorum quorumcunq; capellis, alijsuè pijs locis, etiam Ruralibus sacrum absq; nostra in scriptis impetrata licentia peragat.

Conc. Trid. sess. 22 decret. de obser. & euit. in Celeb. miss. §. nemini.

Cum sæpè diebus festis, in quibus Missa ex præcepto Ecclesiæ audienda est, Rectores Ecclesias proprias

deserant,

deſerant, & ad alias in graue commiſſi ſibi gregis damnum, ac præiudicium ſe conferant, nos huiuſmodi abuſus tollere, ac ouium indemnitati prouidere cupientes mandamus omnibus, & ſingulis Rectoribus, & Curatis, nè Dominicis, aliiſque feſtiuis diebus Eccleſias proprias ſine Miſſa vllo pacto ſub pœna ſuſpenſionis à diuinis, ac trium Iuliorum pro qualibet vice incurrenda, relinquere præſumant.

Cum ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium celebratur, fideles, qui aſſiſtunt, ità ſe componant, vt corporis habitu animi pietatem, ac religionem præ ſe ferant, nudato capite, & genuflexi, ad ſacri Euangelii lectionem aſſurgentes. Caueant præſertim Mulieres, nè nimium altari indecorè appropinquent, & Sacerdotem perturbent: nec minus adeò longè ab altari diſtent, vt celebrantis audire, & intelligere verba nequeant: nec intra cancellos, quibus Eccleſiarum capellæ concluduntur, mulieres, ſi viri adſint, admittantur; hoc autem onus clerico miniſtranti iniungimus. Nemo autem ſacrum audiens antea diſcedat, quam Sacerdos Euangelium poſt benedictionem dici conſuetum perfecerit.

Quando autem in Cathedrali Dominicis, aliiſq. feſtiuis de præcepto diebus, in Collegiatis verò in ſolemnioribus feſtiuitatibus Miſſa maior dicenda erit, Diaconus, Subdiaconus, aliiq; miniſtri deſeruiant, adhibitiſq; Miſſalis, ac Cæremonialis Epiſcoporum cæremoniis, ſolemniter decantetur.

Diaconus, & Subdiaconus propter Sacramenti reuerentiam ieiuni miniſtrent: vtantur cantu Romano, eaq; quæ alta voce præcinenda ſunt, ſpatiosè, diſtinctè, apertè, ſeruato accentu, interrogatione, & pauſa ſuis locis opportunè decantent. quando autem à Diacono Euangeliū recitatur, Seculares omnes vultu

ſemper

ſemper ad altare conuerſo aſſurgant.

Miniſtri Altaris à parte Epiſtolæ aſſideant, nec alius cum eis ſedere præſumat, ſi eorum ſcamna ab alijs ſint ſeparata.

In altari, in quo nos celebrauerimus, eodem die nullus alius celebrare præſumat ſine noſtra facultate: nec minus paramenta nobis deſtinata alius inferior induere audeat; ſicuti nobis etiam celebrantibus nullus Sacerdos è ſacriſtia ad celebrandum exibit: nec minus, ſi pontificaliter celebrare nos contigerit, Miſſæ planæ recitentur. c. fin. de Conſecrat. diſt. 1.

Ad Miſſarum, ſeu Anniuerſariorum celebrationem aſtricti obligationis ſuæ debitum adamuſſim obſeruent, nec alibi, niſi in loco ſtatuto ſacrificium Deo offerant: nec pro vno, eodemque ſacrificio plurium eleemoſynas accipiant. quam eleemoſynam non eſſe minorem vno iulio debere pro Miſſa perpetuò celebranda declaramus.

Omnes Clerici huius ciuitatis, cuiuſcunq; gradus, & conditionis ſint, nobis celebrantibus, vel alios Pontificales actus ſolemniter exercentibus, debeant cum ſuperpelliceis, habitu decenti, talari veſte, ac tonſura aſſiſtere, noſq. cappa indutos cum Canonicis Eccleſiæ Cathedralis ex aula, ſeu Camera Palatij, quam ad id deſtinauimus, ad Eccleſiam progredientes comitari, & deducere, prout hactenus laudabiliter obſeruatum fuit, ac in nouo Epiſcoporum Cæremoniali diſponitur: contrauenientes verò pœnis arbitrio noſtro imponendis ſubijciantur. Conc. Trid. ſeſſ. 24. cap. 12. ſ. & epiſc. Cærem Epiſc. lib. 1. cap. 15.

Idem verò ſeruare teneantur etiam Curati huius Ciuitatis in ſolemnioribus, etiam nobis non celebrantibus, in primis, & ſecundis Veſperis, ac in Miſſa ſolemni iuxta antiquam hactenus obſeruatam conſuetudinem.

Beneficiatos huius Cathedralis, & Diœcesis, qui ad præscriptum suarum institutionum tenentur tanquam Canonici inseruire dictæ Ecclesiæ in diebus festis, ac processionibus, alijsq; solemnioribus functionibus, declaramus teneri inseruire præfatis diebus à primis Vesperis vigiliæ festiuitatum vsq; ad Completorium diei illarum: quæ omnia per eos sedulò adimpleantur sub pœnis arbitrio nostro infligendis: insuperq; si deficiant, vt alij, punctentur.

Sacrosancti Concilij Tridentini Congregationis decreta super celebratione Missarum edita sub Dat. Romæ 21. Iunij 1625. vt omnibus innotescant, hic inseri voluimus: nè quis ignorantiæ prætextu suum tueatur errorem.

Decreta S. Congregationis Concilij.

CVM sæpè contingat, in quibusdam Ecclesijs tàm magnum Missarum celebrandarum numerum ex varijs defunctorum relictis aut piorum eleemosynis impositum esse, vt illis pro singulis diebus præscriptis nequeat satisfieri; & tamen noua onera Missarum in dies suscipiantur; indeque fiat, vt depereant piæ testantium voluntates, obstricta benefactoribus fides violetur, defunctorum animæ suffragijs priuentur, Ecclesijs debitus subtrahatur cultus, ac Christi fideles graui scandalo affecti, plerumquè à similibus charitatis operibus retrahantur: Cumq; his malis maximum inter cætera fomentum præbeat, aut quòd ij, qui Missas supra vires celebrandas suscipiunt, sperent illas breui ad pauciorem numerum à Superioribus reductum iri; aut quòd Ecclesijs, sorte pecuniarum absumpta, plerumque nuda remaneant onera Missarum absque vllo emolumento; aut quòd

eleemo-

eleemosyna pro illis celebrandis sit adeò tenuis, vt non facilè inueniantur, qui velint huic se muneri subijcere, & redditus Ecclesiæ, aut Monasterij adeò exigui, vt Sacerdotes pro necessaria sui sustentatione nouis se oneribus obstringere compellantur: SACRA CONGREGATIO CARD. CONC. TRID. INTERPRETVM animaduertens, facturam se rem Deo gratissimam, charitatiq; ac Iustitiæ maximè consentaneam, si pro viribus satagat hunc teterrimum abusum è Christiana Republica conuellere, atquè eradicare: S^{mi} D. N. VRBANI Diuina prouidentia PP. VIII. auctoritate sibi specialiter attributa, infrascripta Decreta edidit.

Ac primò districtè prohibet, atque interdicit, nè Episcopi in Diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus, vel aliàs quoquo modo reducant onera vlla Missarum celebrandarum aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis; sed pro his omnibus reducendis, aut moderandis, vel commutandis ad Apostolicam Sedem recurratur, quæ, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur. alioquin reductiones, moderationes, & commutationes huiusmodi, si quas contra huius prohibitionis formam fieri contigerit, omninò nullas, atque inanes decernit.

Deindè, vbi pro pluribus Missis, etiam eiusdem qualitatis, celebrandis plura stipendia, quantumcunque incongrua, & exigua, siuè ab vna, siue à pluribus personis collata fuerunt, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Monasterijs, Conuentibus, Congregationibus, Domibus, ac locis pijs quibuscunque tàm secularibus, quam regularibus, SAC. CONGREGATIO sub obtestatione Diuini Iudicij mandat

ac præcipit, vt absolutè tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint; itàut alioquin ij, ad quos pertinet, suæ obligationi non satisfaciant; quinimò grauiter peccent, & ad restitutionem teneantur.

Id verò vt deinceps obseruetur exactiùs, S A C. CONGREGATIO eadem auctoritate reuocat priuilegia, & indulta omnia quibusuis personis, Ecclesijs, ac locis pijs, tam secularibus, quam regularibus, cuiuscunque Ordinis, Congregationis, & Instituti, quamcunque ob causam concessa, quibus indulgetur, vt certarum Missarum, vel Anniuersariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seu orationibus, pluriũ Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

Ac similiter, omne damnabile lucrum ab Ecclesia remouere volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, nè eamdẽ Missam alteri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

Prætereà, nè in Ecclesijs, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes in eis, vt par est, adimplendis eò tepidiores, ac segniores reddantur, quòd onera huiusmodi cum nulla, aut parua sint vtilitate coniuncta; statuit, atque decernit, vt pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesijs, Capitulis, Collegijs, Hospitalibus, Societatibus, Congregationibus, Monasterijs, Conuentibus, ac locis omnibus tàm secularibus, quàm regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum, ab ijs, ad quos pertinet, sub poena Interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis statìm deponi debeant penès ædem Sacram, vel personam fide, & facultatibus idoneam ad effectum illa, seu illorum pre-
tium

tium quamprimùm inuestiendi in bonis immobilibus fructiferis cum expressa, & indiuidua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac si eadem bona immobilia auctoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, vt suprà, deponi, atque in alijs bonis stabilibus itidem fructiferis cum eiusdem oneris repetitione, atque annexione conuerti debeat.

Ad hæc SAC. CONGREGATIO quibusuis Capitulis, Collegijs, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, ac piorum locorum, tàm secularium, quàm regularium Superioribus, vel alijs, ad quos pertinet, districtè prohibet, nè inposterùm onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum, seculares quidèm sine Episcopi, vel eius generalis Vicarij, Regulares verò sine Generalis, vel Prouincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedendas; alioquìn secularis, qui huius prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ interdictus sit eoipso: Regularis verò pœnam priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cæterò obtinenda, vocisq actiuæ, ac pasiuæ, absque alia declaratione incurrat. Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Misis celebrandis ità demùm ijdem accipere possint, si oneribus anteà impositis ità satisfecerint, vt noua quoque onera suscipere valeant; alioquìn omninò abstineant ab huiusmodi eleemosynis, etiam spontè oblatis in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa, Eleemosyna pro Misis, vel alia simili, sub iisdem pœnis ipso facto incurrendis, nè fideles hac ratione frustrentur. Episcopus verò, seu eius Vicarius, aut Generalis, vel Prouincialis, vbi de licentia pro perpetuis oneribus

fuerint

tus, & prouentus omnes, consuetas item eleemosynas, & obuentiones, tàm communes Monasteriorum, Conuentuum, & Domorum eiusdem Prouinciæ, quàm etiam singularibus personis religiosis assignatas, seu permissas, in communem vsum deinceps conferendas, decem annorum immediatè præcedentium habita ratione, diligenter, & maturè recognoscant, iis omnibus detractis, quæ reparationes, præstationes, grandines, sterilitates, aliaue cuiuslibet generis onera consueuerunt absorbere; eaque omnia scripto fideliter exarata, idem Superior, cuius interest, in proximo Capitulo, seù Congregatione generali, vel prouinciali coram tribus Iudicibus ab ipsomet Capitulo, seù Congregatione deligendis proponat, qui, computatis huiusmodi redditibus, eleemosynis, & obuentionibus vniuersis, & oneribus, vt suprà, detractis, sedulò examinent, quot religiosi homines, connumeratis etiam laicis, aliisq; necessariis seruientibus, in vnoquoque Monasterio, Conuentu, & Domo regulari iuxta regionis, & proprii instituti morem, victum, & vestitum, & medicinalia in communi habentes, competenter valeant sustentari. Tum eorundem bonorum, reddituum, eleemosynarum, & onerum præcisam notam ipsimet Capitulo, seù Congregationi exhibeant, vt in illo diligenter omnibus discussis, cuiusque familiæ, Monasterii, Conuentus, ac Domus regularis in singula quaque Prouincia certus earum tantùm personarum numerus, Patrum capitularium voto, præfigatur, quæ redditibus, eleemosynis, & obuentionibus, vt superiùs, sufficienter ali possint. Nè verò Superiores, qui id præstare debent, seriùs, aut remissius, quam par est, suo muneri satisfaciant, mandat SAC. CONGREGATIO, vt infra annum, post proximum Capitulum generale, vel prouinciale

cōputan-

cōputandum, omnia hoc de genere capitulariter gesta, in authenticam formam redacta in Sacram ipsam Congregationē Concilij singuli mittant, numerumq; familiæ, singulorumq; Conuentuum, Monasteriorū, & Domorum huiusmodi regularium, Capituli, seù Congregationis generalis, vel prouincialis sententia, & auctoritate præfinitum, ijdem Superiores, tàm Generales, & Prouinciales omnes, quàm locales perpetuò seruare omninò teneantur, nec posint illum quoquo modo augere, etiam prætextu augumenti reddituum, absque Sacræ ipsius Congregationis licentia. Superiores autem huiusmodi, qui prædicta omnia in præfixo termino non præstiterint, vel numerum, vt suprà præscriptum quouis modo augere præsumpserint, priuationis omnium officiorum, quæ tunc temporis obtinebunt, vocisque actiuæ, ac passiuæ, & ad omnia suæ religionis officia, & gradus inhabilitatis perpetuam pœnam eo ipso incurrere, atque alijs etiam grauioribus à Sede Apostolica infligendis pœnis Sacra Congregatio subiacere voluit, & declarauit.

Deinceps verò Monasterium, Conuentus, Domus, Congregatio, vel Societas Religiosorum, seù Regularium, nullibi recipiatur, nisì, præter alia ad id requisita, in singulis eiusmodi locis duodecim saltèm fratres, aut Monachi, seu Religiosi degere, & ex redtitibus, & consuetis eleemosynis, detractis omnibus, vt suprà, detrahendis, competenter sustentari valeant, ad præscriptum decreti fel. rec. Greg XV. hac de re editi. Alioquin Monasteria, & loca huiusmodi post hac recipienda, in quibus duodecim Religiosi, vt suprà, sustentari, atquè inhabitare non poterunt, & actu non inhabitauerint, Ordinarij loci visitationi, correctioni, atque omnimodæ iurisditioni subiecta

esse

esse intelligantur.

Porrò, nè vllo vnquam tempore hæc in obliuionem, seù desuetudinem abeant, Superiores locales cuiusq; Monasterij, Conuentus, ac Domus regularis curare, atque efficere teneantur sub pœna priuationis officij, vocisq; actiuæ, & passiuæ ipso facto incurrenda, vt in perpetuum, sexto quoque mense, idest feria secunda post primam Dominicam Aduentus, & feria sexta post Octauam Corporis Christi præsentes ordinationes in publica mẽsa perlegantur. Omnibus tàm Ecclesiasticis personis, cuiuscunque sint ordinis, conditionis, & gradus, quàm laicis quocunque honore, ac potestate præditis præsentia Decreta declarandi vel interpretandi facultate penitùs interdicta.

Non obstantibus quòad suprascripta omnia, & singula in præsentibus Decretis contenta, Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis in fauorem quarumcunque personarum, atquè Ordinum tàm Mendicantium, quàm non Mendicantium, Militiarum, etiam S. Io. Hierosolymitani, Congregationum, Societatum, ac cuiuslibet alterius Instituti, etiam necessariò, & in indiuiduo exprimendi, Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Capitulorum, Hospitalium, Confraternitatum, & aliorum quorumcunque, tàm secularium, quàm regularium locorum, necnon illorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis, etiam Mari Magno, seu Bulla aurea, aut aliàs nuncupatis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisq; efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon

Anno D. N. Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo quinto, Indictione octaua, Pontificatus autẽ in Christo Patris, & D. N. D. Vrbani Diuina prouidentia PP. Octaui, Anno eius Tertio, die verò vigesima secunda mensis Septembris, suprascripta Decreta affixa, & publicata fuerunt, ad valuas Basilicarum S. Io. Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, ac in Acie Campi Floræ, vt moris est, per nos Camillum Fundatum, & Fabium Æmilianum Sanctiss. D. N. PP. Curs.

Brandimartes Latinus Prælibati Sanctiss. D. N. PP. ac S. Rom. & Vniuersalis Inquisitionis Cursor pro Mag. DD. Curs.

De pertinentibus ad Extremam Vnctionem. Cap. VII.

CVM totius Pastoralis curæ summa huc spectet, vt in extremo vitæ spiritu fidelium animæ Deo reconciliatæ in tutum salutis portum adducantur; nec vllo vnquam tempore spiritualis Medici lenimentis humana magis indigeat infirmitas; ideò Parochos admonemus, atq; obtestamur in Domino, vt in huius Sacramenti ministerio, in quo peccatorum expurgantur reliquiæ, & ægrotorum animæ iucundissimum leuamen percipiunt, omnem pietatis affectum erga constitutos in extremis adhibentes suum munus diligentissimè exequantur.

Ægrotis igitur verè in mortis articulo constitutis, adhuc tamen sensu, quantum fieri potest, integro existentibus, solus Parochus, vel alius approbatus Sacerdos vrgenre necessitate hoc Sacramentum con-

ferat, huncq; modum obseruare teneatur. Videlicet,

Parochus superpelliceo, & stola violacea indutus vas cum oleo infirmorum velo coopertum vtraque manu gestabit, præcedente ministro, vel Clerico cum cotta Crucem sine hasta, & aquam benedictam cum aspersorio, ac Rituale deferente; & sic progrediatur vsq; ad ægroti domum, in qua parua sit mensa cum aqua illimi, & catino, in quo sint tot partes gossipij, vel stupæ lineæ, quot sunt vnctiones faciendæ, & in alio catino ponatur mica panis pro ablutione manuum Sacerdotis. insuper præparetur cerea candela, quæ accensa ingens lumen præbeat: si verò infirmus aliam Crucem non habeat, Parochus eandem, quam secum detulerit, apud infirmum relinquat.

Quibus omnibus sic opportunè dispositis, ac præparatis moneat Parochus infirmum, illumq; consoletur, vt à curis, periculis, & momentaneo vitæ huius amore ad spem, & salutis æternæ desiderium mentem erigat: Dæmonum incursus valida peccatorum suorum contritione conculcet: metum mortis, quam esse somnium consideret, dulcissima Paradisi cogitatione contemnat: condonationem, ac veniam peccatorum à Christo Saluatore non desperet, sed confidenter cupiat esse cum Christo: voluntatemq; suam diuinæ subijciat voluntati, in eiusque potentissimas manus se totum resignet. Parochus deindè astantium animos ad preces pro infirmo effundendas ad Deum hortetur, & aqua benedicta ægrotum, lectumque aspergat, posteàq; hoc ei sacramentum administret modo, & forma in Rituali Romano præscripta. Præsertim verò caueat, nè sacro hoc oleo mortuorum corpora illiniat; sed in dubio, apponat in administratione conditionem, videlicet, si es viuus, per istam vnctionem, &c.

r. Siluestr. u.o Vnctio.n. 5 in fin. Armill. v. Vnctio. n 7.

Cum

Cum autem anima è corpore ad Creatorem euolauerit, subitò ab vnctione desistat.

Infirmo autem perunćto, stupam, qua inunctas sacro oleo corporis partes, proprio sq; digitos Sacerdos absterserit, nō ibidem in domo ægrotantis comburat, sed illam in vase, aut sacculo positam deferat ad Ecclesiam: eiusdem combustæ cineres in sacrario recondat.

Caueant præ cæteris Parochi, vt in hoc ministrando sacramento omnem adhibeant diligentiam, atq; sedulitatem, & quacunq; hora vocati fuerint, ad vngendum infirmum, nulla interposita mora, accedant. quòd si aliquem propter segnitiem, aut Parochi negligentiam absq; huius Sacramenti subsidio ab humanis discedere contingat, iuxta culpæ qualitatem sciant se non modò pœnas à sacris Canonibus impositas, verum & alias arbitrio nostro incursuros.

De Pertinentibus ad Sacramentum Ordinis. Cap. VIII.

OMnes, qui in posterum ad quoscunq; promoueri ordines voluerint, per mensem ante ordinationem, Nos, aut Vicarium nostrum adeant pro commissione inquisitionis, 2 vt eorum nominibus, & desiderijs publicè in Ecclesia propositis, de ipsorum ordinandorum natalibus, ætate, moribus, ac vita, nec non patrimonij titulo ex Populi relatione exactam, certamq; habeamus cognitionem.

1 cap. cos. de temp. ordin. in 6. Concil. Trid sess. 23. c. 8. de Reform.

2 Conc. Trid. sess. 23. c. 5. de Reform.

Parochi igitur inter Missarum solemnia bis diebus festiuis, formula inferius registranda, Populum alloquantur. Testes præterea à Vicario nostro generali examinentur, vt certissimis probationum documentis

3. cap. quand. 24. dist. e cum in sacris. de elect.

tis nobis constare possit, fundum, pensiones, beneficia, aut alia huiusmodi bona, quæ in titulum patrimonij assignantur, ab ipsis ordinandis verè possideri 4 iure dominij, ac bono titulo, & eorumdem nomine coli, ac fructus ab eisdem percipi: nec nõ vt fructuum quantitas nobis innotescat; super quibus omnibus testes formaliter examinati, concludentem scientiæ causam, ac rationem afferre teneantur.

4. cap. Diaconi sunt. §. nu. autem 93 dist. Conc. Trid. sess. 23. c. 2. de Reform.

Quamobrem seuerissimis arbitrio nostro iniungendis pœnis, omnibus, & quibuscunq; interdicimus, nè fides, ac testimonia pro ordinandis exhibeant, nisi indubitatè, & certissimè sciant ipsos tales esse, quales testantur.

Nè autem sacrosancti Concilij Trid. decreta fraudolenter eludantur, sciant cuncti, neminem ad sacros ordines, nisi pro Ecclesiæ 2 vtilitate, ac necessitate nos vllatenus esse admissuros: nec minus recedendi facultatem, nisi quinquennio saltem transacto, eisdẽ esse concessuros.

1 sess. 23. cap. 3 &c. 10. de Reform. 2. c. neminem. 70. distin.

Nullus ordinandorum preces, aut intercessiones ad ordinationis suæ subsidia adiungat, aut interponat: aliàs per annum ab ordinatione arceatur.

Ab externis verò Episcopis nostro accedente consensu ordinati, infra mensem post susceptos ordines, atq; ante eorumdem ordinum exercitium testimoniales in actis Curiæ nostræ Episcopalis redigere teneantur.

Et quia sæpissimè per subreptionem, ac obreptionẽ Diœcesis nostræ beneficia ab Apostolica sede obtinentur à nonnullis eorumdem beneficiorum possessiones clandestinè inuadentibus; ideò, vt malignantium, ac mendacium malitiæ occurramus, districtè præcipimus, ac mandamus, vt omnes ab Apostolicæ sedis amplitudine beneficiorum prouisiones consecuti,

cuti, expeditas suæ prouisionis Bullas coràm nobis præsentare, & in actis Curiæ nostræ redigere teneantur, vt earũ executio nobis, vel Vicario nostro foraneo commissa legitimè expediatur.

Qui verò ordinaria nostra auctoritate prouisi fuerint, concessæ sibi ipsis gratiæ executionem, ac beneficij prouisionem à nobis Vicario nostro foraneo, ac Notario subdelegatam sinè expensarum dispendio consequentur. qui contrà fecerint, pœnam amissionis fructuum annualium incurrant.

Ad clericalem tonsurã promouendi sacro chrismate confirmati sint: fidei rudimenta, legendi, 1 scribendiq; habeant peritiam: non ecclesiasticis censuris, 2 aut canonico sint impedimento irretiti.

Non baptizati, 3 mulieres, 4 serui, 5 publicis rationibus, & curialibus negotijs impliciti, 6 Irregulares, 7 infames, publico notati crimine, 8 Bigami, 9 Eunuchi, 10 qui sibi facto, aut consensu virilia absciderunt, corpore vitiati, 11 aut notabiliter deformati, Nothi, 12 Vxorati, 13 Neophyti, 14 amentes, furiosi 15 energumeni, 16 ac deniq; comitiali morbo laborantes à sacrorum ordinum limine arceantur.

Beneficia, pensiones, seù patrimonia, quæ in titulum promotis assignata fuerint, resignare, extinguere, alienare, aut aliàs distrahere nemo audeat: nisi promotis sufficiens aliundè suppetat victus. aliàs resignationes, cessiones, extinctiones, aut alienationes præfatas, nullas, & irritas, ac nullum firmitatis robur obtinere declaramus. 1 Qui verò Beneficium, Pensionem, aut Patrimonium se obtinere falsò asseruerint, tamdiù à susceptis ordinibus suspendantur, quamdiù verè, ac realiter Beneficij, Pensionis, seù Patrimonij iustum, ac legitimum titulum, ac realem possessionem fuerint assecuti. Qui autem præfatæ mendaci asser-

1 c. illiteratos. 36. dist. c. quando. 26. distin.
2 c. miror. & cap. cleric. 50. dist.
3 c. veniens. de Præsbit. non Bapt.
4 c. mulieres 32 dist.
5. c. de seruorum, & toto tit. de seru. non ordin.
6 c. 1. de oblig. ad rat. non ordin.
7 c. sæpe. de temp. ord. in 6.
8 c. laici. 33. dist.
9 c. si quis. 33. dist.
10 c. si quis. 55. dist.
11 d. c. illiteratos. 36. distin.
12 tot. tit. de fil. præsbyt.
13 extrauag. Ioan. 22. Antiquæ.
14 quoniã. 48. dist.
15 c. qui in aliquo. 51. dist.
16 c. communiter. 33. dist.
17 c. marit. 33. dist.

1 c. Sanctorum. 70. distin. Conc. Trid. sess. 21. cap. 2. de Reformat.

assertioni testimonium, auxilium, seù consilium dolosè præstiterint, ad subministranda sic ordinato alimenta de proprijs bonis teneantur.

Exteri, & alienæ iurisdictionis Clerici, tam seculares, quam Regulares, ad sacros ordines non admittentur, nisi dimissoriales litteras per sex ad summum ante menses subscriptas, atq; authentico sigillo munitas à suo ordinario Episcopo attulerint.

1 cap si quis. & cc. seq. 71. dist. c. clericorum. 72. dist. Conc. Trid. sess. 23. c. 8. de Reform.

Nemo in posterum ex Hispanis, Lusitanis, Gallis, alijsq; quibuscunque vltramontanis, & ex quibusuis locis extra Italiam oriundis coràm nobis compareat tam ad sacros, quam etiam ad minores ordines, vel clericalem characterem suscipiendum, nisi habeat litteras dimissoriales sui ordinarij à Nuntijs Apostolicis, seù collectoribus in his partibus commorantibus recognitas, probatas, & subscriptas, eorumdemque Nuntiorum, seù Collectorum subscriptiones ab Illustrissimo, & Reuerendiss. D. S. D. N. Papæ Vicario in spiritualibus Generali in Alma Vrbe similiter examinatas, recognitas, & approbatas, sub pœnis arbitrio nostro infligendis.

Pariter nemo audeat pro suscipiendis ordinibus sacris afferre falsa, vel ficta, aut fiduciaria Patrimonia contra præscriptum Const. S. D. Vrbani Diuina prouidentia Papæ Octaui sub Dat. Romæ apud S. Petrum Die 11. Decembris 1626. incipientem Secretis, &c.

Animaduertant Itali, si qui forsan coram Nobis comparuerint, & clericali charactere insigniri, vel ad minores ordines promoueri à Nobis obtinuerint cum falsis dimissorijs, etiam si qualitatibus requisitis præditi sint, nè incurrant in pœnã à dicta Const. inflictã, quæ est, secuta Iudicis Ecclesiastici declaratione, priuationis priuilegij illius fori, & subiectionis secula-

culari iurisdictioni.

Bona Patrimonialia alicui Clerico assignata, & ad ipsorum titulum promoto, non solum à quocunque grauamine laicali sunt exempta, donec de bonis Ecclesiasticis ad sui substentationem competenter sit prouisus, vt pluries fuit decisum à sacra Congregatione Sgrauaminum, & in Cancellaria nostra Episcopali C. Castellanæ extat eiusdem rescriptum; verum etiam gaudent, & fruuntur priuilegijs, & exemptionibus Beneficijs Ecclesiasticis concessis.

Die 10. Apr. 1613. Gonzaleh super 8. reg. Cancell. glos. 5. §. 10. nu. 14.

Ad tollendas omnes lites, quæ in futurum oriri possunt, pari modo declaramus bona relicta, & legata Ecclesijs, locis pijs, aut personis Ecclesiasticis, immunia esse non solum ab oneribus publicis antè appositis, verum etiam apponendis à Communitatibus, siuè alijs.

Rota coràm R.P.D. Penia in vna Brundusina Galesij 13. Febr. 1604.

De Pertinentibus ad Sacramentum Matrimonij. Cap. IX.

SAcrosancti Matrimonij reuerentiam, ac religionem nobis omnipotens rerum omnium conditor Deus insinuauit, cum in primo Mundi nascentis exordio primæuos nostros Parentes in terrestri Paradiso maritali vinculo coniunxit; & in lege renouatæ, ac renascentis gratiæ Christus Dominus Matrimonium non modò propria præsentia in nuptijs Canæ Gallilææ approbauit; verum inter septem Ecclesiæ Sacramenta collocauit, atq; instituit, vt tanquam manifestum suæ cum Ecclesia coniunctionis signum, ac documentum relinqueret. Hinc meritò Vas electionis Diuus Paulus tanti Sacramẽti encomia breui, sed ineffabili claudens compendio magnum illud appellauit.

Genesis. 2. Concil. Trid. sess. 24 cap. 1

ad Ephesios. 5.

pellauit. Consequens igitur est, vt tantum Sacramentum, tantisq; fœcundatum mysterijs non nisi piè, ac religiosè tractetur.

Quarè enixè moneantur fideles, vt dignè ad tanti gratiam Sacramenti accedere nitantur. & vt maiori fructu, ac deuotione fidelibus ministretur, his statutis ministros instruendos decreuimus.

Conc. Trid. sess. 24. de Refor. matrim. cap. 1. §. ne verò.

Ad tollenda igitur scandala, quæ ex clandestinis matrimonijs oriuntur, omnibus Curatis expressè mandamus, vt bis in anno, scilicet Kal Ianuarij, & prima Dominica mensis Iulij inter Missarũ solemnia, populo astante, alta voce, ac intelligibili, materna Dioecesis nostræ lingua, iuxta Populi capacitatem perlegant, ac publicent decretum Sacrosancti Conc. Trid. positum in sess. 24. cap. 1. de Reformat. Matrimonij. §. nè verò &c. in eoq; contenta obseruent, ac obseruari faciant.

d. cap. 1. §. id circò.

Et vt futuri matrimonij impedimenta, si qua fuerint, facilius patefieri, & deferri possint; denunciationes trinæ, quæ matrimonia præcedere debent, Dominicis, aut festis diebus de præcepto à Parocho fiant inter Missarum solemnia, ad quæ Populus frequentior conuenire solet: & inter quos matrimonium sit contrahendum, denunciet tàm viri, quam mulieris Parochus, si contrahentes diuersæ fuerint Parochiæ: Populumq; admoneat, illos, qui aliquid nouerint imminere, quo matrimonium celebrandum possit impediri, sub excommunicationis vinculo ad illud reuelandum teneri, ac prorsus esse obligatos. Si verò dubitatio aliqua; aut difficultas suboriatur, quæ 1 matrimonium impedire posse videatur; Parochi eam statim nobis deferant, diligenti peritorum examine tollendam.

1 Conc Trid sess. 24 c. 1. de Reforma:. matrim.

Nunquam autem Sponsos diuersæ Parochiæ, seu Dioece-

Diœcesis in matrimonium coniungant Parochi, nisi prius denunciationes ab altero etiam Parocho ritè factas, nullumq; fuisse renunciatum impedimentum, fideli sibi ipsis testimonio, ab ordinario, ac alienæ Diœcesis Parocho subscripto, à nobis etiam pariter approbato constiterit.

Et quoniam matrimonia in gradu prohibito contracta, nulla sunt; Ideò, vt certa, sancta, atq; in gradibus permissis licita fiant coniugia, Parochi huiusmodi impedimenta, & præsertim ea, quæ ex cognatione tum sanguinis, tum spirituali, qualis contrahitur in Baptismo & Confirmatione, pariterq; ea, quæ ex affinitate, seù copula, tàm licita, quàm illicita proueniunt, diligenter ediscant, Populorumq, animis frequenter insinuent. Conc. Trid. sess. 24. c. 1. 2. 3. 4. 5.

Quilibet Parochus iuxta S.Conc.Trid. præscriptũ, ad conseruandam matrimoniorum memoriam, quæ in sua contrahuntur Parochia, librum ad hoc destinatum habeat, in quo denunciationes ab ipso factas, coniugesque ac testium nomina, forma in Rituali descripta, diligenter describat. Hunc verò librum in loco tuto fideliter seruet, illiusq; authenticum exemplum singulis annis in hac nostra Curia consignabit, vt perpetua matrimoniórum, quæ deinceps contrahentur, memoria in omnem posteritatem seruetur. d. sess. 24. cap. 1. de Reform. matrim. Si habeat Parochus.

Si Parochus alteri Sacerdoti licentiam permiserit suo nomine celebrandi matrimonium, illius celebrationi nullatenus intersit: illudq; in præfato libro adnotabit.

Transactis duobus mensibus à die vltimæ denunciationis matrimonij, Sponsi in Matrimonium non coniugantur, nisi iterum factis eiusdem Matrimonij denunciationibus.

Matrimonia eodem die non contrahantur, quo fit

vltima denunciatio, nisi fortè Aduentus, vel Quadragesima eam diem immediatè subsequatur.

Parochus Sponsas non coniungat in Matrimonio, nisi Sponsa caput obuelauerit, & vterq; ipsorum ea, quæ ad salutem necessaria sunt, videlicet fidei articulos, vel Symbolum Apostolicum, præcepta Decalogi, Ecclesiæque, orationem Dominicam, atq; Angelicam Salutationem memoriter recitauerint: de quo in prima Matrimonij denunciatione Sponsos Parochus commoneat.

Conc. Trid sess. 4. de Reform. matrim. cap. 7.

Alienigeas, exteros, ac vagantes homines ad Matrimonia in nostra Diœcesi, sine nostra expressa facultate, ac diligenti informatione in Tribunali nostro capienda, nullus Parochus sub pœna suspensionis admittat.

Innoc. 3 in Concil. Lateranen. general. cap. 63.

Conc. Trid. d. sess. 24 c. 1. de Refor. matr. §. postremò.

Moneat Parochus Sponsos, vt antequam contrahant, vel saltem triduo ante Matrimonij consummationem peccata confiteantur, & Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramētum percipiant, vt fœlicissimis diuinæ gratiæ auspicijs salutarem Matrimonij gratiam consequentes, pacem ac amorem in toto vitæ suæ curriculo valeant conseruare. Benedictionem verò cum celebratione Missæ, alijsq; iuxta Rituale adhibitis cæremonijs omninò accipiant.

Sæpè etiam in memoriam fidelium Parochus reuocare studeat, Matrimonia debere esse libera, nec vlli impulsionis, seù coactionis directæ, aut indirectæ vinculo, sub pœna anathematis, subiacere; sed absoluto liberæ voluntatis arbitrio moderari ea, quæ solo assensu perficiuntur.

Conc. Trid. d. sess. 24 cap 9 § & cum & c. 1. §. præterea.

Et quoniam ex frequentioribus visitationibus quæ solemnem Matrimonij contractum præcedunt, ex deprauatis hominū moribus sæpè scandala, quinimmò etiam, quod pessimum est, copula inter Sponsos

emana-

emanare consueuit; Ideò ante celebrationem Matrimonij in faciem Ecclesiæ, Sponsi ab huiusmodi frequentioribus visitationibus sub pœna quinquaginta scutorum prorsus abstineant. Quinimmò & Parochis præcipimus, vt eosdem commoneant, se publicè Matrimonia non denunciaturos, nisi à prædictis omninò abstinuerint. quòd si ante celebrationem Matrimonij in faciem Ecclesiæ se carnaliter cognoscere ausi fuerint, non modò pecuniarijs, vt suprà, verùm alijs arbitrio nostro iniungendis pœnis, ac publicis pœnitentijs, reseruata etiam nobis absolutione, subijcientur.

Primas contrahens nuptias benedicatur: è sponsis verò contrahens secundas, careat benedictione.

Nuptiarum solemnitates, scilicet benedictiones, conuiuia, &c. & sponsæ ad domum Sponsi traductio, non celebrentur ab Aduentu Domini vsq; ad diem Epiphaniæ, & à die Cinerũ vsq; ad octauam Paschatis inclusiuè. Rituale Rom. de sacramento matrim.

Caueant deniq; Parochi, nè Sponsos alibi quam in Ecclesia Parochiali ante altare maius, vbi etiam fiet benedictio iuxta formam Missalis de mane, orto iam sole, non ante diem, coram tribus testibus idoneis coniugant. Et ad occurrendum difficultatibus, & controuersijs, quæ ex præsumpto metu, seù vi possunt insurgere; animaduertat Parochus, vt à Sponsis per explicita verba affirmatiua, & non per modestum tantummodò silentium, eorum exigat voluntatem, & assensum. Cætera verò omnia, quæ ad legitimam Matrimonij celebrationem pertinent, religiosè, ac modestè fiant, amotis iocis, risu, verbis inhonestis, alijsque similibus nugis: omni deniq; vsu indecoro, alijsq; huiusmodi rebus penitus exclusis. Hoc enim Sacramentũ, quod sanctum est, sanctè tractari debet. c. si quis diuinis c. nostrates. 30. q 5.

SESSIO

De Sacrosanctis Ecclesiis, & earum cultu. Cap. I.

OMVM Dei, in qua Sacrosancta perficiuntur mysteria, & Deus ipse cum hominibus habitans de præpotenti, excelsoq; suæ gloriæ solio supplicantium preces exaudit, non solum decet sanctitudo, sed etiam decor: cum illam omni cultu, ornatuq; miro visendam, sicut sponsam ornatam viro suo Ioannes Apostolus describat.

Psalm. 92.

Apocalyps. 21.

Decretis igitur in generali visitatione anni præteriti factis inhærentes, hæc præscribenda statuimus, quæ ad frequentiorem Ecclesiarnm. vsum, & ornatum necessaria, & opportuna esse duximus.

Quarè nullæ Ecclesiæ, oratoria, Capellæ, aut Religiosorum Monasteria de nouo, sine nostra facultate in scriptis obtinenda, ædificentur, aut construantur; & nisi prius omnia, ac singula in Const. S. D. N. Vrbani Octaui præscripta præcedant. In Ecclesijs verò, Oratorijs, seù Capellis iam exstructis, & nostræ iurisdictioni subiectis nihil magni momenti destrui, reædificari, innouariuè mandamus, sub pœnis arbitrio nostro incurrendis.

c. nemo. c. hic ergo de Consecr. dist. 1. c. quicunq. 16. q. 1. Clemen. 8. in Bulla incip. quoniã ad institutionem 23. Iulij. 1603. Greg. XV. & Sacr. Congr. Regul. sub die 17. Aug. 1621. Vrbanus 8. in Bulla, quæ incip. Romanus Pontifex. sub die 28. Aug. 1624.

Ecclesiæ autem iam vetustate consumptæ, aut collabentes, infra sex menses à presentis Constitutionis publicatione decurrendos, iuxta competentes facultates reparentur. aliàs etiam contra earumdem Ecclesiarum Rectores vsq; ad beneficiorum priuationem,

nem, seruata S. Conc. Trid. forma, exactissimè procedetur. Præfatæ verò Ecclesiæ iam dirutæ, si reparari non possint, prophanis vsibus nunquam deseruiant; sed ad perpetuam Ecclesiæ iam ibi ædificatæ memoriam Crux in medio ponatur.

Conc. Triden. sess. 7. cap. 8. & sess. 21. de Reform. cap. 7. & 8.

Archipresbyteri, & Parochi omnes curent, vt tam foris quam intus, parietes, omnesq; aliæ Ecclesiæ partes ab omnibus immunditijs expurgatæ, atq; emundatæ conseruentur. frumenta verò, ligna, aut alia huiusmodi intra Ecclesiam sub quouis prætextu non admittant. Octauo quolibet die diligenter verratur, & in solemnioribus festis, & semel in mense ab aranearum telis expurgetur. quòd si in his Sacrista negligens fuerit, pro qualibet vice per hebdomadam carceris pœnam habeat.

In Ecclesia, præsertim cum diuina celebrantur officia, vel diuinum Verbum prædicatur, nemo deambulare, nugari, circulos habere, negotiari, alloqui mulieres, Altaribus, fontibus Baptismi, & aquæ benedictæ adhærere, in limine, aut ante fores immorari auersus à sacrosancto Eucharistiæ Sacramento, seù, quando in Missæ sacrificio eleuatur, irreuerenter sedere audeat. Omnia verò, & singula, quæ diuina officia turbare, vel diuinæ maiestatis cultum offendere possunt, prorsus amoueantur, nè vbi peccatorum venia est imperranda, ibi diuinæ vltionis iustitia irritetur. In quibus omnibus saluberrimam fel. rec. Pij V. Constitutionem obseruari mandamus. qui verò contrafecerint, à Rectore vel alio Ecclesiæ ministro moneantur, & si non paruerint, aut ab Ecclesia expellantur, aut à diuinis cessetur. quòd si neutrum commodè perfici posit, ad nos, vel Vicarium nostrum statim deferantur.

Conc. Trid. sess. 22. de obser. in celebr. miss. s. ab ecclesijs.

In Bulla, quæ incip. cum primum. anno ab Incarnat. 1563. Kal. Aprilis. in Veteri Bull. n. 5.

Illud præ cæteris hominũ animos ad reuerentiam, ac

Eugenius 2. & Leo 4. in Synodo Rom. cap. 41.

ac religionem in Ecclesia seruandam commonere debet, quòd scilicet Deus scrutator est cordium: omnes respicit cogitationes: omnia denique verba, etiam otiosa enumerat. Illudque præcipue humanas mentes à negotijs in Ecclesia Dei tractandis auertat, quòd Christus Dominus noster ementes, ac vendentes licita sibi in templo offerri, non impudicos, rixosos, non icosa aut turpia proferentes verba, funiculo è templo eiecit.

Ioannis. 2.

Nemo venaticos canes, aut volucres, hastas, sclopetos, balistas, aliaq; huiusmodi armorum genera audeat in Ecclesiam inferre.

Pauperes verò ad quæstum nè diuagentur per Ecclesiam, sed in foribus Ecclesiæ tenuitati suæ petant suffragia. in hoc Sacristæ etiam Regulares diligenter inuigilent, sub pœnis in Constit. fel. recor. Pii V. contentis.

Ead. Bulla. Pij. V. 5. in Bull.

De præcipuis Ecclesiæ partibus, & de Pauimento. Cap. II.

ECclesiæ, Capellarumq; pauimenta vbiq; sint plana, & æqua, non foueis corrosa, aut rimis disiuncta, vel tuberculis eminentia, sed laterculis coctilibus sternantur, in quibus neque Crucis, neque aliarum sacrarum imaginum, aut aliquarum eiusmodi rerum, quæ sacri mysterii typum præ se ferant, imagines exprimantur.

Nunquam pro sepeliendis defunctorum cadaueribus, aut pro capsis reponendis effodiantur, sed mortuorum corpora destinatis condantur sepulchris, quæ marmoreo lapide plano, & integro, ac ad arcendum fœtorē benè clauso operiantur, vel in cœmeteriis solitis humentur, sub pœna interdicti eo ipso incurrenda.

De foribus.

IN facie Ecclesiarum, præsertim Parochialium supra ostium maius Sancti, Sanctæuè Titularis, decorè, religiosèq; pingatur imago. quòd si Ecclesia Annunciationis, Assumptionis, vel Natiuitatis B. Virginis titulo nuncupetur, eiusdem Beatiss. Virginis secundum mysterij rationem effigies exprimatur.

Valuæ, aut ostium ex nuceis, siuè alterius generis asseribus decenter construantur, quæ non ornamentum modo, sed & fortitudinem habeant. pessulis, seris, clauibusq; firmissimè muniantur, vt opportunè claudi ad prohibendum ventis, ac imbribus ingressum, & ad purioris aeris admittendam temperiem sereno Cœlo posśint reserari. Oratoria verò campestria cancellis omninò muniantur. quòd si Dominorum paupertas prohibeat, penitus diruantur, & eorum materia, siuè cæmenta iuxta S. Conc. Trid. præscriptum Parochiali Ecclesiæ applicentur.

c. clerof. 21. dist. c. perlectis 25. d. st. c. 1. & 2. de off. cust.

Sess. 21. cap. 7.

Pro facili autem, ac diligenti Ecclesiarum custodia præcipimus, vt sub primam noctis horam, ac finitis officijs, fores claudantur, & in Aurora aperiantur. In nocte verò nunquam apertæ maneant, nisi aliqua pro sacramentis ministrandis vrgeat necessitas, vt improbis patrandorum facinorum in Ecclesijs subtrahatur occasio. Si in his Sacrista, aut Ostiarius defecerit, pro qualibet vice per hebdomadam carceris pœna mulctetur. & sub eisdem incurrendis pœnis, quando Ecclesia est aperta, ipse, vel alius Clericus ad Ecclesiæ custodiam assistat.

In Sacrario nullus vel die, vel nocte, nè ad captandam quidem quietem obdormire audeat, sub pœna scutorum quinq; pro qualibet vice.

De vase Aquæ Benedictæ.

VAS ad lustralis aquæ conseruationem, ex marmore, aut aliquo alio solido lapide extruatur: atq; in ipso Ecclesiæ ingressu prope portam ad latus dexterum ingredientium decenter erigatur, & aptetur, eidemq; aspersorium alligetur. Si verò Ecclesia plures portas habuerit, cuilibet vas mediocre saltem apponatur.

De fenestris.

FEnestræità extreuantur, vt nemini per illas intra Ecclesiam pateat aspectus. sint forma oblonga: fenestra tamen superior in facie, quam Ecclesiæ oculum appellamus, rotunda sit: inferiores, si quæ fuerint, cratibus ferreis muniantur. omnes verò vitreis specularibus, aut saltem cerata tela obserentur.

De Altaribus, & Capellis.

c. Ecclesiæ de Cõsec. dist. 1. c. altaria. dist. 1. de Consec.

ALtaria de nouo erigere, aut antiqua de loco ad locum transferre, etiam portatilia, sine nostra licentia nullus audeat. quæ indotata sunt, nisi decenter linteis, ac pallijs cooperta, alijsq; instructa ornamentis fuerint, penitus diruantur. non lignea, sed lapidea, vel ex opere lateritio constructa sint, latitudinis trium palmorum, longitudinis septem, altitudinis quatuor.

Rub. Miss. c. 20.

Vnumquodq; altare, si totum consecratum non fuerit, aram habeat, siuè altariolum paruum lapideũ consecratum, siuè ligno circundatum, sic aptatum, atq; accommodatum, vt super eodem hostia consecrata,

erata, & calix percommodè collocetur, dum sacrosanctum Missæ celebratur sacrificium, cum sacram crucem repræsentet. Super altari collocetur Icona, seù alicuius sancti illius Titularis imago decenter depicta, nulla ex parte corrosa, aut deprauata, antequam tela ductilis suspendatur, qua opportunis temporibus Sacra Imago possit cooperiri, aut velari. Insuper imponantur duo candelabra ex orichalco, vel ligno propolitè, & decenter depicta: ferrea prohibemus omninò. Crux ponatur in medio vnà cum secretorum tabella. Mappas, seù tobaleas tres ad Missæ sacrificium necessarias, pallium ex serico, vel alia idonea constructum materia, scabellum paruum, seù puluinar Missali supponendum: nec non bradellam ità firmatam, vt Sacerdotum, & Ministrorum pedibus conculcata non obstrepat, aut crepitet: telaria deniq; pro extēdendis pallijs sine ruga altaria debent habere cum vncinulis ferreis in parte superiori, & inferiori, vt benè firmentur.

Altare verò maius, cæteraq; minora, quæ fornicibus non sunt cooperta, baldāchino operiantur.

Et quia in Visitationib' nuper factis inuenimus nonnullos sibi iura in quibusdam altaribus competere prætendentes, quibus diuersos ad probanda, ac deducenda eorum iura terminos assignauimus; ideò à præsentis Cōstitutionis publicatione, alios duos menses assignamus, vt legitimè deductis ipsorum iuribus de necessarijs rebus præfata altaria prouidere possint. aliàs ad tollendam ab Ecclesia Dei talem indecentiam, destruentur, vel volentibus illa de opportunis prouidere concedentur.

Pro maioris Altaris ornatu, præter solitum tabernaculum, in quo sacrosancta Eucharistia asseruatur, sex adsint candelabra, præsertim in Cathedralibus, &

Collegiatis. In Parochialibus verò saltem quatuor ex orichalco, vnà cum Cruce ex eadem pariter materia: quæ gradu ligneo decenti colore depicto, latitudinis vnciarum sex aut septem, & altitudinis Vnciarum trium cum dimidio sustententur.

Quodlibet Altare habeat telam cæruleam, aut viridem ad operiendam mensam post Missæ celebrationem, vt mappæ à puluere ac sordibus facilius possint defendi, ac mundæ conseruari. à latere Epistolæ candelabrum grandius muro affixum, siuè ligneum ornatè depictum, siuè ex orichalco extructum locetur, cui intorticium in eleuatione sanctissimi Sacramenti accendendum imponatur.

De *Tabernaculo*.

TAbernaculum non è tabulis, aut asseribus nuceis, vel alijs, quæ humiditatem gignunt, sed ex populeis, aut similibus perpolitè elaboratis, ac religiosarum imaginum sculptura affabrè exornatis, atq; inauratis extruatur. in illiûs medio armariolum aptum, & ornatum cum ostiolo sera, clauiq; munito pro sacræ Pyxidis custodia ædificetur, quod panno serico albi, vel purpurei coloris intus ab omni parte circumuestiatur. clauis sit inaurata, & filo sericeo vnà cum flosculo suspendatur. quod idem etiam fieri potest in gradu ligneo, super quo repositum est tabernaculum pro collocanda Pyxide saltem in communionibus generalibus. Ad ornamentum tabernaculi sint conopea serica, aut iuxta Ecclesiæ facultates ex alia decenti materia, omnium colorum, quibus iuxta temporum varietatem vtitur Ecclesia.

In Tabernaculo sola Pyxis cum Sacramento reponatur super corporale extenso, quod saltē bis in anno

muta-

mutabitur. sub eodem Tabernaculo, aut in parte anteriori, aut in posteriori, siuè à lateribus, nulla alia extruantur armaria, nec etiam pro supellectili Ecclesiæ asseruanda.

De *Lampadario*.

Lampadariũ ante Sanctiss. Eucharistiæ Sacramentum semper accensum luceat. sit ex orichalco: semper mundum vnà cum vasculo vitreo conseruetur: non à latere, sed è conspectu altaris appendatur, adeòq; ab inferiori Altaris scabello, seù bradella distet, vt Sacerdotis, aliorumq; ministrorum vestes delabentis olei stillicidio (quod præcauere debet omninò Sacrista) non maculentur: in diebus solemnioribus ante officij inchoationem accendatur: finito autem officio extinguatur.

De *Reliquiarijs*.

Vt Sanctorum Reliquijs debita reuerentia iuxta S. Conc. Tridentini decreta ab omnibus exhibeatur; decernimus, vt in loco ad id opportunè præparato, ac destinato decenter conseruentur. locus verò huiusmodi sericeis pannis purpureis vndiq; circumuestiatur, atq; exornetur, & ostiolo duabus clauibus munito firmiter claudatur. Clauium altera penes Sacristam maiorem, seù Camerarium, altera penes Archipresbyterum in Collegiatis, & Cathedralibus existentem, in Parochialibus verò penes Curatum, & Vicarium foraneum deponatur. Extrinsecus verò fenestella picturis formam conopei exprimentibus sit decorata, cum inscriptione in eodem ostiolo, siuè pariete, litteris grandiusculis efformata (Reliquiæ

Conc. Trid. sess. 25. de inuocat. & venerat. Sanctor.

quiæ Sanctorum.) vt fideles in ſuis calamitatibus, & anguſtijs ad hunc locum, ad præſidia Sanctorum, quorum ibi aſſeruantur Reliquiæ, inuocanda poſſint confugere.

Eidem feneſtellæ tabella appendatur, in qua ipſarum Reliquiarum ſit index deſcriptus vnà cum antiphona, Verſiculis, & oratione opportunis.

Conc. Lateran. ſub Innoc. 3. Can. 62.

Reliquiæ omnes pretioſis vaſculis iuxta earundem quantitatem, & qualitatem repoſitæ exornentur: nec vnquam niſi decenti ornatu decoratæ in publicum exponantur.

Cum verò proponuntur, è proprijs vaſculis non extrahantur, nec manibus præcipuè laicorum tractentur, aut tangantur; ſed conſuetis repoſitæ vaſculis, & in maiori Altare collocatæ religiosè venerentur. Et Sacerdos, qui ſolemnioribus feſtis illas oſtendet, ſtolam & cottam induat, intorticijs prius iuxta Eccleſiæ facultates pluribus accenſis, hymniſq; in eorumdem Sanctorum honorem, quorum ibi manent reliquiæ, deuotè cantatis.

Conc. Trid. ſeſſ. 25. de vener. Reliq.

Conc. Lateran. ſub Innoc. 3. can. 72.

Reliquiæ incertæ, quæ vel nomen, aut antiquam, certamq; traditionem non habent: ſicuti etiam illæ, quæ de nouo reperiuntur, aut tranſportantur, nullo modo etiam à Regularibus, niſi obtenta prius à nobis facultate, exponantur; ac ſecundum Concilii Tridentini præſcriptum nobis oſtendantur, vt adhibito peritorum, piorumque conſilio, ac præuia diligenti viſitatione, atque examine, quid de illis agendum ſit, maturè decernatur.

Ante Reliquiarium ſemper vna ſaltem lampas ardeat. ſi qua verò in Eccleſia integrum corpus Sancti alicuius, vel magna illius pars aſſeruetur, iuxta Eccleſiæ facultates plura ardeant luminaria.

De

De Sacris Imaginibus.

SAnctorum Imagines, quæ in Ecclesiis, Oratoriis, seù viis publicis depictæ, nimia vetustate, aut alia de causa consumptæ, vel corrosæ cernuntur; aut instaurentur ab iis, quorum interest, aut omninò deleantur. in iis pingendis nihil prophanum quoad vestitum, vel quoad corporis forma, siuè procacitatem admisceatur. Moneantur fideles, & præsertim Patres familiàs, vt amotis è domo obscœnis, ac prophanis imaginibus, earum loco sacras Christi D. N. eiusque Sanctiss. Genitricis, ac Sanctorum imagines subrogare studeant: satiusq; esse ducant, eos eligere ad domus ornatum, quibus eiusdem domus tutelam piè, ac deuotè, vt Christianos decet, possint commendare.

De oleis Sacris, eorumque Vasculis.

IN pariete à latere Epistolæ, vel Euangelij Altaris maioris construatur fenestella eiusdem formæ, cuius erit altera Reliquiarum custodiæ destinata. eodemque modo exornetur cum inscriptione simili litteris pariter grandiusculis expressa. Olea Sancta.

In qua fenestella olei Infirmorum, Sacri Chrismatis, & Cathecumenorum distincta vascula in capsula claue munita, & corio decocto circumtecta conseruentur pro accipiendis oleis quolibet die Iouis Sancti à nobis, & non ab alijs: quibus conficiendis interueniet vnus è Canonicis Ecclesiæ Cathedralis, vel Collegiatæ, vel Parochus Terræ, vel saltem Minister aliquis sacris ordinibus insignitus ex qualibet Terra iuxta rescriptum S. Congr. Concil. Tridentini: eaq; Parocho

C Castell. & Hortanæ 8. Iunij 1624.

Parocho ipſi, ſeù alijs, quibus tradenda ſunt, fideliter tradentur, ſub pœnis arbitrio noſtro incurrendis.

Parochus ſimiliter habeat duo alia vaſcula parua, ſimul iuncta, pro oleis Chriſmatis, & Cathecumenorum: quæ in alia capſula ſimili pro vſu quotidiano aſſeruentur, & in baptiſterio detineantur.

Habeat prætereà aliud vaſculum ſeparatum cum oleo Infirmorum, quod in præfata feneſtella reponatur.

Ad illud verò Infirmis deferendum, fiat burſa ſerica violacei coloris cum cordulis ſericeis aptè inſertis, quibus collo Sacerdotis appendi poſſit, dum extremam miniſtraturus vnctionem ad Infirmos progreditur.

Vaſcula verò prædicta ex àrgento, vel ſtanno, non autem ex vitro conficiantur, optimèq; claudantur, vt effuſionis periculum euitetur.

Cuilibet etiam vaſculo propria apponatur inſcriptio. Vaſculo Chriſmatis inſcribatur. CHR. Vaſculo Cathecumenorum. CATH. Vaſculo Infirmorum. INF.

Olea vetera iuxta Sanctorum Canonum diſpoſitionem quolibet anno comburantur: non in Lampadario, ſed cum bombyce: cincreſque in ſacrario reponantur.

Quòd ſi aliquo detentus impedimento, non poſſit Parochus ad ſacram functionem ſtatuto tempore accedere, præſertim vbi eſt ſolus, nec vllum ſocium habet; hoc caſu illius perſonam à functionis præſentia, non autem à neceſſaria oleorum ſuſceptione eximimus.

In die verò Sabbati Sancti, in fonte oleis veteribus non vtatur; verbaq; in Miſſali præſcripta, nempè. Infuſio Chriſmatis, &c. differat in oleorum nuper accepto-

acceptorum infuſionem, niſi fortè aliquis eſſet baptizandus. Sacrorum verò oleorum infuſio fiat in Vaſculo, in quo aqua pro puero baptizando aſſeruatur, non autem in fonte.

De Baptiſterio.

VAS Baptiſmale fiat è marmore, ſolidouè alio quouis lapide, non ſpongioſo, aut porroſo, ſed intrinſecus optimè leuigato; operimentoq; ligneo formæ pyramidis ex firmis aſſeribus contegatur, & valuæ ſera, clauiq; firmiter claudantur, & conopeo, ſeù baldachino decenti extrinſecus ciborium circumueſtiatur, vel operiatur.

In ſuperiori huius ciborij parte intrinſecus ſit armariolum, in quo condantur Chriſmatis,& Cathecumenorum olea, ſuis concluſa vaſis, inſuper vas ſalis, & reliqua, quæ ad Baptiſmi adminiſtrationem pertinet ſupellex, reponatur. Conc. Trid. ſeſſ. 3. ſ. cap. 2. aqua tandem.

In ipſo fonte, vel iuxta eum fiat piſcinula perforata, cuius os latè pateat: per quam delabatur aqua, quæ ſuper caput Infantium, dum baptizantur,infunditur,nè in eundem fontem cadat, ad euitandum fœtorem, & corruptionem aquæ baptiſmalis. indecentiſſimum enim eſt puriſſimæ huius Sacramenti materiæ ſordida, vel immunda admiſceri.

Fons Baptiſmalis cancellis, ſeù balauſtris ligneis circumſæpiatur, idq; tam longè, lateq; pateat, vt perſonas in Sacramenti adminiſtratione neceſſarias commodè poſſit continere. Cancelli verò oſtio peſſulum ſera, clauique munitum addatur, ſi commodè fieri poterit.

De *Sacrario*.

IN qualibet Ecclesia, in qua sacrosanctum Missæ sacrificium peragitur, Sacrarium ex lapide solido concauum construatur: in fundoque habeat latum adeò foramen, vt immittenda facilè recipiat, atq; in subterraneam cisternulam commodè transmittat.

In Parochialibus extruatur intra Cancellos fontis Baptismalis, ligneoq; tegmento, vel si in pariete conficiatur, fenestella pariter lignea operiatur, quæ sera, clauiq; munita firmiter claudatur.

Sacraria in Altaribus existentia remoueantur, & quæ ad præscriptam formam, duorum mensium spatio, redacta non fuerint, penitus destruantur.

De Suggesto.

IN qualibet Parochiali decens Suggestus ex tabulis sectilibus, aut asseribus validis à latere Euangelij, vel alio commodiori loco, iuxta situm Ecclesiæ conspicuo, ædificetur, in quo Concio habeatur, & in solemnioribus Euangelium decantetur.

De Confessionali.

PArochiales Ecclesiæ tot habeant Confessionalia, quot sunt Sacerdotes audiendis confessionibus destinati.

Confessionale sit à tergo, ab vtroq; latere, & à parte superiori asseribus contectum: à parte verò anteriori sit apertum, ac patens. Illius basis, cui pedibus inhæret Sacerdos, saltem trium vnciarum altitudine à terra emineat, in eoq; sedes pro Confessario, ac genufle-

nuflexorium pro Pœnitente collocetur vnà cum Imagine D. N. I. Christi Crucifixi, vel alicuius alterius Sancti, ac Bulla Cœnæ Domini, & casibus potestati nostræ reseruatis.

In Ruralibus verò ità Confessionalia conficiantur, vt saltem intermedia aliqua tabula cum sua crate perforata, Confessarij, ac Pœnitentis persona distinguatur adsit prætereà eadem sedendi, ac genuflectendi necessaria commoditas.

De Sepulcris, ac Funeribus.

NE' Defunctorum tumulis Ecclesiæ pauimenta deformentur, ea, quæ suprà de Ecclesiæ pauimento mandauimus, obseruentur.

Laicorum sepulcra, aut deposita sine speciali nostra, aut Vicarij nostri Generalis facultate, nulla ædificentur, eaq; nec propè Altaria, nec minus sub Altaribus extruantur si qua tamen iam extructa præfatis locis reperiantur, amotis prius ossibus, ac cineribus claudantur. cap. præcipiendum XIII. quæst. 2. cap. non oportet.

Pro tumulandis abortiuorum animatorum corporibus locus aliquis propè Ecclesiam, non tamen consecratus assignetur: quamuis enim ad communem fidelium participationem diuinæ gratiæ suffragijs destitutos non admittamus; non tamen humanæ pietatis religionem erga creatarum à Deo animarum habitacula possumus denegare.

Ceræ omnes, quæ circa feretrum afferuntur: quæ in Altaribus, ac super sepulcris in die commemorationis omnium defunctorum, ac aliarum exequiarum solemnitatibus accenduntur, ità Deo oblatæ esse intelligantur, vt Sacristiæ eius Ecclesiæ, in qua cadauer humatur, vel Officium celebratur, semper acquiran- San Carolus in 2 p. parte decret. prouinc. de funer.

tur, & sint addictæ. Hoc verò decretum à Parochis in suis Ecclesijs quamprimum volumus publicari, nè ignorantiæ prætextus lites, & controuersias foueat. In candelarum verò distributionibus, in funeralibus Defunctorum, ac quartæ funeralis solutione antiquæ seruentur consuetudines.

Pro exequijs pariter celebrandis, Missisq; in Mortuorum expiationem decantandis, antiqua seruetur consuetudo: quæ si non adsit, Sacerdoti Missam celebranti pro eleemosyna iulios duos assignari decernimus. alijs verò Sacerdotibus, qui intersunt, baiochos quinq;, alijsq; Clericis, tam sacris, quam minoribus ordinibus insignitis baiochos duos cum dimidio pro qualibet vice assignamus. quod etiam in Confraternitatum exequijs obseruari mandamus.

In Ceratum distributione in funeralibus, Parochi solitam habeant portionem. in reliquis verò distributio fiat Consanguineorum arbitrio, vel eorum, quibus funeris cura fuerit demandata.

Mulieres in Virorum, aut Consanguineorum morte, Domi sine Missis non audeant permanere; sed eas diebus festis omninò volumus sacrosancto Missæ sacrificio interesse. Eisdem præcipimus, nè sub Excommunicationis pœna Defunctorum cadauera ad Ecclesiam comitentur; sed domi lacrymas sistant, & lamentationes.

Defunctorum cadauera in Ecclesiam recto tramite deferantur, nec ante Ecclesiarum ianuas osculanda deponantur.

3 Julij. 1620 sub. his verbis, Debere. Regulares ad parochialem Ecclesiam accedere, vbi clerus congregari consueuit.

In associandis Mortuis, etiam ijs, qui in Regulariũ Ecclesijs tumulantur, ipsi Regulares, præcedente Parochi consensu, ad Cathedralem Collegiatam, vel Parochialem, sub qua est Defunctus, iuxta formam declarationis S. Congregationis Concil. cum Cruce

sua

ſua accedere teneantur.

Si verò alij Parochi inuitentur, Defuncti Parochus Stolam afferat, alioſq; præcedat, præter Cathedralis, vel Collegiatæ Canonicos. & cum ad Eccleſiam, in qua Defunctus erit ſepelien dus, peruentum fuerit; Defuncti Parochus ſtolam deponat, illamque aſſumat Presbyter Eccleſiæ, in qua Defunctus erit ſepeliendus: & inuitato Capitulo, vel parte ipſius, poſſint omnes Canonici adire, inter quos fiat diſtributio ſolitæ eleemoſynæ pro æquali portione.

De *Paruulorum Sepultura*.

PRo Paruulorum, qui baptizati intra ſeptennium decedunt, corporibus ſepeliendis, in quacunque Eccleſia iuxta Romanum Rituale ſepulcrum aſsignetur, in quo adulti non admittantur. in ijs verò ſepeliendis, Crux ſine haſta deferatur: campanæ minores pulſentur in ſignum lætitiæ, & gaudij: cantus, & feſtiui pſalmi recitentur: flores ſpargantur, & herbarum ſerta, florumque corollæ funeri, defunctoque paruulo imponantur, cuius animam credimus ad ſupremas beatorum ſedes euolaſſe.

Pro iiſdem Paruulis ſolum celebretur Miſſa de Sanctiſsimo Sacramento, aut de Spiritu Sancto, aut de B. M. Virgine, ſeù de Angelis cùm orationibus pro gratiarum actione.

De *Cæmeterijs*.

COemeteria in honore habeantur, ac religiosè cuſtodiantur: ideò vndequaq; claudantur, & in eorum ingreſſu Crates lapidea, vel ſaltem lignea apponatur, nè in Coemeterij penetralia animalibus pateat

aditus.

aditus. Insuper ostio valuis, pessulis, clauiq; munito, firmiter obserentur; nec vnquam aperiantur, nisi cum Defunctorum cadauera erunt inferenda. Si qua non sint consecrata, consecrari subitò mandamus.

In medio Cœmeterij Crux ferrea, seù marmorea, alioue quouis solido lapide constructa collocetur, & Columnæ lateritiæ imponatur, vt loci religio omnibus innotescat.

Vites, arboresque omnes præter cupressus indè amoueantur: vrticæ, spinæ, vepres, ac alia huiusmodi penitus eradicentur, etiamsi nulla Defunctorum corpora in posterum illic sint sepelienda.

De Campanis.

Num. c. 10.

Pont Rom. de ben. Camp.

Rota Rom.

CAmpanæ, quas Episcopus velut Dei, Ecclesiarumq; tubas benedixerit, nullo modo ad vsus prophanos deseruiant: excepta conuocatione consiliorum, & similium, vbi adest consuetudo. Itaque prohibemus quibuscunque Iudicibus, sub pœnis arbitrio nostro iniungendis, nè audeant in bannis suis imponere, vt pulsata Campana Aue Mariæ Mortuorum, vel aliorum officiorum, nemo sine lumine per Ciuitatem, seù Terram deambulare præsumat, vel similia præcipere. quæ non sunt consecratæ, omninò consecrentur.

Concil. Lateranen. sub Leone X. sess. 11.

S. Congreg. Regul. sub die 10. Octobris. 1586.

In Sabbato Sancto nulla Ecclesia, etiam Regularium, audeat pulsare Campanas, nisi prius in Maiori Ecclesia signum factum fuerit. qui contrà fecerint, iuxta lateranensis Concilij, & Sacræ Congregationis decretum pœnam scutorum 100. se nouerint incursuros.

Vbi Parochus Parochiani sui obitum intellexerit, campanam eodem pulsabit modo, quo consueuit sa-

lutationem Angelicam Populorum auribus insonare. addat prætereà intermissos aliquos pulsus, quibus Populo orationem pro Defuncto habendam insinuet. In personandis autem pro Mortuo Campanis, Ciuitatum, locorumque antiquæ, ac solitæ consuerudines obseruentur: præsertim, dum cadauer è domo ad Ecclesiam efferetur.

De Choro.

IN Choro Armarium construatur, in quo libri Ecclesiæ ad psalmodiam, aliumq; Chori vsum conseruentur, pariterque lectorile. ad vsum verò Chori sint Psalmistæ, Antiphonaria, Graduale pro toto anno, Martyrologium, & Breuiaria saltem duo cum suis signaculis, quibus inuenta annotentur. chartarum flexionē pro notandis inuentis omninò prohibemus.

De Sacristia, & Sacristis.

IN qualibet Parochiali Ecclesia, quæ locum pro Sacristia destinatum non habuerit, Sacristia ædificetur, quæ ostio firmis valuis, pessulo, sera, clauique munito claudatur.

Extruatur prætereà Armarium, quod capsulas ductiles habeat longè, lateq; patentes, in quibus iuxta locorum varietatem, ac situm Indumenta sacra expansa, dispertitaque ordinatim, ac perpolitè custodiantur. c. nemo de Cōsec. distin. 1.

Adsit prætereà lauacrum, aut scytulus cum labello, ac manutergio ad abluendas, atque abstergendas Sacerdotum manus ante & post celebrationem: nec alij in eodem lauentur, nec abstergantur, sub pœna vnius scuti pro qualibet vice Sacristiæ applicandi. Insuper

ſuper genuflexorium ante Imaginem Saluatoris, illius Paſſionem repræſentantem ponatur cum tabella orationum pro præparatione Miſſæ, vbi Sacerdos celebraturus animum ad tanti myſterij contemplationem colligere poſſit in oratione, ac gratiarum actione nec non opportuna ibi ſedes collocetur pro Confeſſario, qui Sacerdotum reconciliationes audire poſſit.

Vaſa, Veſtes, aliaq; huiuſmodi ornamenta iuxta Eccleſiarum facultates, ac reditus in Eccleſijs habeantur: quorum omnium, ac ſingulorum diſtinctum fiat Inuentarium, in Cathedrali, & Collegiatis Maiori Sacriſtæ vel Camerario, in Parochialibus verò Sacriſtæ Minori, aut ipſimet Parocho conſignandũ: quod in libro ad id deſtinato regiſtretur vnà cum nota, ac deſcriptione rerum omnium, quæ ſuperuenient, vt omni tempore cuilibet Eccleſiaſtica ſupellex innoteſcat.

Eccleſiaſticam verò, ſacratamq; ſupellectilem nemo ad prophanos vſus audeat accommodare, ſub pœna ſcutorum X. pro qualibet vice incurrenda; ſed integra, munda, ac perpolita, ſuis aptè diſpoſita locis, decenter à ſordibus, ac puluere cuſtodiatur. linea frequenter abluatur ac dealbetur: Purificatoria verò, ac Corporalia ab ipſis ſolummodò Sacerdotibus, aut Clericis ſacris ordinibus inſignitis lauentur. eorum verò ablutiones in piſcinulam, ſeù Sacrarium profluant: & pro ijs abluendis ſit in Sacriſtia peluis grandior, quæ ad alium vſum non applicetur.

In loco conſpicuo eiuſdem Sacriſtiæ apponatur Tabella Clericorum, qui ſeruitio Eccleſiæ ſunt aſcripti. ſit pariter alia Tabella, in qua anniuerſariæ Miſſæ, & alia huiuſmodi officia deſcribantur, quæ in ſingulas hebdomadas certis, ſtatutiſq; diebus a quolibet Sacerdote in ſingulis Altaribus, Capelliſuè iuxta in-

ſtitutionis,

ſtitutionis, aut fundationis earumdem Capellarum, aut Altarium tenorem, ſeù ex legato, ſeù ex alia quauis obligatione erunt præſtanda.

Adſit quoq; liber Miſſarum, in quo Sacerdos propria manu deſcribat, ſeù annotet Miſſam, quam celebrauit ex legato, ſiuè alia obligatione, aut deuotione.

Curabit Sacriſta Maior, vt Sacerdotes celebraturi iuxta gradus, dignitatis, ſeù ordinis prærogatiuam exeant. Sacerdos verò, qui nullo obligationis vinculo aſtrictus, ſed ſolo deuotionis affectu celebrare voluerit, exeat, quandocunq; voluerit, & humaniter præ cæteris, ac fauorabiliter tractetur.

Si plures celebrandæ ſint Miſſæ, prima ſummo mane, poſtrema poſt conuentualem, reliquæ verò iuxta temporum interſtitia recitentur. finita autem concione, ſtatim ad maiorem Populi commoditatem Miſſa celebrabitur. Obligatis hora certa aſſignetur, vt quilibet muneri ſuo ordinatim, & commodè ſatisfaciat.

Quolibet die Sabbati, Miſſarum liber per Sacriſtam Maiorem reuideatur, vt Miſſæ prætermiſſæ in ſequenti hebdomada opportunè ſuppleantur. quòd ſi Sacriſta Maior opportunè de impedimento non valentis celebrare præmoneatur, eadem die per alium, vtcunque poterit, ſupplendum curet. aliàs nobis, vel Vicario noſtro Generali, aut Foraneo deferatur, vt opportunis pœnis poſſit prouideri.

Sacriſtæ denique partes erunt cuſtodiam, nitorem, ac munditiem Sacrorum Vaſorum, Veſtimentorum Eccleſiaſticorum, ac totius ſacræ ſupellectilis curare; necnon lumina, candelas, oleum, vinum, hoſtias, cæteraq; ad diuinorum officiorum adminiſtrationem neceſſaria ſedulò præparare: Aquam benedictam ſæ-

pius renouare: hora congrua campanas ad Matutinum. Missam, Horas, Prædicationem, Processionem, festiuitates de præcepto, Vesperi, mane, ac meridie ad Salutationem Angelicam, & post solis occasum circa primam noctis horam ad Mortuorum expiationem, & ad aliarum Ecclesiasticarum actionum signũ Populis insinuandum pulsandas curare.

Omnia tandem, quæ Ecclesiasticam honestatem, aut ornamentũ lædere, seù offendere possunt, omninò prohibeat. præ cæteris verò in id inuigilet, nè Altaria per impios expolientur, aut Ecclesiastica supellex per latrones surripiatur.

De *Organo*.

ORganorum sonus, ac modulatio animos ad pietatem, ac religionem excitet; aures autem ad blanditias, seù delectationem non mulceat. nihil omninò lasciuum, impurum, siue prophanum canatur, aut misceatur; sed sonitus, & cantus sint graues, ac pij, & ad Domum Dei, diuinasq; laudes religiosè accommodati.

Dum in Altaribus sub Organo positis Missa celebrabitur, organum nullâ ratione pulsetur.

Cæremon. Episcop. lib. primo cap. 28.

Primus, & vltimus versus Hymnorum, & versus, Tantum ergo Sacramentum, ab Organo non pulsetur, sed à Choro canatur. similiter nec Magnificat, Benedictus, & Nunc dimittis: nisi tamen in Organo prædicta canantur.

Et dum Organum pulsatur, à duobus tantum Clericis recitentur altâ & intelligibili voce versus, qui neque in organo cantantur: ac in fine pulsationis Organi versum ijdem à Choro canendum inchoent. Credo, quando non adest Musica, totum à Clero canatur,

natur, nihil ab Organo.

De Rebus Ecclesiæ conseruandis, earumque recta administratione. Cap. III.

ECclesiarum bona, iura, res & actiones, aut defensoribus destitutæ, vel etiam àb ijs, quibus earum procuratio credita erat, proditæ, ità perierunt, vt monumentis, vel interceptis, vel deperditis, nulla spes iam reliqua videatur illa recuperandi. Ad euitandam igitur in posterum tàm perniciosam Ecclesiæ calamitatem, & vt horum temporum improbitati occurramus; Statuimus, vt Capitulum Cathedralis, omniumq; aliarum Ecclesiarum, Hospitalium, Monialium, Confraternitatum, ac Montium Pietatis Gubernatores, Rectores, Syndici, Guardiani, & alij quicunq; piorum locorum Præpositi, atq; Administratores intra duorum Mensium spatium ab huius Decreti editione decurrendum, omnium, & singulorum bonorum mobilium, & immobilium, iurium, actionum, annuorum censuum, redituum, nominum debitorum, & aliorum quorumcunq; ad eorum Ecclesias, siuè administrationem pertinentium rationem diligentissimè inquirendam, ac examinandam, & eorum omnium Inuentarium, in quo locorum etiam fines, conditionesq;, omnesq; sigillatim circunstantiæ describantur, per publicum Notarium diligenter conficiendum curent.

Conc. Trid. sess. 22. cap. 11. de Refor.

1 Clem. quia continet. §. vt autem. de Relig. domib; Sixtus V in Conc. incip. Prouida. 8. Iunij. 1587.

Quo perfecto diligenter Inuentario, duo exempla Notarij auctoritate munita, alterum in communi eorum archiuio, siuè proprijs Ecclesijs retineant, alterum verò in Archiuio Cancellariæ nostræ Episcopalis conseruandum, sub pœnis scutorum quinque & vi-

 ginti,

ginti, alijsq; arbitrio nostro incurrendis, deponere teneantur.

Domos, & quæuis alia Ecclesiæ ædificia in totum, vel in partem destruere, nisi in euidentem eiusdem Ecclesiæ vtilitatem à nobis prius approbandam, nemo audeat. Specialiter tamen mandamus, ac iubemus Ecclesiæ domos, & possessionum ædificia corruentia, vel reparatione egentia reparari, restaurari, & secundum necessitatem contecta, ac reparata conseruari. Si quem deindè in præfatis sedulò obeundis negligentem, siuè delinquentem inuenerimus, sciat se per fructuum subtractionē ad iustam, necessariamq; restaurationem à nobis legitimè compellendum.

Conc. Triden. sess. 22. c. 11. de Refor.

Arbores virides, quinimmò etiam exsiccatas, aut arescentes, nisi ex rationabili causa, Ecclesiæq; vtilitate per nos iudicanda, & in actis registranda, nemo incidat, aut euellat. Si verò id sibi per nos licuerit, earum loco totidem alias reponere teneatur. Syluæ cæduæ statis temporibus, nostraq; præcedente licentia, non autem antè incidantur. qui temerè mandatis nostris contrafecerint, in duplum valoris arborum, syluarumq; incisarum teneantur.

Extrauag. Ambitiosæ. de reb. Eccl. nō alien.

Bona tàm mobilia, quàm immobilia, vasa, instrumenta, reliquamque supellectilem ad domesticos Rectorum, aliorumq; Ministrorum vsus deputatam, cæteraq; ad Ecclesiarū domos spectantia nemo vendere, aut alienare præsumat; sed ea omnia, prout ipse inuenerit, conseruet. quæ vetustate corrosa sunt, renouet, & in meliora commutet. id tamen non antè cuiquam liceat, quam à nobis facultatem obtinuerit; si contrafecerit, pœnam dupli Ecclesiæ persoluendi incurrat.

cap 1 de reb. Eccl. non alien. & toto tit c dudum & seq; eod. tit. lib. 6.

d extrauag.

Ecclesiæ reditus, ac prouentus nō vltra triennium, nec minus anticipatis solutionibus locentur. Cen-

suum

suum 1 verò permutationes, seù quos dicunt perpetuos Canones, omninò fieri prohibemus, nisi prius nobis legitimè constiterit, rem esse solitam alienari, & id in euidentem Ecclesiæ vtilitatem fieri, & cum beneplacito, ac assensu Sedis Apostolicæ. 3 aliàs præfatos contractus irritos, & nullum firmitatis robur habere declaramus. Contrafacientes pœnas per Cōstitut. Pauli 2. comminatas incurrant. Et in casu deuolutionis, siuè per lineam finitam, canonem non solutum, delictum perpatratum, vel alio quocunque modo, concessiones non renouentur, nec locationes fiant, nisi seruata forma Sanctiss. D.N D Vrbani Diuina Prouidentia Papæ Octaui.

1 Pij V. Const 98. quæ incip & si cap. nulli liceat de reb. Eccl. non alien.

3. cap. terrulas. 12. quæst. 2.

Dat. Romæ Anno 1625. Kal. Nouembris Incip. Humanæ salutis.

Rectores bona suarum Ecclesiarum malè alienata recognoscant, & illarum iura legitimè prosequantur; ac super præfatis ad aliquam transactionem, renouationem, seù compositionem nobis inconsultis deuenire, sub pœnis arbitrio nostro incurrendis, nullatenus possint: prout etiam præfatas transactiones, renouationes, seù compositiones, nullas, irritas, & inanes declaramus.

d. extrauag.

Illi, penes quos Scripturæ, aliaq; iura Ecclesiā quoquomodo concernentia reperiuntur, teneantur in termino Mensis à præsentis decreti publicatione decurrendi præfatas scripturas, aut iura Curiæ nostræ Episcopalis Notario tradere, & cum effectu consignare. aliàs pœnam excommunicationis incurrant. Scripturæ tamen ad Iurapatronatus Laicorum pertinentes, dimissa apud nostram Curiam copia collationata, penes ipsos Patronos remaneant.

Et quia congruum est, ac fidei nostræ ex sacrorum Canonum dispositione commissum, vt piæ Testatorum mentes, ac voluntates debitæ executioni demandentur; Volumus, ac districtè præcipimus, vt Notarij

cap. nos quidem c. tu à nobis. c. Ioannes de Testament. Conc Trid sess 22. cap. 8. de Reformat.

c. qui oblationis c. vltimo. c. Clerici 13. q. 2. c. admonere. c. confideratio. 16. q. 1. c. sacrilegium. 17. q 4. c. indicante. c. detestam. cap. religio. eod. tit. lib. 6.

tarij omnes in hac Diœceſi noſtra intra decem dies poſt Defuncti obitum, omnia legata Eccleſijs, alijſq; pijs locis à Teſtatoribus quomodolibet relicta, Vicario noſtro denunciare teneantur. qui non paruerint, pœnam excommunicationis incurrent.

Nè autem in decimarum ſolutione fraus aliqua committatur; Parochus inter Miſſarum ſolemnia ſæpiſſimè Populum commoneat, decimarum ſolutionem 1 Deo ipſi deberi. & ideò eos., qui illas ſoluere reſpuunt, aut earum ſolutionem, ſiuè exactionem impediunt, aliena occupare, furari, & vſurpare. illudq; præ cæteris inſinuet, tunc horrea redundatura eſſe frugibus, & vino torcularia, cum primitias 2 obtulerint Deo.

1 exod. 22. & 23. leuit. 27. Num. 18. Tob. 1 Malach. 3. Conc. Trid. ſeſſ 25. c. 12. de Reform. generali c. decimas Deo. 17. q 7.
2. Prouerb. 3.

Inſuper comminatas à Sacro Conc. Trid. excommunicationis pœnas aduerſus non ſoluentes indicant.

Ipſis verò Parochis ſuper decimarum ſolutione non liceat quouis pacto, ſeù conditione cum ſuis ſubditis ſe componere in ſuarum Eccleſiarum præiudicium, ſub pœnis alienatoribus bonorum Eccleſiaſticorum ſuperius propoſitis.

Prohibemus denique ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna, nè eminente alicuius Rectoris, aut Parochi, ſeù Curati obitu, quiſpiam Eccleſiæ ſupellectilem, bona, iura, aut ſcripturas, quoquomodo aſportare, aut occultare præſumat.

De *Vita*, & *Honeſtate Clericorum*. Cap. IIII.

CVm nihil ſit, quod alios ad pietatem, ac Dei cultum magis inſtruat, quam probata eorum vita,

ac

ac laudabile exemplum, qui se, velut ab humanis eripientes, diuino ministerio dedicarunt; sic decet omninò Clericos in beatissimam Domini sortem felicissimè vocatos, vitam, moresq; suos componere, vt in omnibus grauitatem, modestiam, ac religionem præ se ferant, se ab indecenti proximorum offensione, ac periculosa scandalorũ occasione penitus abdicantes. Conc. Trid. sess. 14. de Reformat. c. 6. & sess. 22. c. 1.

Monemus igitur omnes Clericos Ecclesiasticæ Hierarchiæ diuinitus ascriptos, vt precibus, ac sacrificijs Deum Populo placatum, propitiumque reddere enitantur.

Ad Sacrarum scripturarum lectionem, studiumq; diligenter incumbant: clericalem disciplinam non tàm verbis, quàm operibus sanctè, pièq; profiteantur: nec sua officia, iuxta ordinum, quibus sunt initiati, prærogatiuam, vana, aut ociosa, non tàm in proximorum detrimentum, quàm in sui ipsorum perniciem esse permittant.

Posthàc enim nullos ad maiores ordines nos esse credant promoturos, qui se anteà in minoribus diligenter non exercuerint. nec minus eorum personam ad Beneficia admissuros, qui suis in ministerijs sedulam, ac diligentem operam Cathedrali Ecclesiæ, aut alijs, quibus erunt ascripti, non nauauerint. Diuinæ enim, humanæq; Iustitiæ valdè consentaneum est Ecclesiastica beneficia in eos, qui de Ecclesia benè meriti sunt, conferri. c. si officia 59. dist. Concil. Trid. sess. 22. c. 4. de Refor. & sess. 24. c. 10. de Reformat.

Omnes Ecclesiasticæ personæ, cuiuscunq; gradus, & conditionis Coronam, tonsuram, siuè Clericam ordini suo congruam, & visibilem semper ferant. comam, & barbam studiosè non enutriant; sed simplicem in religiosæ puritatis sinceritae cultũ adhibeant. Sacerdos verò barbam in superiori labro ità recidant, vt in Corporis, & sanguinis Dominici assumptione non impediatur. cap. prohibete. 23. dist. c. clerici. de vit. & honest. Cleric. Const. Sixti V.

Cleri-

d. c. clerici. de Vit. & hon cler. Concil. Trid. sess. 14. de Reformat. cap. 6.

Clericorum habitus sit honestus, ac decens, non nimium elegans, nimiumue sordidus; sed talis sit, qui ipsorum religioso statui, ac piæ vocationi modestè respondens, intrinsecam morum honestatem præse ferat. Superiorem vestem semper vsq; ad talos protensam in Ciuitate, per itinera verò vsque ad genua prominentem deferant.

c. præcipimus. 21. q. 4.

Prima tonsura initiati, aut in minoribus ordinibus constituti, fori priuilegio non gaudeant, nec laicorum gabellis, talijs, aut impositionibus sint immunes, & exempti, nisi Ecclesiasticum beneficium obtineant, aut clericalem habitum, & tonsuram deferentes alicui Ecclesiæ de mandato nostro inseruiant.

1. c. clerici, vt ab indig. 14. q. 4.

2 c. 2. nè Cler. vel Monac. c. placuit. c. peruenit. 21. q. 3.

c. 2. de Vit. & hon. Cler. Clem. 1. eod. tit. cap. Clerici. & quasi per totum 23. q. 8.

Clerici ordinibus sacris insigniti non audeant vilioribus se exercitijs, aut ruralibus ministerijs immiscere, nec minus in his deseruire laicis, aut famulari; 2 nec publicè deferant ligones, bidentes, aut quidquam comestibile & indecens, eorumq; statui indecorum, aliàs pœnam amissionis rerum, quas detulerint, ac trium scutorum pro qualibet vice se nouerint incursuros. Ab armorum verò delatione penitus abstineant, sub pœna excommunicationis, & alijs arbitrio nostro incurrendis: nisi per loca suspecta iter illis esset faciendum, aut alia vrgeret necessitas, quibus in casibus nos pro licentia obtinenda adire teneantur.

Qui clericalem habitum assumere, aut assumptum sine nostra facultate deponere ausus fuerit, scutorum 25. pœnam locis pijs arbitrio nostro applicandam incurrat. qui verò se ad maiores ordines suscipiendos non disponunt, habitu clericali priuentur.

c. si qui Clerici 74. dist. cap consuluit. ead. dist.

Clerici proprium superpelliceum, ac biretum habeant, quibus, & in Ecclesia, cui ascripti sunt, & alibi in muneris sui functione vtantur.

Ecclesijs, quibus sunt ascripti sedulò deseruiant, festis

festis præsertim diebus Missis solemnioribus, Horis Vespertinis, Processionibusq; debitum munus obeuntes intersint.

Sacerdotes, Clericiq; omnes à suspecta mulierum cohabitatione prorsus abstineant: Ancillas, nisi ad longæuam ætatem prouectas, illis interdicimus, ac penes se retinere prohibemus.

Ab illicita venatione, 1 à fabulis, Comœdijs, choreis, 2 commessationibus, & ebrietatibus, 3 ab alearum, ac taxillorum 4 lusu tàm publicè, quam priuatim abstineant.

Clerici omnes mercaturis, & alijs quibusuis negotiationibus illicitis nullo modo dent operam; nec minus artes illicitas, aut officia tractare sub poena scutorum viginti quinque præsumant.

Causas coram Iudice laico tueri sine nostra facultate non audeant; nec minus criminaliter querelas, etiam citra poenam sanguinis prosequantur, vel testimonium coram Iudice seculari deferant.

Ad publica Vniuersitatum Consilia non accedant; nec earum negotia tractent.

Procuratoris, Causidici, aut Aduocati officium in foro seculari nè exerceant.

Cauponarum, & Tabernarum aditus, nisi itineris necessitate coacti, 1 euitent.

Et vt non solum externum decorem, sed etiam interioris hominis munditiam profiteantur iuxta illud: sic luceat lux vestra coram Hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in Coelis est; Idcircò Sacerdotes omnes in nostra Dioecesi existentes saltem diebus Dominicis, ac festis solemnioribus Missam celebrare teneantur.

Clerici autem quotidiè sacrosancto Missæ sacrificio intersint; ac saltem semel quolibet mense sanctissimũ

Conc. Triden. sess. 25. c. 14. cap. quorumdam. 37. dist. c. 1. de cohab. Cler. & mul. cap. interdixit. 32. dist.

1 c. Episcopum. 34. dist.

Conc. Trid. sess. 24. cap. 12.

2 Conc. Trid. sess. 22. c. 1. de Refor.

3 c. Episcopus 35. dist. cap. commessationes. & ce. seqq. 44. dist.

4 Canon. Apost. 41. cap. clerici officia. de vit hon. Cleric.

Conc. Trid. sess. 22. cap. 1.

cap. his igitur. 23. dist. c. non licet. 46. dist. & dist 47. per totum. c peruenit dist 86. cap. 1. 2. 3. 21 q. 3.

1 Canon. Apost. 53. Conc. Trid. sess. 24. cap. 12.

2 cap. non oportet. cum seq. q. 44. dist.

Matth. 5.

1 Conc. Trid. sess. 23. cap. 14.

c. clericus. 41. dist.

Eucharistiæ suscipiant Sacramentum, & præsertim in festis solemnioribus: in cæteris verò ità se gerant, vt muneris, ac status Ecclesiastici grauitatem, & sanctitatem præ se ferant.

De Monialibus, earumq; Ministris. Cap. V.

NE in sanctis Monialibus, quæ sub suaui religionis iugo, Christo Saluatori in purissimo castitatis holocausto famulari affectantes, suam Altissimo deuouerunt Virginitatem, quidquam reperiatur incongruum, quod Regularis honestatis gloriam, & diuinam possit offendere maiestatem; decernimus, & expressè mandamus omnibus, & singulis, quibus earum cura à nobis credita est, vt ea, quæ in Visitationibus per nos factis circa Regularium personas, clausuram, ac bona non minus rectè, quàm vtiliter constituta fuerunt, executioni si demandata non fuerint, quamprimum demandentur, Summorumq; Pontificum Constitutiones, ac Sacri Concilij Tridentini decreta districtè obseruent, & faciant obseruari.

Sess. 25. cap. 7. de Regul.

d. sess. 25. cap. 3. In Constit. quæ incip. circa Pastoralis.

d. sess. 25. cap. 17.

Curent in primis, vt in electione Abbatissarum à Sacro Concilio Tridentino præscripta ad vnguem obseruentur, animaduertentes Abbatissam triennalem ex Constit. Gregorij XIII. esse faciendam. Nulla præter numerum consuetum, aut contra formam Concilij Tridentini, & Constitutionis Pij V. admittatur puella. quæ autem in Monialium numerum admittenda erit, ætatem, ac qualitates à Sacro Concilio Tridentino præscriptas habeat, & per nos, aut Vicarium nostrum prius examinetur, ac illius voluntas diligenter explicetur, num forsan errore ducta, aut vi, metuuè compulsa, se Deo in religione mancipare deliberauerit: an quid agat, intelligat: an strictioris

religio-

religionis votum anteà emiserit, & an ſponſalia de futuro, aut de præſenti cum aliquo contraxerit. Si verò nullum in præmiſsis impedimentum reperiatur, fiat decretum, quod proponatur Monialibus. An eam in Monialem numerariam, vel ſuper numerariã velint admittere.

Quòd ſi, facto per vota ſecreta ſcrutinio, à maiori Monialium parte recepta fuerit, ad habitus ſuſceptionem admittatur: dote tamen prius, ſeù eleemoſyna conſueta aſſignari Monaſterio, ſoluta per Parentes, ſeù Conſanguineos Puellæ in pecunia numerata, vel in bonis ſtabilibus: quæ nec diſtrahatur, aut alienetur, vel à Monialibus recipiatur; ſed penes idoneam perſonam deponatur, vt quando Puella promiſſionem emiſerit, integrè Monaſterio conſignetur: præſtita interim de ſoluendis in poſterum anticipatè alimentis cautione pro ſpatio temporis ante profeſſionem decurrendi. Conc. Trid. d. ſeſſ. 25. c. 16. de Regul.

Anno, qui dicitur probationis, expleto, ac in nouitiatu ætate legitima concurrente annorum 16. cõpletorum, iuxta Sacri Concilij Trid. præſcriptum teneatur Abbatiſſa ante præfiniti temporis menſem, nos de profeſſione à Virgine, quæ Regularem illius Monaſterij habitum ſuſcepit, emittenda certiores reddere. ſi contrà fecerit, pœnam ſuſpenſionis ab officio ſe nouerit incurſuram. d. ſeſſ. 25. cap. 17.

Puellæ, quæ ad educationem obtenta tamen prius à Sacra Congregatione facultate recipientur, conditiones ab eadam Sacra Congreg. requiſitas habeant, & à maioris Monialium partis conſenſu approbentur: conſignatis tamen Abbatiſſæ prius, aut in pecunia numerata, aut in victualibus de ſemeſtri in ſemeſtre anticipatis earum alimentis. In Monaſterio autẽ ſine Ancillis permaneant, nec indè, niſi non reuerſuræ exeant, Sac. Cong. ſub die vlt. Aug. 1575. Ex decret. Sac. Cõgreg. apud Roderic. tom. 1. q. 46. art. 10.

exeant, sed clausuræ vinculo, vt aliæ Moniales, subijciantur. Si verò curandæ valetudinis causa, obtenta prius à nobis facultate, recesserint, rursus Abbatissæ accedente consensu possint admitti.

Ibid.

Puellæ verò, quæ suauissimo Religionis mancipio ab ineunte ætate fuerint à Parentibus destinatæ, septimo, vel octauo ætatis suæ anno in habitu seculari possint in Monasterium admitti: ibiq; vsque ad duodecimum vel decimumquartum ætatis annum possint permanere, vt Religionis moribus præimbuantur. sed præfato tempore expleto ad paternam Domum remittantur, vt libero non astrictæ voluntatis arbitrio posint regularem statum eligere, aut respuere: quem si elegerint, habitu regulari induantur. Vt verò Clausuræ limina iuxta Sacros Canones, summorum Pontificum Constitutiones, ac Sacrosancti Concilij Tridentini decreta inuiolabiliter custodiantur; Præcipimus, ac districtè mandamus, vt nullus, cuiuscunque status, gradus, conditionis, ac dignitatis existat, sine nostra, aut Vicarij nostri in scriptis concedenda gratis facultate 2 ad Monasteriorum collocutoria accedere, 3 Monialesq; alloqui præsumat, sub pœna excommunicationis, alijsq; arbitrio nostro iniungendis. Regulares ex decreto 4 Sacræ Congregationis Regularium non audeant loqui cum Monialibus, etiam proprijs sororibus, sine expressa dictæ Congregationis licentia, sub pœnis in dicto decreto contentis, & alijs nouiter per eandem Congregationem sub S.mo D. N. Vrbano comminatis.

in cap. vnic de stat. Regul. in 6.
Conc Trid. sess. 25 c 5. de Regul.
Constit. Pij V. quæ incip. circa Pastoralis 19. Iunij. 1566.
Const. Greg XIII. quæ incip. Deo sacris. 21. Ian. 1583.
2 cap monasteria. de Vit. & hon. Cler.
3 Conc. Mat. c. 2
Concil. Turon. sub Carolo c. 29.
4 de mandato Six. V. non. Maij 1590.

Si verò legitimam à nobis, aut Vicario nostro in scriptis obtinuerint licentiam, Moniales alloquantur in communi parlatorio, & ad Monasterij crates assistente semper Moniali auscultatrice: non autem ad ipsius Monasterij ianuam. Qui contrauenerit, pœnam

nam excommunicationis incurrat, cuius absolutionem nobis solis reseruamus.

Nullus Physicus, Chirurgus, Mulio, Carpentarius, aut cuiusuis generis faber, seù quiuis alius Administrator, aut Procurator, etiam à Communitate electus, sub quouis prætextu, aut quæsito colore, vel causa; audeat Monasteria ingredi absq; licentia in scriptis, vt 1 suprà obtinenda, etiamsi magna vrgeret necessitas. qui contraire ausus fuerit, pœnam excommunicationis ipso facto, soli Pontifici reseruata absolutione, incurret.

1 Conc. Cabil. sub Carolo.c.55.& 56.

Cum verò, vrgentissima necessitate cogente, & cũ eorum fuerit industria necessariò adhibenda, 1 obtenta prius facultate, ingredi aliquem contigerit; recto tramite à duabus saltem senioribus Monialibus sociatus, præcedente aliquantisper campanulæ sono, ad locum destinatum pergat, & eadem via reuertatur, ad alia non diuertendo. idemque de Monialium earumdem Confessario decernimus, qui ægrotantium confessiones aperta semper cellæ ianua audiet, vt à cæteris Monialibus conspici possit: quæ tamen tantum distent, vt confitentium peccata intelligere non possint.

1 Greg. XIII. In Con.incip.Vbi gratiæ. 24.Iunij 1575.
2 Const. Clement. 8.24 Decem.1604.

Iuxta Ecclesias, ac Monialium Monasteria, nulla laicorum construantur ædificia: nihil prophanum illis adhæreat: multo minus inhonestæ, aut impudicæ mulieres proprius habitare præsumant: laicorumque, aut Regularium, seù quorumuis aliorum ædificiorum iam extructorum fenestræ, quæ in Monasteria, aut Monialium Ecclesias prospiciunt, omninò claudantur.

Nullus Sacerdos, tam secularis, quam Regularis, excepto Confessario, in Monialium Ecclesijs, nisi obtenta à nobis facultate, audeat celebrare, sub pœna suspen-

suspensionis à diuinis ipso facto, alijsq; arbitrio nostro pœnis incurrendis. Qui autem nobis permittentibus celebrauerint, sciant omnes collocutiones cum Monialibus ex Sacræ Congregationis 1 Regularium decreto sibi esse prorsus interdictas.

1 De mãdato Sixti V. Nonis Maij. 1590.

Cum autem nostro præcedente consensu in Monialium Ecclesijs concio habebitur; Ecclesiæ ianuæ claudantur, nullusq; in ea remaneat, exceptis duobus Monasterij Procuratoribus, qui Concionatorem conducant, & reducant. Concionator verò, si Regularis fuerit, sciat omnem sibi Moniales alloquendi facultatem esse ex præfatæ Congregationis decreto prohibitam.

Conc. Trid. sess. 25. c. 10. de Regul. Clem. nè in agro: §. sacro. de stat. Monac.

Moniales saltem semel in mense confiteantur, & Eucharistiæ sanctissimum suscipiant Sacramentum.

Propè Monialium Ecclesias, ac Monasteria nullus pila, aut huiusmodi rebus ludere audeat. choreæ, saltationes, spectacula, cantus, aut alia eiusmodi prophana, quæ Moniales à Sacris possunt diuertere, nullatenus sub pœna excommunicationis, ac alijs etiam afflictiuis arbitrio nostro imponendis pœnis exerceantur.

De Pizzocharis alijsq; Laicis Monialibus. *Cap. VI.*

MVlieres extra clausuram habitum Religionis gestare cupientes, quæ vulgò Tertiariæ, seù Pizzochæ nuncupantur, à Monialium sacris abstineant

neant ornamentis: præcipuè velum, pectorale, patientiamque illis prohibemus.

In reliquis verò formam decreti à Sacra Congregatione Regularium aliàs emanati sub die 20. Decem. 1620. incip. sacra &c. obseruare teneantur.

De Confraternitatibus Laicorum. Cap. VII.

Laicorum sodalitates ad Populi mores componendos, & charitatis vnionem, ac pietatis religionem humanis animis suauiter insinuandam fuerunt institutæ; vt in orationibus, eleemosynis, misericordiæ operibus, ac Sacramentorum frequentia in viam Domini proficientes, vberrimos Christianæ Reipublicæ parerent fructus salutis.

Vt autem in nostra Diœcesi, illa, quæ ad Confraternitatum administrationem, ac curam pertinent, rectius, & eo, quo decet, ordine perficiantur; Volumus, ac districtè mandamus, vt Confraternitates prædictæ, constitutiones, aut statuta nulla habere, aut condere possint, nisi prius à nobis, seù Vicario nostro Generali examinata, atq; approbata fuerint: vt si qua ex illis correctione, aut emendatione indigeant, à nobis corrigi, atq; emendari maturè possint. Sodalitates, quæ alijs sodalitatibus non sunt aggregatæ, infra bimestre spatium aggregentur, vt concessos primarijs Archiconfraternitatibus priuilegiorum, Indulgentiarumque thesauros, tamquam illarum membra participent: quas quidem Indulgentias in tabella publicè appensa exponendas curabunt.

Concil. Trid. sess. 4. c. vlt. & sess. 22. cap. 8. Const. Clem. 8. quæ incip. quæcunq. in §. statuta sub die 24 Decem. 1604.

Officia-

Officiales statuta, & Constitutiones sodalitatis cuilibet ostendant, antequam ille in sodalium, aut Confratrum numerum recipiatur, & de omnibus ad Confratres spectantibus plenè instruant, vt quilibet in suæ obligationis certitudine rectius muneri suo satisfaciat.

Clem. quia contingit. de Relig. domib.

Fidei rudimenta ignorantes, publici concubinarij, vsurarii, blasphemi, facinorosi, ac infames, nisi se ad meliorem frugem receperint, in has sodalitates nullatenus recipiantur.

Const. Clem. 8. supra d. & Greg. XIII. Bulla incip. Exposcit. 15. Iulij. 1583.

In Processionibus Confratres talaribus saccis induti, bini, ac modesti incedant. præ cæteris verò silentium, deuotionem, ac debitum ordinem ità obseruent, vt antiquiores Confraternitates recentioribus prius confirmatæ, aggregatæ, ac saccis indutæ alijs posterioribus præferantur.

In ipsorum oratorijs, seù Capellis inter se humaniter, ac reuerenter tractent: paramenta, & alia omnia, quæ sunt Confraternitatis insignia, non in priuatis domibus, sed in loco Sodalitatis communi reponantur.

Conc. Trid. sess. 25. §. in has. c. non oportet. cap. nulli. 43. dist. 1 c. de Xenodochijs de Relig. domib. Clem. quia contingit de Relig. dom. Conc. Trid. sess. 7. cap. fin de Reform. & sess. 22. cap. 8. de Reform.

In festiuitatum celebrationibus, aliisque solemnioribus Confratres à commessationibus abstineant: nec minus Confraternitatis bona in his, sed solummodò in cera, oleo, eleemosynisq; consuetis, ac minutis expendant. In aliis verò sodalitatum bona sine nostra, aut Vicarij nostri Generalis, siuè foranei facultate expendere, aut in proprios vsus conuertere nō audeant, sub pœna soluendi de proprio.

c. si quis de consec. dist. 1.

Missæ, cæteraq; diuina officia in oratoriis dictarum Confraternitatum ità celebrentur, vt Parochialium Ecclesiarum sacrificia, horariæ preces, concionesque nullatenus impediantur.

Priorum, aliorumq; officialium electio sine nostra,

aut

aut Vicarij nostri Generalis, siuè foranei præsentia nullatenus fiat, sub poenis in Bulla supradicta fel. rec. Clem. Papæ VIII. contentis. eorum autem officium non vltra annum progrediatur, quo transacto, alij eligantur. si in hoc Confratres negligentes fuerint, Vicarius noster Generalis, aut foraneus, conuocatis Confratribus adesse volentibus, illos eligere teneatur.

Omnes, & quoscunq; abusus, si qui forsan irrepserint in aliquas sodalitates, videlicet piperis solutio, & alia huiusmodi pro alicuius officij exercitatione, omninò damnamus, tollimus, & abrogamus, quamlibet quarumcunq; rerum donationem, exactionem, solutionem districtè sub poenis arbitrio nostro incurrendis prohibentes.

Qui aliqua ratione Confraternitatis debitores fuerint, ab omni officiorum administratione abdicentur.

Confraternitatum omnium Administratores quotannis, iuxta sacri Concilij Tridentini præscriptum, suæ administrationis rationem coram Rationalibus à nobis eligendis, alijsq; duobus societatis Confratribus reddere teneantur. qui verò debitores fuerint, intra decem dierum spatium soluere omninò compellantur.

sess. 22 c. 8. & 9. d. Bulla Clem. 8. Sac. Cong. Concil. Trid. die 7. Aprilis 1 6 1 6. C. Castell. & Hort.

Decretum à nobis in visitatione factum prima Decembris. 1 6 2 4. declarantes, volumus, vt officiales Confraternitatum, piorumq; locorum credita, non exigentes, tunc demum de proprio soluere teneantur, cum in illis exigendis negligentes fuerint, & nō aliàs.

Vt hæc omnia rectè perficiantur, quælibet Confraternitas quatuor habeat libros: in quorum primo Nomina & Cognomina Confratrum describantur in secundo Bonorum omnium, redituum, legatorum piorum, onerumq; omnium Inuentarium, cuius authentica copia in Archiuio nostro deponatur, erit de-

ſcribendum: in tertio annotentur introitus, & exitus cum nota diei, Menſis, & Anni; & ab vna facie debitoris nomen cum debiti origine, ſeù fundo ponatur, ab altera verò quicquid ſolutum, aut exactum fuerit in dies. è fronte deſcribatur, vt vnico oculorum intuitu debitum, creditumq; appareat, ad faciliorem ſequentium officialium inſtitutionem, ac magis rectam, tutamq; bonorum prædictorum adminiſtrationem. in quarto denique ordines, conſtitutiones, decreta, ſiue ſtatuta per Confratres de noſtro, vt ſupra, conſenſu perficienda fideliter adnotentur, & deſcribantur.

In illis Eccleſijs, quæ adhuc Sodalitatis ſanctiſsimi Corporis Chriſti carent inſtitutione, quamprimùm præfata Societas erigatur; quam Parochus alicui Archiconfraternitati de Vrbe curabit aggregari, vt vberrimis profluentium Indulgentiarum riuulis fœcundetur. Huius autem Confraternitatis præcipuum erit munus, ſanctiſſimum comitari Sacramentum, cum ad Infirmos, ſeù in proceſſionibus deferetur. alia pia inſuper opera exerceat, quæ ex Bulla Pauli III. ſuper prædictæ Societatis erectione ipſis Confratribus præſcribuntur.

Et vt in dies magis fidelium religio, ac pietas augeatur, curent Parochi, vt in eorum Eccleſijs à Confratribus præfatæ Societatis proceſſio ſemel in menſe in honorem Sanctiſſimi Corporis Chriſti, & aliæ, quæ diuerſis fieri temporibus conſueuerunt ſolemnitates, qua decet religione, celebrentur.

De Hoſpitalibus. Cap. *VIII*.

Clem quia contingit. de Relig. dom.

VT Pauperum peregrinorum Hoſpitalia piè, religioſè, ac diligenter regantur, & gubernentur;

tur; Viri prouidi, idonei, probatæ famæ, atq; integritatis deligantur; qui omnem doli, vsurpationis, fraudisq; suspicionem morum, vitæq; honestate excludentes sciant, velint, & possint loca ipsa, ac iura ipsorum vtiliter regere, prouentusq; ac reditus in destinatos miserabilium personarum vsus fideliter dispensare: hi autem vigesimum quinctum ætatis suæ annum compleuerint. Conc. Trid. sess. 25. c. 8. de Reform.

Præfatæ verò electioni Vicarius noster Generalis, seù Foraneus (dummodò dicta Hospitalia à nostra iurisdictione non sint exempta, quam exemptionem in actis Curiæ nostræ Episcopalis probare teneantur) sub pœna nullitatis electionis, & 25. scutorum ipsis Hospitalibus applicandorum assistat. Eorum autem administratio non vltra triennium progrediatur: malè alienata, aut ablata diligenter recuperent: fructus in destinatos vsus conuertant: singulis verò annis administrationis suæ rationem reddant, eamq; à nostra auctoritate deputatis faciant calculari. Ruinosa reparent ædificia, bona, ac prouentus eorumdem locorum ità gubernari satagant, & dispensari, vt diligentissimum decet patrem familiàs. bona tamen mobilia, & immobilia vendere, permutare, vel quouis modo alienare, nisi seruatis seruandis, nostroq; accedente consensu, non præsumant. Bonorum omnium mobilium, ac immobilium, prouentuum, redituum, iurium, actionum, nominumq; debitorum Inuentarium conficiant, cuius authenticam copiam penes Archiuium nostrum deponant: aliumq; habeant librum, in quo omnes eleemosynas annotent vnà cum introitu, & exitu, prout de Confraternitatibus suprà disposuimus. In alio libro ad id specialiter destinato Peregrinorum transeuntium, infirmorum, ac hospitantium nomina sigillatim, ac cognomina, Patriam-

d. Clem. quia contingit. Conc. Trid. sess. 7. c. vlt. & d. sess. 25. c. 8. de Reform. S. Cong. Conc. Trid. die 7. Iulij. 1626. C. Cast. & Hort.

1. c. Laicus. 16. q. 7. d. Clem. quia contingit. Extrauag Ambitiosæ. Pauli. 2. de reb. Eccl. non alien.

que describant. Neminem verò recipiant, nisi legitimum propriæ paupertatis, & peregrinationis documentum exhibuerit, seq; in eodem anno semel saltem confessum,& communicatum docuerit quæ documenta, seù fides ab ipsis subscribantur, ac solito Hospitalis signo muniantur, vt pietatis, quæ in ea Ciuitate, locouè exercetur, testimonium innotescat.

Eccles. 4. Pauperes infirmos benigno, hilarique vultu suscipiant œconomi, eisdemq; dent operam, vt omnia ad valetudinem recuperandam necessaria prouidè ministrentur. Mulieres à Viris seiunctas, non modo separatis cubiculis, verumetiam habitationibus (præfectis illarum curæ mulieribus; si id Hospitalis facultates patiantur) studeant collocari.

Vt autem corporalibus suffragijs animæ salus vtiliter adiungatur; mandamus, vt intra biduum ægroti omnes conscientiam à peccatorum sordibus emundent, & suauissimum sacrosanctæ Eucharistiæ panem degustent. Cum verò ad extremum vitæ peruenerint, sacra Chrismatis vnctione muniantur, neq; ipsis in periculoso ab humanis transitu Religiosorum desint sanctæ consolationes.

Const. Pij V supra gregem. 11. Martij. 1566.

De *Eremitis*. *Cap. IX.*

VT callidæ, & periculosæ quorumdam hominum vitæ occurramus, qui sub solitariorum, aut Eremitarum nomine, ac figmento, tanquam contumaces locustæ huc, illuc scandalosè per nostram Diœcesim diuagantur, nec vnquam vno, eodemque in loco permanent, seù commorantur; Volumus, ac districtè præcipimus, & mandamus, vt nullus, siuè laicus, siuè Clericus habitum Eremitarum assumere, ac gestare, nisi de nostro consensu, obtentaq; expressa

à nobis

à nobis, seù Vicario nostro Generali licentia, præsumat. Neminique liceat cum præfato habitu in cellis, Ecclesijs, domib', aut oratorijs nostræ Dioecesis inhabitare, aut permanere, nisi prius de vita, moribus, conuersatione, ac ipsius Patria per nostrum Generalem Vicarium fuerit diligenter examinatus, ab eoq; licentiam in scriptis commorandi in certo sibi loco assignando impetrauerit. qui secus fecerit, carcerationis pœnas, aliasque arbitrio nostro iniungendas incurret.

Eos autem Eremitas, qui præfatam licentiam non exhibuerint, nullus Archipresbyter, Parochus, aut Curatus in suis Parochijs sub quouis prætextu admittat, aut recipiat, nec habitare, seù quæstum facere permittat, sub poenis viginti quinque scutorum locis pijs applicandorum.

De Monte Pietatis. Cap. X.

VT mons pietatis, ad pauperum subleuandas necessitates maxima Ciuium charitate erectus, fideliter, diligenter, ac rectius administretur, nonnulla præter ea, quæ alijs in visitationibus à nobis factis perpetuò valitura decreuimus, obseruanda, statuendaq; duximus adiungere.

Et in primis quolibet anno Officiales ex senioribus, magisq; idoneis, ac probis iuris, iuxta formam in proprijs illius constitutionibus saluberrimè præscriptam, eligantur; qui fide, solertia, prudentia, atq; integritate, bona pignori data à puluere, tineis, humore, a lijsq; sordibus illæsa, ac munda valeant conseruare. qui officiales sui muneris initio, dati, suscepti q; fideliter computa se administraturos, atq; in fine administrationis suæ rationem nobis, seù Vicario nostro

Gene-

Generali integrè ſpondeant reddituros.

Curent, vt pignora recipienda excedant dimidium ferè valoris pecuniæ numerandæ: ea verò, quæ cum difficultate vendi, aut diſtrahi poſſunt, nullatenus admittant.

Cum verò pignora ſtatuto tempore non redempta vendi contigerit; pretium integrè indè proueniens, montis iuribus fideliter deductis, ſine vlla diminutione pignorum Dominis conſignetur. Lucrum verò aliquod extorquere, aut ſponte etiam oblatum recipere præter conſueta montis iura non audeant. aliàs, præter quamquod furti pœnas incurrent, grauiſſimis etiam arbitrio noſtro infligendis pœnis punientur.

Aduertant, nè pecunias in alios vſus, præterquam in præſcriptos in montis eiuſdem inſtitutione conuertant. qui ſecus fecerint, in excommunicationem latæ ſententiæ ſolo Romano Pontifici reſeruatæ incurrent, iuxta Bullam fel. rec. Pauli V. quam de verbo ad verbum hic inſeri voluimus.

Volumus tandem in eandem excommunicationis pœnam, reſeruata nobis abſolutione, illos incidere, qui bona, ac pignora ſacro monti conſignata auferre, aut in deterius permutare præſumpſerint.

PAVLVS PAPA V.

Conſtit. Pauli V. circa Montiũ Pietatis Adminiſtratores.

AD perpetuam rei memoriam. Oneroſa Paſtoralis officij cura meritis licet imparibus nobis ex alto commiſſa poſtulat, vt bonorum quorumcunque miſerabilium perſonarum ſubuentioni deſtinatorum conſeruationi conſulamus, prout in Domino conſpicimus ſalubriter expedire. Cum itaque ſicut accepimus pecuniæ Montium Pietatis nuncupatorum ſtatus noſtri Eccleſiaſtici ad vſus pauperum mutuo dandæ in alios vſus vertantur, & in dies minuantur.

tur. Nos huic malo opportuno remedio quantùm cum Domino possumus, prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, vniuersis, & singulis Montium Pietatis huiusmodi Præsidentibus, Protectoribus, Defensoribus, Administratoribus, Deputatis, & Officialibus quibuscunque, necnon Communitatibus, Vniuersitatibus, & earum etiam officialibus quarumcumque Ciuitatum, Terrarum, & locorum status nostri Ecclesiastici quacunq; dignitate fulgentibus, etiam si Episcopi, Archiepiscopi, Patriarchæ, aut S. R. E. Cardinales etiam de latere legati existant, ne de pecunijs ad dd. Montes quomodolibet spectantibus, & pertinen. ac tam pro sorte principali à principio illis assignatis, quàm pro dictæ sortis augumento postea acquisitis in alios, quàm pauperum vsus iuxta modum, & formam in erectione dd. Montium præscriptarum, absque nostra, & Sedis Apostolicæ licentia sub quouis prætestu, vel quęsito colore etiam cum obligatione intro quodcumque breue tempus restituendi, disponere præsumant; tenore præsentium prohibemus. Quòd si quis contra hanc nostram prohibitionem venire præsumpserit, Cardinales quidem, Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, suspensionis, aliæ vero inferiores personæ excōmunicationis sententiam eo ipso incurrant, à qua non nisi à Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, absolui possint. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscunq; volumus autem quòd præsentis prohibitionis copia in loco publico Montium Pietatis huiusmodi, quæ ab omnibus legi posit continuò affixa remaneat. Dat. Romæ apud S. M. Maiorem sub annulo Piscatoris 5. Februarij. 1615. Pontificatus nostri Anno decimo. S. *Cobellutius*.

SESSIO

SESSIO QVINCTA.

De Tribunali, eiusque Ministris. Cap. I.

Iulius 3. in const. 43
Leo X. const. XI.
Pius V. const. 5.

VONIAM publica peccatorum, vitiorumq; licentia animæ pestem, totique Christianæ Reipublicæ ruinam, ac perditionem facilè posset inducere; ideò in his eruendis, ac euellendis, Pastoris potissimum cura debet inuigilare, nè euidens scandalorum occasio creditum diuinitùs gregem corrumpat.

Pastoralis igitur officij nobis commissi debitum agnoscentes, vt pestifera vitiorum lues, seueritatis, ac vltionis nostræ remedio effugata, atq; eliminata, illæsum nobis gregem ad omnipotentis Dei gloriam relinquat; infrà scripta, circa nostri administrationem Tribunalis, cuius præcipuè ministerio vitiorum pestis emundatur, aut eradicatur, statuere decreuimus.

Qua propter mandamus in primis, vt Notarij, seù Actuarij Tribunalis Curiæ nostræ Episcopalis in ipso officij initio omnia se fideliter acturos coram nobis iure iurando obstringant.

Quinque libros conficiant, in quorum primo describantur illi, qui de quauis causa, aut occasione fidei professionem emiserunt, seruata forma decreti suprà in sess. prima contenti in capitulo primo.

In secundo ordinandorum nomina, & cognomina adnotentur.

In tertio collatorum Beneficiorum, atque institutionum litteræ registrentur.

nec-

nec non beneficialium, etiam Iurispatronatuum causarum acta omnia describantur.

Quartus causis Criminalibus: quinctus Ciuilibus deseruiat. Notarij diligenter curent, vt querelas, accusationes, inquisitiones, testificationes, examina, & quascunq; alias scripturas, cæterosq; causarum ciuilium, criminalium, mixtarumq; actus, quos in nostra Curia dari, formari, scribiq; contigerit, fideliter, & integrè suscipiant, faciant, & scribant, prout ab ipsis Accusatoribus, Testibus, Actoribus, & Reis exposita, data, & explicata fuerint.

c. quoniam de probat.
Concil. Later. sub Innoc. 3. c. 38. Concil. Tolet. c. 4.

Caueant sub pœna falsi, nè Informationes, processus, instrumenta, & quascunq; alias scripturas ad Curiam nostram spectantes deleant, supprimant, comburant, seù quauis alia ratione occultent. Nec minus scripturas, siuè processus originales de nostra Bancha, aut Archiuio Episcopali extrahant, aut alijs tradant, vel reuelent sine nostra licentia ante publicationem, aliàs pœnam falsi incurrent: personis tamen interesse habentibus, eorumque Procuratoribus, & Aduocatis, dummodò non in Ecclesiæ præiudicium, illas in banca ostendendi habeant facultatem.

Concil. Later. sub Innoc. III.

Scripturæ cum numero, die, Mense, & Anno non litteris arithmeticis, sed per extensum efformatis in nostro Tribunali admittantur, & conficiantur.

Obligationes, quæ in nostro Tribunali fiunt, non in folio volanti, sed in libro ad id potissimum destinato describantur, in præsentia duorum testium, qui propriæ subscriptionis robur adiungant, sub pœna nullitatis: Nec aliquis Clericus audeat, aut possit se in alio, quam in nostro Tribunali, seruata prædicta forma, sine nostra licentia obligare.

Contractus, Instrumentaq; ad perpetuam rei memoriam, & contrahentium vtilitatem confecta, ac

Conc. Trid. sess. 22. cap. 10. de Reform.

d. cap. quoniam de Probat.

fabricata in protocolis, intra dies quindecim à rogitu fideliter regiſtrentur, nè ſcripturæ informes remaneant.

Notarij verò negligentes, aut moroſi, ſacramentalem non prius abſolutionem obtineant, quam huic decreto ſufficienter ſatisfecerint.

Ad euitandas verò fraudes, abuſuſque tollendos, Notarij, Actuarij, ſeù Cancellarij directè, vel indirectè à litigantibus, ſeù cauſas quaſcunq; in noſtra Curia habentibus nihil exigant, petant, aut recipiant vltra ſtatutam, & taxatam in noſtri Tribunalis tariffa mercedem. quæ quidem Tariffa in Cancellariæ, aut Curiæ propatulo ab omnibus commodè conſpicienda proponatur. Qui verò præfatis contrafecerint, ad exacti, ſoluti, petiti, ſeù recepti duplum, aliiſq; etiam corporalibus pœnis, iuxta modum culpæ, arbitrio noſtro incurrendis condemnentur.

Conc. Trid ſeſſ. 21. c. 1. de Reform.

Teneantur tandem Notarij, Actuarij, ſeù Curiæ noſtræ Epiſcopalis Cãcellarij in loco Tribunalis manè, & veſpere, ſaltem per duas qualibet vice horas, ac etiam plures iuxta neceſſitatem aſſiſtere.

Cauſas ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes nullo modo quiſquam audeat ad forum ſeculare deducere, & multo minus Clericos trahere. Hi verò citati nullo pacto conſentiant, ſub pœnis à Sacris Canonibus inflictis, ac quinquaginta ſcutorum locis pijs applicandorum. quod idem etiam intelligimus de cauſis Societatum, Hoſpitalium, aliorumq; locorum piorum, cum agatur de bonis Eccleſiaſticis.

Monemus omnes, cuiuſcunq; ſtatus, & conditionis ſint, nè audeant delinquentes quoſcunq; ex Eccleſijs, Monaſterijs, Sacellis, Domibus regularibus, & Secularibus, aliiſuè locis ſacris, aut religioſis, præterquam in caſibus à iure permiſſis, extrahere, ſiuè abducere

ducere ſine noſtra licentia, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrendæ, iuxta Conſtitutionem fel. rec. Gregorij XIIII. quam pro inſerta hic haberi volumus. Inſuper nemo audeat iuriſdictionem Eccleſiaſticam, vel officiales noſtros, & Epiſcopali Curiæ ſeruientes directè, vel indirectè impedire in exequendis mandatis ſpectantibus ad prædictam Eccleſiaſticam iuriſdictionem, aut eos ſub quouis prætextu, aut cauſa carcerare, cum foro noſtro ſubiecti de iure ſint: nec Baiulos Communitatis prohibeant, nè officium ſuum in Cauſis Eccleſiaſticis iuxta ſolitum exerceant, ſub pœna excommunicationis ipſo facto incurrenda, alijſque arbitrio noſtro infligendis.

De Vicario Generali, eiuſque Auctoritate. Cap. II.

Vicarius noſter Generalis ordinariam habeat in tota Diœceſi noſtra Iuriſdictionem: alium tamen non poſſit ſubſtituere. Beneficia conferre non poteſt: nec minus denunciationes excommunicationum relaxare, aut abſolutionem à iuramento ſine noſtra expreſſa facultate, & mandato impertiri: nec minus ordinum litteras dimiſſoriales, aut teſtimoniales dare; niſi id ei à nobis ſpecialiter fuerit commiſſum.

c. quoniam. de off. ordin.

c. fin. de off. Vicar. in 6.

d. c. fin. de off. ordin. in 6.

In audiendis, inſpiciendis, expediendiſque cauſis tàm Ciuilibus, quàm Criminalibus debet inuigilare: Cauſas leues ſummariè, ac breuiſſimè ſine ſtrepitu, ac figura Iudicij, ſolum facti veritate inſpecta, præſertim inter pauperes, ſtudeat terminare.

Nulla perſonarum habita acceptatione iuſtitiam adminiſtret: munera tàm parua, quam magna omninò reſpuat, ac reijciat, ſolumq; Deum cordis inſpe

ctorem, scrutatoremq; acerrimum præ oculis habeat. carceres semel in hebdomada, Archiuium semel in mense visitet: in eoq; præcipuè inuigilet, nè Notarij, Actuarij, Cancellarij, aut Scribæ Tariffas in fine præsentis Synodi apponendas in exactione mercedis excedant.

De Vicario Foraneo. Cap. III.

VIcarius Foraneus, cui non causarum vniuersitas, quæ solum Vicario Generali demandatur, sed certæ causæ deferuntur, limitatam habet iurisdictionem. Causarum itaq; ciuilium cognitio ad ipsum non spectat, si trium scutorum summam excedant. causas matrimoniales, nec earum informationes, nec minus beneficiales, aut criminales cognoscat, nisi in re graui fugæ periculum immineret, quo casu ad capturam, & summariam informationem procedens causam statim ad nostrum Tribunal transmittet plenè cognoscendam.

cap. vlt. de off. Archipresb.

Præ cæteris omni diligentia, & sagacitate inuigilabit inquirens, an Parochi proprium munus decenter exerceant: an propriæ Iurisdictioni subditus in concubinatu, vsuris, publicoue alio scelere viuat: an festi dies piè, ac religiosè colantur.

c. cum Apostolus. de consec.

Eiusdem partes erunt exacta sedulitate procurare, vt ea omnia, quæ tàm in præsentis synodi ordinationibus, quam in decretis aliàs à nobis in Visitationibus factis sancita sunt, inuiolabiliter ab omnibus obseruentur, suumq; debitis loco, & tempore effectum sortiantur. Quos autem in prædictis contumaces, aut inobedientes repererit, nobis, aut Vicario nostro Generali deferat legitimè puniendos.

Ad eundem quoq; pertinet disciplinam promoue-

re

re Clericorum, quos sæpius ad debita Ecclesijs obsequia, seruitiaq; præstanda commoneat. Ecclesias, & oratoria visitet: in euellendis, extirpandisq; vitiorum spinis plurimū desudet: in agro Domini vt succrescentia virtutum germina fœcundè pullulent, nec suffocentur, lites discordias, contentiones, rixas inter Clericos natas studeat componere: siquæ graues fuerint, illas nobis deferat.

Quarè nè in proprij muneris administratione vllis retardetur impedimentis, præcipimus, ac mandamus omnibus, & singulis Archipresbyteris, Abbatibus, Canonicis, alijsq; Sacerdotibus, & Clericis, vt in ijs, quæ ad ipsius pertinebunt officium, debitam ipsi præstent obedientiam, sub pœnis arbitrio nostro incurrendis.

Vicarius verò, si in proprio obeundo munere negligens fuerit, aut deliquerit, à nobis arbitrio nostro seuerissimè punietur.

De Capitulo Congregando. Cap. VI.

CVm negotia, quæ plurimorum consilio pertractantur, exitu semper feliciori terminari videantur; hoc præsenti decreto statuimus, vt Cathedralis, Collegiatarumque Ecclesiarum dignitates, & Canonici, primo cuiuslibet Mensis die festo non impedito, in locum ad Capituli Congregationem destinatum conuenire pro tractandis Ecclesiæ negotijs teneantur: & die antecedenti intimetur, nisi aliter necessitas exigeret, & relatio in libro registretur.

Congregatis omnibus, primò Spiritus Sancti auxilium de more imploretur: posteà quilibet, iuxta suæ dignitatis gradum, suo in loco assideat, & is, ad quem de iure, vel consuetudine pertinet, res discu-

tiendas

tiendas proponat, omnesq; seruata gradus prærogatiua, incipiendo à Maiori, suam dicant sententiam, & votum proferant. In proferenda verò sententia, in responsionibus, & contradictionibus modestia semper obseruetur, & contumeliæ, altercationesque prorsus eliminentur. aliàs qui contrà fecerint, pœnam suspensionis per annum ab actionibus Capitularibus, aliasq; arbitrio nostro, iuxta culpæ modum, pœnas incurrant.

Postquam verò singuli suam declarauerint voluntatem, vt liberè, in quam voluerint, ire posint sententiam, ad conclusionem eliciendam secreta suffragia, ac vota exigantur. In æquali votorum, suffragiorumque parilitate, negotij discusio ad nos ipso facto deuoluatur. Si verò suffragiorum inæqualitas recollectis votis intercesserit, quod à maiori parte fuerit conclusum, id inuiolabiliter decernatur,& omnia à Cancellario, seù Secretario Capituli in libro ad id specialiter destinato fideliter describantur: nec à Capitulo discedatur, nisi finita gratiarum actione: tractataq; in eodem extrà non referantur, sub pœnis arbitrio nostro iniungendis.

Qui in negotijs in Capitulo discutiendis aliquod interesse tàm directè, quam indirectè habuerit; is discedat, & liberam aliis interesse nō habentibus dicendi, concludendiq; relinquat facultatem: saluis tamen aliis decretis in visitatione à nobis factis.

De Santesio, seù Procuratore Capituli. Cap. V.

SAntesium, siuè Procuratorem fide, diligentia, ac facultatibus idoneum sibi Capitulum deligat, cuius

cuius ad nos pertineat confirmatio. qui post suam electionem, corporale in manibus nostris, aut Vicarij nostri Generalis de fideliter, & rectè administrando, statim præstabit iuramentum.

Is duos habeat libros chartulatos. In primo bonorum omnium describatur Inuentarium, cum confinibus, & alijs requisitis, liuellorum, & censuum, ac legatorum, cum die, anno, nomineq. Notarij.

In secundo Introitus, & exitus capitulares singulorum dierum annotentur.

Expensæ faciendæ decernantur prius per vota secreta à Capitulo, vt in præcedenti capite dictum fuit, & constituto negotio, expediatur mandatum registrandum à secretario, siuè Cancellario in libro particulari, qui mandatorum liber nuncupetur: quod mandatum à maiori saltem Canonicorum parte subscribatur.

Expensæ extraordinariæ, summam scutorũ trium excedentes, sine nostra commissione, ac vnius saltem Canonici à Capitulo deputandi assistentia, nunquam per Santesium fiant. si contrà fecerit, de proprio teneatur.

Santesius, inconsulto Capitulo, nullam frumenti, aut aliarum segetum quantitatem vendere, nec minus locationem facere, aut lignorum venditionem, nisi publicatis in Ciuitate per dies octo bannimentis, concludere præsumat. Sed hora in bannimentis descripta, ac statuta, in porticu Ecclesiæ candela accendatur, & cum assistentia vnius ex Canonicis, vt suprà, deputati, plus offerenti, iustoque pretio, ad candelæ extintionem fiat venditio.

Bonorum conductionem, lignorum emptionem, seminationem in agris ad Capitulum pertinentibus, nec non retrouenditionem censuum, etiam ad effe-

ctum

ctum reinuestiendi in alijs censibus, eidem, prӕterquam consensu, ac assensu Capituli, vt suprà, accedente, vetamus, prohibemus, & inhibemus.

Nec minus obligare, vendere, hipothecare, siuè exigere fructus, aut pensiones non maturatas possit, aut conuenire cum aliquo affictuario pro solutionibus valeat anticipatè faciendis. In fine anni, administrationis suӕ rationem coram Capitulo, & electis ab eo reddere,& ad integram solutionem illius,quod debuerit, omninò teneatur, & compellatur.

Prӕfati Inuentarij, cӕterarumque scripturarum Capituli copiam sua manu subscriptam in Cancellaria nostra, nec non librum peractӕ administrationis computa data fideliter continentem consignare teneatur. Capitulum verò Archiuium conficiat, in quo huiusmodi Inuentaria, & reliqua monumenta, videlicet libros, Instrumenta, & sigillum conseruet. Cuius Archiuii clauis altera penes Prӕpositum, altera verò penes Camerarium deponatur.

De *Officio Camerarij*. *Cap. VI.*

CAmerarius Capituli curabit, vt quotidianӕ distributiones vnicuiq; pro nota officii, laboris, ac seruitii iustè diuidatur: eisque, qui absentiӕ,aut errati causa punctati, siuè adnotati fuerunt, denegentur, ac nullatenus persoluantur. sicuti neq; illis sunt persoluendӕ, qui ad sacros ordines non fuerint promoti, quos etiam voce capitulari priuatos esse declaramus. qui, si indignis mercedem laboris non emeritam fuerit impertitus, tantundem de suo tribuat, quantum Ecclesiӕ detraxit, ac indigno largitus est.

De

De *Vitijs extirpandis*. Cap. *VII.*

PErditos homines vitiorum caligine obcæcatos, & ſecundum præſentem iuſtitiam gehennæ mancipatos, Dœmonis faucibus eripere, ac Deo opt. Max. reconciliare cupientes, vltionis noſtræ ſeueritatem, pœnaſq; omnibus illis indicimus, qui vitiorum ſordibus contaminati alijs ſcandalum, ſibi ipſis perniciem in maximum totius Reipublicæ Chriſtianæ detrimentum, parere non deſinunt. Neceſsè enim eſt, vt pœnarum formido illos deterreat, quos diuinæ legis ſuauitas nequit allicere.

De *Blaſphemijs*. Cap. *VIII.*

DEteſtabiles blaſphemiarum Rei, quos lege veteri iuſſit Dominus lapidari, per ſacrorum Canonum decreta, ſummorumque Pontificum, maximè Pii V. conſtitutiones ſeueriſſimis pœnis ſubiiciuntur. Sciant igitur omnes, nos non minus præfatis ſacrarum Conſtitutionum ſanctionibus, quàm Paſtoralis officii noſtri debito inhærentes, grauiſſimum adeò ſcelus, indictis etiam, impoſitiſque, ſi opus fuerit, publicis pœnitentiis, acerrimè perſecuturos.

Bulla Leonis X. II. inuet. bull. incip. ſupernæ diſpoſitio. ver. ad abolendã. Iulius III. in Conſtit. 43. in eod. Bull. incip. in multis. Pius V. in Bulla 5. in vet. bull. incip. cum primum ad Apoſtolatus. c. 2. de Maledict.

Quarè omnibus diſtrictè præcipimus, & mandamus, vt ſi Deum, B. Virginem, & Sanctos aliquem audierint blaſphemantem, eum ſtatim denuncient, canonicis pœnis puniendum.

Si Clericus fuerit, prima vice conuictus, annuis Beneficiorum fructibus priuetur: ſecunda vice Beneficium amittat: tertia vice ad aliorum Beneficiorum impetrationem fiat inhabilis. Si autem eccleſiaſticum Beneficium non obtinuerit, prima vice pœnam ſcu-

In Synod. Prou. Mediol. ſub S. Carolo. 1. tit de Blaſph.

S torum

torum quinquaginta, vel aliam corporalem congruā luat: ſecunda vice in carceribus per annum teneatur: tertia ad triremes damnetur.

In dd. Bull. Leonis, & Pij V.

Blaſphemus autem, ſi laicus fuerit, prima vice ſcutis viginti quinque: ſecunda, quinquaginta: tertia, centum mulctetur, & ignominioſa pœna affectus in exilium compellatur. ſi ſoluendo non fuerit, prima vice manibus poſt terga reuinctis ante fores Eccleſiæ per diem feſtum integrum conſtituatur: ſecunda vice per Ciuitatem, ſiuè oppidum ignominiosè fuſtigabitur: tertia vice, illius lingua prius perforata, ad triremes condemnabitur.

In Conc. Later. de gen. Cler. & Laic. Reform. Seſſ. 9. ſub 3. Non. Maij. cap excommunicamus d. 1. 5. adijcimus de hæreticis.

Porrò ſi blaſphemia hæreticam ſapiat prauitatem, contra Blaſphemos tanquam de hæreſi ſuſpectos per Curiam noſtram procedatur. Qui tales Blaſphemos patefecerit, conceſſos à fœlic. recordationis Leone X. Indulgentiarum theſauros lucrabitur. ſi verò non ignorans tacuerit, fidelium communione, donec detulerit, priuabitur.

Ad tollendum autem, ac eradicandum execrabile hoc Blaſphemiæ ſcelus: præcipimus, & mandamus omnibus Parochis, vt in Eccleſiis, in quibus nominis Dei Sodalitas adhuc erecta non eſt, quam primum curent per eos, ad quos ex Pii V. Conſt. pertinet, inſtitui: Indulgentiaſq; præfatis Sodalitatibus conceſſas frequenter Populis inſinuent, & promulgent.

De Sententia Excommunicationis. Cap. IX.

1. c. concipiantur. 14. q. 3.

TErribilis fulminationis Eccleſiæ gladius vehementiſſimum Chriſti fidelibus pauorem debet incutere, ſi aduertant, nullam in Eccleſia Dei maiorē

pœnam

pœnam, aut acerbiorem mulctã posse reperiri, quàm excommunicationis telo iugulari, idest à saluberrima totius Ecclesiæ, fideliumq. in sanguine D.N.I. Christi redemptorum communione, ac participatione priuari, à grege Domini tanquam ouem contagiosam, ac contumacem depelli, & Sathanæ, illiusque tradi possessioni. hæc omnia igitur Parochi frequenter Populorum auribus insinuent, vt dignum, iustumque excommunicationis timorem concipientes cautius ab his studeant abstinere, quæ sibi tantarum calamitatum perniciem possunt irrogare. glos. fin. in c. audi. 11. q. 3. Corint. 1.

Excommunicationes, siuè Monitoria ad effectum reuelationis solum pro re graui 1 concedantur. excommunicatis autem, aut publicis peccatoribus, aut super facto proprio, ac infra scuta decem, omninò denegentur. Ad fulminationes verò nullatenus deueniemus, nisi pro summa scutorum viginti quinque, & constito prius de oratoris interesse. In præfatis verò Monitorijs sequentia tacitè subintelligantur. primò clausula, dummodò petentis intersit in scutis decem. secundò, vt habeant vim solum contra personas, quas petens prorsus ignorat, non autem contra eos, cum quibus lis pendet super prædictis. tertiò ad effectum agendi ciuiliter: aliàs reuelatio neque in iudicio, neque extra iudicium fidem faciat. quinimmò Vicarius noster imponet pœnam excõmunicationis parti vtenti criminaliter.

1 c. Episcopi. 11. q. 3. sacro. 2. de sent. excom. c. ad nostram. 2. de iureiurando.

Pius V. in Bull. 103. die 27. Iunij. Anno 5. incip. Sanctissimus.

Curatus huiusmodi monitoriales litteras non publicet à die Dominico palmarum vsque ad octauam Paschatis inclusiuè, & à Dominica vltima Aduentus vsque ad Epiphaniam Domini inclusiuè, sub pœna scutorum decem.

Si quas Parochus reuelationes habuerit, ad nos illas suo sigillo obsignatas transmittat: parti verò nun-

quam ſub pœna carcerationis concedat.

Parochus accepto ſuper fulminatione, aut aggrauatione excommunicationis decreto, die Dominico ſequenti, vel alio ſolemniori feſto, in frequentiori Populi concurſu, inter Miſſarum ſolemnia poſt offertorium, ſuperpelliceo, ac ſtola indutus, ni ipſe celebret, præfatis, ac inſinuatis pluribus ſuper grauitate Eccleſiaſticarum cenſurarum, formam à nobis in fine harum Conſtitutionum præſcriptam obſeruabit, noſtriq; decreti exemplum Eccleſiæ foribus, alijſque publicis locis affigatur.

Excommunicatorum nomina, ac cognomina Parochus in libro deſcribat, eoſque ab omnibus, tanquã oues peſtiferas, & contagioſas, vitandos frequentiſſimè declaret, & denunciet, vt hac ratione Reorum animos ad abſolutionẽ demerendã facilius conuertat, & deteſtabilis in Eccleſiaſticis peruicacia euitetur.

De Iuramento falſò. Cap. X.

PErnicioſum Proximo, Deoq; ipſi abominabile Iuramenti falſi ſcelus maximè in iudicialibus eradicate, ac euellere cupientes, fidelium animis conſiderandum proponimus, quàm graue, ac nefandum facinus ſit in Proximi detrimentum, ac perniciẽ, Deum ipſum, qui eſt ſumma veritas, in falſitatis teſtem adducere. quapropter omnes à tanto ſcelere abſtineant, ſciantq; illius abſolutionem ſoli Pontifici, præterquã in articulo mortis, eſſe reſeruatam.

Confeſſarios igitur omnes hortamur, vt quælibet falſorum iuramentorum, ac mendaciorum genera ſeuerioribus pœnis mulctare non deſinant, vt tanti ſceleris cunabula, ab homine potiſſimum Chriſtiano ſummoperè aliena, penitus euellantur.

infames. 6. q. 1. Clerici verò, qui tantum flagitium commiſerint, ſciant

sciant se non modò Ecclesiasticis, verum etiam alijs arbitrio nostro pœnis esse subijciendos.

cap. quicunq. ibid. c. constituimus. 3. q. 1. & 22. q. 5. per totã.

De Maleficijs, & superstitionibus. Cap. XI.

MAleficium, incantatio, sortilegium, superstitio, aliaque huiusmodi, quibus perditi homines gehennæ mancipati deseruiunt, certissima pestis infernalis contagia ab omnibus Christi fidelibus teneãtur.

Quarè ab huiusmodi incantationibus, veneficijs, maleficijs, philtris, alijsque magicis, ac diabolicis artibus, mentes hominum perturbantibus, morbos inducentibus, ac depellentibus, humanorum corporum figuram, & conditionem mutantibus, mari, aeri, tempestati, ventisque imperantibus, penitus, ac omninò abstineant. Cum Dæmonibus foedera, pactionesque nè faciant. ab insana futurorum præcognitione, seù prædictione, ac furto subtractorum denunciatione se cohibeant. thesauros absconditos ex somnijs, sortibus, aut alijs huiusmodi pessimis artibus nè polliceantur. Aliàs contra omnes prædictos, & contra eos, qui consilium, fauorem, consensum, auxiliumq; præstiterint, poenas in Bulla fel. rec. Gregorij XV. contentas incurrant.

incip. omnipotentis Dei. 20. Martij. 1623.

Omnibus insuper in virtute Sanctæ obedientiæ, ac tanquam sacræ fidei Inquisitores ordinarij præcipimus, & mandamus nostræ Dioecesis subditis, Ecclesiasticis, & secularibus vtriusque sexus, vt maleficos, magos, sagos, strigesque, omnesq; alios de huiusmodi crimine probabiliter suspectos nobis denuncient.

Hortamurq; omnes in Domino, vt signum Crucis super quibuscunq; rebus commestibilibus frequenter adhibeant, maximè verò in principio, & fine prandij, & coenæ, vt salutifero sanctæ Crucis signo muniti, & religiosè confirmati, aquam pariter benedictã domi habentes Dæmonum artes insidiasq; profligemus.

Ea de

Ea de re Parochi, Concionatores, ac Confessarij in hoc potissimum inuigilent, vt simplicium animos à tanti erroris vanitate, ac periculo auertant, ac deterreant.

De Concubinarijs, & Meretricibus. *Cap. XII.*

1 Concil. Rom. sub Nic. 1. in fin. Conc. Lateran. sub Leone X. sess. 9. de Reformat. Cur. Concubinarij. Concil. Trid. sess. 25. cap. 14. de Refor. & sess. 24. c. 8. de Reform. matrim.

2 Nicol. V. in Constit. incip. si diligenter. X Kal. Octobris. 1452.

3 cap. interdixit. 32. dist. cap. cum omnibus cap. foeminas. & c. volumus. 81. dist. cap. 1. & seqq. de cohabit. Cleric. & mulier.

Concubinatus maximè publici turpitudinem, ac fœditatem sacrorum Conciliorũ, præcipuè Tridentini decreta, 1 summorumq; Pontificum 2 constitutiones apertissimè testantur. omnes ergò à tanti flagitij periculo animam suã eripere enitantur: aliàs enim pœnas non modo à supremo legislatore Deo, verumetiã à sacris Canonibus inflictas se nouerint incursuros.

Et vt ab illis sit initium, quorum culpa alijs exemplum poterit esse peccandi; si Clericus 3 Concubinã, aut aliam mulierem suspectam domi, aut alibi detinere ausus fuerit, monitusq; non abstineat, tertia parte fructuum, obuentionum, ac prouentuum Beneficiorum omnium, ipso facto, priuatus existat: quæ pijs locis arbitrio nostro applicetur.

Si verò in duritie cordis, & obstinatè in delicto perseuerauerit, ab ipsorum Beneficiorum administratione arbitrio nostro suspendatur; sin autem spem emendationis non dederit, non solum Beneficijs quibuscunque priuetur, verum etiam vt inhabilis, & indignus, quibuscunque honoribus, dignitatibus, & Beneficijs, omni exceptione, & appellatione remota, denudatus existat. Clericus verò Beneficia, aut Pensiones non habens, iuxta delictum, & contumaciæ perseuerantiam ex Sacri Concil. Trid. dispositione mulctetur.

Sess. 25. cap. 14. de Reform.

Laicus

Laicus denique Concubinarius, qui monitus Concubinam non eiecerit, seque ab eius consuetudine non abdicauerit, excommunicationis gladio iuxta Sacri Concilij Trid. decreta feriatur, seruata tamen forma Edicti inferius registrandi, & in visitatione à nobis facta aduersus Concubinarios promulgati. quod quidem Edictũ quolibet anno in prima Dominica Quadragesimæ legi, & per Parochum publicari mandamus, sub pœna scutorum decem. Seff. 24 cap. 8. de Reform. matr.

De Cauponis. Cap. XIII.

IN Cauponis, Tabernis, & quibuscunq; alijs diuersorijs Meretrices, aut aliæ inhonestæ mulieres nullatenus detineantur, nè peregrini mulierum blanditijs pellecti, ac irretiti exhibitam captent peccãdi opportunitatem. Qui contrà fecerit, pœnam scutorum viginti quinq; luat. ipsæ verò meretrices, aliæq; huiusmodi mulieres pœnam fustigationis, exilijque à nostra Diœcesi incurrant.

Caueant Caupones, nè tempore Quadragesimali, aut alio tempore in diebus Veneris, & Sabbati, ac vigilijs ex præcepto Ecclesiæ obseruandis vetitos cibos edant, ministrent, siuè hospitibus comedendos apponant, nec minus ab eisdem comedi patiantur, sub pœnis arbitrio nostro incurrendis: & in omnibus pareant edicto inferius registrando.

De Vsurarijs. Cap. XIV.

PErniciosum vsurarum crimen, quod non modò facultates exhaurit, sed etiam animos deuorat, tum ab Ecclesiasticis, 1 tum etiam à quibuslibet alijs alienum esse debet; ideò Parochi, Confessarijq; omnes in illius

1 47. dist. per tot. c. præterea de vsuris.

in illius extirpatione sedulò inuigilent.

Vsurarios manifestos ad sacramenta Ecclesiæ non admittant, nisi prius realiter, ac tutò, facto deposito satisfecerint. huiusmodi criminis Rei decedentes ecclesiastica careant sepultura. Parochus verò, qui Vsurarium huiusmodi sepelire ausus fuerit, suspensionis, excommunicationis, aliasque arbitrio nostro pœnas incurret.

c. quia in omnibus de vsur. c. cum. tu. eod. tit.

d. c. quia in omnibus.

De officio examinatorum. Cap. XV.

Conc. Trid. sess. 23. cap. 7.

NE' indigni ad ecclesiasticos ordines, aut Beneficia etiam Parochialia, sed solummodò doctrinæ, scientiarumque habentes necessaria requisita admittantur; decernimus, & mandamus, vt in omni ordinatione, tàm generali, quàm particulari, seù concursu, fiat examen per aliquos ex nostris examinatoribus synodalibus, tribus non pauciores, qui completo examine per schedulas secretas suum debeant proferre votum, seruata forma in Formulario registranda.

Caueant autem examinatores, nè amore, odio, gratia, aut quauis alia re, seù prœmio etiam sponte oblato seducti indignos approbent, aut dignos reijciant, super quo eorum conscientiam distriftè oneramus.

In Examinatores verò synodales pro concursu Parochialium elegimus.

Admodum R. D. Andream Fantibassum, Archipresbyterum nunc, & pro tempore existentem.

	Hieronymum Iulianum		
Admodum	Gasparum Giraldinum	Canon.	Eccl. Cathedral. Ciu. Castell.
R.R. D.D.	Angelum Paladinum		
	Io. Bernardinũ Porphiriũ		

Ioannem Antonium Armigerum Archipresbyterum Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Iuliani Terræ Stabiæ.

Ioannem Riccium I. V. D. Archipresbyterum Collegiatæ Ecclesiæ Sanctorum Vincentij, & Anastasij Ariniani.

Antonium Spenditorium I. V. D. Archipresbyterum Collegiatæ Ecclesiæ Sancti Michaelis Arcangeli Terræ Caprarolæ.

Angelum Marcuccium Canonicũ Gallesinum Ecclesiæ Collegiatæ Sanctæ Mariæ.

Claudium Menichinum I. V. D. Rectorem Terræ Cochleani.

Nardum Restitutum I. V. D. de Caprarola.

Guardianum Conuentus Sancti Francisci pro tempore, & Priorem Carmelitarum huius Ciuitatis pariter pro tempore, si fuerint in Sacra Theologia Magistri, seu Bacchalaurei.

Quos vniuersa Synodus vnanimi consensu, & pari voto approbauit.

De Iudicibus Synodalibus. Cap. XVI.

QVoniam ex Sacri Concilij Tridentini decreto tenemur in hac præsenti Synodo nominare, ac deputare Iudices, quibus Apostolicæ causæ delegentur; ideò præfato inhærentes decreto proponimus, decernimus, ac nominamus

Admodum R.R. D.D. Hieronymum Iulianum, Gasparum Giraldinum, Angelum Paladinum, Io.Bernardinũ Porphiriũ } Canon. Eccl. Cathedral. Ciu. Castell.

Quos vniuersa Synodus vnanimi consensu, & pari voto approbauit.

De Testibus Synodalibus. Cap. XVII.

cap. Epis. in Synod. 35. q 6.

AD euitandas pœnas in Concil. Lateran. sub Innocen. III. ijs propositas, qui nullos in Synodo Testes nominauerint; & vt tàm salutare institutum non deseramus, huic muneri elegimus.

Admodum R.R. D.D.
Christophorum Colauanum Canonicum Gallesinum.
Hostilium Lombardutium Canonicum Arinianen.
Antonium Claricium Curatũ Terræ Carboniani.
Laurentium Pacellum Valleranen.

Quorum erit munus animaduertere diligenter, an in nostra hac Diœcesi, aut Ecclesijs nobis subiectis, aliquid correctione, aut emendatione indigeat. An ea, quæ in præsenti Synodo laudabiliter constituta sunt, seruentur. Siquid ex præfatis cognouerint, id statim nobis, aut Vicario nostro deferre non morentur, vt spirituales gregis nostri necessitates, ac ægritudines prouidè cognoscentes opportuna facilius ministrare remedia valeamus.

De Synodalibus Decretis. Cap. XVIII.

EA omnia, quæ à nobis in præsenti Synodo acta, & decreta sunt, ab omnibus inuiolabiliter obseruari

uari post duos menses à die publicationis, sub pœnis in ipsis decretis, ac constitutionibus contentis, volumus, ac strictè mandamus.

Vbi verò pro illorum obseruantia nulla fuit adiecta pœna, eo casu contra inobedientes, ac transgressores pœnis à sacris canonibus, & summorum Pontificium Bullis, ac constitutionibus, alijsque arbitrio nostro iuxta delictorum, & personarum qualitatem irrogandis animaduertemus. c. de causis. §. illis etiam. de off. deleg.

Omnes denique, ac singuli Parochi, & Clerici nostræ Diœcesis teneantur post horum decretorum publicationem, ac impressionem ea sibi comparare, penes se retinere, ac frequenter perlegere, vt facilius muneris sui debitum agnoscentes, officio, ac statui proprio satisfacere valeant.

Cæterum omnia, & quæcunque in præsenti Synodo sancita, præcepta, & quauis ratione prolata, & dicta, Iudicio, & censuræ S. R. E. cæterarum Ecclesiarum omnium Matris, & Magistræ semper emendanda, & corrigenda libentissimè subijcimus.

Et cum omnes, & singulæ supradictæ constitutiones, & decreta Synodalia ab Admodum R. D. Io. Bernardino Porphirio Canonico, lectore deputato, in suggestu, alta, & intelligibili voce perlecta fuissent; Illustrissimus D. interrogauit dicens.

Placetnè vobis recipere, & approbatis præsentes constitutiones, decreta, & acta facta in hac Synodo?

Responderunt omnes alta, & intelligibili voce.

Placent, recipimus, & approbamus.

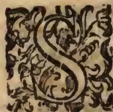
Præsente Admodum R. D. Hieronymo Iuliano Procuratore Fiscali, qui acceptatis fauorabilibus petijt ad omnem bonum finem, & effectum, ac specialiter, vt veritas semper elucescat, per me Notariũ publicum infrascriptam confici Instrumentum. &c.

Illustrissimus Dominus mandauit de prædictis vnum, vel plura, publicum, seù publica, confici Instrumentum, & Instrumenta.

Acta fuerunt hæc C. Castellanæ in Cathedrali Ecclesia Sanctæ Mariæ Maioris die 18. 19. & 20. mensis Ianuarij 1626. præsentibus ibidem Illustribus DD. Iacobo Gaio, Marco Antonio Anzellino, & Francisco Pipere de C. Castellana, Conseruatoribus Illustris Communitatis eiusdem Ciuitatis, & Magnificis Dominis Flaminio Garzonio de Caprarola, & Nicolao Pelletronio de Ciuitate Castellana Testibus &c. præter alios Ciues quam plures.

Ego Petrus Angelus Pechinolus de Ciuitate Castellana publicus Dei gratia, & Apostolica auctoritate Notarius, in Archiuio Romanæ Curiæ descriptus, de præmissis rogatus præsens publicum actorum Synodi Instrumentũ subscripsi, & publicaui, saluo &c.

Declarationes Aliquot Sacræ Congregationis Concilij S. D. N. Vrbani Papæ VIII. auctoritate editæ super Decretis eiusdem Congregationis de Celebratione Missarum.

VPER primo Sacræ Congregationis decreto, de celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in diœcesana Synodo, aut Generales in Capitulis generalibus; vel aliàs quoquomodo, reducant onera vlla Missarum celebrandarum aut post idem Concilium imposita, aut in limine fundationis:

Quæritur, quid si legatum sit ità tenue, vt non sit,

qui velit onus illi iniunctum subire, &, si recurrendum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum insumendum sit pro expensis ad id necessarijs?

Et quid, si permittatur Episcopo in fundatione, vt possit huiusmodi onera moderari?

Secundò, super secundo eiusdem Congregationis decreto, quo cauetur, vt celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributæ eleemosynæ præscriptæ fuerint:

Quæritur: an verba illa (præscriptæ fuerint) intelligenda sint de præscriptione facta ab offerente, vel ab Ordinario?

Tertiò, an cum Ordinarius præscripserit eleemosynam congruam iuxtà qualitatem loci, personarum, ac temporum, Sacerdotes accipientes stipendium minùs congruo, teneantur Missas illis ab offerente præscriptas celebrare?

Quartò, an Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seù capellæ, legati, aut salarij, possint etiam manualem eleemosynam, pro Missis votiuis, aut defunctorum, recipere, & vnico Missæ sacrificio vtrique oneri satisfacere?

Quinto, Posito, quòd Testator relinquat, vt celebrentur pro eius anima centum Missæ, absquè vlla præscriptione eleemosynæ: Quæritur, an liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi benè visam præscribere, an verò eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

Sextò super tertio Congregationis decreto, in quo eadem Congregatio reuocat Priuilegia, quibus indulgetur, vt certarum Missarum, vel anniuersariorum celebratione, aut aliquibus collectis, seù orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat:

Quæ-

Quæritur, An verba (in futurum suscipiendis) intelligenda sint de oneribus suscipiendis post Priuilegium?

Septimò, super Quarto eiusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, nè eamdem Missam alteri, parte eiusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat:

Quæritur, An permittendum sit administratorib' Ecclesiarum, vt retineant aliquam eleemosynarum portionem pro expensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium, inseruientium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similium?

Octauò, An hoc decretum habeat locum in beneficijs, quæ conferuntur in titulum, idest, An Rector Beneficij, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium ad rationem redditVum Beneficij?

Decimo, An Sacerdotes, quibus aliquandò offertur eleemosyna maior solita pro celebratione Missæ, debeant dare eamdem integram eleemosynam ijs, quibus Missas celebrandas committunt: An verò satis sit, vt dent celebrantibus eleemosynã consuetam?

Vndecimò, super quinto eiusdem Congregationis decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba (eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis) ità demum ijdem accipere possint, si oneribus anteà impositis ità satisfecerint, vt noua quoquè onera obire valeant; Alioquìn omninò abstineant ab huiusmodi eleemosynis, etiam spontè oblatis, in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.

Quæritur, An hoc decretum prohibeat absolutè, quò minùs accipiant nouas eleemosynas, ijs, qui ac-

ceptis

ceptis non satisfecerunt: & quid si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Duodecimo, quid, si offerens eleemosynas, audito impedimento, consentiat, vt Sacerdos Missam celebret cum primùm poterit?

Decimo tertiò, An poena interdicti,& aliæ appositæ in eodem decreto afficiant eos, qui accipiunt eleemosynas contra formam ibi præscriptam, quàm eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesijs,vt ibidèm præcipitur?

Decimo quarto, An in hoc decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesijs in die commemorationis omnium Sanctorum, & vulgò dicuntur (casse de Morti)?

Decimo quinto, An administratores Ecclesiæ magnæ deuotionis, & concursus possint eleemosynas pro Missis celebrandis accipere, si ijsdem Missis non nisi post longum tempus satisfacere valeant, nè aliàs cultus Ecclesiæ, & deuotio, ac concursus fidelium, vt aiunt, minuantur?

Decimo sextò, quia prohibitio dicti decreti videtur aliquibus directa solis Capitulis, Collegijs, Societatibus, Congregationibus, nec non omnibus, & singulis Ecclesiarum,& Piorum locorum, tàm sæcularium, quàm regularium, superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem priuatis Sacerdotibus, qui tamen comprehendi videntur sub clausula generali (& alijs ad quos pertinet) supplicatur prò opportuna declaratione?

Decimo septimò, super septimo eiusdem Sacræ Congregationis decretò, quo cauetur, vt in singulis Monasterijs religiosorum præfigatur numerus, qui ex consuetis redditibus, aut eleemosynis commodè possit sustentari:

Quæri-

Quæritur, An vbi hæc præfixio facta iam fuit in vim similis decreti san: mem: Pauli V., absq; tamen computatione reddituum cuiusq; religiosi, sit denuò facienda, nec ne?

Decimo octauo, An nouitij ad habitum Regularem admissi, possint admitti ad professionem in Monasterijs, in quibus, habita vt suprà præfixione numeri, commodè ali non possunt?

Decimo nono, super vltimo, quo cauetur, vt nullibì recipiantur conuentus regularium, nisì præter alia ad id requisita, duodecim saltèm fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ità vt alioquìn subsint Iurisdictioni ordinariæ:

Quæritur, an hoc decretum, quod vìdetur editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas religiones, quæ non consueuerunt onera Missarum recipere, vt sunt religiones Capuccinorum, ac Societatis Iesu?

Vltimò, An idem decretum, vbì disponit, vt nullibì recipiantur Monasteria, nisì &c. habeat locum in Italia dumtaxàt, ad quam est restrictum decretum proximè antecedens, an verò etiàm extrà Italiam?

SAcra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum, auctoritate sibi à Sanctiss. D.N. attributa, Ad singula dubia superiùs proposita, ad hunc modum respondit, videlicet:

Ad primum, etsi legatum sit adeò tenue, nihilominus, pro reductione oneris, vt suprà, impositi, ab ijs, ad quos pertinet, Sedem Apostolicàm esse adeundam, quæ absquè vlla impensa id statuet, quod magis in Domino è re esse iudicauerit; Veruntamen si in ipsa beneficij erectione expressè cautum fuerit, vt liceat

ceat Episcopo iniunctum onus reducere, ac moderari, legem hanc fundationis, quam decreta hac de re edita non sustulerunt, esse validam, & obseruandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui eleemosynam tribuit, non autem ab Ordinario. Quòd si tribuens eleemosynam numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius secundùm morem suæ Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad Tertium, teneri.

Ad Quartum, Sacerdotes quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione beneficij, seù cappellæ, legati, aùt salarij, si eleemosynas pro alijs etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eadem Missa vtriq; obligationi satisfacere.

Ad Quintum, censuit, vbi nullam certam eleemosynam testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam eleemosynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ.

Ad Sextum, Ità esse intelligenda:

Ad Septimum, respondit, permittendum non esse, vt Ecclesiæ, ac loca Pia, seù illorum administratores, ex eleemosynis Missarũ celebrandarũ vllam, vtcũnq; minimam portionem retineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisì cum Ecclesiæ, & loca ipsa alios non habent redditus, quos in vsum earundem expensarum erogare licitè possint, & tunc, quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantùm Missæ sacrificio necessariò sunt subeundæ, & nihilominùs eo etiàm casu curandum esse, vt ex pecunijs, quæ supersunt, expensis vt supra deductis, absolutè tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint

V ab

ab offerentibus eleemosynas.

Ad Octauum, non habere locum, sed satis esse, vt Rector beneficij, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti eleemosynam congruam, secundùm morem Ciuitatis, vel Prouinciæ, nisì in fundatione ipsius beneficij aliud cautũ fuerit.

Ad Decimum, debere absolutè integram eleemosynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec vllam illius partem sibi retinere posse.

Ad Vndecimum, respondit, non prohibere absolutè: Ac propterea, etsì oneribus iàm susceptis non satisfecerint, posse tamen noua etiàm onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodò infra modicũ tempus possint omnibus satisfacere.

Ad Duodecimum, quamuìs onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant, si tamen tribuens eleemosynam pro aliarum Missarum celebratione, id sciat, & consentiat, vt illæ tunc demùm celebrentur, cùm susceptis oneribus satisfactum fuerit, decretum non prohibere, quò minus eo casu eleemosyna accipiatur pro ijsdem Missis iuxtà benefactoris consensum celebrandis.

Ad decimum tertium, has pœnas non habere locum, nisì in suscipientibus onera perpètua Missarum celebrandarum sinè licentia Episcopi, vel eius generalis Vicarij, aut Generalis, vel Prouincialis.

Ad decimum quartum, Comprehendi.

Ad decimum quintum, Non posse, nisì de consensu eorum, qui eleemosynas tribuunt, vt supra in responsione ad duodecimum.

Ad decimum Sextum, comprehendi etiàm priuatos Sacerdotes.

Ad decimum Septimum, numeri præfixionem esse iterùm faciendam seruata forma vltimi decreti hac

de

de re editi.

Ad decimum octauum, esse admittendos ad professionem, si aliàs habiles existant, ac deindè in aliquo alio Monasterio eiusdem religionis esse collocandos, vbì commodè ali possint.

Ad decimum Nonum, Censuit comprehendere.

Ad Vltimum, hàbere locum etiàm extrà Italiam.

Cosmus Card. de Torres.

Loco ✝ sigilli.

Prosper Fagnanus S. Congreg. Secr.

	Errata.	Corrige.
	inuicum	inuicem
	inuicem	ad inuicem
21	imbecellitas	imbecillitas
21	imbellitati	imbecillitati
24	conferat	se conferat
26	inchoebitur	inchoabitur
30	iolent	soleant.
32	ferant	ferat
32	supplet	suppleat
35	œcconomo	œconomo
36	inter, & baptizatum eum	inter eum, & baptizatum
49	de eximia	de cuius eximia
59	trasferimus	transferimus
60	viuium	vinum
61	si verò si	si verò sit
74	interatis	iteratis
81	Gallilęę	Galilęę
88	icosa	locosa
90	extreuantur	extruantur
91	propolitè	perpolitè
95	forma	formam
111	adhibeat	adhibeant
111	recidant	recidat
125	iuris	viris
127	præscriptarum	præscriptam
127	intro	intra
147	Pontificium	Pontificum

RONCILIONI.

Apud Frãciscum Mercuriũ. M. DC.XXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

SEQVVNTVR

EDICTA IN SYNODO DIOECESANA PRIMA

Ciuitatis Castellanæ anno 1626.

EDITA.

Nec nõ Formularium super expeditionibus Collationum Ordinum, Beneficiorum, Causarũ matrimonialiũ, Criminaliũ, & diuersorum negotiorũ pro faciliori Notariorum, Cancellariorum, & aliorum intelligentia.

Cum taxa Ciuili, & Criminali.

RONCILIONI.

Apud Frãciscum Mercuriũ. M.DC.XXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

EDITTO

Sopra il denuntiare l'Heretici, & sospetti d'Heresia, & quelli, che leggono, & hanno appresso di se libri prohibiti.

Angelo Gozadino dell'vna, & l'altra legge Dottore già Arciuescouo di Naxia, & hora per la Dio gratia, & della S. Sede Apostolica di Ciuita Castellana, & Horte Vescouo.

PPartenendo al nostro Pastorale offitio, procurare con ogni sforzo, che nel Gregge à noi commesso, si mantenghi pura, & incorrotta quella fede, che insegnata dà Santi Apostoli, si è nella santa Madre Chiesa Romana conseruata sempre intatta; & sapendo, che nessuna altra cosa tanto contamina la purità di quella, quanto l'infettione, e peste di Heresia, la quale à guisa di zizania dà ministri di Satanasso, mentre in altra maniera non li sia permesso, si cerca almeno andar disseminando con varij libri, ripieni di mille empietà, e sceleraggini. Per questo mossi dal zelo del culto diuino, e della salute dell'anime, seguendo là dispositione dell'ordini di N. Signore, e del Santo Offitio, conforme al decreto fatto nella nostra Sinodo, con questo Editto commandiamo à tutte, & singole persone di questa nostra Città, e Diocese, di qualsiuoglia dignità, grado, & honore, che in virtù di santa obedienza, e sotto pena di Scommunica latæ sententiæ, se alcuno di essi saprà, ò hauerà notitia, che siano

nella nostra giurisditione Heretici, & loro seguaci, fautori & difensori, & credenti à loro, ò altri, che habbiano detto alcuna parola hereticale, ò fatto qualsiuoglia atto contra la nostra fede; ò sappia, che alcuno legga, tenga, & habbia appresso di se libri prohibiti, ò sospetti d'heresia, ò compositioni prohibite dall'Indice, debbia al più longo frà diece giorni denuntiarlo à noi.

Et se per l'auuenire saprà tal cosa, sia tenuto parimente frà detto termine di diece giorni, doppo che l'hauerà saputo, riuelarlo.

Commandiamo in oltre espressamente alli Parochi, & Curati, che due volte l'anno debbiano nelle loro Chiese publicare il presente Editto: vna volta nel principio di Quaresima, e l'altra, nell'Auuento del Signore, infrà Missarum Solemnia, sotto pene à noi arbitrarie. In quorum omnium, & singulorum fidem, & testimonium præmissorum, has præsentes litteras, manu nostra subscriptas, fieri, & per infrascriptum Notarium, & Cancellarium nostrum scribi, sigillique nostri iussimus, & fecimus appensione muniri. Datum Ciuitatis Castellanæ in nostro Episcopali Palatio sub anno à Natiuitate Domini . . . . . Indictione . . . . Die verò . . . . . Mensis . . . . . Pontificatus Sanctiss. D. N. . . . . . . Præsentibus N. N. testibus, ad præmissa specialiter vocatis, habitis, atque rogatis.

Sopra li Stampatori, & Compositori.

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

ESseguendo quello, che vltimamente dà N. S. Papa Vrbano Ottauo per lettere dell'Illustrissimo, & Re-

& Reuerendissimo Signor Cardinal Mellino, à noi dirette, viene ordinato, per ouuiare alla peste de libri prohibiti, & pernitiosi, ordinamo & commandiamo, che nella nostra Città, & Diocese, nessuno Stampatore, ò Compositore de Libri, ò altri, ardisca stampare, ò far stampare cosa alcuna, se prima non è approuata dà noi. Et nessun Libraro, ò venditore de libri ardisca vender libri d'alcuna sorte, ne meno comprarli, se prima non saranno dà noi reuisti. Et chi contrauerrà à quest'ordine, oltre alla perdita de libri, & alle pene contenute in detto Indice, sarà aneo punito in altre à noi arbitrarie. In quorum, &c.

Per l'osseruanza delle Feste.

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

AGgraua molto il Sacro Concilio Tridentino la conscienza d'ogni Prelato, ammonendolo à fare, che nella sua Città, & Diocese siano celebrati religiosamente, & diuotamente li giorni festiui. Parimente là santa memoria di Pio Quinto, per sue Bolle rinouando li Canoni antichi sopra l'osseruanza delle Feste, fece alcune prouisioni intorno à questo, & strettamente commandò all'Ordinarij de i luoghi, che ne procurasserò là diligente essecutione, & per tal cagione imponessero pene contra li trasgressori, à loro arbitrio. Hora intendendo con molto dispiacere, che in questa Città, & Diocese molte persone ciò non ostante, perseuerano nell'abusi, & corruttele dell'inosseruãza delle Feste, con pregiuditio non mediocre dell'honore di Dio, detrimento dell'anime loro, & disprezzo delli Sacri Canoni, & Cõstitutioni Apostoliche,

ſtoliche, in virtù di eſſe ſtatuimo, ordinamo, & commandiamo con queſto noſtro publico Editto, ſtabilito etiam dalla noſtra Sinodo, in virtù di ſanta obedienza, & ſotto pene à noi arbitrarie, ſecondo là qualità, & grauità del fatto, dà applicarſi à luoghi Pij, alla qual pena non ſolo ſaranno tenuti, quelli che contrauerranno, mà anco quelli, che daranno cauſa di contrauenire, come li Padri per li figliuoli, & li Padroni, & Maeſtri per li Garzoni, Seruitori, & Lauoranti, che dà tutti ſiano le Feſte riguardate, come ſi conuiene: dichiarando, che il giorno di Feſta ſia intiero di vinti quattro hore, cominciando dalla meza notte del giorno, che procede la feſta, ſino alla meza notte del giorno ſeguente. nelli quali giorni prohibimo eſpreſſamente il vendere qualſiuoglia coſa, che non ſia dà mangiare, come ſi dirà. non poſſa alcuno vendere libri, imagini, hiſtorie, ò altre coſe ſimili. ne meno ſi tengano le porte delle Botteghe aperte per vendere coſa alcuna, eccetto le Botteghe de Speciali, Macellari, Pizzicaroli, & Fornari, li quali poſſino vendere detta la prima Meſſa, tenendo aperto lo ſportello ſolo. Li Fabri poſſino ferrare ſolamente in caſo di neceſſità. L'Hoſti, & Bettolanti poſſino vendere ſolamente à minuto, pane, & vino, & altre coſe neceſſarie al vitto humano, vdita la Meſſa: eccetto però li giorni di Paſqua, & Natale di N. Signore. li frutti ſi vendano vdita prima la Meſſa, mà da foraſtieri, con licenza, doppo la detta Meſſa. li Vetturali, eſſendoſi partiti in giorno non feſtiuo, poſſino ſeguitare il ſuo viaggio anco in giorno di Feſta, vdita la Meſſa.

In tempo di mietere, falciar fieni, e vendembiare, non ſi poſſa fare alcuna delle coſe predette, ſe non in caſo di neceſſità, & doppo le Meſſe, con licenza noſtra, ò de Vicarij Foranei de luoghi.

Quanto alli mercati, che ſi fanno ogni ſettimana, ſe occor-

occorrerá nel giorno ſolito eſſer Feſta, ſi faccino il giorno auanti. mà quanto alle fiere, che ſi fanno vna volta l'anno, come accade per il concorſo à qualche deuotione, ſi potrá in quel giorno vendere, ancorche ſia feſta di precetto, doppoche ſará finita la Meſſa Maggiore, & non prima.

Si prohibiſce eſpreſſamente in queſti giorni ogni eſſercitio ſeruile, tanto dentro, quanto fuori della Cittá, e luoghi; & particolarmente alli Ciarlatani, Saltinbanchi, e ſimili, di potere publicamente, ò priuatamente eſſercitare coſa alcuna. ne meno ſi poſſa in detti giorni tener ſcuola di Grammatica, Scriuere, Abaco, Ballare, Suonare, & Scrimire.

Si prohibiſce ancora qualſiuoglia gioco, tanto publico, quanto priuato: anzi in queſti giorni ſi eſſorta ciaſcheduno, oltre all'obligo d'vdire la Meſſa, ad vdire anco li Veſperi, frequentare le Chieſe, & occuparſi in altri eſſercitij ſpirituali, che ſono rimedio per fuggire i peccati, & diſpongono al ben fare.

In detti giorni non ſi faccino eſſecutioni, nè reali, nè perſonali, nè atto giuditiale di qualſiuoglia ſorte, ad iſtanza di qualſiuoglia perſona.

Auuertendo ognuno à non contrauenire, perche ſi procederà contra li traſgreſſori con ogni rigore, acciò li giorni feſtiui ſi oſſeruino. In quorum, &c.

Circa il conuerſare in Chieſa.

Angelo Arciueſcouo Gozadino Veſcouo di C. Caſtellana, & Horte.

COmmandano eſpreſſamente li Sacri Canoni, Cōſtitutioni Apoſtoliche, & il Sacro Concilio Tridentino, che ſi debbia portare ſomma riuerenza alle

Chieſe

Chiese, nelle quali particorarmente habita nostro Signore, che però sono degne di rispetto, senza comparatione alcuna, più delle Case de Prencipi mondani. & in particolare Pio V. di beata vitá aggraua molto la conscienza degli Ordinarij de luoghi, ordinando, che faccino inuiolabilmente osseruare la riuerenza delli Tempij d'Iddio. Ilche volendo noi esseguire, & conforme al nostro debito pastorale rimediare alle graui, & publiche offese, che in questa Cittá, e Diocese si fanno á Dio, con la poca riuerenza, che si porta alle Chiese, & altri luoghi sacri, & nelle sante processioni, doue è maggior concorso di Popolo, come accade in quelle Chiese, doue sono l'orationi delle quaranta hore, e l'Indulgenze, onde con ragione si dubita, che per tali disordini non ci soprastia qualche seuero flagello; Però statuimo, & ordiniamo per l'auttoritá predetta, sotto pene á noi arbitrarie, secondo la grauitá de casi, & conditioni delle persone, che nessun Laico entri, ò stia nel Choro delle Chiese, tanto de Secolari, quanto de Regolari, mentre si recitano li diuini offitij, ne in dette Chiese habbia ardire in qualsiuoglia tempo passeggiare, ò star fermo in circolo di gente, eccetto in tempo di Prediche, ò Sermoni.

Ne meno alcuno ardisca appoggiarsi ad Altari, ne alli vasi dell'acqua santa, ne al fonte del Battesimo, ne sedere irriuerentemẽte con le spalle riuolte al Santissimo Sacramento dell'Altare, ò indecentemente mettersi in faccia delle Donne, ne meno far tumulto, ò strepito, per il quale si turbino li diuini offitij, ne far atti, cenni, ò dir parole dishoneste ad alcuna donna, ancorche sia impudica, ne ragionare di cose oscene, profane, ò secolari, ne per ciò fermarsi alle Porte delle Chiese, ò doue sia qualche festa, ò Indulgenza,

ne

ne sedere fuori delle Chiese per sentire le Messe, che si dicono dentro di esse.

Nessuno entri in Chiesa con cani da caccia, ne con sparuieri, ò altri simili vccelli; ne meno con archibugi, & arme in haste, ne tali instrumenti si appoggino alli muri delle Chiese, ò Cemiterij.

Nelle Chiese, doue sará distinto il luogo delle Dõne da quello de gli huomini, nessun'huomo s'introduca, ò s'intrometta trà le Donne.

Mentre si celebrano le Messe, & recitano li diuini offitij, nessuno s'appoggi all'Altari, ne alli gradi d'essi, ne meno si ponga nelli Confessionali; ma il Sacerdote celebrante, ò il Chierico, che lo serue, in tal caso l'ammonisca.

S'ascolti la Messa col capo scoperto, & con ambe le ginocchia in terra, eccetto quando si legge l'Euangelio. Et all'hora non sia lecito, ne ad huomini, ne á Donne sedere; ne si partino dalla Messa, prima che sia detto l'Euangelio doppo la benedittione.

Li poueri mendicanti, & altri questuarij non vadino per la Chiesa á domandar l'elemosina, mentre si celebrano le Messe, e li diuini offitij. Li Soprastanti delle Chiese, etiam de Regolari, deputino vno á questo offitio.

Nelle Chiese, Cemiterij, & Portici, non si faccino cose profane. ne si formino processi, ne si essaminino testimonij, ne meno si raddunino Consigli, ne publici, ne priuati di qualsiuoglia sorte.

Nelle Chiese non si tenga riposto grano, orzo, ò altro indecente.

Mentre si fanno le Procesṡioni, & particolarmente quella del santissimo Sacramento, ò doue per qualche festa è Indulgenza, & concorso de Popoli, si stia, e vada in Chiesa con quella deuotione, che si con-

 uiene,

uiene, & si ricerca in cose così sante, & religiose. ne in esse Processioni si faccia tumulto, rissa, ò questione alcuna; & il simile s'osserui in accompagnare li Morti alle Chiese.

Auuertano li Rettori, & altri Custodi di Chiese, etiamde Regolari, che in nessun modo in quelle, ò luoghi contigui, sacri, & religiosi, riceuino Banditi, fuggitiui della Corte, ne altri debitori, conforme á gli ordini Apostolici.

Ne meno sia lecito, vicino alle Chiese, & Monasterij di Monache, per canne cinquanta, habitar Donne dishoneste, ne sonare, e cantare talmente, che sia vdito il canto, e suono dalle Monache, sotto pena á Noi arbitraria. In quorum, &c.

Editto per l'oratione delle quarant'hore,

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

VOlendo Noi, che l'oratione delle quarant'hore si faccia con quel debito modo, che si ricerca; ci è parso col presente nostro Editto, ordinarle nel modo che segue.

L'oratione delle quarant'hore si faccia continuamente, come è solito, non interuenendoui mai Donne doppo il suono dell'Aue Maria della sera, fino alla mattina del giorno seguente.

Gli Huomini in tutte l'hore stiano distinti dalle Donne.

Di continuo, in ciascheduna hora, si deputi vn Prete con Cotta, & Stola, ò Chierico, & due Confratelli, vestiti del sacco di quella Compagnia, che deue hauere la cura di fare questa oratione, secondo il torno, che

che si vsa nella nostra Città. & fuora del torno, occorrendo che si faccia in altro tempo nella nostra Chiesa, la Compagnia del santissimo Sacramento hauerá questo carico: & si assista, come si è detto.

Nella Diocese, vsi farsi dalle Compagnie per torno, secondo le precedenze, nelle Chiese Colleggiate, ò Parochiali, ogn'anno, nella Domenica delle Palme, assistendo, come sopra, qualche Prete, ò Chierico, con due Compagni vestiti.

L'hore si distribuischino per la Città, ò luoghi, talmente che in ciaschedun'hora, tanto di giorno, quanto di notte, conuenghino persone, acciò in nessun tempo sia il luogo dell'oratione vacuo: & in ciò si essorta ognuno à volere interuenire nell'hore commandate.

Non potendosi dalle Compagnie fare l'apparato di detta oratione, in quel modo che si ricerca; volemo, che almeno di continuo ardano sei candele di cera, & dodici lampadini d'oglio.

A quelli, che confessati & communicati, interuerranno á detta oratione, dimorandoui per qualche spatio di tempo, concediamo Indulgenza di quaranta giorni. In quorum, &c.

Editto per l'osseruanza della Quaresima.

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

OGni tempo, & giorno ci dimostra i benefitij, che riceuemo da Dio, ma nō è parte alcuna dell'anno, così piena di mistèrij, e nella quale il nostro Signore ci faccia partecipi di beni maggiori, che nella Quaresima, che è la decima parte dell'anno più par-

ticolarmente destinata al seruitio di sua Diuina Maestà. Si ricerca però, che ogni fedel Christiano, procuri con ogni essatta diligenza spendere detto tempo in penitenze, astinenze, e digiuni; acciò si renda degno di tanto benefitio. Onde Noi mossi dall'offitio nostro Pastorale, e dalla consideratione di detto sacro tempo: & per esseguire in ciò il Decreto del Sacro Concilio di Trento, col presente Editto, ordiniamo, & commandiamo, sotto pena à Noi arbitraria, secondo la qualità del caso, & conditione delle persone, che nessuno di Quaresima (la quale, secondo il rito della santa Madre Chiesa, comincia dal giorno delle Ceneri) ardisca, ne presuma mangiare alcuna sorte di carne, oua, ò butiro, ò altro latticinio, ne altri cibi vietati in detto tempo: ne meno, sotto pena di peccato mortale, ardisca alcuno rompere il digiuno, eccetto le Domeniche. sono eccettuate solamente quelle persone, che ò per età, ò per altro legitimo impedimento dalli Sacri Canoni non vengono astrette.

Li cibi, che si permettono all'ammalati, non si vendano publicamente, ma in luogo priuato, à ciò deputato. L'Infermi, che hanno licenza di mangiare cibi vietati, vsino quelli moderatamente, & con affetto Christiano, ricordandosi, che solo in atto di necessità, si permette tale vso.

Non possino in tal caso i Macellari vender carne, senza nostra licenza in scriptis, ò del nostro Vicario Generale, e nelli luoghi della Diocese, senza la licenza delli Vicarij Foranei, ò d'altri deputati. & si permettano solamente le carni di Vitella, e Castrati, & si auuerta nel venderle, che li Compratori habbiano

la

la nostra licenza, ò delli sopradetti.

Si prohibisce à gli Hosti, Tauernieri, & Bettolanti il tenere nelle loro Bettole, ò Hostarie qualsiuoglia sorte di carne, oua, ò latticinio; & all'istessi ordinamo, che in ogni Camera delle loro Hostarie debbiano tenere vna figura di N. Signore, ò de Santi: ne in alcun tempo in esse possino ritenere Donne di mala vita.

Essortiamo paternamente ognuno, che in questo tempo di Quaresima, cerchi ritirarsi con ogni potere á disciplina più seuera di vita, & mortifichi, quanto può, il suo corpo, come á buoni Christiani si conuiene. In questo tempo s'astengano gli huomini, e le donne dal vestire superba, & ricchamente, & più che in altri tempi, vsino vesti positiue, in segno di penitenza, & astinenza.

Si lascino l'inimicitie, odij, & rancori, & ognuno cerchi rappacificarsi col suo prossimo, perche questo è il principio di venire al porto di salute.

Si raffrenino l'appetiti carnali, non solo con l'astinenze, e digiuni, ma anco con cilicij, e discipline.

S'astenga ognuno dalle burle, e ciancie, & attenda all'orationi, & meditationi.

Parimente ognuno s'astenga dalle caccie, conuiti, e festini, & attenda allo spirito, & essercitij pij, & ad andar spesso alle Chiese: e deuotamente visiti le Stationi, & i luoghi doue sono l'Indulgenze.

Cerchi ognuno ogni mattina vdir la Messa, prima che vada in campagna, & anco la Predica, & in tale hora gli Artisti siano obligati á tenere le Botteghe serrate: come anco non si aprano Tribunali, ne tenga audienza, ne faccia atto alcuno giuditiale.

Si

Si essortano li Maestri di Scuola, che ogni mattina conduchino li suoi Discepoli alla Messa, e Predica, & ad altri deuoti essercitij, acciò che li Giouanetti nell'etá tenera comincino á prendere la buona piega, & ad imparare le regole di viuer bene.

Auuertischino li Medici, di non far fede á gli ammalati, se non sarà più che necessaria, & se l'infermità non la ricerchi.

Perche il tempo di Quaresima è tempo accettabile, ognuno procuri, più spesso che può, confessarsi, & communicarsi; che in questa maniera caminarà per la via della salute. In quorum, &c.

Editto per li Concubinarij.

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

VOlendo Noi esseguire, quanto da Sacri Canoni, & Concilio Tridentino viene cõmandato, contra li Concubinarij, & Adulteri; Per il presente nostro publico Editto, instituito anco in questa nostra Sinodo, commandiamo, & espressamente ordiniamo à tutti, & singoli Concubinarij, & Adulteri, tanto donne, quanto huomini, tanto secolari, quanto Ecclesiastici, se vi fussero, che debbiano separarsi affatto da tal conuersatione, & lasciar questo enorme, & graue peccato, tanto detestato da detti Sacri Canoni, sotto la pena contenuta in essi, & altre à nostro arbitrio.

Espressamente anco commandiamo, che nessuno huomo, ò donna maritata cerchi separarsi dal matrimonio, per poter viuere in peccato d'Adulterio, sotto qualsiuoglia pretesto, se tal causa non sia stata prima

da

da noi giudicata. Et 'n tal caso, cerchino viuere senza sospetto alcuno di simil peccato, sotto pena à Noi arbitraria, secondo la qualità del caso, e conditione di persone.

Contra quelli, che commetteranno stupri, & simili delitti, si procederà da Noi con quel rigore, che comporta il caso, è la qualità delle persone, etiam per inquisitionem, & in ogni altro miglior modo, per venire in notitia del delitto, & si crederà etiam ad vn testimonio, essendo degno di fede. In quorum, &c.

Dell'Habito Clericale.

Angelo Arciuescouo Gozadino Vescouo di Ciuita Castellana, & Horte.

PErche il Sacro Concilio di Trento, e la Constitutione di Sisto V. di fel. mem. espressamente commandano à tutti li Chierici ordinati in sacris, & à gli altri, che hanno Benefitij, ouero Pensioni, che debbiano vestire d'habito condecente, & talare; Però per il presente nostro Editto, instituito anco in questa nostra Sinodo, ammonimo ogni Chierico, tanto chi hà ordini sacri, quanto chi hà Benefitij, & Pensioni, che in termine di quindici giorni, da cominciarsi dalla publicatione della nostra Sinodo, li quali per trina, & canonica monitione assegnamo, debbia vestire d'habito talare, condecente alli suoi ordini, con la debita, & proportionata tonsura. altrimente conforme à dette Constitutioni, adesso, per all'hora dechiaramo li trasgressori priuati di detti Benefitij, & Pensioni; & procederemo alla sequestratione de i frutti, non potendo essi con buona conscienza, per esser priuati, goderli.

Et

Et intorno alli Chierici, che hanno la prima tonsura, ò l'ordini minori, ordiniamo, & commandiamo, che essi ancora debbiano vsare tal habito, e tonsura, e seruire alle Chiese, alle quali sono stati ascritti, secondo gli ordini sopra ciò dati, e fuggire ogni mercantia, e trafico illecito. altrimente li dichiaramo inhabili à godere il Priuilegio del foro Ecclesiastico. In quorum, &c.

Formulæ, quibus Curia Episcopalis Ciuitatis Castellanæ vti debet in expeditionibus, Collationibus ordinum, & Beneficiorum, Confessionibus, Matrimonijs, ac in Criminalibus, & alijs.

De Ordinibus.

Forma Edicti pro ordinatione.

Nos ANGELVS GOZADINVS I. V. D. Olim Archiepiscopus Naxiensis, nunc verò Dei, & Apostolicæ sedis gratia, Ciuitatis Castellanæ, & Hortanæ, Ecclesiarum ad inuicem canonicè perpetuò vnitarum Episcopus.

RO primis sacris futuris temporibus de Mense Februarij proximè onus cōferendorum Ordinum subituri (Deo dante) omnes, & singulos, quos ad eos suscipiendos pia ducit affectio, harum serie certiores facimus, quatenus die Iouis quæ erit . . . . ciusdem Mensis in dicta

dicta Ciuitate Castellana sistant se coram Nobis, & R. R. D. D. Examinatoribus Synodalibus, præscriptum subituri examen, illatis de more litteris, vel documentis publicis suæ quorumcunque Vniuersitatis, Parochi, & Præceptoris, respectiuè, ad formam Sac. Canonum, sacrosancti Concilij Tridentini, & summorum Pontificum Constitutionum, necessaria probantibus: eosdemque certos reddimus, emeritam Charitatem pro suo famulatus officio, pro singulorum merito, omni postposita personarum acceptione, recepturos. In quorum, &c. Datum, &c.

loco + sigilli.

N. Canc.

Fides Collationis Primæ Tonsuræ.

Angelus Archiepiscopus Gozadinus, &c.

VNiuersis &c. fidem facimus, & attestamur, qualiter existentes in nostra Cathedrali Ecclesia S. N. eiusdē Ciuitatis Castellanæ ad Altare Maius, pontificalibus induti, ac generalem ordinationem in his quatuor temporibus Cinerum celebrantes, Die Sabbati Mensis Februarij . . . . . . 1626. inter Missarum solemnia RR. DD. Archipresbytero, & Canonicis eiusdem Cathedralis Ecclesiæ assistentibus, N. filium N. ex D. N. eius Coniuge natum, de Terra N. eiusdem nostræ Ciuitatis Diœcesis, vel N. de Terra N. in Sabinis, cum scientia Ordinarij.

Et si erit Regularis, cum fide sui Superioris, ad præscriptum Sac. Trid. Conc. prima clericali Tonsura insigniuimus, ac ad seruitium Parochialis Ecclesiæ

N. eiusdem Terræ ascripsimus omni, &c. In quorum, &c. Datum, &c. vbi.

Fides Collationum ordinum Minorum.

CLericum N. prima clericali Tonsura insignitum, ad ostiariatus, lectoratus, exorcistatus, & Accolitatus ordines, ad præscriptum Sac. Conc. Trid. ritè; & rectè in Domino promouimus; & ordinauimus. In quorum &c. Datum &c.

Et si prædicti Ordines collati fuissent extra Ecclesiam, dicat in camera nostra Cubiculari, omittendo illa verba, in Ecclesia, inter Missarum solemnia, & generalem ordinationem tenentes.

Fides Collationis Sac. Ord. Subdiaconatus.

CLericum N. de Terra N. eiusdem Ciuitatis Diocesis; in ordinibus minoribus constitutum, ad sacrum Subdiaconatus ordinem, ad titulum sui sufficientis, & pacifici Patrimonij, vel Beneficij Ecclesiastici, valoris scutorum triginta annuatim, pro sua sufficienti sustentatione:

Si erit Regularis, ad Titulum Paupertatis, cum fide attestationis sui Superioris, temporum interstitijs non seruatis, quæ secum ob necessitatem Ecclesiæ dispensauimus, ad præscriptum Sac. Conc. Trid. ritè, & rectè in Domino promouimus; & ordinauimus. In quorum &c. Datum &c.

Fides Collationis Ordinis Diaconatus.

REuerendũ N. Subdiaconum de Terra N. eiusdem Ciuitatis Diœcesis ad sacrum Diaconatus Ordinem,

nem, ad præscriptum Sac. Conc. Trid. ritè, & rectè in Domino promouimus, & ordinauimus. In quorum &c. Datum &c.

Pro Presbyteratu, similis.

Dimissoria pro suscipiendis Ord. Minoribus.

Angelus Gozadinus, &c. Episcopus &c.

DIlecto Nobis in Christo N. de N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ salutem &c. Tibi, qui ex legitimo matrimonio procreatus, sacro Chrismate confirmatus, ætate, moribus, litteratura, & alijs requisitis, præuio examine, idoneus repertus es, vt á quocunque Catholico Antistite, ritè, & canonicè promoto, gratiam, & communionem sanctæ Sedis Apostolicæ habente, quem ob id adire malueris, primam clericalem Tonsuram, & deindè Ostiariatus, & reliquos Minores Ordines, statutis á Iure temporibus, vel temporum interstitijs non seruatis, quæ tecum propter Ecclesiæ necessitatem, vel vtilitatem Ecclesiæ, ad cuius seruitium ascriptus es, suscipere possis, eidem Antistiti illos conferendi, & tibi ab ipso recipiendi, ad præscriptum Sac. Conc. Tridentini, licentiam, & facultatem damus, & impertimur. In quorum &c.

Dimissoria pro Ordine Subdiaconatus.

Angelus &c. Episcopus &c.

DIlecto Nobis in Christo Clerico N. de N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, in Ordinibus minoribus

constituto, & in eis iam per annum, & vltra versato, vt ad sacrum Subdiaconatus ordinem, ad titulum tui sufficientis, & pacifici Patrimonij, de quo per Instrumentum publicum in actis nostræ Cancellariæ Nobis legitimè constat, in his proximis quatuor temporibus Cinerum, à quocunque Catholico Antistite Sacram Communionem, & gratiam sanctæ Sedis Apostolicæ habente, quem propter hoc adire malueris, promoueri possis, eidem Antistiti illum conferendi, & Tibi ab eo recipiendi, ad præscriptum Sac. Concilij Tridentini, licentiam, & facultatem damus, & impertimur. Attestantes te esse in Ecclesia proclamatum, & ab exa minatoribus nostris Synodalibus, præuio examine, idoneum repertum, moribus, ætate, litteratura, & alijs requisitis, ac habilem ad recipiendũ Ordinem prædictum. In quorum &c.

Dimissoria pro suscipiẽdo Ordine Diaconatus.

Angelus. &c. Episcopus. &c.

Dilecto Nobis in Christo R. D. N. de Terra N. in sacro Subdiaconatus ordine constituto, & in eo per annum versato, qui ex legitimo matrimonio natus, & in ætate legitima constitutus, vita, & moribus requisitis præditus, in Ecclesia proclamatus, Idoneus repertus, & præuio examine approbatus, nulloque vitio, crimine, defectu, irregularitate, vel alia Ecclesiastica censura, quod sciamus, annodatus es, vt á quocunq; Catholico Antistite ritè, & canonicè promoto, ac gratiam, & communionem sanctæ Sedis Apostolicæ habente, ad sacrum Diaconatus ordinem promoueri valeas in hiscè proximis quatuor temporibus, & eidem Antistiti illum conferendi, & Tibi ab

eo re-

eo recipiendi licentiam, & facultatem damus, & impertimur, ad præscriptum Sac. Concilij Tridentini. In quorum. &c.

Similis pro Presbyteratu.

Dimissoria facienda Regularibus.

Angelus. &c. Episcopus. &c.

TIbi R. Patri N. Cappuccino, in Conuentu N. residenti nostræ Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, vt ad sacrum Subdiaconatus Ordinem, ad titulum paupertatis, in proximis futuris quatuor tẽporibus Pentecostes, à quocunq; Catholico Antistite, ritè, & canonicè promoto, communionem, & gratiam sanctæ Sedis Apostolicæ habente, promoueri possis, cum illum à Nobis propter legitimum impedimentum suscipere nequeas, stante fide tui Superioris, dummodo idoneus reperiaris, licentiam damus, & impertimur, ad præscriptum Sac. Conc. Tridentini, & Summorum Pontificum, & Declarationum Sac. Congregationis Concilij. In quorum. &c.

Fides facienda à Parocho Ordinando ad primam Tonsuram, de legitimo matrimonio, ætate, & Chrismate.

EGo N. Archipresbyter Collegiatæ Ecclesiæ N. de Terra N. Ciuitatis Castellanæ Diœcesis, fidem facio, & attestor, qualiter in libro baptizatorum anni 1599. in Archiuio eiusdem Ecclesiæ existente, & reposito, reperitur, quòd N. Filius N. ex D. N. eius coniuge natus, sub die 3. Octobris 1600. fuit à q. R. D. N.

D. N. dum vixit, dictæ Ecclesiæ Archipresbytero baptizatus, & à bon. mem. N. olim Episcopo dictæ Ciuitatis Castellanæ, & Hortanæ. sub die 8. Maij 1608. sac. Chrismate confirmatus, pro vt in libro Confirmatorum, ad quæ &c. & nè de prædictis vllo vnquam tempore dubitari contingat, præsentem fidem scripsi, subscripsi, ac sigillo meo muniui requisitus. Hac Die &c.

Ità est N. Archipresbyter manu propria.

loco + sigilli

Alia ab eodem Parocho, & Magistro Grammaticæ pro minoribus Ordinibus.

FIdem facio, & attestor ego N. Rector Ecclesiæ N. Terræ N. qualiter N. de N. omnibus diebus Dominicis, & festiuis doctrinam Christianam in dicta Ecclesia N. ad cuius seruitium est ascriptus, piè, & deuotè exercuit, ac illi in Missis, & alijs Ecclesiasticis functionibus, assiduò inseruiuit, estque Iuuenis bonæ conditionis, & famæ, optimisq; moribus imbutus, & in ætate annorum . . . . constitutus, vt apparet ex libro Baptismatis de natali suo sub die . . . In quorum &c. scripsi, & subscripsi, hac die . . . . . .

Ità est &c.

loco + sigilli

EGo N. Magister Grammaticæ Terræ N. fidem facio, & attestor, qualiter N. de N. de eadem Terra, ab anno 1622. quo ego Magister Scholæ huius Communitatis inseruio, vsque in præsentem diem, assiduò litte-

litteris operam nauauit, & in illis est benè instructus, bonisque moribus imbutus. In quorum &c.

Ita est &c. Ego &c.

loco ✝ sigilli

Epistola pro Denuncijs faciendis in Ordinibus Sacris.

REuerende Domine sanciuit sacrosanctum Conc. Tridentinum, nè quisquam ad sacros ordines promoueatur, nisi per mensem, ante susceptionem cuiuslibet ordinis, in Ecclesia publicè proclametur: ad præscriptum igitur huiusmodi, D. T. committimus, vt desiderium N. de N. de Terra N. qui in proximis temporibus Cinerum, ad titulum sui Patrimonij, ad sacrum Subdiaconatus Ordinem promoueri intendit, in Ecclesia tua, tribus diebus festis, publicè inter Missarum solemnia denuncies, & de ipsius Natali, ætate, moribus, & vita, & de qualitatibus introscripti sui Patrimonij per fide dignas personas diligēter inquiras, litterasq; testimoniales, inquisitionem huiusmodi factam continentes, sigillatas, & subscriptione tua firmatas Nobis transmittas. Vale. Datum in Ciuitate Castellana, Die . . . . .

D. T. Admod. Reuer.

Vti frater

Angelus Archiepiscopus Gozadinus Episcopus.

Patri-

Patrimonium inſerendum in litteris prædictis.

CLericus N. de N. de Terra N. Diœceſis Ciuitatis Caſtellanæ, medio iuramento, tactis &c. in Cancellaria Epiſcopali dictæ Ciuitatis præſtito, affirmauit quietè, & pacificè poſſidere, ac ad ipſum pleno Iure vtilis, ac directi dominij ſpectare, & pertinere vnum prædium capacitatis rub. viginti in circa, poſitum in N. in contrada, vt dicitur N. iuxta bona N. &c. & ex illius fructibus annuatim percipere ſcuta quadraginta monetæ, quod voluit eſſe ſuum Patrimonium, ad effectum conſequendi Ordines ſacros, ex forma ſacroſancti Conc. Tridentini. & illud promiſit non vendere, nec alienare, neque permutare abſque licentia &c. licet ſibi conferatur aliquod Beneficium Eccleſiaſticum. niſi facta mentione, caſu quo aliquod Beneficium aſſequatur, quo ex fructibus dicti Beneficij ſufficienter viuere poſſit: promiſitque eſſe liberum ab omni cenſu, onere, &c. nullique fideicommiſſo eſſe ſubiectum, nec alteri obligatum, & aliás, prout in Inſtrumento in dicta Cancellaria, rogatum.

Si quis enim ſcit illud eſſę alicui perſonæ obnoxiũ, obligatum, & promiſſum, aut ſuper eo aliquem Cenſum impoſitum, vel onus iniunctum, debeat in termino quindecim dierum D. Epiſcopo, vel Archipresbytero Terræ N. ex qua dictus Clericus eſt oriundus, & in cuius territorio dicta bona ſunt ſita, reuelare, & ſic pariter vitam, & mores, quos dictus Clericus ducit, & conditiones perſonæ, quas habet,

Pro faciliori inſtructione Ordinandorum ponuntur vulgari ſermone inſtructiones infraſcriptæ.

Primieramente quello che aſſegnarà li beni del Patrimonio dourà promettere de euictione, ouero, ſe biſognarà

bisognarà, dar anco securtà, e giurare, che l'assegnamento non è finto, ne simolato, ma vero, e reale. L'istesso giuramento prestaranno li Clerici, promettendo non alienare in modo alcuno il Patrimonio assegnatoli, facendolo publicare non solo nella Chiesa, sotto la quale sono li beni Patrimoniali; mà anco in quella, doue essi Clerici hanno il Domicilio, per hauer cognitione, tanto delli beni, quanto della persona: con farsene far fede dá i Parochi, come si pone nella sua forma.

Doueranno anco mostrare, hauer d'essi pacifico, & quieto possesso, per Instrumento publico, e che pacificamente ne riceuāno il frutto, senza contradittione alcuna.

Se vorranno essere ordinati ad titulum Beneficij, doueranno anco mostrare la collatione di quelli, il possesso pacifico,& il riceuer de frutti, & giurare, che non è bisognoso, e sopra esso non vi è posta Pentione alcuna,ò se pure vi è, che il resto del frutto può seruire per sua sofficiente sostentatione.

Modo in volgare di publicare ad Titulum Patrimonij.

DEsidera il Clerico N. da N. esser promosso al sacro ordine del Subdiaconato ad Titulum sui Patrimonij, il quale è, & consiste in vna tenuta &c. si denuntia in Chiesa publicamente, chi sapesse, che qualche cosa gli ostasse,& particolarmente,che li beni Patrimoniali non fussero liberi, mà soggetti à fideicommisso, ò grauezze, & enfiteotici, ò obligati, & hipoteeati per causa dotale,ò per altro debito venduti con patto di riscuotere, e che il Patrimonio non sia reale, mà simolato, e finto, e non di rendità di

ſcudi trenta l'anno, ouero che á quello, il quale hà fatto il Patrimonio, non reſtino altri beni per ſua ſofficiente ſoſtentatione, ò per ſuoi figliuoli,ò fratelli.

Et chi medeſimamente ſapeſſe, che detto Clerico N. non fuſſe di legitimo Matrimonio, ouero Scommunicato, Interdetto, Irregolare, querelato, proceſſato, condannato, e bandito, ouero haueſſe altro defetto notabile, & fuſſe anco di mala vita, e coſtumi, lo debbia riuelare à me Paroco in termine di quindici giorni; acciò non trouandoſi impedimento alcuno, poſſa à ſuo tempo conſeguire l'ordine, che deſidera del Subdiaconato, & in ciaſcheduna denuntia dica, queſta è la prima, queſta è là ſeconda, & queſta è là terza.

Ad Diaconatus, & Presbyteratus Ordines fiunt Denuntiæ, vt ſupra abſq; tamen expreſſione Patrimonij, vel Beneficij.

Fides Parochi de Denuntijs.

EGo N. Archipresbyter Terræ N. Diœceſis Ciuitatis Caſtellanæ fidem facio, & atteſtor,qualiter vigore litterarum mihi á Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo N. . . . . ſub die . . . . . tranſmiſſarum denunciaui in mea Eccleſia S. N. tribus diebus feſtis, intra Miſſarum ſolemnia, deſiderium Clerici N.de N. de Terra N. promoueri volentis in futuris proximis temporibus ad ſacrum Subdiaconatus ordinem, ad titulũ ſui Patrimonij, conſiſtentis in vno prædio, & c. redditus annualiter ſcutorum triginta, ſiuè ad titulũ Beneficij Eccleſiaſtici, ſub Inuocatione N. in dicta Eccleſia exiſtentis, annui redditus ſcutorum triginta, ad effectum habendi reuelationes de aliquo impedimento, non ſolum circa perſonam, & mores dicti Clerici, verum

verum etiam circa qualitates dicti Patrimonij, vel Beneficij, & nullum in dictis publicationibus mihi relatum impedimentum. testificor enim dictum Clericum N. esse de legitimo matrimonio natum, & in ætate annorum 22. constitutum, & in Ordinibus Minoribus per annum valdè versatum, atque Ecclesiæ N. assiduò in diebus festis, in functionibus Ecclesiasticis, & diuinis Officijs, ac vsu Sacramentorum, iuxta præscriptum sacrosancti Conc. Tridentini, & decretorum Synodalium inseruisse, ac esse bonis moribus, & vita imbutum, prout medio iuramento &c. tacto pectore, more sacerdotali, coram Deo fateor, & testificor. & nè de præmissis vllo vnquam tempore hæsitari contingat, præsentes testimoniales litteras scripsi, subscripsi, ac signo meo, quo in talibus vtor, muniui requisitus.

Instrumentum assignationis Patrimonij.

IN Nomine Domini Amen. Anno á Natiuitate eiusdem Domini millesimo &c. Indictione ...... die verò &c. Pontificatus Sanctissimi &c. In mei Notarij publici, & testium infrascriptorum præsentia, ad hæc specialiter vocatorum, habitorum, & rogatorum, præsens, & personaliter constitutus N de N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, asserens N. suum ex Fratre Nepotem, spirituali feruore motum, velle Deo in diuinis famulari, & nihil aliud dicto suo desiderio aduersari, nisi defectum Patrimonĵ, quo possit honorificè, & sufficienter in Sacerdotali dignitate viuere, iuxta decretum sacrosancti Concilij Tridentini, decreuit N. ex suis bonis, infra nominandis, velle donare, videlicet &c. ponantur hic bona donanda.

Sponte &c. omnibus &c. bona, vt supra, posita, &

confinata donauit, & titulo donationis irreuocabilis inter viuos dedit, cessit, concessit, transtulit, & mandauit dicto N. præsenti, & acceptanti, ac gratias referenti, & etiam huiusmodi donationis cessit &c. omnia Iura &c. nullò iure &c. ad habendum &c. ponens &c. constituens &c dans &c. & donec &c. constituit &c. Hanc autem donationem &c. fecit &c. vt dictus N. eius Nepos facillimè ad sacros Ordines ascendere possit. & ex fructibus illorum, quos medio iuramento, tactis &c. affirmauit ascēdere ad scuta quadraginta monetæ, posit decēter, & honorificè vitā sacerdotalem ducere, & quia sic sibi donare placuit, & placet ob amorem, & dilectionem, qua dictum N. prosequitur. & promisit, bona vt supra donata, esse sua, & ad ipsum spectare, & pertinere pleno Iure vtilis, & directi dominij, vel quasi, & esse libera ab omni censu, nullique fideicommisso fuisse subiecta, ac nemini alij &c. esse vendita, alienationis vocabulo latisimè sumpto. Eique donare licuisse, & licere, prout donauit. Haneque donationem fore bonam, & benè factam, & in eam tanquam talem facere consentire omnes personas &c. ad omnem solam, & simplicem requisitionem, vel interpellationem dicti N. & suorum &c. eumque, & suos &c. in pacifica, & quieta possesione dictorum bonorum manutenere &c. ab omni lite &c. & in euentum alicuius litis &c. imò litem &c. in se suscipere, & susceptam prosequi &c. in omni Iudicio &c. omnibus suis sumptibus &c. absque aliqua impensa &c. dicti Donatarij. aliás, in euentum contrarij, & contrauentionis præmissorum teneri voluit de euictione &c. ac ad omnia damna &c. & promisit huiusmodi donationem non reuocare, nec reuocari facere ex causa ingratitudinis, paupertatis, vel superuenientiæ filiorum, de quibus benè cogitauit, quia

asseruit

asseruit alia bona sibi remanere, tam pro sua, quam filiorum sustentatione, & ad cautelam renunciauit medio iuramento, tactis &c. beneficio l. 2. C. de reuoc. donat. ac alijs legibus, ad fauorem Donatorum disponentibus, & his saluis, dictus Donator, qui asseruit, bona vt supra donata, non ascendere illorum pretium vltra summam scutorum quingentorum, qua de causa indigeat aliqua insinuatione; tamen ad cautelam, & quatenus opus sit, ad illam insinuan. notificat, & in actis publici Notarij describen, seu insinuari, notificari, & describi facien, & peten constituit &c. eius Procuratore &c. Magnificu D.N. absentem &c. & generaliter &c. promittens &c. releuans &c. pro quibus &c. obseruandis, dictus N. Donator se ipsum &c. bona &c. Iura &c. in forma Cameræ Apostolicæ cum clausulis &c. citra &c. obligauit &c. renuncians &c. consensit &c. & sic tactis &c. Iurauit &c. super quibus &c. Actum &c in Terra N. in Parochia S. N. Domi dicti Donatoris, præsentibus &c. N. N. testibus ad prædicta omnia, & singula vocatis, habitis, specialiterque rogatis, cum subscriptione Notarij publici.

Æstimatio.

IN Nomine Domini &c. Die .... N. de N. & N. de N. omnes de Terra N. Æstimatores Communitatis dictæ Terræ de mandato, & commissione Clerici N. de N. de eodem loco accesserunt ad æstimandum bona, videlicet .... inscribantur bona. & medio iuramento tactis &c. retulerunt vnanimes, bona prædicta se diligenter considerasse, & illorum valorem, & pretium æstimarunt, & æstimant esse scutorum quadringentorum, & ex ipsis annuatim

percipi

percipi annua scuta triginta monetæ, deductis omnibus expensis, & sic eodem Iuramento, tactis &c. secundum suam conscientiam æstimarunt. super quibus &c. Actum &c. præsentibus &c.

Possessio.

IN Nomine Domini Amen. Clericus N. filius q. N. de N. vigore clausulæ constituti, appositæ in Instrumento donationis bonorum, sibi per N. eius Patruum donatorum, prout in Instrumento donationis per me Not. Die ...... rogat. adeptus fuit realem, actualem, & corporalem possessionem bonorum prædictorum, & in signum veræ possessionis, per bona prædicta ambulauit, frondes arborum euulsit, & glebas terræ accepit, & alios actus possessorios, veram possessionem denotantes, fecit; protestans per suum ex inde recessum non intendere possessionem huiusmodi dimittere, nec relaxare; sed illam animo, & corpore continuare, non solum &c. sed omni &c. super quibus &c. Actum &c. præsentibus &c.

Instrumentum locationis, & affictus, ad docendum de exactione fructuum dictorum bonorum, erit necessario exhibendum, quod fiat in forma, aut doceat de cultura, & perceptione fructuum illorum per ipsummet Clericum.

D E

DE BENEFICIIS.

Inſtrumentum fundationis Cappellæ, & Dotationis illius.

In Nomine Domini, Amen. Anno &c.

DOminus Lauerentius N. de Terra N. Diœceſis C. Caſtellanæ, qui deuotionis zelo accenſus erga Prothomartyrem Stephanum, ſuum Aduocatum, optauit á teneris annis ſacellum vnum in Eccleſia Collegiata D. N. eiuſdem Terræ a fundamentis erigere, & fundare, & in ea Imagines D. N. Ieſu Chriſti, eiuſque Genitricis Virginis Mariæ, ac eiuſdem Sancti Stephani depingi facere; & ad hunc effectum aſſeruit emiſſe à fabrica dictæ Eccleſiæ locum, pro conſtruendo dicto ſacello, & in eo depingi feciſſe. & cum ei parum videatur ſacellum conſtruxiſſe, abſque illius dote, nunc deliberauit dotare id annuis ſcutis quinquaginta, ex fructibus annui cenſus ſcutorum mille ſortis principalis, ac ad Capellam prædictam inſtituere perpetuum Iuſpatronatus de Domo, & familia ipſius, & ſuorum hæredum, cum facultate nominandi, & præſentandi Capellanum pro tempore, in ordine Sacerdotali, cum onere infra dicendo. Ideò D. N. ſponte &c. omni meliori modo &c. Capellam vt ſupra per ipſum fundatam, & conſtructam dotauit annuis ſcutis quinquaginta monetæ, ex cenſu ſortis principalis ſcutorum mille ad eius fauorem impoſito, & vendito per D. N. de eodem loco ſub fideiuſſione, & obligatione in ſolidũ N. prout conſtare dixit ex Inſtrumento, rogato per D. N. Notarium publicum N. ſub die .... ad quos fructus exigen-

exigendos ab N., & alijs quibuscunq; constituit suos Procuratores irreuocabiles, vt in rem propriam, Capellanos pro tempore dictæ Capellæ, cum facultate quietandi in forma, & clausula amplissima ad lites, & generaliter &c. & promisit, censum vt supra donatum, esse suum &c. non retrouenditum, nec alteri cessum &c. alienationis vocabulo latisimè sumpto. aliás, in euentum contrarij, teneri voluit ad restitutionem, & reinuestitionem pecuniarum præfatarum, & ad omnia damna &c. de quibus &c. & expresè conuenit, quòd in euentum restitutionis huiusmodi census, toties reinuestiatur, quoties euenerit casus retrouentionis, in alio, seù alijs Censibus bonis, & benè fundatis, & cum Idoneis fideiussoribus, cum expressa mentione facienda in omni inuestitura, quòd pecuniæ prædictæ sunt eædem, peruentæ à supradicto censu per eum donato dictæ Capellæ: & ex fructibus illius voluit, quòd Capellanus pro tempore teneatur ad Capellam prædictam celebrare in perpetuum qualibet hebdomada Missas tres pro salute animæ ipsius, ac quotannis, post Commemorationem Defunctorũ, teneatur celebrari facere tria Anniuersaria, & in Die festiuitatis S. N. solemniter, cum primis, & secundis Vesperis, ac Misis octo in festiuitate offitiari facere, & ex nunc in Capellanum nominauit, & præsentauit R.mo D. Episcopo Diœcesano R.D. N. de N. Presbyterum de eodem loco; & in euentum mortis reseruauit sibi, donec vixerit, facultatem præsentandi, & nominandi alios Capellanos, Sacerdotes. & post mortem suam voluit, & expresè mandauit, quòd eius hæredes alios Capellanos, qui sint Sacerdotes, vel qui infra annum posint ad Sacerdotium promoueri, in perpetuum nominent, & præsentent dicto Reuerendis. D. Episcopo Diœcesano, cum onere supradicto,

& Ca-

& Capella præfata sit de Iure patronatus in perpetuum Domus, & familiæ ipsius N., quia sic &c. quæ omnia &c. pro quibus &c. obseruan. &c. cum obligatione Camerali in forma &c. Actum &c. præsentibus &c.

Instantia pro erectione dicti Iurispatronatus.

PRO D.N. de Terra N. Ciuitatis Castellanæ Diœcesis, Qui Cõparuit. coram &c. & exposuit, qualiter ipse deuotionis zelo accensus construxit, & fundauit Sacellum in Ecclesia Collegiata N. de eo dem loco sub Inuocatione Sancti N. & id dotauit scutis quinquaginta ex fructibus scutorũ Mille sortis principalis census per D. N. impositi, sub fideiussione, & obligatione D. N. & ipsi venditi ex Instrumento rogat. per D. N. de N. Notarium publicum N. sub die &c. & voluit esse in perpetuum de Iurepatronatus Domus, & familiæ suæ, & Capellanos pro tempore, qui sint Sacerdotes, vel qui infra annum Sacerdotium suscipere possint, ipse dum vixerit, ac post eius mortem sui hæredes nominare valeant, & præsentare Reuerendissimo D. Episcopo Diœcesano, cum onere &c. prout ex Instrumento rogat. &c. petit propterea dictam Capellam, tanquam ab ipso fundatam, & dotatam in simplex Beneficium Ecclesiasticum erigi, & declarari esse de Iurepatronatus in perpetuũ Domus, & familiæ ipsius Comparentis, & litteras in forma expediri mandari.

Qui Reuerendissimus D. Episcopus, sedens &c. & viso Instrumento dictæ fundationis, & donationis, ac erectionis Iurispatronatus, ac alijs visis videndis, dictam Capellam, tanquam fundatam, & dotatam à dicto N primò in perpetuum simplex Beneficium Ec-

clesiasticum erexit, et instituit, et declarauit esse in perpetuum de Iure Patronatus Domus, et familiæ ipsius; ipsique, et suis &c. esse reseruatā facultatem in perpetuum præsentandi, et nominandi Capellanos pro tempore, qui sint Sacerdotes, aut qui infra annum ad Sacerdotium promoueri possint, cum onere præfato, et litteras in forma expediri mandauit, non solum &c. sed omni &c.

Forma litterarum prædictarum.

Angelus &c. Episcopus &c.

Dilecto Nobis in Christo N. de N. de Terra N. Diœcesis nostræ Ciuitatis Castellanæ salutem in Domino sempiternam. Nuper Nobis exponi fecisti, quòd tu deuotionis zelo accensus erga Sanctū N. tuum Patronum, Sacellum in Ecclesia N. eiusdem Terræ sub Inuocatione eiusdem N. fundasti, ac respectiuè donasti annuis scutis quinquaginta ex fructibus scutorum mille sortis principalis Census, per D. N. impositi, sub fideiussione, et obligatione D. N. et Tibi venditi ex Instrumento, rogat. per D. N. quod sit, et esse debeat in perpetuum de Iure Patronatus Domus, et familiæ tuæ, cum facultate nominandi, et præsentandi Nobis, et successoribus nostris in perpetuum, Capellanos, qui sint Sacerdotes, vel qui infra annum ad Sacerdotium promoueantur, cum onere &c. prout in Instrumento publico, rogato &c. et in actis nostræ Cancellariæ exhibito, latius continetur. Propterea petijsti illud, tanquam à te fundatum, et dotatum, in simplex perpetuum Beneficium Ecclesiasticum per Nos, auctoritate nostra Ordinaria, erigi, et institui, ac declarari esse in perpetuum de Iure Patrona-

tronatus Domus, et familiæ tuæ, ac ad te, et tuos hæredes ſpectare, et pertinere Ius nominandi, et præſentandi Capellanos præfatos. Nos igitur, qui piorum hominum votis diligenter intendimus, attendentes requiſitionem huiuſmodi fore iuſtam, et rationi conſonam, Capellaniam præfatam, tanquam à te fundatam, et dotatam in perpetuum ſimplex Beneficiũ Eccleſiaſticum erigimus, et inſtituimus, ac declaramus eſſe in perpetuum de Iure Patronatus Domus, et familiæ tuæ: Capellanoſq; prædictos, qui ſint Sacerdotes, vel qui infra annum Sacerdotium ſuſcipere poſſint, ad te, et alios prædictos in perpetuum ſpectare, et pertinere Ius nominandi, et præſentandi Nobis, vel ſucceſſoribus noſtris, iuxta formam ſacroſancti Concil. Tridentini, auctoritate noſtra Ordinaria decernimus, et mandamus &c. In quorum &c.

Inſtantia pro Inſtitutione Cappellani.

PRO R. D. N. de N. Comparuit Idem &c., et expoſuit, qualiter D. N. de N. de eodem in Inſtrumento fundationis, et dotationis Capellæ ſub Inuocatione Sancti N. in Eccleſia Collegiata N. eiuſdem Terræ, de Iure Patronatus Domus, et familiæ ſuæ reſeruauit ſibi facultatem, et auctoritatẽ nominandi, et præſentandi D. V. Reuerendiſsimæ Capellanos pro tempore, et vigore facultatis nominauit, et præſentauit ipſum Comparentem, in Sacerdotali Ordine conſtitutum, cum onere &c. prout latius continetur in Inſtrumento dictæ fundationis, ac litteris de ſuper expeditis, de quibus in actis huius Cancellariæ: quæ omnia hic repetijt, & reproduxit, in quantum &c. prout propterea ipſi comparenti, vt ſupra, nominato, et præſentato Capellaniam præfatam conferri, et

 aſſigna-

assignari, ac de ea prouideri, & litteras in forma expediri, mandari, omni &c.

Tunc Reuerendissimus D. Episcopus &c. sedens &c. visis litteris fundationis, & dotationis Capellæ, & erectionis Iuris Patronatus, visaque nominatione, et præsentatione prædicta, dictam Capellaniam ipsi R. D. N. contulit, et assignauit, ac de ea prouidit, recepto ab eo Iuramento de seruando statuta, et consuetudines dictæ Capellæ, ac conseruãdo bona ipsius, fidelitatisque, et obedientiæ erga suum Episcopum, et litteras in forma expediri mandauit, omni modo &c.

Forma litterarum huiusmodi.

Angelus. &c. Episcopus. &c.

Dilecto Nobis in Christo Presbytero N. de Terra N. salutem in Domino sempiternam. Vita, & morum honestas, aliaque probitatis, & virtutum merita, quibus apud Nos fide digno commendaris testimonio, Nos inducunt, vt Tibi reddamur ad gratias liberales. Cum itaque perpetua Capellania sub Inuocatione Sancti N. in Ecclesia Collegiata N. eiusdem Terræ de Iure Patronatus Domus, & familiæ Laicorum N. de N. nuper á Nobis auctoritate ordinaria in simplex perpetuum Beneficium Ecclesiasticum, erecta, à primaeua sua erectione vacauerit, & vacet ad præsens; Nos volentes Tibi, præmissorum meritorum tuorum intuitu, ac quia à D. N. nobis nominatus, & præsentatus fuisti, gratiam facere, Capellaniam, vt supra vacantem, cum omnibus, & singulis suis iuribus, membris, & pertinentijs, Tibi conferimus, et assignamus, ac de ea te prouidemus per capiti

piti tuo Bireti immissionem, receptoque à te iuramento de seruando statuta, et consuetudines dictæ Capellæ, ac de conseruando bona illius, ac fidelitatis, & obedientiæ erga Nos, & successores nostros. Quocirca Vobis RR. DD. Archipresbytero, & Canonicis dictæ Ecclesiæ mandamus, quatenus duo, vel vnus vestrum fuerit requisitus, pro parte dicti Capellani, illiusq; iurium, membrorum, & pertinentiarum quarumcunque auctoritate nostra imponant, & immittant, seù imponat, et immittat, et sic immissum manuteneat, et conseruet, amoto inde quolibet illicito detentore, Ipsi faciendo de vniuersis, et singulis fructibus illius integrè responderi: Contradictores, et Rebelles per Censuras Ecclesiasticas, et pœnas pecuniarias, appellatione postposita, auctoritate nostra compescendo. In quorum &c.

Acta pro Concursu.

NOS Angelus &c. Episcopus &c. Habita notitia de vacatione Parochialis Sancti N. de Terra N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, vacatæ per mortem R. D. N. de N. illius vltimi Rectoris, sub die ...... defuncti, ad effectum prouidendi de aliquo alio idoneo Rectore, iuxta formam sacrosancti Concil. Tridentini, madauimus fieri Concursum Coram Nobis, et RR. DD. Examinatoribus Synodalibus, & interim publicari Edicta ad fores huius Cathedralis Ecclesiæ, & Parochialis Terræ N. omni &c.

Angelus Archiepiscopus Gozadinus.

N. de N. Canc. de mandato &c.

Edi-

COram &c. Intimetur omnibus, & singulis, concurrere volentibus ad Parochialem Ecclesiam N. de Terra N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, quatenus infra decem dies compareant in Cancellaria Episcopali dictæ Ciuitatis, suaque nomina, & cognomina scribi faciant, quo termino elapso examinabuntur. In quorum &c. subscriptio, vt supra.

Deputatio Vicarij, & Oeconomi.

Die &c.

COmparuit Magnificus Dominus N. de N. Procurator Fiscalis huius Curiæ Episcopalis, & petijt, stante vacatione supradictæ Ecclesiæ, constitui aliquem idoneum Vicarium, & œconomum dictæ Ecclesiæ, qui onera ipsius sustineat, donec ei de Rectore prouideatur, cum congrua arbitrio D. S. Reuerendissimæ assignatione portionis fructuum, iuxta formam Decreti Conc. Trid. omni &c.

Qui Reuerendissimus &c., stante vacatione prædicta dictæ Ecclesiæ, in Vicarium, & œconomum constituit, & deputauit R. D. N. de N. de eodem, cum assignatione scutorum trium pro quolibet Mense de fructibus illius, donec de alio Rectore prouideatur. omni &c. Subscribatur.

Litteræ Patentales.

Angelus. &c. Episcopus. &c.

DIlecto Nobis in Christo R. D. N. de N. de Terra N. salutem &c. Stante vacatione Parochialis Ecclesiæ N. prædictæ Terræ per mortem R. D. N. vltimi illius Rectoris, Te in Vicarium, & œconomum dictæ Ecclesiæ constituimus, & deputamus, cum assignatione scutorum trium monetæ de fructibus illius

quo-

quolibet Mense: qui Ecclesiæ prædictæ onera sustineas, donec de alio Rectore prouideatur, iuxta formam sacrosancti Concil. Tridentini. In quorum &c. Datum &c.

Nomina Concurrentium. Die &c.

R. D. N. Comparuit in Cancellaria Episcopali, & se describi fecit ad Concursum prædictum de Terra N. R. D. N. de Terra N.

Examen Concurrentium.

TRansacto constituto tempore pro Concursu faciendo ad Ecclesiam supradictam, intimato pro vt in fide executionum Edictorum affixorum ad fores Ecclesiarum, Cathedralis huius Ciuitatis, & Parochialis N. in actis reproducta, & adueniente die sequenti post dictum tempus,

Reuerendissimus D. N. &c. Episcopus &c. mandauit vocari omnes Concurrentes, descriptos in Concursu, coram D. S. Reuer. & RR. DD. N. N. N. Examinatoribus Synodalibus, quos pro perficiendo hoc examine elegit: quibus comparẽtibus, dicti RR. DD. Examinatores corã D. Sua Reueren. rigorosum examen habuerunt, & diligentem inquisitionẽ fecerunt cum dictis descriptis, vnum post alium separatim de ipsorum, & cuiuslibet eorum ætate, moribus, prudentia, & sufficientia, ac alijs ad huiusmodi Ecclesiam regendam opportunis.

Quo examine vniuscuiusq; completo, dicti D D. Examinatores inter se palàm Scrutinium fecerunt, & deindè Schedulam approbationis, vel reprobationis mihi Cãcellario &c. in cucullo, nomine examinati signato, separatĩ tradiderunt, & in fine totius Scrutinij, publi-

publicatis votis N.examinati et D.,fuerunt inuēta vota affirmatiua pro N. duo, & negatiuum, vnum: pro D. verò omnia affirmatiua. rogantes me &c.

Fides Approbationis in Concursu, quando à Papa confertur Parochia.

ANgelus. &c. Episcopus. &c. Vniuersis &c. Fidem facimus, & attestamur, qualiter vacante Parochiali Ecclesia N. Terræ N. per mortem R. D. N. qui &c. extra Romanā Curiam diem suum clausit extremum de mense N.proximè præteriti,positis publicis Edictis, cum termino á iure præfixo ad concurrendum, iuxta formam sacrosancti Conc. Tridentini, & transacto tempore prædicto, præuioque examine habito,coram Nobis á RR. DD. Examinatoribus Synodalibus, & ab ijsdem R. D. N. ad præfatam Ecclesiam regendam, & gubernandam, moribus, ætate, doctrina, prudentia, & alijs rebus ad id opportunis, idoneo iudicato, prædictum N. tanquam magis idoneum eligimus, & iudicamus. quòd si plures fuerint admissi, addatur, inter cæteros tanqne magis idoneū eligimus, & iudicamus. Datum &c.

Si verò vota sint paria, vel singularia, Episcopus interponit suum decretum, videlicet.

Formula Collationis dictæ Ecclesiæ.

Angelus Gozadinus, &c. Episcopus. &c.

DIlecto Nobis in Christo N. de N. Presbytero Terræ N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ salutem in Domino sempiternam. Vita, & morum honestas, aliaque probitatis, & virtutum merita, quibus apud

Nos

Nos fide digno commendaris testimonio, Nos inducunt, vt Tibi reddamur ad gratiam liberales. Cum siquidem Parochialis Ecclesia N. Terræ N. per mortem R. D. N. de N. illius vltimi possessoris, de Mense Martij extra Romanam Curiam defuncti, cuius collatio,& prouisio ad nos spectare dignoscitur, vacauerit, & vacet ad præsens; Nos tibi, qui publicato Edicto pro faciendo Concursu dictæ Parochialis Ecclesiæ, & statuto tempore examine facto, per D D. Examinatores Synodales, coram Nobis, ab eis magis idoneus inter cæteros, vita moribus, & doctrina, prudentia, alijsque rebus ad gubernandam Ecclesiam opportunis iudicatus, & à Nobis approbatus fuisti, iuxta formam sacrosancti Conc. Tridentini, Ecclesiam prædictam Parochialem, cum omnibus suis iuribus, & pertinentijs, auctoritate nostra ordinaria, conferimus, & assignamus, ac de ea etiam prouidemus, ac inducimus per Bireti capiti tuo impositionem. & si præsens fuerit, addatur, recepto prius à te in manibus nostris corporali ad Sancta Dei euangelia iuramento, prout recepimus professione orthodoxæ fidei, iuxta formam,traditam in Bulla fel. recordationis Pij Papæ Quarti: nec non fidelitatis, & obedientiæ Sanctissimo Romano Pontifici, ac Nobis,& Successoribus nostris, ac de non alienando bona præfati Beneficij, sed alienata pro viribus recuperandi. Quocirca Vobis &c. committimus, quatenus pro parte R.D.N. de N. fueritis requisiti, seù alter vestrum fuerit requisitus, eundem N., seù eius legitimum Procuratorem, in realem, actualem, & corporalem possessionem dictæ Parochialis Ecclesiæ, iuriumque, & pertinentiarum quarumcunque inducatis, & imponatis, inductumq; & impositũ manuteneatis, & defendatis, amoto inde quolibet illicito detentore, faciendo ipsum ad Paro-

chialem huiusmodi recipi, & admitti (Quòd si fuerit Canonicatus, dicatur, recipiant, & recipi faciant in Canonicum, & fratrem, stallum in Choro, & vocem in Capitulo assignando) de fructibusq; illius integrè responderi : Contradictores, & Rebelles per censuras Ecclesiasticas, & pecuniarias pœnas, appellatione postposita, auctoritate nostra ordinaria compescendo. Volumus autem, quòd infra duos Menses, post adeptam possessionem dictæ Parochialis Ecclesiæ, tenearis in manibus nostris, vel Nobis impeditis, coram Vicario nostro generali, professionem fidei emittere, vt fructus facias tuos, & possessio suffragetur. In quorum &c. Datum &c.

Forma instantiæ, factæ per Prouisum Apostolicum in forma dignum.

Coram Admodum R. D. N. de N. I. V. D. Reuerendissimi D. N. Episcopi &c. Vicario Generali &c.

Comparuit R. D. N. de Terra N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ, & facto præsentauit litteras Apostolicas Sanctissimi D. N. D. Vrbani, Diuina Prouidentia Papæ Octaui, in forma dignum expeditas prouisionis portionis Rectoriæ Parochialis Ecclesiæ, per duos Rectores portionarios nuncupatos regi solitæ, Sancti N. eiusdem Terræ, ex quo Dilectus filius N. de N. Canonicus Ecclesiæ N. Terræ N. Diœcesis N. nuper Rector portionarius nuncupatus dictæ portionis, quam obtinebat, per prouisionem dicti Canonicatus, illam liberè in manibus Sanctissimi dimisit sub plumbo, & Datum Romæ &c. tenoris &c. registrentur litteræ. petens recipi, & admitti, offerens iuxta illarum formam, se submittere diligenti, & rigoroso examini,

facien-

faciendo per D. V. adhibitis D. D. Examinatoribus Synodalibus, & alia facere, prout ex illarum forma tenetur, omni &c.

Tunc Admodum R. D. Vicarius Generalis, sedens &c. visis &c. prædicta &c. & dictas litteras Apostolicas, ea qua decuit reuerentia recepit, & admisit, & iuxta illarum formam, mandauit examinari.

Idem R. D. N. Coram D. S. Admodum R. &. RR. D. D. N. N. Examinatoribus Synodalibus existens, fuit ab eis diligenter examinatus super rebus spectantibus ad curam Animarum, quo completo, & ipso á loco examinis licentiato, dicti D D. Examinatores vnanimes, & concordes dictum D. N. idoneum iudicarunt ad huiusmodi Curam Animarum regendam, & gubernandam, ad præscriptum Sacrosancti Conc. Tridentini, omni modo &c.

Quibus omnibus gestis, Idem D. Vicarius, & Iudex Commissarius Apostolicus, dictam idoneitatem admisit si, & in quantum &c. omni &c.

Successiuè idem R. D. N., stante sua idoneitate, præuio dicto examine, petijt dictam portionem, cum omnibus suis iuribus, & pertinentijs suis vniuersis sibi auctoritate Apostolica D. V. concessa conferri, & assignari, & in possessionem immitti, & imponi, & litteras in forma expediri, ac insuper dispensari, vt ipse cum dicta portione possit retinere in dicta Ecclesia N. Beneficium simplex ad Altare N., iuxta formam dictarum litterarum Apostolicarum, omni &c.

Qui &c. Visis prædictis litteris, & diligenter consideratis, visoexamine, vt supra, facto, approbatione, atque idoneitate deindè secuta, & admisione illius, ac alijs visis videndis, portionem huiusmodi ex duabus portionibus Parochialis Ecclesiæ Sancti N., per duos Rectores portionarios nuncupatos regi solitæ,

vacantem per dimifsionem in manibus Sanctifsimi liberè factam à R. D.N. de N. Canonico Ecclefiæ N. de Terra N. Diœcefis N. nuper Rectore portionario portionis huiufmodi, cum omnibus fuis iuribus, & pertinentijs fuis vniuerfis eidem D. N. auctoritate Apoftolica fibi conceffa contulit, & afsignauit, ac de ea prouidit: eumdemque, vel eius legitimum Procuratorem in realem, actualem, & corporalem poffefsionem portionis huiufmodi, illiufque iurium, & pertinentiarum quarumcunque immitti, & imponi, & fic immiffum, & impofitũ manuteneri, & defendi mandauit, amoto exindè quolibet illicito detentore; de fructibufque illius integrè refponderi, Contradictorefque vniuerfos per Cenfuras Ecclefiafticas, & pœnas pecuniarias, auctoritate Apoftolica Nobis conceffa, compefcen. Difpenfauitq; fecum, vt cum dicta Portione retinere pofsit, & valeat fimplex Beneficiũ ad Altare N. in dicta Ecclefia N. fub eodem tecto, attenta tenuitate fructuum, iuxta formam dictarum litterarum, fuper quibus &c. præfentibus &c.

Forma Collationis, & mandati de Immittendo.

NOS N. de N. I. V. D. Reuerendifsimi D. Epifcopi N. Vicarius Generalis, & Iudex Commiffarius Apoftolicus.

Tibi R. D. N. de N. de Terra N. Rectori portionario Ecclefiæ Parochialis N., omnibufque alijs Presbyteris, & Clericis per Ciuitatem Caftellanam, & eius Diœcefim conftitutis, falutem in Domino fempiternam, & noftris huiufmodi, immò verius Apoftolicis, firmiter obedire mandatis. Noueritis, quòd nuper comparuit coram Nobis R. D. N. de N. Terræ N. Diœcefis Ciuitatis Caftellanæ, & facto exhibuit, & præfen-

præſentauit litteras Apoſtolicas Sanctiſſimi D. N. Vrbani, Diuina Prouidentia Papæ Octaui, in forma dignum expeditas, continentes in ſe prouiſionem collationis, per nos faciendæ, portionis Rectoriæ Parochialis Eccleſiæ, per duos Rectores portionarios nuncupatos regi ſolitæ Sancti N. eiuſdem Terræ, vacatæ, ex quo R. D. N. de N. Canonicus Eccleſiæ N. Terræ N. Diœceſis N., nuper Rector portionarius dictæ portionis, illum in manibus Sanctitatis ſuæ liberè dimiſit, ſub plumbo, & Datum Romæ &c. non vitiatas, non cancellatas, nec in aliqua ipſarum parte ſuſpectas, & per nos ea, qua decuit, reuerentia receptas, & admiſſas. & in executionem illarum, facto cum dicto R. D. N. diligenti, & rigoroſo examine, etiam adhibitis Examinatoribus Synodalibus, & idoneo iudicato, portionem huiuſmodi, auctoritate Apoſtolica Nobis conceſſa, eidẽ N. contulimus, & aſſignauimus, ac de ea prouidimus, & decreuimus, vt vná cum dicta portione retinere poſſit, & valeat Simplex perpetuum Beneficium in eadem Eccleſia ad Altare N. ſub eodem tecto, quæ omnia, & ſingula Vobis omnibus, & ſingulis intimamus, inſinuamus, & notificamus, ac ad veſtrum notitiam deducimus, & deduci volumus. Quocirca Vobis omnibus, & ſingulis prædictis, & veſtrum cuilibet in ſolidum mandamus, quatenus duo, vel vnus veſtrum, fueritis requiſiti, ſeù fuerit requiſitus, pro parte dicti R. D. N. Rectoris debeatis, & quilibet veſtrum debeat, eundem R. D. N., ſiuè eius legitimum Procuratorem, in realem, actualem, & corporalem poſſeſsionem portionis huiuſmodi, illiq; annexorum iurium, & pertinentiarum quarumcunq; immiſiſſe, & impoſuiſſe, & ſic immiſſum manutenuiſſe, & conſeruaſſe, ac manuteneri, & conſeruari feciſſe, faciendo eidem de vniuerſis fructibus illius integrè

tegrè reſponderi: Contradictores, & rebelles per Cenſuras Eccleſiaſticas, & pecuniarias pœnas, appellatione poſtpoſita, Apoſtolica auctoritate nobis conceſſa, compeſcendo &c. non obſtantibus quibuſcunq; in contrarium facientibus. Volumus autem, quòd dictus R. D. N. teneatur intra duos Menſes, à die poſſeſſionis, coram nobis profeſsionem fidei emittere, vt fructus faciat ſuos, & poſſeſsio ſuffragetur. In quorum &c. Datum &c.

Alia Inſtantia de immittendo in Poſſeſsionem, vigore litterarum Apoſtolicarum in forma Gratioſa.

COram &c. Comparuit R. D. N. de N. de Terra N. Ciuitatis Caſtellanæ Diœceſis, Rector Parochialis Eccleſiæ N., & ad docendum ipſum fuiſſe auctoritate Apoſtolica prouiſum de Parochiali prædicta facto exhibuit, & produxit litteras Apoſtolicas Sanctiſsimi D.N.D. Vrbani, diuina prouidentia Papæ Octaui, ſub plumbo, & Datum Romæ &c. in forma Gratioſa expeditas, collationis dictæ Parochialis Eccleſiæ vacantis per mortem R. D. N. de N. illius vltimi poſſeſſoris de Menſe Maij, extra Romanam Curiã defuncti, nõ vitiatas, aut cancellatas, nec in aliqua ſui parte ſuſpectas, ac alias litteras executoriales eiuſdẽ Sanctitatis Suæ D. S. Admodũ Reuerendæ directas, petens recipi, & admitti, & iuxta formam illarum, ipſum D.N. in realem, actualem, & corporalem poſſeſsionem illius, ac illi annexorum, iuriumq; & pertinentiarum quarumcunque immitti, & imponi, & ſic immiſſum, & impoſitum manuteneri mandari, & alia fieri, iuxta illarum formam.

Qui Admodum R. D. Vicarius Generalis, & Iudex

Execu-

Executorialis, ſedens &c. viſis &c. prædicta &c. litteras præfatas, ea qua decuit, reuerentia recepit, & admiſit, & in illarum executionem, dictum R. D. N. immiſit, & impoſuit in realem, actualem, & corporalem poſſeſsionem dictæ Rectoriæ, & illi annexorũ iurium, & pertinentiarum quarumcunq;, quem ſic immiſſum mandauit manuteneri, & conſeruari, amoto exinde quolibet illicito detentore, de fructibuſque illius integrè reſponderi: Contradictoreſque, ac Rebelles per Cenſuras Eccleſiaſticas, ac pœnas pecuniarias, appellatione poſtpoſita, auctoritate Apoſtolica compeſceñ. omni &c.

Mandatum de Immittendo.

Nos N. &c. Vicarius Generalis, & Executor &c.

Tibi R. D. N. Presbytero Ciuitatis Caſtellanæ ſalutem in Domino, & noſtris huiuſmodi firmiter obedire mandatis. Noueritis nuper fuiſſe coram Nobis comparitum pro parte, & ad inſtantiam R. D. N. de N. de Terra N. C. Caſtellanæ Diœceſis Rectoris Eccleſiæ N., & exhibitas fuiſſe litteras Apoſtolicas Collationis Rectoriæ prædictæ, ac executoriales reſpectiuè nobis directas, & petitum, ipſum in realem, actualem, & corporalem poſſeſsionem illius, iuriumque, & membrorum quorumcunque immitti, & imponi, & alia fieri, iuxta formam dictarum litterarum, prout nos, ea qua decuit reuerentia, recepimus, & admiſimus, ipſumque R. D. N. in poſſeſsionem huiuſmodi impoſuimus, & immiſimus. Quocirca Tibi R. D. N. de N. tenore præſentium committimus, & mandamus, quatenus pro parte ſupradicti D. N. fueris requiſitus, eundem D. N. in realem, actualem, & cor-

& corporalem possessionẽ dictæ Rectoriæ, iuriumq;, & pertinentiarum vniuersarum immittas, & imponas, & immissum manuteneas, & conserues, amoto exinde quolibet illicito detentore, faciendo eidem de vniuersis fructibus illius integrè responderi: Contradictores, & rebelles per Censuras Ecclesiasticas, & pœnas pecuniarias, appellatione postposita, auctoritate prædicta compescas. In quorum &c. Datũ &c.

Forma Institutionis, quæ fit ab inferiori in Iure Patronatus.

PRO Clerico N de N. de Terra N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ. Comparuit idem &c. et exposuit, qualiter R. D. N. de N. de eodem Canonicus Collegiatæ Ecclesiæ N. eiusdem Terræ ex hac ad meliorẽ vitam migrauit de Mense &c. et per eius obitum vacauerit, et vacet ad præsens Canonicatus prædictus, et vigore Iuris Patronatus, quod habet Illustrissimus, et Excellentissimus D. N. de N., ipse fuit R.D. N. de N. Archipresbytero dictæ Ecclesiæ ab eo nominatus, et præsentatus, vigore litterarum Apostolicarum fel. rec. N. Papæ N., aliàs in actis exhibitarum, quas hic in quantum, repetijt, et reproduxit: prout ad docendum de morte dicti q. N., ac de præsentatione, et nominatione huiusmodi, facto produxit litteras R. D. Archipresbyteri D. S. Reuerendissimæ directas, petens recipi, et admitti, et ipsum, ad præscriptum sacrosancti Concilij Tridentini, examinari, et quatenus idoneus reperiatur, ad obtinendum Canonicatum huiusmodi, approbari, omni &c.

Reuerendissimus &c. prædicta admisit si, et in quantum, et examinari mandauit Prout statim idem Clericus N. constitutus coram D. S. Reuerendissima

à RR.

à RR. DD. Examinatoribus Synodalibus examinatus super rebus, spectantibus ad obtinendum Canonicatum huiusmodi, et idoneus repertus fuit.

Fides Approbationis huiusmodi.

Angelus. &c. Episcopus. &c.

VNiuersis &c. fidem facimus, et attestamur qualiter Nos, præuio examine habito cum Clerico N. de N. de Terra N., adhibitis etiam DD. Examinatoribus Synodalibus, eundem Clericum N. ad obtinendum Canonicatum, vel Præbendam in Ecclesia Collegiata N. Terræ N. Diœcesis nostræ Ciuitatis Castellanæ, idoneum, quoad litteraturam, et vitam, et mores, iudicauimus, et approbauimus. In quorum &c. Datum &c.

Instantia pro Mandato de Immittendo.

PRO R. D. N. de N. Canonico &c. Comparuit idem citra &c. et exposuit, qualiter R. D. N. de N. Archipresbyter Ecclesiæ Collegiatæ præfatæ, vigore litterarum Apostolicarum fel. rec. N. Papæ N. expeditarum sub Datum Romæ &c. de quibus in actis, instituit ipsum Comparentem ad Canonicatum, et præbendam, vacatam per mortem R. D. N. de N. illius vltimi possessoris, vigore nominationis, et præsentationis personæ suæ eidem factæ à supradicto Excell.mo D. N. de N., vigore Iuris Patronatus, quod habet ad Canonicatum, et Præbendam, prout ad docendum de litteris huiusmodi Institutionis, facto exhibuit, et produxit litteras patentales, expeditas ab ipso D. Archipresbytero in personam ipsius Comparentis, in

pergameno latinè ſcriptas, et ſubſcriptas ab ipſo D. Archipresbytero, ac eius ſigilli impreſſione munitas, ſub Datum N. &c. tenoris &c. petens recipi, et admitti, et illarum vigore mandari ipſum Canonicum immitti, & imponi in realem, actualem, & corporalem poſſeſſionem Canonicatus, et Præbendæ, illiusq; iurium, membrorum, et pertinentiarum vniuerſarũ, et ſic immiſſum manuteneri, et decretum in forma expediri, omni &c.

Tenor dictæ Inſtitutionis.

N. de N. de Terra N. Diœceſis N. Archipresbyter Collegiatæ Eccleſiæ N. Terræ N. Diœceſis Ciuitatis Caſtellanæ.

Dilecto Nobis in Chriſto N. de N. de eadem Terra ſalutem &c. Vitæ, & morum honeſtas &c. Nos inducunt, vt te ſpecialis gratiæ fauore libenter proſequamur. Cum itaque Illuſtriſſimus, & Excellentiſſimus D. N. de N., qui Archipresbyteratus, Canonicatuum, Capellaniæ, et Præbendarum dictæ Eccleſiæ Collegiatæ N. Patronus exiſtit, & ad quem Ius præſentandi ad prædicta Beneficia, & Præbendas in erectione ipſius Collegiatæ reſeruatum ſpectat, Te ad vnum ex dictis Canonicatibus, & Præbendis vacatis per obitum quondam N. de N. dictæ Collegiatæ, dum vixit, Canonici, Nobis, ad quos illarum Inſtitutio ex indulto Apoſtolico ſpectat, præſentauerit; Nos te ad præſentationem huiuſmodi in eiſdem Canonicatu, et Præbenda, auctoritate præſentium inſtituimus, ac de illis etiam prouidemus: ſtallumq. Tibi in Choro, & locum in Capitulo cum Canonicis, iuris plenitudine, aſſignamus, rogantes omnes, et ſingulos, ad quos ſpectat, vt te in eorumdem Canonicatus, & Præ-

& Præbendæ, illisq; annexorum, iuriumq;, & pertinentiarum quarumcunque, realem possessionem inducant, & defendant inductum, tibique de illorum fructibus faciant integrè responderi. Datum &c. Tunc &c. visis litteris prædictis, dictum Clericum N. de N., Canonicum vt supra institutum, mandauit imponi, & immitti in realem, actualem, & corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendarum huiusmodi, & mandatum de immittendo &c. in forma decreuit, & relaxauit, omni &c.

Forma Mandati prædicti.

Angelus Gozadinus, &c. Episcopus. &c.

VObis RR. DD. Archipresbytero, & Canonicis Collegiatæ Ecclesiæ N. Terræ N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ Tenore præsentium præcipimus, & mandamus, quatenus statim, visis, & receptis præsentibus, sub pœna scutorum centum auri, locis pijs applicandorum, & pro illis mandati exequutiui, & in iuris subsidium, excommunicationis, alijsq; pœnis &c. debeatis, et quilibet vestrum debeat, retroscriptũ N. de N., Canonicum dictæ Ecclesiæ Terræ N., seũ eius legitimum Procuratorem, in realem, actualem, & corporalem possessionem Canonicatus, & Præbendæ immittere, & imponere, & sic immissum, & impositum manutenere, & conseruare, amoto exinde quolibet illicito detentore, eiq; stallum in Choro, & locũ in Capitulo assignetis, cum plenitudine iuris Canonici, de vniuersisq; fructibus, redditibus, & prouentibus integrè responderi faciatis: Contradictores, & Rebelles per censuras Ecclesiasticas, & pœnas pecuniarias compescatis. In quorum &c. Datum &c.

Forma fidei publicationis resignationis Beneficij, quæ debet fieri à tergo Bullarum.

FIdem facio, & atteſtor ego Notarius publicus infraſcriptus, et Curiæ cauſarum Epiſcopalis Ciuitatis Caſtellanæ Cancellarius, retroſcriptas litteras Apoſtolicas, expeditas ad fauorem R. D. N., iuxta illarum formam, cum nominibus, & cognominibus reſignantis, et reſignatarij, ac denominationum, & qualitatum Beneficij clara, & intelligibili voce ſub die Dominico, quæ fuit trigeſima Augusti, in Eccleſia Cathedrali N. & in Eccleſia ipſa N., Populo aſſiſtente, inter Miſſarum ſolemnia publicaſſe, eaſq; præ manibus habuiſſe, oſtendiſſe, et legiſſe, earumque exemplum collationis, et affixum in valuis dictarum Eccleſiarum relictũ fuiſſe, et per totum diem ſtetiſſe, et alia feciſſe, iuxta formam litterarum Apoſtolicarũ fel. recor. Gregorij XIII. de publicandis reſignationibus Nonis Ianuarij 1583. In quorum &c. has ſcripſi, et ſubſcripſi. Hac die &c. præſentibus ad præmiſſa omnia teſtibus &c.

Forma Edicti ſuper Iure Patronatus.

Angelus &c. Epiſcopus &c.

VNiuerſis &c. vacante nuper Capellania ſub Inuocatione N. in Eccleſia N. de Terra N. per mortem R.D.N. de N., nuper illius vltimi Capellani, de Iure Patronatus laicorum Domus,& familiæ q. N. de N. Vnde fuit coram Nobis comparitum pro parte D. N. de N. & allegatum per mortem dicti Capellani eſſe factum locum diſpoſitioni teſtamenti dicti q. N.,

de quo

de quo in actis, in quo mandauit, et disposuit, quòd per mortē vltimi Capellani sit præferendus omnibus proximior de stirpe N. maior natu, ac in sacris ordinibus constitutus, & prætendens se esse de dicta stirpe proximiorem, maiorem natu, & in sacris ordinibus constitutum, et ob id præferendum; examinari fecit nonnullos testes, prout in actis, & propterea petit præferri, & sibi, vti tali, iuxta dispositionem fundatoris, Capellaniam præfatam conferri. Quare tenore præsentium requirimus, & monemus omnes, & singulos, aliquod Ius prætendentes, & sua quomodolibet interesse putantes, quatenus infra nouem dies, quorum tres pro primo, alios tres pro secundo, & reliquos tres dies pro tertio, & peremptorio termino, canonica monitione assignamus, comparere debeant coram Nobis hic in Ciuitate Castellana, ad dicendū, opponendum, & allegandum quicquid volunt, & possunt, quare dictus D.N. præferendus non sit in dicta Capellania. Alioquin dicto termino elapso, & nemine comparente, nec quidquam allegante, ipsum D.N. instantem, iure medio, præferri declarabimus. In quorum &c. Datum &c.

Sententia super Approbatione Iuris Patronatus.

CHristi Nomine inuocato, pro Tribunali sedentes, & solum Deum præ oculis habentes, per hanc nostram definitiuam sententiam, quam de Iurisperitorum consilio pariter, & assensu ferimus in his scriptis, in causa, & causis, quæ primò, & in prima instantia coram Nobis vertuntur, indecisa inter D.N. ex vna, & Procuratorem Fiscalem Curiæ Episcopalis Ciuitatis Castellanæ partibus ex altera, de, & super Iure patronatus ipsius D.N., eiusq; familiæ, & iure præsen-

præſentandi Capellanos pro tempore ad Capellam N. in Eccleſia Cathedrali huius Ciuitatis, rebuſq; alijs, dicimus, pronunciamus, decernimus, & declaramus, ac definitiuè ſententiamus D. N. & ſuis, &c. competijſſe, et competere Iuſpatronatus, et ius præſentandi Capellanos ad Capellaniam præfatam, dum pro tempore vacat, & de dicto Iure patronatus canonicè, et legitimè conſtare: dictamq; Capellaniam fuiſſe, & eſſe de Iure patronatus laicorum D. N., & ſuorum &c. moleſtationes, vexationes, perturbationes, & impedimenta quæcunque per dictum D. N Procuratorem fiſcalem de, & ſuper præmiſſis illatas, præſtitas, & factas fuiſſe, et eſſe illicitas, indebitas, & iniuſtas, eaſq; facere dicto Procuratori fiſcali minimè licuiſſe, & licere. Propterea dicto Procuratori fiſcali perpetuum ſilentium imponendum fore, et eſſe, prout imponimus, et itá dicimus &c. omni &c. Datum &c.

Angelus Archiepiſcopus Gozadinus.

Lecta, et publicata fuit ſupradicta ſententia in Palatio &c. legente, & proferente me.

N. Cancell. Epiſcopali, præſentibus ibidem R R. D D. N N. teſtibus.

Deputatio Eremitæ pro cura alicuius Eccleſiæ.

ANgelus &c. Tibi Eremitæ N. Gallo, qui vita, et morib' per authentica documẽta Nobis approbatus appares, vt Eccleſiæ N. C. Caſtellanæ curam habeas, ad beneplacitum noſtrum Eccleſiam prædictam in gubernium concedimus; dummodò tamen

pro

pro approbatione vitæ tuæ sæpius Ecclesiam nostram Cathedralem visites, et in processionibus, et alijs Ecclesiasticis functionibus ibi te exerceas, confessusque, et contritus sacra communione reficiaris. In quorum &c. Datum &c.

Fides familiaritatum pro familia Episcopi.

Angelus &c. Episcopus &c.

Dilecto Nobis in Christo N. Salutem &c. vt tu, qui diuersis temporibus nobis fideliter inseruisti, et adhuc inhærens in seruitute penes nos permanes, aliquo familiaritatis, et seruitij præstiti fauore sis insignitus, ac priuilegijs, quibus familiares Episcoporum potiuntur, gaudeas; Te, inter familiares nostros, cum honoribus, et oneribus, priuilegijs, et exemptionibus quibuscunq; ponimus, et declaramus, mandantes omnibus, ad quos spectat, et quibus præsentes nostræ ostensæ, et exhibitæ fuerint, vt te in talem recognoscant, et priuilegijs, ac exemptionibus prædictis potiri permittant, sub pœnis arbitrio nostro infligendis. In quorum &c. Datum &c.

DE VARIIS LICENTIIS.

Licentia concionandi pro Regularibus in Ecclesijs, quæ suorum ordinum non sunt.

Ngelus &c. Episcopus &c. Tibi magistro N. de N. ord. min. Conuent. Sancti Francisci, vt in proxima Quadragesima in Ecclesia nostra Cathedrali N. C. Castellanæ prædicare possis, ad præscriptum sacrosancti Conc. Tridentini,

dentini, ſtante approbatione tui Superioris, ac teſtimonio de vita, & moribus, licentiam damus, & impertimur; Monentes tamen, vt quæ pro recta concionandi ratione ſtatuta, & ſancita ſunt per ſacros canones, & noſtras Conſtitutiones Synodales, attentè ſerues. In quorum &c. Datum &c.

Alia in Eccleſia propria.

ANgelus &c. R. P. M. N. de N. Ord. Carmelitarum, qui coram Nobis perſonaliter comparuiſti, & licentiam concionandi in Eccleſia N. Terræ N. Diœceſis C. Caſtellanæ tui proprij Ordinarij, obtentam à tuo Prouinciali exhibuiſti, ad præſcriptum ſacroſancti Conc. Tridentini in Domino benedicimus; Admonentes tamen &c. In quorum &c. Datum &c.

Licentia Quæſtuandi pro locis Pijs.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Tibi N. de N. Terræ N. Diœceſis noſtræ C. Caſtellanæ, vt per totam Diœceſim noſtram præfatam pro ſeruitio fabricæ venerabilis Eccleſiæ N. eiuſdem Terræ quæſtuare poſſis, licentiam ad duos Menſes duraturam concedimus, & impertimur; Rogantes omnes, & ſingulos, vt te pro huiuſmodi pio opere commendatum habere velint. Volumus autem, quòd in dicta quæſtuatione caueas à publicatione Indulgentiarum, & diſtributione coronarum, Medaliarum, & aliarum Imaginum, iuxta formam ſacroſancti Conc. Tridentini. In quorum &c. Datum &c.

Alia

Alia ſimilis pro Pauperibus.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Tibi N. de N. de Terra N., vt te cum tua familia pauperrima ex pijs hominum eleemoſynis ſuſtentare valeas, licentiam quæſtuandi per totam noſtram Diœceſim C. Caſtellanæ per decem dies duraturam concedimus, & impertimur; rogantes &c. volumus &c. In quorum &c. Datum &c.

Licentia alloquēdi Moniales pro Conſanguineis.

SI concede licenza à N. che vna volta la ſettimana nel giorno di Giouedi poſſa egli ſolo andare al Monaſterio di ſanta N. per viſitare Suora N., & nel parlatorio publico ragionar ſolo con lei di coſe non contrarie allo ſtato regolare, per ſpatio di meza hora al più, con le grate ſerratè, & con l'aſſiſtenza dell'aſcoltatrice, e non altrimente, eccettuando l'hora delle Meſſe, e Diuini offitij, il tempo dell'Auuento, e Quareſima, & altri giorni, nelli quali ſi fa la Communione generale, e tutte le feſte, e Domeniche, ſotto le pene contenute nelli Bandi, & altre ad arbitrio noſtro. & la preſente licenza vaglia per tutto il Meſe &c. & reſti in mano della Madre Abbadeſſa. Datum &c.

Licenza ordinaria per ciaſcheduno.

SI concede licenza ad N. di poter andare per vna volta ſola la ſettimana, in vn giorno di lauoro, che non ſia ne Vigilia commandata, ne in hora di Communione generale, ò d'offitij diuini, al Monaſterio di Santa N. di N. al parlatorio publico, à parlare con

Suora N. con l'asſiſtenza dell'aſcoltatrice, per ſpatio di meza hora ſolamente, con le grate ſerrate, parlando di coſe non contrarie allo ſtato regolare, & ſeruando in ciò l'ordini altre volte dati da Noi; & la preſente reſti nelle mani dell'Abbadeſſa. Datum &c.

Licenza per Foraſtieri, Procuratori, Santeſi, & Garzoni.

SI concede licenza alla Madre Abbadeſſa, e madre Vicaria del Monaſterio di Santa N. con la preſenza dell'aſcoltatrici deputate, che alla rota commune poſſino ragionare con li meſſi delli parenti delle Monache, e con altri, per occaſione de negotij neceſſarij, & vtili al Monaſterio, eccetto le feſte; e così anco con li Procuratori, Santeſi, & Garzoni del Monaſterio, oſſeruando l'ordini altre volte dati: & la preſente duri per meſi ſei. Datum &c.

Licenza d'entrare nella Clauſura per il Garzone, Molinaro, Medico Cirugico, Confeſſore, & altri.

SI concede licenza al Garzone delle Monache del Monaſterio di S. N. di entrare nella Clauſura ſino al ſecondo Portone, e ſcaricare ſome di legna, & altro.

Al Molinaro per caricare il grano, e ſcaricare la farina, ſino al luogo ordinario.

Al Portatore di Vino, & all'Oglioraro, ſino alli luoghi ordinarij.

A Pecorari, ſino al ſecondo portone.

Ad Operari, per zappare Horti, & altro, nelli detti Horti.

Al Medico Ordinario della Città, e Cirugico, ſino nell'in-

nell'infermaria, auuertendo, che questi siano prima approuati dal P. Confessore: & entrando, & stando nella Clausura, siano sempre accompagnati dalle più vecchie Monache deputate, e l'altre stiano ritirate.

Che fatti li seruitij, per li quali entrano, subito eschino fuori, e non restino nella Clausura, ne à mangiare, ne á bere.

Nessuno faccia dentro altro essercitio, se non quello, al quale è stato deputato.

Nessuno vada girando per il Monasterio, ma stia nelli luoghi prescritti.

Non vi si entri auanti l'alba, & si esca prima dell'Aue Maria, dalle quali hore si eccettuano i Medici, Cirugici, & Confessori, in caso di necessità, solamente per seruitio d'infermi; & in tal caso siano accompagnati dalle più vecchie con il lume, & si osseruino l'altri ordini da noi dati. La presente duri per sei Mesi, e resti in mano della Madre Abbadessa.

Licentia pro Confessario Ordinario.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto Nobis in Christo R. D. N. salutem &c. Tibi, cuius vita, & morum probitas Nobis innotescunt, vt Monialium Monasterij Sanctæ N. Confessiones audire, eisq; Ecclesiastica sacramenta ministrare, & in Ecclesia exteriori Missæ sacrum celebrare possis, cum facultate casuum Nobis reseruatorum, nec non prædicti Monasterij Clausuram in casibus vrgentis necessitatis, tàm ex forma sacrosancti Conc. Tridentini, quam Bullæ fel. rec. Gregorij XIII. ingredieñ, seruatis tamen, quæ sunt pro recta huius Sacramenti administratione per sacros Canones, & nostras Constitutiones Synodales sancita, & aliàs in nostris Visitationibus ordinata, ad

annum, tenore præsentium facultatem damus, & impertimur. In quorum &c. Datum &c.

Alia pro Concionatore.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto Nobis &c. vt in exteriori collocutionum loco Monialium Sanctæ N. Monialibus ipsis in communi, & intra claustra ad crates ferreas congregatis, Verbum Dei, Aduentus scilicet bis, Quadragesimæ verò saltem ter singulis hebdomadis, reliquo verò anni tempore bis in Mense prædicare liberè possis, Confessario præsente, & porta clausa, dummodo ea, quæ per sacros Canones, & Sac. Conc. Trid. sancita sunt, obserues, licentiam per annum damus, & impertimur. In quorum &c. Datum &c.

Licentia pro Clerico.

SI concede licenza al Clerico N., che per sei Mesi possa seruire nella Chiesa esteriore delle Monache di Santa N. alle Messe, & fare altre funtioni à ciò pertinenti, e possa ragionare per questo effetto con le Sacrestane, seruando però l'ordini prescritti. In quorum &c. Datum &c.

Licenza per li Confessori straordinarij.

SI concede licenza al R. P. N. de N. approuato da noi, d'vdire le Confessioni sacramentali delle RR. Monache del Monasterio di Santa N. per Confessore straordinario, conforme alla dispositione del Sacro Conc. Tridentino, & della Sacra Congregatione de Vescoui, & regolari, la quale vuole, che due, ò tre

volte

volte l'anno al più, si offerisca, e con effetto si dia il detto Confessore, e che tutte ad esso si debbiano confessare, ò almeno presentare auanti, per non distinguere quelle che ne hanno bisogno dall'altre, & che in nessun modo à Monaca particolare si dia Confessore particolare: e mentre vi sarà lo straordinario, cessi l'ordinario, eccetto per le breui riconciliationi di quelle, che in detto tempo si communicaranno. e questa sará la prima volta, e durará al più per spatio di giorni quindici, da incominciarsi dalla data della presente: prohibendoli l'intromettersi nelli negotij del Conuento, ò di Monache particolari, e secolari, & il parlare à quelle in altri luoghi, fuori del luogo, doue si confessa,& attenderà solamente al ministerio, per il quale è stato destinato. In quorum &c.

Licentia pro Confessarijs Secularibus.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto Nobis in Christo R. D. N. Presbytero Ciuitatis Castellanæ. Tenore præsentium, vt Confessiones Sacramentales omnium Christifidelium vtriusq; sexus in dicta Ciuitate Castellana audire, & pœnitentes absoluere valeas, præter quam tamen à casibus, & censuris reseruatis, stante approbatione idoneitatis tuæ, præuio examine, per Nos, adhibitis RR. DD. Examinatoribus Synodalibus, facta, facultatem, & licentiam, ad sex menses duraturam, concedimus, & impertimur: admonentes te in Domino, vt quæ pro recta huius sacramenti administratione per sacros Canones, & nostras constitutiones Synodales, sancita, vel aliás ordinata fuerint, attentè perlegas, accurateq; serues. In quorum &c. Datum &c.

Alia pro Regularibus.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Dilecto Nobis in Chriſto R. P.N. ord. min. Conuent. ſancti Franciſci, in Conuentu N. Terræ N. commoranti, vt in Eccleſia dicti Conuentus ſacramentales omnium Chriſti fidelium vtriuſq; ſexus Confeſſiones poſsis audire, & pœnitentes abſoluere (exceptis caſibus, & cenſuris reſeruatis) licentiam, & facultatem concedimus, & impertimur, ad ſex menſes duraturam, ſtante approbatione tuæ idoneitatis, præuio examine per nos facto, ac teſtimonio de vita, & moribus tuorũ Superiorum, vel ad beneplacitum noſtrum; quibus elapſis, tenearis iterum ad examen redire: admonentes &c. In quorum &c. Datum &c.

Licentia pro exercendo Curam Animarum, tàm pro Secularibus, quam pro Regularibus.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Dilecto Nobis in Chriſto R. D. N. de N. Diœceſis C. Caſtellanæ Nobis ad exercendum curam Animarum in Eccleſia N. de Terra N. nominato, vt in dicta Eccleſia N. curam animarum exercere valeas, ſtante approbatione idoneitatis tuæ, per Nos factæ præuio examine, & adhibitis RR. DD. Examinatoribus Synodalibus, facultatem, & licentiam ad beneplacitum noſtrũ damus, & impertimur: Te benignè in Domino monentes, vt quæ pro huius muneris functione per ſacros Canones, & noſtras Synodales conſtitutiones ſancita, vel aliàs ordinata fuerunt, attentè perlegas, & accuratè obſerues. In quorum &c. Datum &c.

Licen-

Licenza per li Regolari per parlare alle Monache, conforme al decreto di N. S. Papa Vrbano Ottauo.

SI concede licenza al P. N. di potere andare al Monasterio di Santa N. della Terra N. per parlare alla ruota à Suora N. sua sorella Carnale, ò Cugina, & osserui, che la presente resti in mano del Confessore Ordinario, il quale sia obligato accompagnare detto Regolare à detto Monasterio, e sia presente, quando detto Regolare N. parlerà à detta Monaca, & assistano le ascoltatrici deputate, e la presente serua solo per il giorno di ..... ad hora ...... & ragioni per meza hora solamente di cose non contrarie allo stato regolare; & questa si registri nel libro à ciò fatto nella nostra Cancellaria, e la licenza sia per tre volte l'anno al più, conforme al decreto di N. Signore Papa Vrbano Ottauo, sotto le pene contenute nel decreto della fel. mem. di Sisto V. circa l'accesso delli Regolari alli Monasterij nell'anno 1590. In quorum &c. Datum &c.

Facultas morandi extra Diœcesim.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto &c. Salutem &c. qui pro nonnullis suis negocijs extra Diœcesim, vel deuotionis causa ad lauretanã Domũ proficisci intendit, licentiam per mensem concedimus, & impertimur: Attestantes eum non esse excommunicatum, suspensum, aut interdictum nec aliquo Ecclesiasticæ censuræ vinculo, quod sciamus, irretitum. In quorum &c. Datum &c.

Licen-

Licentia abſoluendi à Caſibus reſeruatis.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Concedimus facultatem R. D.N. Confeſſario à Nobis approbato, abſoluendi à tertio, vel à quarto &c. ex caſibus reſeruatis, dummodò non adſit abuſus Sacramentorum, nec conſuetudo: á reliquis abſtineat; & huiuſmodi facultas erit vſque ad Paſcha Reſurrectionis, ſi tanto tempore durabit eius admiſſio ad Confeſſiones audiendas, & quoad loca tantum, in quibus erit admiſſus. In quorum &c. Datum &c.

Alia licentia audiendi Confeſsiones pro Regularibus magis idoneis.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Tibi &c. tenore præſentium Pœnitentiæ Sacramentum miniſtrandi in C. Caſtellana, & Diœceſi, in Eccleſijs tamen tui Ordinis, ac etiam grauiter ægrotantibus, quorum Cõfeſſiones tu aliás audire cõſueueras, monito tamen prius ipſius ægrotantis Parocho, vbi ægritudo non ſit repentina, nec immineat periculum mortis, quo caſu, etiam ipſo non monito, volumus idem tibi licere; ità tamen, vt quam primum, confeſsione audita, eundem certiorem facias, teſtimonio item huiuſmodi Sacramenti per te miniſtrati manu tua ſubſcripto, ipſi Infirmo, vel eius Conſanguineis relicto, quod Medico exhibeatur, iuxta conſtitutionem Pij Quinti, & noſtra Synodalia decreta, facultatẽ ad ſex Menſes concedimus, & impertimur: Illud te admonentes &c. In quorum &c. Datum &c.

Forma

Forma fidei Confessionis ægrotantis auditæ.

N. Confessus est mihi infrascripto Confessori peccata sua die....... Mensis .... 162 .....
Ità testor ego N........

Licentia aggregandi Societates.

ANgelus &c. Episcopus &c. Venerabilibus Confratribus Societatis Sanctissimi Sacramenti de Terra N. auctoritate nostra ordinaria canonicè institutæ, & in operibus pijs, præcipuè in associando Santissimum Sacramentum ad Infirmos se exercentis, vt cui malueritis, Archiconfraternitati in Vrbe possitis aggregari, licentiam damus, & impertimur. In quorum &c. Datum &c.

Fede da farsi dalli Medici per quelli, che non possono far Quaresima.

IO infrascritto Medico nella Città di N. fò fede, che N. si troua indisposto di modo, che non può senza graue pericolo della salute sua corporale, far la Quaresima, e così con la presente affermo sopra la conscienza mia: se gli può dunque dar licenza di mangiare .... per giorni ..... In fede di che questa sarà sottoscritta di mia mano. il di ..... del Mese di .... 1626.

Fede da farsi dalli Reuerendi Curati per quelli, che non possono far Quaresima.

IO infrascritto Curato della Parochia di Santo N. fò fede, che N. mio Parochiano, al quale hò par-

mittimus, & mandamus, quatenus requisiti pro parte N., seù alter vestrum fuerit requisitus, publicè, alta, & intelligibili voce in vestris Ecclesijs, inter Missarum solemnia, populo præsente, moneatis omnes, & singulos Christi fideles vtriusq; sexus, informatos, ac notitiam habentes de capitulis in calce præsentiũ contentis, quatenus infra quindecim dierum spatiũ, sub pœna Excommunicationis, quorum quinque pro primo, alios quinq; pro secundo, & reliquos dies pro tertio, & peremptorio termino, canonicaq; monitione assignamus, vt vos assignetis eisdem, ijdem informati reuelasse, & detentores restituisse debeant. In quorum &c. Datum &c. Nihil addatur, nec fulminetur absq; licentia &c.

Tenor Capitulorum.

Chi sapesse &c.

Forma per fulminare la Scommunica, da osseruarsi dalli Curati.

PEr ordine del Reuerendissimo Monsignor Vescouo N. di N. si dichiarano, e publicano per scommunicati e maledetti, e dati in potestà del Demonio infernale, priuati dell'oratione, e suffragij di Santa Chiesa, e de Santissimi Sacramenti, tanto attiuè, come passiue, e della communione de fedeli, priuati di sepoltura Ecclesiastica, & condannati alla sepoltura fuori delle mura della Terra, tutti quelli che hanno qualsiuoglia sorte di beni, spettanti à N. conforme alle lettere monitoriali, sopra di ciò spedite, & non l'hanno restituiti, e così quelli, che lo sanno, e non l'hanno riuelato, riseruando à se l'assolutione.

Terrà il Curato in mano tre candele, secondo il solito accese, & si gettaranno in vn vaso d'acqua, auanti al Popolo, con far sonare la campana maggiore della Chiesa à tocchi, e così si farà ogni festa, inter Missarum solemnia, mentre il Popolo è in Chiesa, sino à nuouo ordine di Monsignor Reuerendissimo. Se sarà Scommunica Papale, vi si aggiungerá, delegato Apostolico.

Formula facultatis pro residentibus, vt Missæ celebrandæ onus suscipere possint.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto Nobis in Christo Presbytero N. Cum exposueris, te nullius Ecclesiastici Beneficij, legatiuè, aut alterius obligationis causa, præterquam Canonicatus, quem obtines in Ecclesia Cathedrali Ciuitatis N. (aut Collegiata, vel Parochiali in Terra N.) ad Missæ sacrum faciendum obligatum esse; Nos tibi, sicut asseris, ab omni alia obligatione libero, his nostris litteris facultatem damus suscipiendi munus Missæ sacrum faciendi in Ecclesia Sancti N. ad Altare N. hebdomadibus in singulos quosque Menses . . . . . . tantum, debitum ex tali obligatione. In quorum &c. Datum &c.

Facultas concedendi Clericis, vt domi possint tenere Mulierem senescentem, vitæ sustentandæ causa.

ANgelus &c. Episcopus &c. Tibi R. N. ob vitæ sustentandæ curam, N. mulierem ætate annorum . . . . domi habere licere, his litteris concedimus, quas per annum tantum tibi suffragari volumus. In quorum &c. Datum &c.

For-

Formula facultatis celebrandi pro Sacerdotibus alienæ Diœcesis.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto nobis in Christo N. Presbytero N. Diœcesis N. Cognita sacrarum cæremoniarū peritia tua, perspectisq; Ordinarij tui litteris Dimissorijs, facultatem concedimus ad Menses..... Missæ sacrum faciendi in Ecclesijs huius Ciuitatis, & Diœcesis nostræ, exceptis Monialibus, consensu tamen earumdem Ecclesiarum Rectorum, vel vice Rectorum accedente, & dummodo tu in habitu, & tonsura incedas, & in Altari non petas Eleemosynam. In quorum &c. Datum &c.

DE MATRIMONIIS.

Formula litterarum testimonialium de publicatione Matrimoniorum, quando contrahentes sunt diuersarum Parochiarum.

EGO N. Rector &c. attestor, me inter Missarū solemnia, tribus diebus festis, vt infra, Populo denunciasse Matrimonium contrahendum inter N. meæ Parochiæ, & N. Parochiæ Sancti N. ex præscripto sacrosancti Conc. Tridentini, neque vllum esse delatum impedimentum, quo ad præfati Matrimonij celebrationem ritè procedere non liceat.

Prima publicatio fuit facta Die Dominico 15. Februarij.

Secunda Die Festiuitatis Sancti N.

Tertia Die ...... Dominico Mensis prædicti. In quorum &c.

Licen-

Licentia contrahendi Matrimoniū inter forenſes.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Tenore præſentium N. de N. de Terra N. ad præſens incolæ N. noſtræ Diœceſis Ciuitatis Caſtellanæ, licentiam concedimus, vt Matrimonium contrahere poſſit cum d. N. de dicta Terra, ſeruata forma ſacroſancti Conc. Tridentini, ſtante teſtimonio ſui Parochi, & denunciationibus factis, per quæ ſatis conſtat ipſum non habere aliam vxorem. In quorum &c. Datum &c.

Forma diſpenſationis ob impedimentum alicuius gradus.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Vniuerſis &c. fidem facimus, & atteſtamur, qualiter exhibitis coram Nobis litteris Apoſtolicis diſpenſationis tertij, & quarti gradus conſanguinitatis, quibus ad inuicem ſunt coniuncti N. & B, & examinatis teſtibus, ac contentis in eis probatis, cum d. B. nupta non fuerit, dictis tertio, & quarto conſanguinitatis gradibus, alijſq; conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis nequaquam obſtantibus, vt Matrimonium inter ſeſe, ſeruata forma ſacroſancti Conc. Tridentini, contrahere, & illud in faciem Eccleſiæ ſolemnizare, & in eo poſtmodum remanere liberè, & licitè valeant, auctoritate Apoſtolica nobis conceſſa, diſpenſamus, prolemque ſuſcipiendam exinde legitimam pronunciamus, omni &c. In quorum &c. Datum &c.

Forma alterius diſpenſationis, quando Matrimonium eſt Conſumatum.

ANgelus &c. Epiſcopus &c. Vniuerſis &c. fidem facimus, & atteſtamur, qualiter viſis litteris huiuſmodi

iusmodi Apostolicis dispensationis tertij, & quarti graduum consanguinitatis, & illarum vigore examinatis testibus, & narratis in eis probatis, eosdem N. & B. de Terra N. Dioecesis nostræ C. Castellanæ ab inuicē separatos in primis, ac humiliter veniā petentes, & peracta per ipsos poenitentia publica, eis à Nobis iniuncta, ac imposita, ac perinde poenitentia salutari, receptoque Iuramento in manibus nostris præstito, quòd sub spe facilius habendæ dispensationis huiusmodi, incestum hunc non commiserint, ab Incestus reatu, & excessibus huiusmodi, ac excommunicationis poena, auctoritate Apostolica nobis commissa, in vtroq; foro hac vice dumtaxat, in forma Ecclesiæ consueta, absoluimus. Propterea dicto impedimento tertij, & quarti consanguinitatis graduum, & constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrarijs super Matrimonio huiusmodi contrahendo inter dictos N. & B. nequaquam obstantibus, vt Matrimonium inter sese, seruata forma sacrosancti Conc. Tridentini, contrahere, & illud in faciem Ecclesiæ solemnizare, & in eo postmodum remanere liberè, & licitè valeant, auctoritate Apostolica nobis concessa dispensamus, prolemq; suscipiendam exindè ab eis, legitimam pronunciamus, omni &c. Datū &c. Hac Die &c.

Forma fidei paupertatis pro obtinenda dispensatione in forma pauperum.

ANgelus &c. Episcopus &c. Vniuersis &c. fidem facimus, & attestamur N. & N. de Terra N. Dioecesis N. esse pauperes, & ex industria, & labore suo viuere, & nihil, vel parum in bonis possidere, prout ex testibus in actis Cancellariæ Episcopalis nostræ de mandato nostro examinatis ad instantiā supradictorum

rum constat; & nè de prædictis vllo vnquam tempore hæsitare contingat, has manu nostra subscriptas, & sigilli nostri, quo in talibus vtimur, impressione munitas per infrascriptum nostrum Cancellarium fieri mandauimus. Datum &c.

De Varijs formis Institutionum Officialium Tribunalis, ac fori Episcopalis.

Forma Deputationis Vicarij Generalis.

ANgelus &c. Episcopus &c. Cum vbiq; locorum Pastoralis vigilantia adesse minimè possit, pro administratione Iustitiæ, & satisfactione nostrorum subditorum, vt causæ celerius terminentur, quantum in Nobis est, proborum hominum operam, fidei, diligentiæq; laude, ac vsu rerum præstantium adhibendam esse, & potissimum curam huiusmodi in eligendo Vicario generali obseruandam fore duximus.

Considerantes igitur probitatem, legalitatem, scientiam, prudentiam, & rerum gerendarum experientiam discreti viri Admodum R.D.N. de N. IV.D. Tenore præsentium, & quo possumus, meliori modo, cum emolumentis, ac honoribus, & oneribus solitis, & consuetis ad beneplacitum nostrum facimus, constituimus, deputamus, eligimus, & nominamus te in Vicarium nostrum Generalem dictæ C. Castellanæ, & Diœcesis; Reuocantes ex nunc omnes, & quoscunque Vicarios Generales, vel substitutos per eos quomodolibet in Ciuitate prædicta, dantes, & concedentes tibi plenam, & omnimodam potestatem, & facultatem regendi, & gubernandi in spiritualibus,

& tem-

& temporalibus Ecclesiam Cathedralem dictæ C. Castellanæ, nec non alias, & singulas alias Ecclesias, Cappellas, Hospitalia, Confraternitates, & alia loca pia in dicta Ciuitate, & Dioecesi, in illisque, in diuinis & alijs, prout decet, deseruiri faciendi, & in eisdem Ecclesijs, & extra, Confessiones vtriusq; sexus fideliũ per Confessarios idoneos, & approbatos audiri faciendi, confitentesque ab omnibus, & singulis casibus nobis reseruatis absolui faciendi, & absolutionem Confessarijs tibi benè visis, & approbatis committendi, iniuncta poenitentibus, arbitrio Confessariorum, poenitentia salutari, nec non vota commutari faciendi, dispensandi, atq; irrita faciendi; litterasque commendatitias, & dimissorias ad ordinationes etiam sacrorum ordinum dandi, & concedendi, dum nos non sumus in Residentia, Episcopalesque functiones per alium Reuerendissimum Catholicum Antistitem, nobis absentibus, exerceri faciendi, Ecclesiasque præfatas, & loca pia, ac Monasteria nobis subiecta, ratione regiminis, & administrationis, aut visitationis officio de iure, vel de consuetudine, aut aliàs quomodolibet visitandi, & reformandi, omniaq; alia ad huiusmodi munus visitationis, & reformationis spectantia gerendi, & exercendi . . . . & exactiones indebitas, & quoscunq; abusus tollendi, & emendandi, ac in melius reformandi; Contra quoscunq; suspectos de hæresi, vsurarios, adulteros, incestuosos, fornicatores, sacrilegos, homicidas, prædones, incendiarios, & quoscunque alios delinquentes criminosos, nobis suspectos, inquirendi, & contra illos procedendi, illosque, & contumaces ab omnibus officijs, Beneficijs, & dignitatibus Ecclesiasticis ad tempus, vel in perpetuum priuandi, & suspendendi, incarcerandi, iuxtaq; constitutiones Ecclesiasticas, & Synodales ordinationes

procedendi, & puniendi, corrigendi, & mulctandi, mulctasq; & pœnas restaurationi Palatij Episcopalis, vel locis pijs applicandi: Causasq;, lites, controuersias, quæstiones, & differentias beneficiales, ciuiles, & criminales, tàm Ecclesiasticas, quàm prophanas, ac mixtas, ac cuiuscunq; qualitatis, & generis existant, tàm per viam simplicis querelæ, quam appellationis recursus, nullitatis, seù aliàs quomodolibet, quouis modo spectantes, & pertinentes, cum omnibus suis incidentijs &c. audiendi, cognoscendi, fineq; debito terminandi, sententiasq; quascunq; tam interlocutorias, quam definitiuas proferendi, & promulgandi, easq; executioni debitæ demandandi, excommunicationisq; &c. sententias proferendi, & infligendi, easq; aggrauandi, & reaggrauandi, auxiliumq; brachij secularis inuocandi, appellationesq; quascunq; admittendi, vel reijciendi &c. Præsentationes quascunque personarum ad Prioratus, Præposituras, dignitates, officia, & Beneficia Ecclesiastica, etiam Iurispatronatus laicorum cum cura, & sine cura, examinandi, ad illosque, seù ad illa præsentatos, negocio prius nobis cum communicato, & non aliàs &c. si sufficientes, & idonei fuerint, approbandi, confirmandi, et instituendi, insufficientes, et minus idoneos, vel incapaces, et indignos, reprobandi. In Beneficijsque per obitum, vel resignationem vacantibus, etiam in Curia, seù aliter quomodolibet reseruatis, vel affectis, si Parochiales erunt, statim habita notitia Ecclesiæ vacantis, idoneum Vicarium, qui onera illius sustineat, constituendi, et edicta pro concursu proponendi, et affigi faciendi. Decreta iudicialia in alienationibus bonorum Ecclesiasticorum, ac piorum locorum, iuxta præscriptum Cap. Terrulas 12. quæst. 2. interponendi. Puellas ad habitum monachalem, ad professionem, et

velationem admittendi, septa, monasteriorumque clausuram in casibus à iure permissis ingrediendi, & ingredi faciendi. Denunciationesque matrimoniales remittendi, & generaliter &c. Quocirca tenore præsentium, præcipimus, & mandamus omnibus, & singulis Archipresbyteris, Prioribus, Canonicis, Plebanis, Viceplebanis, Parochis, Rectoribus, Capellanis, & Clericis quibuscunque, nostris subditis, ac vniuersis Diœcesanis, in virtute sanctæ obedientiæ, & in subsidium sub pœna suspensionis á diuinis, excommunicationisque, & interdicti, alijsque &c. pœnis, vt prædictum D. Vicarium Generalem nostrum benignè, & promptè recipiant, atque admittant, eiusque monitionibus, & præceptis, ac decretis pareant, & obediant in omnibus, & per omnia, quæ secundũ Deum, ad sanctam Sedem Apostolicam, ad Nos, & iurisditionem nostram quomodolibet spectant, & pertinent, ac spectare, & pertinere poterunt, & possunt quomodolibet in futurum, prout Nobismet parere, & obedire obligati sunt. In quorum &c. Datum &c.

Angelus &c. Episcopus &c.

N. Canc. Episcop. mo. &c.

Supradictum Mandatum potest ampliari, & limitari ad libitum D. Constituentis.

Forma Deputationis Vicarij Foranei.

ANgelus &c. Episcop. &c. Dilecto Nobis in Christo N. salutem &c. Cupientes, vt in singulis locis nostræ Diœcesis, ea, quæ ad sacrorum Canonum, & decretorum nostrorum Synodalium formam præ-

scripta, & pro bono regimine sancita sunt, diligenter seruentur, & executioni demandentur, nonnullos Vicarios, qui Foranei appellantur, constituendos, & deputandos esse duximus. Experti igitur, quanta probitate, doctrina, & rerum agendarum experientia prӕditus sis; Te in Vicarium nostrum Foraneum in Terra N. nostrӕ C. Castellanӕ Diœcesis, ad beneplacitum nostrum eligimus, & deputamus. Tibi igitur ciuiles causas in dicta Terra N. ad summam scutorum .... cognoscendi, vsque ad sententiam inclusiuè, facultatem concedimus. In Causis autem criminalibus, ad forum, & iurisditionem nostram quomodolibet spectantibus, tàm contra Clericos, quàm contra Laicos, processus informatiuos, adhibito etiam Notario tibi benè viso, dummodo non adsit Cancellarius noster Episcopalis, conficiendi, quos ad nos, Vicariumuè nostrum Generalem, pro iustitiӕ adimplemento transmittes, & contra reos inditiatos, & fugӕ suspectos, prout iuris fuerit, & facti necessitas postulauerit, vt à satellitibus capiantur, sub custodia teneantur (etiam inuocato auxilio brachij secularis) & in carceres nostros transmittantur, mandatum relaxãdi facultatem impertimur, vt etiam sacrosancti Concilij Tridentini Decreta, constitutiones, ordinationes, & Edicta exequendi, & executioni demandandi. Clericos dictӕ Terrӕ, ac Sacerdotes, vt habitum, & tonsuram clericalem deferant, honestè viuant, Ecclesijsq; vbi sunt ascripti, cum cotta munda, & Birreto inseruiant, diligenter cures; transgressoresque dierum festorum, & qui publico aliorum scandalo in his peccant, corrigas, & punias. Mandantes ob id, ad quos spectat, vt sub pœnis nobis benè visis, te in talem recipiant, tibique obediant. In Quorum &c. Datum &c.

Forma

Forma litterarum Patentalium pro Cancellario.

Angelus &c. Episcopus &c. Dilecto nobis in Christo D. N. &c. Cum nos absque ministerio alicuius Notarij, seù Cancellarij, qui in describendis processibus, et exemplandis actis, et alijs gerendis, nobis in nostro munere Pastorali diligenter inseruiat, difficilè illud exercere valeamus; Confisi de diligentia, prudentia, et rerum gerendarum experientia, ac vitæ, et morum integritate tua, Te in nostrum, et Curiæ nostræ Episcopalis C. Castellanæ Generalem Cancellarium, ad beneplacitum nostrum, cum honoribus, oneribus, prærogatiuis, et priuilegijs, quibus Cancellarij prædicti de iure, et consuetudine potiri, et gaudere consueuerunt; eligimus, et deputamus; Mandantes omnibus, et singulis, ad quos spectat, vt te in talem recipiant, admittant, et obediant, scripturisque tuis in dicto officio rogandis fides indubia in Iudicio, et extra adhiberi debeat, et adhibeatur: Monentes te, vt decreta nostra Synodalia, ad præscriptũ illorum, taxamq; desuper reformatam, inuiolabiliter serues, et adimpleas. In quorum &c. Datum &c.

Forma Deputationis Promotoris Fiscalis.

Angelus &c. Episcopus &c. Dilecto nobis in Christo D. N. de N. salutem &c. Cum necessarium sit, inter alios officiales nostri Tribunalis habere etiam Promotorem, seù Procuratorem Fiscalem, qui impiorum hominum excessus diligenter persequatur, et iura fisci defendat; informati de tua peritia, diligentia, ac solertia, Te in Procuratorem, seù Promotorem Fiscalem Generalem Ciuitatis Castellanæ, ad bene-

beneplacitum nostrum, cum solitis honoribus, oneribus, prærogatiuis, priuilegijs, & emolumentis, quibus alij Procuratores huiusmodi gaudere consueuerunt, eligimus, & deputamus: Mandantes omnibus, ad quos spectat, vt te in talem recipiant, & admittant. taxam nuper in Synodo nostra reformatam, illiusque decreta, & constitutiones inuiolabiliter serues, & adimpleas. In quorum &c. Datum &c.

Forma della Patente del Barigello.

ANgelo &c. Vescouo &c. Acciò il nostro Tribunale habbia quel numero d'offitiali, che si ricerca, trà quali è necessaria anco l'opra di vn Barigello, il quale raffreni l'audacia de delinquenti, & esseguisca gli ordini nostri, & acciò sia quello più temuto, hauendo hauuto informatione della sufficienza, e fedeltà di N. essercitato in altri offitij; Perciò lo deputiamo per Barigello Generale della nostra Corte Episcopale di Ciuita Castellana, à beneplacito nostro, con li soliti emolumenti, pesi, honori, e tasse nuouamente reformate, le quali volemo, che inuiolabilmente sia tenuto osseruare, sotto pena à noi arbitraria. Et perciò commandiamo á chi spetta, che per tale lo riceuano, e riconoscano, sotto le medesime pene. In quorum &c. Datum &c.

Forma instrumenti Remissoriæ.

ANgelus &c. Episcopus &c. R. D. N. de N. salutem &c. Vertente lite, & causa coram Nobis inter N. actorem ex vna, & N. reum conuentum de, & super solutione quarumdam pecuniarum, rebusq; alijs, partibus ex altera, in qua ad nonnullos actus, ci-

tra tamen causæ conclusionem processum est, pro cuius expeditione examinandi sunt nonnulli testes, istic degentes, super articulis pro eius parte adhibitis, quorum copia intus acclusa est ad illius instantiam, ipsum N ad dicendum contra articulos, illosque ad probandum admitti, remissoriamque desuper concedi, nec non Iudicem, coram quo, & locum in quo, & loci locum, ac terminum, infraquem negocium remissionis huiusmodi expediri debeat, ad certum terminum citari mandauimus, quo adueniente, & audito ipso N., ad vlteriorem ipsius actoris instantiam, articulos præfatos ad istic probandum admisimus, teque in Iudicem coram quo, & Terram N. pro loco in quo, & Palatium tuæ residentiæ in locum loci, ad præmissa expedienda, deputauimus, instrumentumq; remissionis in forma concessimus, prout deputamus, & concedimus. Quocirca Tibi committimus &c. ac in Domino rogamus, quatenus omnes, & singulos testes, litteras, scripturas, instrumenta, & alia quæcunque probationum genera, quæ pro parte dicti N. coram te produci contigerit super dictis articulis, quorum copiam transmittimus hic inclusam, infra quindecim à die præsentationis huiusmodi in dicta Terra N., in Palatio prædicto fideliter recipias, testesque ipsos, iuxta interrogatoria, pro parte dicti N., si qua dari voluerit, sin secus, iuxta discretionẽ tuam, diligenter examines, aut per Notarium publicum, arbitrio tuo deputandum, examinari cures. Si verò dictus N. testes reprobare voluerit, ipsos quoque super reprobatione huiusmodi coram te inducendos, infra dictos quindecim dies, post elapsum primum terminum, modo simili, aut vt supra, iuxta interrogatoria (si quæ dictus N. exhibuerit) alioquin absque eis, secundum prudentiam tuam examines, aut examinari facias,

cias, testiumque huiusmodi depositiones, & dicta, clausa & sigillata, ac nemini partium ostensa, vnà cū scripturis, & iuribus, si quæ producta fuerint, in publicam formam redacta, ad Nos transmittas, vt ad causæ huiusmodi expeditionem deuenire valeamus. & si quid pro Dominatione sua hic agere possumus, libenter similia, & maiora exequemur. Vale. Datum &c.

Forma Monitorij de desistendo à molestijs.

ANgelus &c. Episcopus &c. Vniuersis, & singulis RR. DD. Presbyteris, Clericis, & alijs personis in Ecclesiastica dignitate constitutis, nec non Notarijs, & alijs personis publicis, illique, vel illis, ad quem, vel ad quos præsentes nostræ litteræ peruenerint, salutem &c. Pro parte, & ad instantiam R. D. N. fuit coram Nobis comparitum, & expositum, ipsum molestari, & conueniri coram Domino Prætore Terræ N. ad instantiam N. de, et super quadam pecuniarum summa, rebusq; alijs &c. contra formam iuris, & sac. Can. Propterea de opportuno iuris remedio requisiti, Vobis omnibus, & singulis supradictis, & vestrum cuilibet in solidum committimus, & mandamus, quatenus visis, et receptis præsentibus, sub pœnis Nobis benè visis, moneatis, & requiratis dictum N. ex aduerso principalem, prout nos tenore præsentium requirimus, & monemus, quatenus infra triduū, cuius vnum pro primo, alium pro secundo, & reliquum diem pro tertio, & peremptorio termino, canonicaque monitione assignamus, sub centum scutorum auri, locis pijs applicandorum, arbitrio &c. & pro illis mandati executiui, et in juris subsidium, excommunicationis, alijsque &c. pœnis, debeat à quibuscunq;

bufcunque iactationibus, moleftationibus, vexationibus, et impedimentis ipfi inftanti fuper præmiffis illatis, & conferri cōminatis, ac ab inferendis, et comminandis, realiter, et cum effectu deftitiffe, et ceffaffe, ac defifti, et ceffari feciffe, et mandaffe, præfentibufq; paruiffe. Alioquin eundem fic monitum, fi in præmiffis fe fore grauatum fenferit, citetis ad comparendum coram Nobis intra dictum terminum, caufam fui grauiminis allegaturum, prout et nos citamus pro prima die, fi ipfa dies iuridica fuerit, alioquin pro prima die iuridica immediatè fequenti, poft elapfum dictum terminum, ad comparendum, & videndum in caufa huiufmodi ad omnes, et fingulos actus defuper neceffarios, et opportunos vfque ad fententiam definitiuam inclufiuè: certificantes eumdem, quòd fiuè comparuerit, fiuè non, nihilominus ad totalem Caufæ huiufmodi expeditionem, iure medio, procedemus per citationes, et affixiones ad valuas iftius Ecclefiæ Cathedralis, eius abfentia, feù contumacia in aliquo non obftante. Et infuper inhibeatis, prout nos inhibemus dicto Domino Prætori, omnibufq; alijs iudicibus, ac alijs in executione præfentium nominandis, et cognominandis, et præcipuè dicto N. ex aduerfo principali, nè fub eifdem pœnis, audeant, feù præfumant dictum D. inftantem de, et fuper præmiffis, quomodolibet moleftare, inquietare, aut in iudicium aliò quam coram Nobis, feù noftro Vicario Generali trahere. quòd fi fecus factum fuerit, id totum reuocabimus, et in priftinum reducemus. In quorum &c. Datum &c.

Forma Deputationis Commiffarij.

Angelus &c. Epifcopus &c. Dilecto nobis in Chrifto R.D.N. falutem &c. Cum non fine ma-

gna animi nostri molestia audiuerimus, quòd N. de Terra N. Ciuitatis Castellanæ Diœcesis Clericum N. vulnerauerit, ac alia delicta fecerit, & perpetrauerit, in maximum Christi fidelium scandalum, malum exemplum, ac Religionis detrimentum; Ideò pro iustitiæ complemento, & nè peiora eueniant, cupientes, quantum in Domino possumus, obuiare, Tibi, de cuius vitæ integritate, virtutum meritis, & rerum experientia plurimum in Domino confidimus, Tenore præsentium committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ mandamus; quatenus visis præsentibus, ad loca necessaria quamprimum te conferas, omnemq; informationem super delictis, de quibus dictus N. inculpatur, capias, omnesq; testes coram te inducendos examines, examinatos repetas: testes verò recusantes, omnibus iuris, & facti remedijs cogas, & compellas, cogique, & compelli facias, dictumque N. ad personaliter coram te comparendum, sub pœnis priuationis Beneficiorum, & officiorum, si quæ obtinet, inhabilitatisq; ad illa & alia in posterum obtinenda, alijsque tibi benè visis pœnis, cites, moneas, & requiras, monerique, citari, & requiri facias, & si contumax fuerit, ad declarationem incursus dictarum pœnarũ procedas, illumq; carcerari, & detineri facias, eumq; examines, & si opus fuerit, rigoroso examini subijcias, ac alia in præmissis necessaria, & opportuna, & quæ commissionem magis specialem requirerent, exequi procures, & exerceas vsque ad sententiam definitiuã exclusiuè: dantes tibi in præmissis vices, & voces nostras, cum honoribus, oneribus, & emolumentis &c. In quorum &c. Datum &c.

Supradicta deputatio secundum varietatem casuum potest mutari.

Formula

Formula Deputationis Depositarij, & Exactoris bonorum Ecclesiasticorum, vel pœnarum ad Fiscum Episcopalem pertinentium.

ANgelus &c. Episcopus &c. Vacante Parochiali Ecclesia sancti N. de Terra N. Ciuitatis Castellanæ Diœcesis, vt fructus prædictæ Ecclesiæ rectè administrentur, exigantur, & conseruentur, tua prudentia, & singulari pietate plurimum freti, Te in exactorem,& Depositarium quorumcunq;fructuum, redditnum, prouentuum, et obuentionum ad dictam Parochialem quomodolibet spectantium, tàm hactenus preceptorum, et maturatorum, quàm etiam in futuru m similiter maturandorum, ità vt contra quoscunque pro exigendis, & consequendis fructibus huiusmodi, etiam iuris omnibus remedijs, ac alijs modis, & formis, prout tibi melius videbitur, agere possis, & valeas, ad beneplacitum nostrum eligimus, & deputamus; fructusq; per te sic exactos in depositum habeas, nobis, vel cui á nobis iniunctum fuerit, rationem suo tempore redditurus. In quorum &c. Datum &c.

Forma Deputationis Depositarij, & exactoris pœnarũ ad Fiscũ Episcopalé pertinentium.

VT fidelius pœnæ fisco nostro applicatæ, & in posterum applicandæ, rectè administrentur, exigantur,et nostro,vel Vicarij nostri Generalis mandato ad pios vsus, vel pro fabrica Palatij nostri Episcopalis applicatæ expendantur;tua prúdentia,& singulari pietate plurimum freti, Te in Exactorem, & Depositarium quarumcunq;pœnarum prædictarum,

ità vt pro conſequendis ipſis, etiam iuris omnibus remedijs, & alijs modis, & formis, prout tibi melius videbitur, agere poſſis, & valeas, ad beneplacitum noſtrum eligimus, & deputamus; pœnaſque per te ſic exactas in depoſitum habeas, Nobis, vel cui à nobis iniunctum fuerit, rationem ſuo tempore redditurus.

De formulis expeditionum in Criminalibus.

Monitorium ad perſonaliter comparendum contra Clericum contumacem.

NOS Angelus &c. Epiſcopus &c. Tibi Presbytero N. de Terra N. noſtræ Diœceſis Ciuitatis Caſtellanæ reo querelato, inquiſito, & proceſſato ex aduerſo principali, Tenore præſentium præcipimus, & mandamus, teque citamus, requirimus, et monemus, quatenus infra trium dierum ſpatium, quorum vnum pro primo, alium pro ſecundo, reliquum pro tertio, et peremptorio termino, canonicaq; monitione aſſignamus, ſub pœna triremium per decennium, ac perpetui exilij à C. Caſtellana, & Diœceſi noſtra, priuationis Beneficiorum, & officiorum quorumcunque, ac inhabilitatis ad illa, & alia in poſterum obtinenda, ſcutorumque quinquaginta auri, locis pijs arbitrio noſtro applicandorum, & pro illis mandati executiui, alijſque &c. pœnis, debeas perſonaliter, & non per interpoſitam perſonam, neq; excuſatorem, Procuratoremuè aliquem coram Nobis comparere in Ciuitate Caſtellana, in Palatio Epiſcopali, vbi &c. quem locum &c. ad te excuſandum, exculpandum, et defendendum à nonnullis per te patratis, et commiſſis delictis. & ſignanter ponatur ſeries facti delicti ..... alioquin dicto termino elapſo,

teque

teq; non comparente, nec excusante, seruatis quatuor terminis de stylo, et consuetudine Curiæ nostræ seruari in præmissis solitis, non solum ad condemnationem præfatarum pœnarum, verumetiam ad omnimodam Causæ huiusmodi expeditionem, iure medio, deueniemus, absentia, vel contumacia tua in aliquo non obstante: Certificantes te, quòd siuè in dicto citationis termino comparueris, siuè non, ad præmissa omnia deueniemus. Volumus autem præsens Monitorium tibi personaliter præsentari, si persona tua cōmodè haberi possit; sin minus factis diligentijs de te personaliter reperiendo, & non reperto, Domi tuæ solitæ habitationis in dicta Terra N., ac Ecclesiæ Parochialis eiusdē Terræ valuis affigatur. quod sic executum, itá te arctet, & afficiat, ac si personaliter, vel magis legitimè præsentatum foret: Notificantes, quòd in posterum citaberis hic in Ciuitate Castellana ad fores Ecclesiæ Cathedralis more forentium, vsque ad Causæ expeditionem. In quorum &c. Datum &c.

Prima Citatio.

CItetur Presbyter N. de Terra N. querelatus, processatus, inquisitus, & monitus, ad dicendum contra iura producta, et repetita, seù producenda, & repetenda, & ad docendum se paruisse Monitorio contra ipsum emanato, executo, & in actis iudicialiter reproducto ad primam diem. Instante fisco, & adhæren. personaliter, siuè &c,

N. Notarius.

Fides præsentationis Citationis prædictæ.

EGo N. publicus Baiulus, specialiter deputatus, Curiæ Episcopalis Ciuitatis Castellanæ, executus

tus fui supradictam citationem contra D. Presbyterum N. per affixionem copiæ ad fores Ecclesiæ Cathedralis huius Ciuitatis Castellanæ. Hac die &c.

Itá est N. Baiulus &c.

Forma instantiæ Promotoris Fiscalis.

COmparuit Magnificus D. N. Promotor Fiscalis Curiæ prædictæ, & stante relatione citationis per Baiulum facta, de facto repetijt processum in Curia, fabricatum contra D. Presbyterum N. ac monitorium contra eum executum Tenoris &c. petijt, & obtinuit admitti, & citari ad secundam, omni &c.

Secunda Citatio.

CItetur Presbyter N. ad docendum se paruisse monitorio, contra eum emanato, & in actis iudicialiter reproducto secundò pro secunda dilatione ad primam diem, Instante Fisco, & adhæreñ. personaliter, siuè &c.

Notarius &c.

Relatio Baiuli, vt supra.

COmparuit D. Promotor Fiscalis, & accusata contumacia dicti Presbyteri N. non comparentis, prout &c. petijt, & obtinuit citari pro tertia, omni &c.
Tertia, & quarta Citatio fiat vt supra.

Forma instantiæ in quarta Citatione.

COmparuit D. Procurator Fiscalis, & accusata contumacia dicti citati, non comparentis, prout &c.

&c. petijt, & obtinuit citari ad ſententiam.

Citatio ad Sententiam.

CItetur Presbyter N. ex aduerſo principalis in terminis ſubſtantialibus, nec non ad viden. abſolui á iuramento ad effectum &c. concluden., & audien. ſententiam definitiuam, ad prædicta inſtante Fiſco, & illi adhæren. perſonaliter, ſiuè &c.

N. Notarius &c.

Comparuit magnificus D. Procurator Fiſcalis, & repetitis proceſſu informatiuo contra dictum Presbyterum N. formato, monitorio contra eum emanato, executo, & in actis iudicialiter reproducto, quatuor citationibus contra eum pariter ad valuas Cathedralis huius Ciuitatis factis, accuſata contumacia aduerſarij non comparentis, repetitaque ſupradicta citatione ad ſententiam, pro hac die & hora facta, petijt aduerſarium condemnari in pœnis per eum incurſis, occaſione delicti, de quo in proceſſu, & de quibus in dicto monitorio, & contra eum fieri ſententiam condemnatoriam in forma, omni &c.

Tunc &c. ſententiauit prout in cædula, eamq; facto mihi dedit, tenoris &c. Quam ego legi ad claram infraſcriptorum teſtium intelligentiam. ſuper quibus &c. actum &c. ad bancum iuris, præſentibus ibidem N. & N. teſtibus &c.

Sententia definitiua.

CHriſti nomine inuocato, pro Tribunali ſedentes, & ſolum Deum præ oculis habentes, per hanc noſtram definitiuam ſententiam, quam de Iuriſperitorum conſilio pariter, & aſſenſu ferimus in his ſcri-

ptis

ptis in Causa, & Causis coram Nobis vertentibus in prima, seù alia veriori instantia inter D. Procuratorem Fiscalem Curiæ Episcopalis Ciuitatis Castellanæ, & illi adhærentem ex vna, & Presbyterum N. de Terra N. Diœcesis dictæ Ciuitatis reum conuentum, querelatum, processatum, & inquisitum, de, & super &c. prout in processu in actis causæ, & causarum huiusmodi, rebusq; alijs latius deductis, partibus ex altera. Christi nomine repetito, dicimus, sententiamus, condemnamus, & definitiuè pronunciamus, dictum Presbyterum N. tanquam repertum culpabilem, ac de iure punibilem, condemnandum fore, & esse in pœnis triremium per decennium, ac perpetui exilij à dicta Ciuitate Castellana, & eius Diœcesi, ac priuationis Beneficiorum, & officiorum, si quæ obtinet, inhabilitatisq; ad illa, & alia in posterum obtinenda, ac scutorum quinquaginta auri, locis pijs applicandorum, & pro illis mandati executiui, & in iuris subsidium, excommunicationis, alijsq; &c. pœnis, de quibus in dicto monitorio, vt supra executo, & in actis iudicialiter reproducto. & pro illis mandatum de capiendo, & executiuum respectiuè decernimus, & relaxamus, & exequi mandamus, & ità dicimus, pronunciamus, condemnamus, sententiamus, decernimus, & relaxamus, ac exequi mandamus non solum &c. sed omni &c.

Mandatum Executiuum pro pœnis.

DE mandato &c. Vobis executoribus Curiæ Episcopalis Ciuitatis Castellanæ. Tenore præsentium auferantur de bonis Presbyteri N. de Terra N. bona valoris scutorum quinquaginta, de quibus in sententia definitiua, in actis lata, ex domo, vel aliundè, & abla-

& ablata deponantur, ad effectum ſubhaſtandi, vt moris eſt. Nec non capiatur idem, & captus ad carceres ducatur, nec relaxetur, donec &c. Quoniam, ſtante dicta ſententia, D. ità mandauit. Hac die &c.

Relatio Birruarij Curiæ Epiſcopalis.

N. Baroncellus Curiæ Epiſcopalis retulit ſe vigore dicti mandati acceſſiſſe ad domum ſupradicti Presbyteri N. & non potuiſſe exequi, neq; realiter, neque perſonaliter ſupradictum mandatum &c. & ità pro debito iuris officio retulit, omni &c. præſentibus in officio N. N. teſtibus &c.

Comparuit Magnificus D. Promotor Fiſcalis, & repetita ſupradicta relatione Baroncelli, petijt, & obtinuit citari dictum Presbyterum N. ad videndum ſe, in iuris ſubſidium, excommunicari omni &c.

Citetur Presbyter N. de Terra N. ex aduerſo principalis ad dicendum contra iura producta, & repetita admitti, & videndum ſe, in iuris ſubſidium, excommunicari, & cædulones publicè affigi, ad prædicta. Inſtante Fiſco, & illi adhærente perſonaliter, ſiuè &c.

Relatio Baiuli, vt ſupra.

Comparuit idem D. Procurator Fiſcalis, & repetito ſupradicto mãdato contra dictũ Presbyterum N. relaxato, & relatione Baroncelli in actis facta, nõ potuiſſe exequi, prout retulit, et inſtetit vt ſupra excommunicari, & cædulones publicè affigi, omni &c.

Tunc &c. viſo mandato, vt ſupra expedito contra dictum Presbyterum N. et relatione executoris, non potuiſſe exequi, ac citatione, vt ſupra executa, dictum Presbyterum N. in iuris ſubſidium, excommunicauit,

ob non solutionem dictorum scutorum quingent orũ auri, ac non paritionem sententiæ, de qua in actis; et cædulones publicè affigi mandauit, omni &c.

Forma Cædulonum.

PRo N. de Terra N. Diœcesis Ciuitatis Castellanæ. Hic auctoritate ordinaria, in iuris subsidium, declaratur excommunicatus ob non solutionem scutorum quingentorum auri, et non paritionem nostræ sententiæ, de qua in processu &c. in causa &c. instante Fisco, et illi adhærente personaliter, siuè &c.

Forma Aggrauatoriæ, & Reaggrauatoriæ post elapsum annum.

ANgelus &c. Episcopus &c. Vniuersis, et singulis RR. DD. Archipresbyteris, Clericis, et alijs personis, in dignitate Ecclesiastica constitutis per Ciuitatem, et Diœcesim nostram Castellanam salutem in Domino, ac nostris huiusmodi litteris, et mandatis firmiter obedire. Noueritis, quòd aliàs, vertente coram Nobis lite, et causa inter Magnificum D. N. Procuratorem Fiscalem Curiæ nostræ Episcopalis, et illi adhærentem ex vna, et RR. DD. N. N. Presbyteros, et N. et N. seculares ex aduerso inquisitos, et processatos, de, et super &c. rebusq; alijs, partibus ex altera, ad cuius D. Procuratoris Fiscalis instantiam litteras monitionales sub certis sententijs, censuris, et pœnis contra prædictos, ad personaliter coram Nobis cõparendum, et se in præmissis delictis exculpandum, infra certum, et competentem terminum, quibus in partibus contra ipsos legitimè executis, et in actis legitimè, iudicialiter reproductis, ac elapso termino

mino prædicto, processum ob eorum contumaciam, et nō cōparitionē per citationes affixas ad valuas Ecclesiæ Cathedralis Ciuitatis nostræ more forensium decreuimus, ipsisq; inquisitis, monitis, et non comparentibus, vt supra ad valuas citatis, seruatisq; omnibus terminis de stylo Curiæ nostræ seruari solitis, & consuetis seruandis, sententiam in scriptis tulimus condemnatoriam, ad fauorem fisci, & contra prædictos inquisitos, in qua ipsos in confessatorum criminum præmissorum; priuationis eorum officiorum, & Beneficiorum, inhabilitatisq; ad illa, & alia in posterum obtinenda, & scutorum quingentorum auri pro quolibet, locis pijs applicandorum, & pro illis mandati executiui, & in iuris subsidium, excommunicationis, aliasq; &c. pœnas temerè, & damnabiliter incidisse declarauimus, & expeditis, mandato executiuo, ac de capiendo respectiuè, & factis diligentijs de illa exequendo, cum exequi nō potuerint, prout in fine executionis, in actis productæ, & ob id prædictos seruatis seruandis in iuris subsidium, excommunicationis incursus, & cædulones publicè affigi mandauimus, & affixi fuerunt. quibus quidem litteris licet ipsi excommunicati parere, & obtemperare debuissent, nihilominus, vti inobedientes, & rebelles in prædicta excommunicatione per plures Menses post illarum publicationem, in locis publicis factam, animo sustinuerunt indurato, non curantes ad gremium sanctæ Matris Ecclesiæ redire, perditè Pharaonis duritiē imitando. Ideò Nos volentes super præmissis de opportuno remedio prouidere, prædictis excommunicatis, vt supra ad fores Ecclesiæ citatis, ad instantiam eiusdem D. Procuratoris Fiscalis sententiam huiusmodi grauauimus, & reaggrauauimus, prædictosq; presbyteros interdicto, & ingressui Ecclesiæ supposui-

mus, & interdiximus, prout aggrauamus, & reaggrauamus, supponimus, & interdicimus per præsentes. Quocirca vos, & vestrum quemlibet, auctoritate ordinaria, qua in his fungimur, Tenore præsentium requirimus, & monemus, ac vobis, & vestrum cuilibet Tenore præsentium committimus, & in virtute sanctæ obedientiæ districtè præcipiendo mandamus, sub excommunicationis pœna, quatenus statim, visis, & receptis præsentibus, & postquam præsentium vigore fueritis requisiti, seù alter vestrum fuerit requisitus pro parte dicti Procuratoris Fiscalis, per omnes, & singulas terras, oppida, Castra, Villas, Suburbia, Collegia, Congregationes, Parochias, Ecclesias, Confraternitates, Monasteria, Conuentus, Hospitalia, & alia loca pia nostræ Diœcesis, sub quibus prædicti excommunicati, aggrauati, & reaggrauati declinare, & deuenire voluerint, quamdiù se tutati in eis fuerint, eis interdictis, prout nos tenore præsentium interdicimus, à diuinis cessetis, cessare faciatis, opertis ianuis, & hanc cessationem per tres dies continuos post eorum ab istinc recessum continuetis, & obseruetis, ac ab alijs continuari, & obseruari faciatis, & mandetis; itá, & taliter, vt stante huiusmodi interdicto, nulla Ecclesiastica in locis prædictis ministrentur Sacramenta, nisi pœnitentia, & baptismus omnibus indifferenter. Eucharistia verò infirmis tantum, & Matrimonium sine Ecclesiastica solemnitate contrahatur; ibiq; ipsis excommunicatis decedentibus Ecclesiastica denegetur sepultura, prohibendo omnibus, & singulis Parochis, & alijs Presbyteris, & Clericis, nè sub excommunicationis pœna audeant, siuè præsumant, nec aliquis eorum audeat, seù præsumat, prædictis excommunicatis, quamdiù excōmunicati extiterint, in emendo, vendendo, loquendo, conuersando, stan-

do,

do, ſedendo, eundo, vel potum, victum, aquam, ignē, ſal miniſtrando, participare. quinimmò vos omnes, auctoritate prædicta, requirimus, & rogamus primò, ſecundò, & tertiò, & peremptoriè, vobiſque, & veſtrum cuilibet in virtute Sanctæ obedientiæ diſtrictè præcipiendo mandamus, ſub excōmunicationis pœna, quatenus infra ſex dierum ſpatium, quorum duos pro primo, duos pro ſecundo, & reliquos duos dies pro tertio, & peremptorio termino, canonicaq; monitione aſſignamus, Vos omnes, & ſinguli DD. Temporales noſtræ Diœceſis, & veſtrum quilibet, quorū omnium ſuper hoc, auxilium brachij ſecularis inuocamus, quoties fueritis requiſiti, ſeū alter veſtrum fuerit requiſitus contra prædictos excommunicatos, aggrauatos, & reaggrauatos per captionem, carcerationem, detentionem, & inuaſionem corporum, & perſonarum, ac per eorumdem bonorum omnium, mobilium, & immobilium, vbiq; exſtentium, venditionem, & alienationem, cogatis, et compellatis, cogique, & compelli faciatis, & mandetis, donec, & quouſq; ad dictum Sanctæ Matris Eccleſiæ gremium rediuerint, & eius præceptis, & mandatis obtemperauerint, à præmiſſis non ceſſantes, donec aliud á Nobis, vel ſuperioribus noſtris vobis mandatum fuerit, et in præmiſſis ita, & taliter vos habentes, vt nota contenta, ſiuè contumacia, nullatenus vobis aſcribatur. In quorum &c. Datum &c.

Forma Sententiæ, quando quis traditur Curiæ ſeculari ad puniendum.

CHriſti nomine &c. Per hanc noſtram definitiuam ſententiam, quam de Iuriſperitorum conſilio pariter, & aſsēſu in his ſcriptis ferimus in cauſa, & cauſis

coram

coram Nobis vertentibus inter Magnificum D. Procuratorem Fiſcalem Curiæ Epiſcopalis Ciuitatis Caſtellanæ, & illi adhærentem, & querelantem ex vna, & Presbyterum N. reum inquiſitum, & proceſſatum, de, & ſuper homicidio, per eum patrato, & commiſſo in perſonam N., rebuſq; alijs, prout ex proceſſu in actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi latius deductis, partibus ex altera. quare viſo proceſſu, teſtibus examinatis conſtitutis, & defenſionibus eiuſdem Presbyteri N. & alijs viſis videndis, & conſideratis conſiderandis, Chriſti nomine repetito, dicimus &c. dictum Presbyterum N. occaſione prædicti homicidij per nos degradatum, & irregularem declaratum, ac Beneficijs, & priuilegijs Eccleſiaſticis priuatum, tradendum fore, & eſſe Curiæ ſeculari huius Ciuitatis, prout tradi mandamus, vt eum condigna, & debita pœna plectat, & mandatum de tradendo, & conſignando, ac aliud deſuper neceſſarium, & opportunum decernimus, & relaxamus, & ità dicimus &c.

Forma degradationis.

EXiſtens coram Reuerendiſſimo Domino Epiſcopo N. &c. Presbyter N. de Terra N. veſtibus ſacris ad vſum Sacerdotis induitur, & præ manibus calicem habet in ordine, ac ſi ſolemniter celebrare deberet. auferuntur ab eo omnia data in ordinatione, incipiendo ab vltimo gradatim vſque ad veſtem traditam in prima Tonſura. deindè tondetur, vel raditur, remanetque in habitu laicali, & dum hæc fiunt, Epiſcopus dicit, ſeruando ordinem Pontificalis. Nos N. Epiſcopus, auctoritate Dei omnipotentis Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, ac noſtra, Tibi auferimus habitum clericalem, ac deponimus, & degradamus,

ſpo-

ſpoliamuſque, & exuimus te omni ordine, Beneficio, & priuilegio clericali, omni &c. ſuper quibus &c. Actum &c. præſentibus &c.

Modus ſeruandus in publicatione Excommunicatorum vigore Bullæ in Cœna Domini, & Bullæ Gregorij XIV. de Immunitate, & libertate Eccleſiaſtica.

CItetur N. Birruarius, ex aduerſo principalis, ad dicendum; quare declarari non debeat incidiſſe in cenſuras, & pœnas contentas, & expreſſas in Bulla in Die Cœnæ Domini quotannis legi ſolita cap. 19. & conſtitutione fel. rec. Gregorij XIV. ſuper immunitate, & libertate Eccleſiaſtica, ad primam diem. qua elapſa citetur idem pro alia die ſequenti, ad videndum ſe declarari in cenſuras prædictas incidiſſe, & Cædulones publicè affigi in cauſa, & cauſis violationis immunitatis, & libertatis Eccleſiaſticæ ob capturã per eum factam in perſonam Diaconi N. prout in proceſſu, & actis cauſæ, & cauſarum huiuſmodi. Inſtante Fiſco, & illi adhæren.

Comparuit N. Promotor Fiſcalis, & repetito proceſſu, ſuper violatione huiuſmodi fabricato, ac conſtitutionibus prædictis, accuſataque aduerſarij contumacia, non comparentis in terminis eidem præfixis, & in ſimili contumacia petijt declarari incurriſſe in cenſuras, & pœnas prædictas,& cædulones contra eum publicè affigi, omni &c.

Decretum.

TVnc Reuerendiſſimus D. &c. Viſis &c. prædicta &c. viſis proceſſu huiuſmodi, conſtitutionibus,

vt

vt supra allegatis, citationibus factis, & executis, ac alijs visis videndis &c. dictum N. Birruarium declarauit incurrisse in pœnas, et censuras prædictas, & vti talem mandauit publicari, et cædulones in forma concessit, omni &c. Cædulones, vt supra.

Regole, & ordini prescritti à ciaschuno, che hauerà licenza di essorcizare nella Città, & Diocese di Ciuita Castellana.

Angelo Gozadino, &c. Vescouo. &c.

HAuendo noi prohibito con vn nostro Decreto fatto nella Sinodo Diocesana di questo anno 1626. à ciascuna persona l'essercitare l'vfficio dell'Essorcista nella Città, e Diocese di C. Castellana senza licenza in iscritto, da ottenersi, e segnarsi da noi, ò dal nostro Vicario generale per assicurarci maggiormente, che questo vfficio sia fatto con quella pietà, carità, e prudenza, che si ricerca, e da persone di vita, e costumi essemplari, e di sufficiente habilità, habbiamo anco voluto prescriuere le infrascritte Regole, & Ordini à coloro, che per l'auuenire ne otterranno licenza, ò siano sacerdoti secolari, ò regolari, à quali comandiamo l'osseruanza di essi, sotto le infrascritte pene, & altre ancora più graui secondo la qualità de' trasgressori, e della inobedienza, á nostro arbitrio.

1 Quelli c'haueranno licenza di essorcizare, ò scongiurare nella Città, e Diocese di C. Castellana, i quali vogliamo che siano Sacerdoti, si seruano solamente delle orationi approuate dalla santa Chiesa, & di quegli essorcismi, preci, e riti, che saranno approuati da noi,

noi, e cerchino di mandargli à memoria, senza aggiungerui, ò sminuirui, ò mutarui cosa alcuna, sotto pena della sospensione à diuinis da incorreruisi ipso facto à Sacerdoti secolari, et regolari della priuatione della licenza di essorcizare, ò scongiurare, e di tutte le gratie, e priuilegi, c'haueranno ottenuti da noi, e della incapacità di ottenerne per l'auuenire, da incorreruisi subito.

2 Procurino prima che entrino in quella sorte d'essorcismi, con li quali si comanda à i Demoni, che escano, di chiarirsi bene per via di segni certi, e manifesti se la persona, che domanda di essere essorcizata, sia veramente ossessa dal demonio, ò nò, comandandole che parli, e discorra di quelle cose, le quali superano la sua capacità, ò che non può da se stessa sapere; come le cose lontane, ouero occulte; auuertendo però di non entrare in inquisitioni, ò inuestigationi curiose, & in quelle particolarmente, che appartengono alla diuinatione, guardandosi ancora da ogni attione superstitiosa, & non vedendoui segni chiari, e manifesti, ma dubij facciano ricorso à Noi; e sopra tutto vedano di hauere sempre i segni probabili prima che entrino ad essorcizare persona alcuna, per cauar da lei i sudetti segni certi, e chiari, e tutte le predette cose si comandano sotto la pena contenuta nella detta prima Regola.

3 Ricerchino diligentemente lo stato di tutta la vita passata della persona ossessa, se però non fosse stato fatto prima da Noi, cioè se sia stata honesta, e di buona vita, e costumi, ò pur superstitiosa, ò se di presente si troui scommunicata, ò s'ella è paurosa, ò malenconica, ò s'habbia altra infermità, osseruando le attioni, ch'ella fà, se sono volontarie, e naturali, ouero finte, e simulate, ò s'ella è predominata da libidine, ò

da disperatione, ouero se hauesse pigliati medicamēti superstitiosi, e questo facciano non somma prudenza, & auanti che comincino ad essorcizarla, sotto pena di scudi 50. à Sacerdoti secolari, & à regolari della priuatione della licenza di essorcizare da incorreruisi subito.

4 Piglino sempre il consiglio del Medico, e se ne seruano in dare per bocca à gli ossessi, ò maleficiati ogli, ò altri rimedij corporali, ò in fare loro vntioni, ouero suffumigationi di qual si voglia sorte, e cose simili, quando vi sia necessità di valersi di queste cose, & in questo caso lascino, che il Medico faccia la ricetta, & il Speciale prepari, e dia loro i medicamenti, non ingerendosi gli essorcizanti in altro, che in benedirli, sotto la pena imposta nella prima Regola, nella qual pena vogliamo, che incorrino ancora, se pigliaranno denari, ò altra cosa per detta beneditione; Auuertendo, che quando occorresse vngere donne, non le vngano essi medesimi, ma si seruano di qualche altra donna, guardandosi sempre di toccare il volto, le spalle, e le mani dell'ossessa, ò maleficiata, sotto la pena della terza Regola.

5 Non essorcizino alcuna persona se non in Chiesa, & in luogo aperto (dando conto prima à noi della Chiesa, che deputaranno à questo effetto) se la persona ossessa non fosse di tal qualità, che se le potesse concedere d'esser essorcizata in casa, ò in altro luogo priuato, & in questo caso se ne domandi licēza à Noi, e le predette cose, sotto la pena contenuta nella terza Regola.

6 Non essorcizino donne nè in Chiesa, nè in casa senza esserui sempre presente il padre, ò la madre, ò fratelli, ò alcun altro loro parente in secondo grado di consanguinità, ò affinità, e se non haueranno parenti

renti si piglino due huomini, ò due donne honorate, e d'età, & vita approuata, che vi assistano, & esseguiscano quegli vffici, che bisognassero intorno all'ossessa, e non lascino che v'interuenga altro huomo oltre li sudetti, i quali loderemmo ancora che fossero Sacerdoti, sotto la pena della Regola terza.

7 Commandino á gli ossessi, che non riceuano il santissimo Sacramento dell'Eucharistia frequentemente, se non di commissione nostra, nè meno gli essorcizanti, ò altri sacerdoti lo porgano sopra il capo de gli ossessi má si lasci dentro il suo tabernacolo al luogo solito, nè pongano gli stessi ossessi sù gli altari, nè scongiurino per la realtà del santissimo Sacramento, nè per le reliquie de' Santi, le quali sono nelle Chiese, nè per altro, che potesse far dubitare qualche persona idiota, se li demoni non vbidissero. e tutte le sudette cose sotto la pena contenuta nella terza Regola.

8 Non incomincino ad essorcizare alcuna persona, che non si sia prima confessata de' suoi peccati, e la essortino ad essaminare diligentemẽte la sua coscienza, & à fare vna confessione generale di tutti li peccati della sua vita passata, & à darsi tutta alle orationi, alle meditationi, & à gli essercitij di pietà, con visitare ancora spesse volte le Chiese, doue sono reliquie de' Santi, digiunando particolarmente li Venerdì in memoria della passione di nostro Sig. Giesù Christo.

9 Non essorcizino mai persona alcuna in presenza di molti, ma di pochi, e questi siano honesti, approuati, e graui d'età, e d'integrità di costumi, & se fossero sacerdoti sarebbe molto gioueuole, nè mai in presenza di fanciulli, ò fanciulle, e molto meno di donne, se saranno huomini quelli, che si essorcizaranno, e se saranno donne, si osserui quello, che si è detto di sopra nella sesta Regola, e tengano sempre serrate le

porte della Chiesa, ò d'altro luogo, doue essorcizaranno. e le predette cose sotto la pena impostá nella terza Regola.

10 Non essorcizino più persone in vna volta, ma ciascuno separatamente, e quando se ne essorciza vno non sia presente l'altro, e molto meno chi stesse in dubbio d'essere ossesso, nè mai essorcizino innanzi al leuar, nè dopo il tramontar del Sole, e facciano quest'o essercitio particolarmente in giorno di digiuno, e di solennità di qualche Santo. e le cose sudette sotto la pena come nella terza Regola.

11 Non solamente fuggano il guadagno, mà non piglino mai cosa alcuna in dono per questo vfficio di caritá senza nostra permissione, nè comportino, che si raccoglino, ò si domandino limosine per gli ossessi nel luogo, e tempo, che gli essorcizano, nè mai vadano in casa loro senza vrgente necessità. e queste cose sotto la pena posta nella Regola terza.

12 In questa funtione si portino piamente, & religiosamente, & il giorno auanti che cominciano ad essorcizare procurino prepararsi con la confessione, co'l digiuno, e con l'oratione, e poi vi si applichino cō humiltà, e fede, ricordeuoli della potestà, che hanno riceuuta da Dio, di scacciare i demoni, & auuertano di celebrare la Messa, prima che diano principio à gli essorcismi.

Et accioche più diligentemente siano osseruate tutte queste Regole, & Ordini, comandiamo á gli essorcizanti che le tengano in vista doue essorcizaranno, e scongiuraranno. Dat. &c.

A. Arciuescouo Gozadino Vescouo di C. Castellana, & Horte.

Licenza

Licenza per gli offessi da Demoni di farsi essorcizare.

ANgelo &c. Vescouo &c. Concediamo licenza á N. di farsi essorcizare dal R. N. essendo stata prima veduta, & interrogata da persona dà Noi deputata, e dal Medico, e trouata hauere inditij sofficienti à credere, che sia offesa dal Demonio, e che conuenga, che sia esorcizata, hauendoci ancora presentata la fede, fattagli dal suo Parochiano, della sua buona vita, & costumi. In quorum &c. Datum &c.

Licenza di essorcizare.

ANgelo &c. Vescouo &c. Concediamo licenza al R. N. approuato dá Noi di esorcizare, e scongiurare nella Cittá, e Diocese nostra di Ciuita Castellana, quelli solamente, che haueranno licenza dà Noi in scritto di farsi esorcizare, con questa conditione, che osserui diligentemente tutti gli ordini, e regole da noi date, sotto le pene poste in esse: volendo ancora, che incorra nella pena della sospensione, & in altre pene contenute nella prima regola, ciascheduno che ardirà di esorcizare alcuna persona, che non habbia detta licenza. Iń quorum &c. Datum &c.

Forma facultatis prophanandi Ecclesias.

ANgelus &c. Episcopus &c. Dilecto nobis in Christo R. D. N. His nostris, tàm auctoritate nostra ordinaria, quàm etiam vigore sacri Conc. Tridentini, vel Apostolica in his desuper concessa (si concessa fuerit) aliásq; omni meliori modo, iure, via,

causa,

causa, & forma, quibus melius, & validius possumus, licentiam, & facultatem tibi concedimus prophanandi Ecclesiam sancti N., vt hæc quoque Ecclesia incorporari possit alijs ædibus Monasterij sancti N. cum licentia, & decreto nostro, vel decreto Apostolico nuper per RR. N. & N. venditam, seruata tamen per te infrascripta forma. omnimodasq; vices nostras tibi in præmissis, & circa præmissa committimus, & delegamus.

Primò, vt ante prophanationem Ecclesiæ, sacræ Reliquiæ, aliquot ante prophanationem diebus diligenter recognitæ, ad aliam Ecclesiam, arbitrio Episcopi, conuocato Clero illius, & Populo viciniæ, in quam deferuntur, transferantur: idemque fiat de sacris imaginibus.

Secundò Presbyter, cui committitur facultas prophanandi Altaria, ante quodlibet Altare prophanandum, flexis genibus, tacitè orationem Dominicam, salutationem Angelicam, & orationem S. Titularis illius dicat. tùm illud ab omni parte retegat, lapidem consecratum ità aptè euellat, nè confringat. tum manibus suis lauet, atq; abstergat, aquam in sacrarium effundat, & si sacræ reliquiæ insunt, honesto loculo clausas asseruet, & arbitrio Episcopi in aliqua Ecclesia recondendas, & asseruandas tradat. tùm reliqua altaris pars ab operarijs amoueatur.

Tertiò, sequenti die fidelium ossa exhumentur, vnoq; loco collecta reponantur, præsente eodem Sacerdote, Clero, & Populo, pro ipsis ad Altare maius orantibus: & processionaliter ossa efferantur ad locum, vbi reponenda sunt. & dum efferuntur, vt pro mortuis fit, precum officium dicatur, ijsq; depositis, pro mortuis Missæ sacrificium fiat, vel ibi, vel in Ecclesia viciniori.

Quar-

Quarto, Cœmeterij pariter prophanandi modus, vt supra, seruetur.

Quincto, in Ecclesijs iam dirutis, ad vsumque prophanum conuersis, Crucis insigne figatur ex Tridentini Concilij sanctione, quod signum facilè amoueri non queat. In quorum &c. Datum &c.

NOS Angelus &c. Episcopus &c. Volentes prouidere, nè Iudices, Notarij, & alij officiales nostræ Curiæ, plusquam sibi debetur, à litigantibus in ea recipiant, & exigant, & nè litigantes præfati grauentur; statuimus, & confecimus in nostra prima Synodo, celebrata in Ciuitate Castellana sub die 18. Mensis Ianuarij 1626. taxam emolumentorum, & mercedum, quam inuiolabiliter ab omnibus seruari, & in Cancellaria nostra in loco publico, ad hoc vt videri, & legi possit, affigi mandamus, sub pœnis arbitrio nostro &c.

TAXA

Fori Episcopalis Ciuitatis Castellanæ, nouiter reformata in nostra Synodo Diœcesana dictæ Ciuitatis.

In Ciuilibus.

PRO Domino Vicario, & alijs Iudicibus.

Pro singulis subscriptionibus cuiuslibet præcepti cum clausula si quis &c. etiam contra plures personas. sc. b. 1.

Pro

Pro decreto relaxationis Mandati, vel grauaminis in contumaciam, seù interlocutorijs.	sc.	b.	3.
In sententijs definitiuis, seù decretis, vim deffinitiuæ habentibus, à scuto vno vsq; ad scuta quinque.			5.
A scutis quinq; vsq; ad summam scutorum decem.			10
A scutis decem vsq; ad scuta 25.			15
A scutis 25. vsq; ad summam scutorum 50.		2	
A scutis 50. vsq; ad summam centum.		3	
A scutis 100. vsq; ad quamcunq; summam.		5	
Pro decreto taxationis expensarum.			3
Pro Mandato executiuo pro expensis taxatis.			2
Pro sententia syndicationis administrationis introituum societatum.			10
Pro subscriptione quorumcunque Mandatorum.			1
Pro accessu ad locũ differentiæ in Ciuitate.			20
Extra Ciuitatem.			30
In Diœcesi, scutum vnum pro quolibet die vltra victum, & equitatum.		1	
Pro decreto alienandi bona Ecclesiastica auctoritate ordinaria.			50
Auctoritate Apostolica.		1	
Pro appositione manus in litteris monitorialibus auctoritate ordinaria.			5
Auctoritate Apostolica.			10
Pro fulminetur, nihil.			
In Commissarijs.			
Pro Concessione Citationis vigore commissionis.			10
In reliquis duplum, prout in ciuilibus.			

In

PRo decreto abſolutionis in cauſa pecuniaria.		75
Si plures perſonæ.	1	50
In pœnis corporis afflictiuis.	1	
Si plures perſonæ.	2	
In Capitalibus:	3	
Si plures perſonæ.	6	
Pro mandato de excarcerando:		10
Pro aſſiſtentia examini teſtium ad defenſam.		10
Pro appoſitione manus in litteris miſſiuis loco remiſſorialium pro examinandis teſtibus in Diœceſi ad defenſam.		20
Pro acceſſu in Diœceſi pro examinandis teſtibus pro primo die.	1	50
Pro alijs pro quolibet die ſcutum vnum, vltra victum, & viaticum.	1	
Totidem habeat, ſi equitabit pro examinandis teſtibus ad defenſam.		

In Beneficialibus.

PRo decreto collationis beneficiorum in Maioribus.	2	
In Minoribus.	1	
Pro decreto approbationis Iuriſpatronatus.	2	

Pro Notarijs in Ciuilibus.

PRo quibuſcunq; Inuentarijs cum clauſula ſi quis.	2½	
Pro quacunque inſtantia.	1	

Pro productione Iurium. 2
Pro reuocatione Inhibitionis mandati, & sequestri. 2
Pro Mandato suspicionis fugæ cum examine testium, & pro quacunq; summa. 10
Pro registro quorumcunque iurium, & restitutione. 10
Pro susceptione termini iudicialis. 21
Pro moderatione termini. 2
Pro partito litis decisiuo. 2
Pro quocunq; Mandato in contumaciam. 7
Pro quocunq; Mandato vigore termini ser. seru. vsque ad scuta 25. 10
A scutis 25. vsque ad 50. 20
A summa 50. vsque ad 100. 30
A scutis 100. vsq; ad quamcunq; summam. 50
Pro Mandato relaxando vigore fideiussionis, cum fideiussione. 10
Vigore Decreti. 5
Pro reuocatione Mandati in Contumaciā. 3
Pro non grauetur. 5
Pro Deposito in vim Cœdulæ. 2
Pro Deposito actuali. 5
Pro executione depositi. 5
Pro quocunq; rogitu in officio. 5
Extra Officium. 10
Pro productione articulorum, & interrogatoriorum. 2
Pro specificatione testium. 2
Pro responsione positionum in officio. 2
Extra Officium. 4
Pro examine cuiuslibet testis pro quolibet teste. 3
Cum excessiuitate pro quolibet. 5

Extra

Extra officium duplum.	10
Pro instrumento sententiæ.	30
Pro copia actorum seù extracto pro quolibet folio continen. versus 18., & quilibet versus habeat syllabas duodecim, pro folio.	5
Pro publico illius.	30

In Commissarijs.

PRo Citatione cum Inhibitione vigore commissionis cum instantia.	15
Pro præsentatione illius.	20
In reliquis duplum illius, quod in Ciuilibus.	

In Extraiudicialibus.

PRo Legalitate cum sigillo.	10
Pro litteris superuiuentiæ cum sigillo.	10
Pro quibuscunq; litteris, seù rescriptis in memorialibus, litem concernentibus, cum sigillo.	10
Pro absolutione à iuramento.	10
Pro quibuscunq; Dimissorijs, & licentijs.	10
Pro Registro licentiæ Monialium supranumeraliũ.	10
Idem seruetur in alijs expeditionibus.	

In Extraordinarijs.

PRo decreto absolutionis à censuris.	10
Pro instrumento absolutionis.	20
Pro instrumentis publicis procurarum ad lites.	20
Pro instrumentis publicis quorumcunq; instrumentorum, in actis rogatorum.	30
Pro adeptione hæreditatis cum beneficio &c.	05
Pro Confectione Inuentarij.	30
Pro deputatione Curatoris.	15
Pro accessu Notarij ad locum differentiæ in Ciuitate.	10

Extra Ciuitatem.	120
Pro rogitu ſententiæ Syndicationis adminiſtrationum piorum locorum.	10
Pro conceſſione litterarum monitorialium auctoritate ordinaria.	5
Auctoritate Apoſtolica.	10
Pro fulminetur.	5
Pro decreto alienandi bona Eccleſiaſtica auctoritate ordinaria.	10
Auctoritate Apoſtolica.	20
Pro inſtrumentis publicis dictorum decretorum auctoritate ordinaria.	50
Auctoritate Apoſtolica.	1
Pro ſententia Diſpenſationis graduum conſanguinitatis, vel affinitatis.	50

In Criminalibus.

PRo quacunque fideiuſſione.	10
Pro copia proceſſus ſeruetur taxa in Ciuilibus.	
Pro nota ſententiæ in pecuniarijs.	30
In Corporis afflictiuis.	50
In Capitalibus.	1
Pro Mandato de relaxando cum ſigillo.	10
Pro acceſſu Notarij in Diœceſi pro prima die.	75
Pro reliquis diebus pro quolibet die.	60
Pro litteris pro examinandis teſtibus ad defenſionẽ.	20
Pro regiſtro reſcripti in vim gratiæ.	20
In reliquis duplum illius, quod ſoluitur in Ciuilibus.	

In Beneficialibus.

PRo litteris Collationum Canonicatuum, & Beneficiorum	1
In Minoribus.	50
Pro rogitu poſſeſsionum in Ciuitate.	50
Extra Ciuitatem.	1
Pro collatione Beneficiorum auctoritate Apoſtolica, in forma dignum, cum proceſſu.	2
Pro mandato de Immittẽdo in poſſeſsionem auctoritate	

ritate Apostolica in forma gratiosa. 1
Pro fide approbationis Idoneitatis. 30
Pro instrumento publico publicationum Beneficiorum, vigore resignationis. 1
Pro sententia approbationis Iurispatronatus. 50
Pro institutione noui Iurispatronatus. 20
Pro Deputatione Vicarij, seu œconomi ad curam. 20

In reliquis seruetur taxa in Ciuilibus.

In Ordinibus.

PRo collatione cuiuslibet Ordinis. 12
Pro litteris Denunciarum. 10
Pro Dimissoria cuiuslibet ordinis. 12
Pro registro instrumenti pecuniarij cũ productione. 20
Pro Registro litterarum Apostolicarum. 20
Pro licentia contrahendi Matrimonium inter forenses. 19

Taxa Expeditionum Concedendarum gratis.

ACta visitationis.
Professio fidei.
Processus Sancti Officij.
Acta Mensæ Episcopalis.
Licentia audiendi Confessiones, & concionandi.
Pro pauperibus &c.

Pro sigillo.

PRo appositione sigilli in quibuscunq; expeditionibus iudicialibus. 10
In litteris Monitorialibus auctoritate ordinaria. 5
Auctoritate Apostolica. 10
Pro appositione sigilli in litteris collationis beneficiorum de Maioribus. 1
De Minoribus. 50

In

In amouibilibus. 25
In alijs, vbi fit mentio de *Notario* cum sigillo, intelligitur medietas pro sigillo.

Pro Procuratore Fiscali.

PRo appositione manus in mãdato de relaxando. 5
Pro asistentia examini cuiuslibet testis ad defensam. 10
Pro asistentia Confectionis inuentarij. 20
Pro qualibet Compositione habeat recognitionem arbitrio Episcopi.

Pro executore.

IN Ciuilibus in Captura à scuto vno vsq; ad decem. 7½
A decem vsque ad summam 15. scutorum. 2½
Vsque ad summam scutorum 50. 25
Vsque ad scuta 100. 50
Quamcumque summam. 1
In reali habeat dimidium.

In Criminalibus.

PRo captura in pecuniarijs pro qualibet persona. 20
In corporis afflictiuis. 40
In Capitalibus. 80
Pro transportatione cuiuslibet carcerati à Diœcesi in Ciuitatem pro quolibet miliario. 15
Pro viatico in Diœcesi, quando equitat cum Vicario, vel Cancellario pro prima die. 40
In reliquis pro quolibet die. 20
Pro quolibet Birruario pro primo die. 20
In reliquis diebus pro quolibet die. 10
Pro asistentia Confectioni Inuentarij. 15
Pro executione contra bona pro quolibet scuto. 15
Vsque ad summam scutorum quinquaginta.
Ad quamcumque summam in totum. 1 50
Pro inobseruantia festorum. 10

Pro

Pro Mandatario.

PRo qualibet citatione pro Ciue quatrinum vnũ. 1
Pro forense baiocchum vnum. 1
Pro qualibet præsentatione. 1

Pro Procuratoribus.

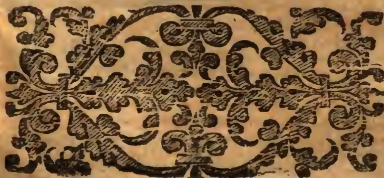
PRo patrocinio pro qualibet instãtia in Ciuilibus. 5
Pro paupere gratis.
In Criminalibus duplum.
Pro informatione oretenus coram Iudice. 10
In facto iulios tres, si est *Notarius*, si est Doctor quinque. 50
In iure. 1
In dubijs, Arbitrio Domini, Episcopi. &c.

Datum in Palatio Episcopali Ciuitatis Castellanæ die vigesima Ianuarij. 1626.

Angelus Archiepiscopus Gozadinus Ciuitatis Castellanæ, & Hortanæ Episcopus.

loco ✝ sigilli

Petrus Angelus Pechinolus Canc.

INDEX
CAPITVLORVM,

Et rerum, quæ continentur in hoc Formularij Corollario.

DE EDICTIS.

DE ORDINIBVS.

P Fides

DE BENEFICIIS.

DE VARIIS LICENTIIS.

D E

De Varijs formis Institutionum officialium Tribunalis, ac fori Episcopalis.

De formulis expeditionum in Criminalibus.

Pri-

De regulis exorcizandi.

Erra-

Errata Corrige.

Errata		Corrige
pag. 6	procede	precede
22	quo ego	quo tempore ego
24	rogatum	rogato
27	patrimoni	patrimonij.

pag. 40. Post examen Concurrentium omissa sunt hæc, quæ sequuntur. Tunc Reuerendissimus D. Episcopus visis iudicijs, & auditis votis DD. Examinatorum Synodalium, à quibus R. D. *N.* iuxta formam Sac. Concilij Tridentini, idoneus iudicatus fuit, prædictum *N.* elegit, & aptum iudicauit ad præfatam Ecclesiam regendam, & gubernandam, ac litteras in forma expediri mandauit.

Quòd si plures fuerint admissi, addatur. inter cæteros R. *N.* admissus à RR. DD. examinatoribus Synodalibus: eundem *N.* tanquam magis idoneum elegit, & iudicauit, & litteras in forma expediri mandauit.

Si verò vota fuerint paria, vel singularia, dicatur. Tunc &c. à quibus &c. R. *N.* D. & B. paria vota, vel singularia habuerunt, iuxta formam sacrosancti Concilij Tridentini. accessit voto R. D. *N.* ipsumque elegit &c. & litteras in forma expediri mandauit.

Si tamen collatio spectabit ad Santiss. D. *N.* Papam, in fine dicatur, & litteras testimoniales in forma expediri mandauit.

ead. pag. expungenda sunt illa verba. Si verò &c vsque ad verbum. videlicet.

RONCILIONI.

Apud Frãciſcum Mercuriũ. M. DC.XXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

